n°268

25

UVA. BHSC. LyR_225

2291

UVA. BHSC. IyR_225

225

UVA. BHSC. IyR_225

Gzlādini rudu'phini bononiensis uiri prestantissimi in sūmam artis notarie prefatio. Carta .i
Primum ca. incipit in quo hi continentur tituli vz Ure. Carta .i
Venditio simplex. Carta. .i
Vēditio plurīū uenditoz emptorūqz ac rez diuerso iure traditaz. c. .2
Venditio facta emptori ementi pro se: z noīe fratz eius de re: z fructibus cuius debentur decime. .c. .2
Venditio minoris cum fideiussore de rebus seruitutem debentibus. .2
Ven. rerum cum aliquibus adiacentibus ad ipsas spectantibus. 3
Ven. rei: z cessiōis iuris ad ipsam spectantibus cum conditione: uel seruitute debita. 3
Ven. ptis p indiuiso rei alicuius. iiii.
Venditio partis pro diuiso. iii
Ven. rei cuius pars ē propria z pars condicitia quaz uel'int partes exprimi in contractu: z a procuratore facta. iiii
Ven. edificii: uel domus facta ab alio quo pro se ac nomine alterius absentis alicui procuratorio nomine ementi iiii.
Tutoz que seruare debet in uenditione rei pupillaris. v
Ven. facta a tutore de re pupillari. v
Curator surdi. v
Ven. facta a cōmissariis auct. z licētia uendendi a testatore hītibus v
Permuta. rei ppie p re pdicta. vi
Permutatio rei ex parte: z ex parte uenditio. vi
Nationi solutum. vi
Vēditio solius dñii z proprietatis. vi
Venditio ad cuius defensionem in casibus se obligat uenditor: in casibus ñ cū cessione iuris contra actorem. vi
Ven. quedā se pacta utilia continens que inter partes sepe agi solent. vii
Donatio inter uiros. vii.
Feudi concessio. viii.
Confirmatio feudi a predecessoribus cōcessi. viii.
Promissio facta de uendenda: seu re uendenda re illi: a quo emitur. ix.
Ven. seu reuenditio pdicte rei. ix.
Mensuratio terre qñ repta ē ultra q̄ titatē puentā i istro uenditōis. ix.
Venditio maioz. xxy. ānis si fideiusso rem prestiterit. ix.
Res quando dubitatur ne sit alteri obligata. ix.
Venditoz qñ uēdit: rē hereditatis sibi electā z falcidiā: z se obligat. ix.
Motula circa subsequentia. x.
Vēditoris uxori pfēs pfenserit. x.
Vendit si pater uxoris qui dotem fuerit stip. filie sue presens: z ipse consenserit. x.
Venditoris si frater uxoris: uel aligs alius qui mulieris dotem fuerit stipuna cum ipsa consentiet. x.
Venditoris uxoz si fuerit minoz sic iu abit. x.
Vēditoris uxor si pñs pfētiet uēditōni rei: z obligatōi bonoz: z renūtiet iuri qd hz i re uēdita. z bonis obligatis: z cedat emptori iura hypothece. x.
Vē. si uxoris filius: uel heres pfēserit z renūciauerit iuri hypothecaz suaz. x.
Vēditoris mater si ex dote legato uel usuf. ius i re habens pfenserit. xi.
Venditoris pater si consenserit. xi.
Venditoris sozoz si ius: q habet ex hereditate uel testamento patris renuntians: consenserit. xi.
Venditōi si his q ex substitutiōe: uel fideicōmisso ius hñs in re pfenserit. xi.
De pfonis absentibus. Vēditor si p mittat p aliquo absēte hēat pfētiā. xi.
Vēditoz si pmittit p aliqua pfōa absēte: que hēat ratificā: z approbā uēditōez: utputa fr̄ l'sozoz: ita scribes. xi.
Venditioni si pfona absens postea cō

UVA. BHSC. IyR_225

senserit renunciauerit: suo iuri. .xi
Vendi. a fr̄e factā si frater ul' consors ratificabit: ⁊ approbabit ita scribes. xi
Sacramentum minoris. ii
Emphitheosis prohemium. ii
Emphitheosis ꝯcessio a mōasterio facta. ii
Emphitheotica renouatio et confirmatio. .iz.
Emphithe. rei solutio pro multis annis. iz.
Venditio ad ꝓpriū facta ab eccl'ia. iz
Permutatio fcā ab eccl'ia. de re ēphitheotica: ꝑ alia emphitheotica. xiiii
Ven. equorum: ⁊ similiū aīalium: xv
Venditio librorum. xv
Vē. futuri fcī ⁊ fructuū pcipiēdoꝝ. xv
Venduntur fructus: ⁊ certo termino dari promittuntur xv
Vē. usufructuū ad pl'res ānos. xvi
Venditio: actus: ⁊ itineris. xvi
Vē. tignorū: ⁊ aliorū lignorū in pariete uel muro aliquo ponendorū xvi
Capitulum .ii. incipit in quo infrascripti continentur tituli uz. xvi
Dos ꝯstituta i re imobili i extiata. xvi
Dos constituta in re immobili: ⁊ mobili: ut in pecunia extimata. xvii
Dos confessio xvii
Dos constituta in pecunia ⁊ rebus mobilibus. xvii
Dos si uoluerint partes: exprimatur in instrum̄to faciēdo mentōnē: q̄ꝫta sit q̄ꝫtitatis i pānis ⁊ rebꝰ mobilibꝰ. xvii
Dos. xviii
Augumentum dotis xviii
Donatio propter nuptias. xviii
Restitutō dotis a filio emācipato. xviii
Sponsalicia: matrimonia in furtum cōtrahenda. xviiii.
Tertiū capitulum incipit in quo infrascripti cōtinentur tituli uz. xix.
Mutuū debitoris unius: ⁊ unius creditoris super modica q̄ꝫtitate. xix
Mutuum duorum debitoruz ⁊ unius creditoris. xx.
Mutuum solemne duorum debitoꝝ: ⁊ duorum creditorum diuersis fulcitum pactis. xx.
Mutuo si detur fideiussor qui pricipalem se obliget: quem quidem uelint partes exprimi. xxi.
Mutuum contractum a cōmuni: uel uniuersitate. xxi.
Debitum ex causa cambii contractuz a scolaribus ⁊ clericis. xxii.
Debito quando fit obligatō fideiussoris aliquando substituti ⁊ dati. xxiii.
Debitum contractum pro soluendo ad tempus precio merchationum emptarum. xxiii.
Debiti si ex residuo merchationū emptaꝝ ꝑmittaꝝ pecūia: ita scribes. xxiii.
Debiti p̄cii residuū alicuius rei mobilis: uel imobilis si ꝑmittatur ꝙ uēditor totuz in instr̄o uenditionis ipsius rei ꝯfessus fuerat integre recepisse. xxiii
Debituz ꝙ si ē de dote recepta lz confessus fuerit quis integre recepisse in instrumento dotis si ad tempus dari promittatur. xxiiii.
Debitum oleum: uel frumentum uel uue ad tempus: uel aliqd aliud ex cā soluti precii si promittatur. xxiiii.
Debitum contractum ob pecuniam mercandi uel negociandi c. xxiiii.
Debito si addit fideissoris cau. xxiiii
Cōmodatum. xxv.
Depositi. xxv.
Depositum simplex sine promissione de restituendo. xxv.
Depositū ꝑ utilitate: ⁊ gr̄a depositarii facti cū ꝑmissiōe de reddēdo. xxv.
Depositarius si i se casus fortuitos n̄ recipiet poterit i breui istr̄o: ⁊ expedito mō q i hmōi depositis ꝑ maiori p e seruat̄. xxv.
Delegatio debitoris xxvi.

UVA. BHSC. IyR_225

Promissio de ꝯseruatione indemnitatis ab obligatõe: quã quis fecit i istr̃o alterius precibus: ⁊ mandato. xxvi
Promissio de ꝯseruatiõe idẽnitatis si fiat illi: q ñ p̃cibus ⁊ mãdatis: sed ut principalis se obligauit cũ principali: licet in ueritate fuerit fideiussor: ita scribes. xxvi
Quartũ ca. incipit in quo infrascripti continentur tituli vz. xxvi
Cessio iuris: ⁊ actionis ex causa uenditionis facte. xxvii
Cessio in quantitate que debetur ex residuo debiti. xxvii
Cessio facta debitori contra unum ex debitoribus suis. xxvii
Cessio ex titulo donatõis: fcã ꝯtra plures debitores. s. ꝯtra unũ quoqꝫ ꝓ suo debito. xxvii
Cedãt̃ si iura hĩta ex ius cesso: xxviii
Cessio facta illi: cuius nomine stipu. fuit ab eo qui stipu. est. xxviii
Notule. xxviii
Cessio iuris habiti in re ex obligatiõe uel hypotheca. xxviii
Finis: ⁊ refutatio: transactio: ⁊ pactũ de ulterius non petendo. xxviiii
Finis generalis ⁊ refutatio. xxviiii
Solutio seu simplex confessio soluti debiti xxix
Solutio partis debiti. xxix
Quintum ca. incipit: in quo infrascripti continentur tituli vz. xxix
Locatio domus ad pensionẽ. xxix
Locatõis ter̃ ad sr̃ficiẽ i ea faciẽdã. 30
Locatio equorũ ad equitandũ. 30
Locatio operarum ad opus scripture faciende. 30
Locatio ⁊ cõuentio de seruiẽdo. 31
Locatio seu cõuentio facta de aliquo q futurꝰ sit discipulus i aliqua arte. 31
Locatio seu ꝯfessio ad affictum. 31
Locatio seu ꝯfessio terre ⁊ uinee date ad laborandum. 32
Locatio seu concessio boum datoruꝫ ad laborandum. xxxii.
Socium ad saluum capitale. xxxii.
Sociũ pecudũ sub alia forma. xxxiii.
Electõ p̃sbytẽi aut rectoris ecl̃ie. xxxiii
Electio de aliquo facto abbate alicuius monasterii: per formam compromissi facta. xxxiii.
Electio de aliquo in abbatẽ alicuius loci per formã scrutini facta. xxxiii.
Priuilegium creandoꝝ notariorũ ab aliquo auctoritatẽ hñte ꝯcessũ. xxxiiii
Sextũ ca. incipit in quo infrascripti continentur tituli uz. xxxiiii
Compromissum. xxxiiii.
Laudũ seu sententia arbitramẽtalis: ab arbitrio ꝓ arbitrator elata. xxxiiii.
Pax ⁊ ꝯcordia. Societas. xxxv.
Diuisio. xxxv.
Denuntiatio. xxxvi.
Septimũ ca. icipit i quo ifrascripti continentur tituli uz. xxxvi.
Adoptõ. xxxvi. Arrogatio. xxxvi.
Offertio ⁊ pfessio. xxxvi.
Manumissio. xxxvi.
Manumissio altera sub breuiori forma. xxxvii. Emãcipatio. xxxvii.
Tutella testamentaria. xxxvii.
Tutella datiua. xxxvii.
Tutella legitima. xxxviii.
Actoria. xxxviii. Cura ad cãs. xxxviii.
Cura gñralis ad cãs ⁊ negocia. xxxviii
Curator datus bonis alicuius absentis: ⁊ i defẽsi. Curator datus filiofamilias hñti cãs ⁊ allegãti abñtiã p̃ris ipsũqꝫ curatoreꝫ petenti. xxxviii.
Curator si dabit̃ ĩpuberi excedẽti tñ i fãtiã ⁊ ñ hñti tutorẽ cũ iuenerit. xxxviii
Curator si dabit̃ pupillo tutorẽ hñti: ⁊ cũ ipso tutore cãm habẽti. xxxviii.
Curator surdi ⁊ muti ⁊c. xxxix.
Inuentariũ cõfectũ a tutore. xxxix.
Inuentariuꝫ ab herede cõfectũ. xxxix.
Hr̃s qñ abstinet ab hereditate. xxxix.

UVA. BHSC. IyR_225

Heres extraneus quando hereditatē repudiat. xxxix.
Ratio reddita de admīstratōe. xxxix.
Procuratio ad causas. xl.
Procuratio generalis ad causas ꝛ negocia. xl.
Sindicatus. xl.
Constitutio uicecomitis. xli.
Octauū ca. incipit in quo īfrascripti continentur tituli uidelicet. xli.
Testamenti forma per breuis. xli.
Testamentum conditiones ꝛ dispositiones uarias continens. xli.
Notula. xlii.
Testamentū qd sit ꝛ uñ dicatur. xlii.
De diuisione testamentorum. xliii.
Testamentū. Qui testari nō pñt xliii.
Legata ꝛ fideicommissa. xliii.
Heredum institutio ꝛ qui possunt instituī ꝛ qui non. xliiii.
De substitutōis ꝛ eor diu sōibus. xliiii
Testes quot necessarii sunt in testam̄to qui non possunt esse testes. xlv.
Testamentum quod causis infirmat ꝛ non ualet. xlv.
Codicilli forma facti ante testamentum. xlvi.
Codicilli forma post testam̄tum. xlvi.
Codicillus qd sit ꝛ qbꝫ mōis fiat. xlvi.
Codicillos qui possunt facere ꝛ quid differant a testam̄to ipsi codicilli. xlvi.
De donatione causa mortis facta a filiofa. xlvi.
Donationes causa mortis quot modis ꝛ quibus fiant ꝛ quid sit ipsa donatio: ꝛ ex quibus causis reuocentur ꝛ in quo differant a legatis. xlvi.
Donationis forma. xlvi.
De exheredationibus notule. xlvi.
Nouū ca. incipit de ordine iudiciorum tractans ꝛ diuisus in tres partes in pma. n. tractantur notule: in secūda acta scribenda: in tertia uero epistole emitende. xlvii.
De iudiciorum diffinitiōe equiuocatōne ꝛ diuisione. xlvii.
Judicis i pstōe: que sūt opportūa. xlvii
Judices q possūt: ꝛ q ñ possūt eē. xlvii
Judicio interesse qui possunt ꝛ qui ñ possunt. xlvii.
Acta ciuiliuꝫ iudicior que sunt. xlviii.
Actor quem iudicem oꝫ adire. xlviii.
De rei citatione. xlviii.
De libelli oblatione. xlix.
De iudiciis recusatione. xlix.
De exceptionibus. xlix.
De interrogationibus ante litem contestatam fiendis. xlix
De satisdatōibꝫ i iudicijs pstādis xlix
De litis contestatione. l.
De sacramento calumnie. l.
De Dillatbnibus seu terminis in iudiciis dandis. l.
De interrogationibus ꝛ responsionibus post litem contestatam. li.
De probationibus. li.
De testibus in iudicijs produ tis li.
De probationibus que fiunt p instrūm ta: ꝛ quomodo in causis edunt. liii.
De consiliis dandis in causis. liii.
De sniis. De appellatōibus. liii.
De executione rei iudicate. liiii.
De his que coraꝫ iudicibus extraordinez ciuilis iudicii concurrunt. liiii.
De pcessu ꝯ reuꝫ contumacē. lv.
Notule. lv.
De pcessu ꝓra Reū cōfessū. lv.
De criminali iudicio. lvi.
De crialibus publicis ꝛ priuatis. lvi.
De accusatione. lvi.
De accusatore ꝛ Accusato. lvi.
De ordine accusationis ꝛ qualiter accusatio producat ad finem. lvii.
De extraordiariis crialis iudicii. lvii.
Scda pars huiusca. de explificatōibꝫ qualr ꝛ qua forma scribenda sūt acta sin. ciuiliū ꝛ criminaliū iudiciorꝫ. lvii.
Forma pñtatiōis litterar cōmissionis

UVA. BHSC. IyR_225

facte iudici delegato uel subdelega to lvii.
De citationibus ⁊ relationibus nun ciorum. lviii.
Alia relatio. lviii.
Proclamatio defensõis alicuius. lviii
Proclamatio defensionis alicuius ac cusati secundum formam Sta. cõmu nis Bon. lviii.
Proclamatio subastationis alicuius rei pupillaris uendende. lviii.
Licentiatur reus ⁊ scribitur sic. Si re us ueniens hora sibi statuta expectet ⁊ ab est actor. lviii.
De iudicis secularis recusatione. lviii
Recusatõ delegati: l subdelegati. lviii
Oppositio exceptionis declinatorie iu. lviii.
Oppositio exceptionis Billatorie uel peremptorie solutionis. lviii.
Interrogatio añ litez contestatã. lviii.
Satisdatio prestita a reo qui non pos sidet immobilia. lviii.
Satisdatio prestita a procuratore quã do dubitatur de mãdato actoris. lviii.
Satisdatõ pstita a procuratore rei. lviii.
Satisdatio prestita ab eo qui se offert indefensionem alterius. lviii.
Satisdet prestita a reo recuperante te nutam. Ex interlocutoria contra eum lata. lviiii.
Satisdatio prestita ab eo qui petit rez dissequestrari. lviiii.
Satisdatio de damno infecto. lviiii.
Satisdatio de opere de molidõ. lviiii
Quibus uerbis fiat litis contestatio ⁊ iuramentum calumnie ⁊ quomodo scribantur. lviiii.
Quomodo scribuntur termini uel dil lationes. lviii.
Quomodo scribuntur interrogatiões siue positiones que fiunt post litem contestatam. lviiii.
Sub qua forma recipiuntur dicta te stium. lx.
Pronunciatio consilii dati in causis super cadenti questione. lx.
Sententia diffinitiua super personali actione. lx.
Si absoluatur Reus in totum. lx.
Si feratur sententia super reali actio ne. lx.
Sententia super adipiscenda uel reti nenda possessione. lx.
Si non absoluatur: uel condemnetur Reus seu nullum pronuncietur iudi cium. lx.
Quando fertur snia super processu fa cto coꝝ predecessore iudice. lx.
Quando iudex delegatus: uel subde legatus fert sententiam. lx.
Sententia a iudice ecclesiastico super diuortiis uel disiunctione uiri: ⁊ uxo ris uel super spõsalitiis bene uel ma le contractis. lx.
Notula. lxi.
De appellatõnibus. lxi.
Commissio appellationis a sententia diffinitiua. lxi.
Sententia super causa appellationis lata. lxi.
Possessio seu Tenuta data pro execu tione rei iudicate. lxi.
Relatio nuncii dicentes se tenutam dedisse. lxii.
Seutentia interlocutoria contra Reũ contumacem lata. lxii.
Citatõ rei ut ueniat defesuzus tenutã ex interlocutoria dandam. lxii.
Tenuta ex interlocutoria a mentio data. lxii.
Relatio nuncii non inuen. de bonis rei condemnati. lxii.
Pronuntiatio facta a iudice ut agat contra possessores bonorum predicti condemnati. lxii.

UVA. BHSC. IyR_225

Forma banni dati Reo: quando inue
nitur de bonis eius unde datur tenu
ta ex interlocutoria. lxii.
Si bā ta tenuta petat actor eam in
bōis debitoris sibi adiudicari īsolutū
Scribes petitionem suā boc mō lxii.
Probationes ut compareant alii cre
ditores in re ius habentes. lxii.
Si compareat aliquis ius habens in
bonis ipsis uel eam defendere uolēs
ita scribes. lxiii.
Inuentariū factum a curatore bonor
alicuius absentis ꝛ in deffensi. lxiii.
Extimatio facta de bonis ipsius iuen
tarii. lxiii.
Forma Sententie super insolutuz da
tione. lxiii.
Sententia extimatorum. lxiii.
Possessio ex secūdo decreto data lxiii.
Instrumentuz Missionis in possessio
nem. lxiii.
Preceptū factū debitori pfesso. lxiii.
Aliud preceptum. lxiii.
Si ante tenutam ueniat Reus ꝛ op
ponat contra preceptum. lxiii.
Pronunciatio utrum post exceptio
nem procedendum sit an non contra
Reum. lxiiii.
Bannuz datū reo ex cā debiti. lxiiii.
De criminalis iudicii scripturis: ꝛ pri
mo. Forma libelli accusationis. lxiiii.
Si accusatus uel eius deffensor non
uenerit bannietur boc modo. lxiiii.
Si quis obtulerit se ad defensionem
alicuius accusati in crimine quod exi
gat penam pecuniariam. lxiiii.
Preceptum factum de securitate pre
standa. lxiiii.
Securitas data ab accusato. lxv.
Promissio fideiussoris. lxv.
Preceptum. lxv.
Si crimen fuerit tale qđ exigat perso
nalem detentionem ita scribes. lxv.
Confessio uel negatio accusati. lxv.
Confessio facta super inquisitione per
tormentorum acerbitatem. lxv.
Forma absolutionis. lxv.
Forma condemnationis. lxv.
Forma multe. lxv.
Priuilegiū pro Septuagenariis. lxvi.
Notula. lxvi.
Interdictio bonorum prodigi. lxvi.
Ordo ꝛ forma represaliarum. lxvi.
Sentētia super represaliis facta. lxvi.
Tertia ps capituli iudicior sup. lxvi.
Epistolis in officiis opportunis. lxvi.
Littere citationis coram iudice eccle
siastico ordinario. lxvii.
Littere citationis Coram Judice de
legato. lxvii.
Littere citationis coram iudice sub
delegato. lxvii.
Littere quisquis mandatur cōtumax
excomunicari. lxvii.
Littere comissionis facte a delegato
in subdelegatum. lxvii.
Littere dimissorie que appellantur
apostoli. lxvii.
Littere ad extraneum iudicem: ut fa
ciat aliquem de. sua iurisditione reci
pere sacramentū calūniendi. lxvii.
Littere ut dicta testiū recipiātur corā
iudice de cuius iurisdictōne sūt. lxvii.
Littere responsiue ad predictas de
as. lxvii.
Littere requisitōis ab aliquo cōmuni
ut satisfaciat de predato suo ciui. lxvi
Vel de singulari Requisitioni: sz sup
alio casu Salutatione ommissa. lxvii
Item requisitio ut fiat expedita iusti
cia lxviii.
Responsiue generaliter quibuslibet
predictarum trium. lxviii.
Littere cōes ut arbitri eligant p que

UVA. BHSC. IyR_225

stionibus represaliaꝝ sedandis. lxviii.
Littere quibus generaliter homines ad nundinas inuitantur. lxviii.
Lr̃e qbus iu. rogat ut p res ⁊ facultates bonoꝝ ꝯdēnati sn̄iaꝫ exequat. lxviii
Littere ut fur cum re furtiua detineatur mittatur. lxviiii.
Littere quibus alicui potestati ipsius potestarie electio nuntiatur. lxviiii.
Eiusdē tēoris Lr̃e sub breuiori lxix.
Responsiue acceptatōis admissionis regiminis. lxix.
Rersponsiue excusatōis ⁊ Renunciatiōis potestarie ⁊ regiminis. lxix
Lr̃e p̄cipit alicui populo subdito: ut capitam eo sibi dato obediant. lxx.
Lr̃e gn̄rales d̄ securitate p̄stāda scolaribus ad studiū uenire uolētibus lxx.
Lr̃e qbus mādat bānitos detineri. lxx
Lr̃e qbus mādat alicui ut desistat uel reuocet quod facit: uel compareat iniusta responsurus. lxx.
Littere quibus suspecto iudici interdicitur processus cause. lxx.
Lr̃e qbus mādat subiecto cōi ne i iuret cuidā sup collecta uel ratōe. lxx.
Lr̃e qbus mittit criminosus ad maiorem iudicez hn̄tez gladii ptātem. lxx.
Decimū ca. icipit de exemplificatōibus ⁊ refectōibus scripturarum. lxxi.
Quid sit exemplar. Exemplū. Et qualiter his adhibeatur fides. lxxi.
Quō aliena scriptura exemplat. lxxi.
Notula. lxxi. Notula. lxxii.
Cōmissio. lxxii. Exemplatio. lxxii.
De alienis scripturis in iudicio exemplandis. lxxii.
Quō propria scriptura exemplatur ⁊ reficitur. lxxii.
Instrm̄ p̄cepti: uel cōmissiōis reficiendi ꝓpriū instrm̄ ammissum. lxxiii.
Notula. lxxiii Oppositio. lxxiii
Nota. Quibus causis reddit istr̄m suspectū ⁊ arguitur falsū. lxxiii.
Comparatio litterarum. lxxiiii.
Cōcl'sio opis. ⁊ g̃tiaꝝ actō amē. lxxiiii
Tractatus de notulis icipit. lxxiiii
Quid sit ꝯtractus ⁊ de ꝯtractuum diuisionibus. lxxiiii.
De psonis ⁊ psonaꝝ diuisiōibꝫ. lxxv.
De ꝯctibꝫ iutilibꝫ rōe psonaꝝ. lxxv.
Nota. lxxvi. Nota. lxxvi.
De Inutilibꝫ ꝯtractibꝫ rōe reꝝ. lxxvii
Quibus modis dominia reꝝ acquirūtur nobis Rubrica. lxxviii
De obligatōibus ⁊ eaꝝ diuisiōe. lxxix.
De renuntiationibus. lxxx.
Quibus bn̄ficiis renūciari n̄ pōt. lxxx.
Quibus bn̄ficiis pōt renūtiari. lxxx.
De pactis. lxxxi.
De instr̄is ⁊ eoꝝ diuisiōibus. lxxxiii.
Orlādini iam dicti de officio tabellionatus in uillis uel castris operando ttactatus feliciter incipit. lxxxiiii
De ordine principii rubrica. lxxxiiii
De preceptis a potestate uel consule uel massario factis. lxxxiiii.
De reformationibus consilioꝝ. lxxxiiii
Forma quedam reformationis. lxxxiiii
Ratificatio solutionis. lxxxv.
De denuntiationibus saltariorum super damnis illatis. lxxxv.
De condemnationibus. lxxxv.
De introitibus lxxxv.
De expensis. lxxxv.
Solutio facta. lxxxv.
Collecta lxxxv.
Consignationes collectarum ⁊ condēnationum non solutarum. lxxxvi.
Extinium. Alia eiusdez forma in duabus petiis terre. lxxxvi.
Designatio unius uie. lxxxvi.
Terminamentuz. lxxxvi.
Desponsatio concubine. lxxxvi.

UVA. BHSC. IyR_225

Orlandini rudulphini bononiẽsis uiri prestantissimi in summam artis notarie prefatio.

Antiquis temporibus super contractuum ⁊ instrumentorũ formas ⁊ ordines fuerunt per quosdam prudẽtes uiros ignaros fortassis ex conscientie puritate sagacitatẽ subtiliũ modernorũ quedã cõpilationes ⁊ sume iuxta tunc uigentiũ mores ⁊ cõsuetudines adinuente ⁊ cũ uenerit quo iunior ⁊ pspicatior etas nostra: nouos ⁊ subtiliores mores: sicut in multis aliis: ita in ꝯctuũ ordine secũ ferẽs: oportuit ut ãtiquis ommissis ritibus: nõ tãꝫ quos reicimus: uel iudicemus erraticos: aut iuri cõtrarios ſz ut quodãmodo alienos ⁊ in paucis uel nullis cõgruentes subtilitatibus modernorũ: nouellã quem admodum quasi in ceteris facimus: ita in cõtractuũ dispositionibus: ⁊ modis nostri formã tpis imitemur: ⁊ nostre utamur etatis moribus: ⁊ uite observantiã reformemur. Igitur cũ forma hec: nisi post longa exercitia sciri nequaꝫ potuerit uel haberi eo ꝙ nõdum sit bucusqꝫ de modernis quisqꝫ in cõpilationem: ⁊ memoriã redegisse reptus: sugessit multorũ fraterna charitas magnis ⁊ cõtinuis instantiũ precibus hanc collectionem contractuũ: utpote protinus ipsa cognita: in exercitiũ deducentẽ iuxta nostri tpis observantias cõpilari. Verum ꝙ nihil ex omni parte in humanis inuentiõibus adeo est perfectuz: ꝙ si ad perspicacis correctionis regulam deducatur multa non indigeat tonsione: supplico: quatinus suscipiens unusquisque correctionis gratiam habens: operis huius rubiginem considerationis debite lima purget: cauens sollicite: ne subitret linotis aculleus qui sub qua dã se solet ostentatione prudentie paliare. Sed moueat purus ⁊ simplex charitatis affectus propter eruditionẽ legentium ⁊ profectum. Ceterum opusculum hoc per decem partiuz capitula ab incipientibus ſ ⁊ simplicibus quorum est principaliter causa factuz: affectione oz suscipi uehementi: oz tamen a prouectioribus non contemni qz ⁊ si prodesse simpliciorib⁹ possit: exercitatis tamen plerũqꝫ poterit nõ obesse.

Primum capitulum incipit in quo hi continentur tituli. uz. Are.

In nomine dñi Amen. Anno eiusdem millesimo ducentesimo quinquagesimo quinto: indictiõe tertiadecima: die sextodecimo intrãte decembri. Antonius filius quondaz Boeti promisit per se ⁊ suos heredes: sine aliqua exceptione iuris uel facti se obligãdo Corado filio q. Ticii pro se ⁊ suis heredibus stipula. dare uendere ⁊ tradere sibi iure p̃ pio in perpetuum: ⁊ chartam uenditionis ⁊ traditionis eidem facere. cuz boni ⁊ idonei fideiussoris prestatione qui ad eiusdem sapientis sensum se principaliter ⁊ insolidũ obligabit promittet: ⁊ renunciabit de quadã petia terre arat. orie posita in pertinẽti s ſãcti Rophilli: in loco q dicitur Riuus quam esse dixit ⁊ conuenit ei Cor. et eiusdem tales esse confines: ab uno latere possidet Petrus: ab alio Marti. ad tertio ⁊ quarto sunt uie pu. pro pretio. xl. sol. bõ. pro qualibet toz. hinc ad. xv. dies proximos. Item ꝙ faciet ⁊ curabit ita ꝙ tpe dicte uendi. domina berta eius uxor: ⁊ dominus Jacobus pater ipsius uxoris eius: ⁊ queli

UVA. BHSC. IyR_225

bet alia persona que ius haberet i di
cta re uēdita ꝓut predicto sapienti ip
sius emptoris uidebit ꝯsentient dicte
uenditioni: ⁊ renunciabūt oī iuri suo
quod habent in dicta re uendita: ⁊ re
missionem: ꝓmissionem ⁊ obligatiōez
⁊ i oībus chartā rationabilē ei faciēt:
ad ipsius sapientis sensū. Et hoc pro
misit ⁊ fecit dictus A. idem Cor. pre
sentialiter corā me not. ⁊ testibus ifra
scriptis dedit ⁊ soluit ipsi A. arraruz
noīe pro ipsa uenditione ⁊ pro ꝑte so
lutionis pretii: eiusdem rei. xx. lib. bō.
ꝓut ipse An. ꝯfessus fuit: tantaz esse
q̄ꝫtitatē: ⁊ qa ēt ipse cor. ꝓmisit ⁊ ꝯue
nit dicto An. ꝑ se: ⁊ suis heredibz sti
pulāti: soluere: ⁊ dare eidem: ipsa uē
ditione facta ut dictū est: residuū dicti
pretii: ꝓut in sūma ascendet ad rōem
x. lib. bon. ꝑ qualibet tor. Que oīa
⁊ sin. suprascripta ꝓmiserunt uicissim
.s. unus alteri ad inuicem solēnibus
stip. hincinde interuenientibz: firma ⁊
rata habere ⁊ te. ⁊ obseruare: ⁊ adim
plere: ⁊ nō ꝯtrafacere uel uenire: per
se uel alios: aliqua rōe uel cā: uel ige
nio de iure: uel de facto: sub pena. c.
lib. bon. adiuicē iter ipsos stip. ꝓmissa
qua soluta: uel nō: predicta oīa ⁊ sin.
firma perdurent. Itez reficere: ⁊ resti
tuere unus alteri adiuicez: oīa ⁊ sin.
dāna. ⁊ expensas: ac iteresse litis: ⁊ ex
tra qd' uel quas unus occasiōe alteri
us siue culpa ꝯtra predicta facientis
fecerit: uel sustierit in iudicio: siue ex
tra ꝑ qbus oībus ⁊ sing. si miter ob
seruādis obligauit unus alteri adiui
cem oīa sua bona. Actū bon. i domo
predicti An. presentibz Petro Jaco
bo ⁊ Andrea testibz ad hec uocatis ⁊
rogatis. Quod uero diciū est. s̄. de
fideiussore dādo ubi icipit: cū boni et
idōei fideiussoris prestatiōe. ⁊c. Intel
ligas ponendū esse in instrum̄to si ex
presse iter partes agat: nā aliter uen
ditor de fideiussore prestādo nō tenet

Venditio simplex.

Antonius de. uen. tra. iure pro
prio in perpetuū cor. ꝑ se: ⁊ su
is heredibz recipienti: ⁊ emen
ti petiā unā terre aratorie positaz i ꝑ
tinenriis scti rophilli i loco q dicit ri
uus q̄ꝫ esse dixit: ⁊ ꝯuenit. x. tor. ⁊ eius
dem tales ⁊c. ad hn̄. te. ⁊ pos. ⁊ qcqd
ei ⁊ suis heredibz deiceps placuerit ꝑ
petuo faciendū cū oībus ⁊ sin. que. j.
predictos ꝯtinent ꝯfines: uel alios: si
q forent acces. ⁊ egres. suis usqz i uiā
p. ⁊ cū oībus ⁊ sin. que hēt sup se uel
.j. se seu itra se in integꝝ oīqz iure et
actiōe usu seu reqsitiōe sibi ex ea uel
pro ea re aut ipsi rei mō aliquo perti
nente. Pro pretio. x. lib. bo. ꝑ qualibz
tor. quod capit i sūma. c. lib. bo. quod
pretium dictus uenditor ꝯfessus: ⁊ cō
ten. fuit se ab ipso emptore habuisse:
⁊ recepisse: ac sibi itegre datū: solutū:
⁊ numeratū esse: exceptioni sibi nō da
ti: nō soluti: ⁊ nō numerati pretii: ⁊ oī
alio auxilio oīno renunciās. Quā rez
idem uenditor se dicti emptoris noīe
ꝯstituit pos. donec ipsius rei pos. acce
perit corporalez: q̄ꝫ accipiendi sua au
ctoritate: ⁊ retinendi deinceps ei licē
tiam oīmodā dedit. Promittens ꝑ se
⁊ suos heredes dicto emptori pro se
⁊ suis heredibus stip. litem uel ꝯtro
uersiā ei uel suis heredibus: de dicta
re seu parte ipsius aliquo tpe non in
ferre: nec inferenti ꝯsentire: sz ipsā rez
uenditā: taz in proprietate q̄ꝫ in pos.
ei ⁊ suis heredibus: ab oī hoīe: ⁊ uni
uersitate legitime defendere: auctori
zare ⁊ desbrigare: ⁊ predictam uen. ⁊
oīa ⁊ sin. suprascripta: ꝑpetuo firma:
⁊ rata habere: ⁊ te. ⁊ non ꝯtrafacere:
uel uenire: ꝑ se: uel alium aliqua rōe
uel cā: de iure uel de facto Sub pena

UVA. BHSC. IyR_225

dupli extimatiõis dicte rei: hita rõne meliozationis que p tpe fuerit stipu. ppmissa q̃ soluta: uel nõ: predicta oia ꝛ sing. firma pdu: ent. Item reficere: ꝛ restituere sibi oia ꝛ sing. dãna: ꝛ expensas: ac interesse litis: ꝛ extra. p quibus oibus ꝛ sing. firmiter obseruãdis obligauit oia sua bo. tã hita q̃ hñda.

Venditio plurũ uenditoꝝ emptoꝝ q̃: ac rerum diuerso iure traditaꝝ.

ANtonius ꝛ Boetius fratres: ꝛ filii q. Boetii: dederunt uẽ diderunt ꝛ tra. Loꝛ. ꝛ Frederi co fratribus ꝛ filiis. q. Titii pro se et eoꝝ heredibus recipientibus ꝛ emen tibus domũ unam posita in uiuario: iure proprio in ppetuũ: cuius domus tales esse dixerunt ꝓfines ꝛc. Item pe tiam unã terre buschiue posita in per tinentiis Misani in loco qui dicit ual lis. Si. proprũ in ppetuũ. Si ꝓditum unde ptinuerit: saluo iure dñii in pen sione ꝛ renouatiõe: quã petiã esse di xerunt ꝛ ꝓuenerunt. xx. toꝛ. ꝛ eiusdez tales esse ꝓfi. ꝛc. Item dederunt ꝛ uẽ diderunt predictis emptoꝛibus recipi entibus: ut dictũ est unã petiaꝝ terre uineate: posita in ptinentiis barbiãi: in loco qui dicitur podius: iure ẽphi theotice ꝓditionis pensiõis: ꝛ renoua tionis debende suis tpibus eccleſie sã cti stephani: quã petiã terre esse dixe runt ꝛ ꝓuenerunt. iiii. toꝛ. ꝛ eiusdẽ ta les esse ꝓfines ꝛc. ad hñ. te. pos. ꝛ qc qd eis ꝛ eoꝝ heredibus deinceps pla cuerit ppetuo faciendũ cum oibus: et sing. que j. predictos ꝛ cuiuslibet pre dictaꝝ rerum uenditaꝝ ꝓfines ꝓtinẽt uel alios si q forent: cum acces. ꝛ egr. suis: ꝛ cuiuslibet eaꝝ usq̃ in uias pu. ꝛ cum oibus ꝛ sing. q̃ quelibet ipsaꝝ rerum hꝫ. supra se uel j. se: seu itra se in integꝝ ꝛ cum oi iure ꝛ actiõe: usu seu requisitione eis noie dictaꝝ rerũ aut dictis rebus mõ aliquo ptinente. Pro pretio. c. lib. bon. ipsam domũ: ꝛ pro pretio. x. lib. bo. pro qualibz toꝛ. di cte petie terre buschiue. ꝛ pro pretio xx. lib. bo. pro qualibet toꝛ. dicte petie terre uineate. que pretia sunt i suma cclxx. lib. bon. quam pecunie suma di cti uenditoꝛes ꝓfessi ꝛ ptenti fuerunt se ab ipsis emptoꝛibus habuisse: ꝛ re cepisse: ac sibi integre datam ꝛ solutã ꝛ numeratã esse exceptioni sibi nõ da te: nõ solute ac sibi integre nõ nume rate pecunie: siue pretii in suma oino renunciãtes: Quas predictas res uẽ ditas dicti uenditoꝛes se ipsoꝝ ẽptoꝝ noie possidere ꝓstituerũt: usq̃ quo ip si emptoꝛes dictaꝝ rerum possessionẽ acceperint coꝛporalem quã accipiendi sua auc. ꝛ retinendi deinceps ei licen tiam oimodam ꝓtulerunt. Promittẽ tes p stipulationem unusquisq̃ eoꝝ principaliter: ꝛ in solidus sine aliqua exceptione iuris uel facti se obligãdo dictis emptoꝛibus pro se ꝛ eoꝝ heredi bus stipulanti litem: uel controuersiã eis: uel eoꝝ heredibus de dictis re bus aut aliqua earum: uel parte ipsa rum ullo tempoꝛe nou inferre: nec in ferenti cõsentire: sed ipsas res ꝛ quã libet earum: tam in proprietate quaꝝ in possessione eis ꝛ eoꝝ heredibus ab oi hoie: ꝛ uniuersitate legitime defen dere: auctoꝛizare ꝛ desbꝛigare: ꝛ pre dictam uenditionez ꝛ oia ꝛ sin. supra scripta ppetuo firma rata tenere: ha bere: ꝛ nõ ꝓtrafacere: uel uenire p se: uel alios aliqua cã uel ingenio de iu re uel de facto: sub pẽa dupli ex: ima tionis dictaꝝ reruꝫ: que pro tpe plus ualuerit: stip. promissa: qua soluta uel non rata maneãt oia ꝛ singula supra scripta. Item reficere ꝛ restituere oia ꝛ sing. dãna ꝛ expensas ac interesse litis ꝛ extra: pro quibus oibus ꝛ sin

UVA. BHSC. IyR_225

gulis firmiter obseruandis: obligauerunt eis: oia eoꝝ bona renunciantes nouarum cõstitutionum : ꝛ epl'e duci Adriani beneficio exceptioni doli: cõditioni sine cã in factũ: acto : ꝛ oi alii auxilio. Et nõ ꝙ in tertia re uendita: iure emphitheotice cõditionis omittitur illud uerbum Trado: qz ꝓtradere sit ꝓprietatẽ rei in alteꝝ trãsferre : huiusmodi rei ꝓprietas in aliũ trãsferri non potest: nisi a uero dño.

Venditio facta emptori ementi pro se: ꝛ noie fratꝝ eius de re: ꝛ fructibus cuius debentur decime.

ANtonius dedit: uẽ. ꝛ tra. iure ꝓprio in ꝑpetuũ. Coꝝ. emẽti ꝛ recipienti ꝙ se ꝛ suis heredibus ꝛ uice: ꝛ nõine Joãnis ꝛ Petri fratrum eius: ꝛ eoꝝ heredũ petiã unã terre aratorie: ꝛ uineate positã in pertinentiis sancti Rophilli in loco qui dicit Riuus: qz esse dixit ꝛ cõuenit. x. toꝝ. ꝛ dimidiã: ꝛ xx. tabulas: ꝛ eiusdez tales esse confines ꝛc. ab hñ. te. ꝛ posꝛ qcqd sibi: ꝛ dictis eius fratribus : ꝛ eius eoꝝqz heredibus deiceps placuerit ꝑpetuo faciendũ cum omnibus ꝛ singulis que infra predictos cõtinent ꝓfines: uel alios: si qui forẽt cũ accesꝛ egresꝛ suis usqz in uiã pu. ꝛ cũ oibus ꝛ singulis que hẽt sup se uel infra se: seu intra se in integꝝ : omniqz iure ꝛ actione usu seu requisitiõe sibi ex ea uel ꝙ ea aut ipsi rei mõ aliquo ptinẽte: salua tñ ꝓditõe cui subiecta ẽ dicta res. s. ꝙ ex fru tibus ipsius rei singulis ãnis debent decime dño tali: siue tali eccl'ie ad quẽ ius ipsaꝝ ptinet decima rũ. ꝙ precio tali: ꝙ tãtũ capit in sũmã: qd preciũ dictus uenditor confessus ꝛ cõtentus fuit se ab ipso emptore dãte ꝛ soluẽte pro se: ꝛ uice ꝛ noie dictoꝝ eius frũz: bũsse ꝛ recipisse: ꝛ exceptõi sibi non dati et non soluti precii oĩno renunciãs. Quã rem idez uenditor se ipsius ẽptoris: ꝛ dictoꝝ frũz eius noie cõstituit possidere donec ipsius rei possessionem acceperint corporalem: quã accipiendi sua auctoritate: ꝛ retinendi deinceps eis licenciã oĩmodã dedit : ꝓmittens ꝙ se ꝛ suos heredes dicto emp. stipu. ꝛ recipienti pro se et suis heredibus: et uice et noie dictoꝝ frũm eius: et suoꝝ heredũ litez: uel ꝓuer fiã eis uel eoꝝ heredibus de dicta re: seu pte ipsius: ullo tpe ñ inferre: nec inferenti cõsentire: Sz ipsã rez dicto ẽptore et dictis eius fratribus et eoꝝ heredibus ab oi hoie: et uniuersitate legitime defendere auctorizare: ꝛc. ut .s. in primo contractu uenditionis.

Venditio minoris cum fideiussore de rebus seruitutez debẽtibus

ANtonius de uen. ꝛ tra. iure ꝙ prio i ꝑpetuũ Coꝝ. ꝙ se et suis heredibus recipienti et ementi domũ unã positã in parochia sãcte agathe : cuius tales dicunt ꝓfines. Ab uno latere posidz dicta ecclesia. Ab alio. Ꝓ. Ab aliis duobus lateribus sunt uie publi. Jtez petiã unam terre aratorie positã in pertinentiis Barbiani: in loco q dicit Migozo quã esse dixit et cõuenit. x. toꝝ. et eiusdez tales esse confines . Ab uno latere possidet epatus Boñ. et ab aliis. H. ad hñ. te. posꝛ. et qcqd sibi suisqz heredibus placuerit deinceps ꝑpetuo faciendũ cum oĩbus et singulis que inter predictos ꝓtinẽt cõfines: et cuiuslibet predictaꝝ rerũ : uel alios si qui forent cum accesꝛ. et egresꝛ. suis usqz in uias pu. ꝛ cũ oĩbus et singu. que quelibz dictaꝝ rez habet supra se: uel. j. se: seu intra se i integꝝ oĩqz iure et actõe: usu: seu requisitõe: sibi ex eis uel ꝓ eis rebus modo aliquo ptinẽtibus. Saluis tñ cõdicõibus et seruitutibus: qbus dicte res sũt sub

UVA. BHSC. IyR_225

iecte: que tales sũt. uz ꝙ dicta domus alterius q̃z mõ sit extolli non põt: nec domus ecclesie sancte Agathe: iuxta quã posita est lũtinibus officiat: cuius predicte domus uendite altitudo est: ⁊ esse põt. x. pedibꝫ ⁊ non ultra. Dicte uero petie terre conditio est: ⁊ seruitus ꝙ ꝑ ipsam petiam terre dꝫ esse libere actus ⁊ aditus: ingressus ⁊ reditus cum ꝑsonis ⁊ plaustris: hastis et equis dicto episcopatui. B. ⁊ nunciis eius ad terrã ipsius episcopatus: iuxta quã hec petia terre posita est. Pro pretio. c. lib. bon. in summa: quod pretium dictus uenditor ꝯfessus ⁊ ꝯten. fuit se ab ipso emptore habuisse et recep. ac sibi integre datum solutum ac numeratuz esse: exceptioni sibi nõ dati ⁊ non soluti pretii: doli mali ac metus in factum oĩno renunciãs. Quas res dictus uenditor se dicti emptoris noĩe constituit possidere: donec ipsaꝝ rerum pos. accepit corporalem: quã accipiendi sua auctoritate ⁊ retinẽdi deinceps ei licentiam oĩmodam dedit. Promittens ꝑ se ⁊ suos heredes dicto emptori pro se ⁊ suis heredibꝫ stip. litem uel ꝯtrouersiã ei uel suis heredibus de dictis rebus uel aliqua seu ꝑte eaꝝ ullo tpe non inferre nec inferẽti ꝯsentire: sed ipsas res uel quãlibet ipsaꝝ ei ⁊ suis heredibꝫ ab oĩ uniuersitate legitime defendere auctorizare ⁊ desbrigare: ⁊ nullã restitutionez impetere ꝯtra predicta uel aliquod predictoꝝ: uel infrascriptoꝝ occasiõe minoris etatis uel minoris pretii: aut pretii non sibi soluti: uel in utilitatem suaz non ꝯuersi: uel nõ durantis: aut alia quacũqꝫ rõe uel cã: ⁊ predictam uen. ⁊ oĩa ⁊ sin. suprascripta ꝑpetuo firma ⁊ rata hẽre te. ⁊ nõ ꝯtrafacere: uel uenire ꝑ se uel ꝑ alium aliqua rõne uel cã de iure uel de facto Sub pena ⁊c. ut supra in primo instrumẽto uenditõis isup dictus An. qꝛ minor erat. xxv. annis: maior tñ xiiii. iurauit corporaliter ad sancta dei euangelia predicta oĩa ⁊ sing. firma ⁊ rata ꝑpetuo habere et te. ⁊ nõ ꝯtrafacere uel uenire aliqua rõe uel cã de iure uel de facto. Preterea Philippus dicti An. precibus ⁊ mandatis: se principalem ꝯstituens: principaliter ⁊ ĩsolidũ: sine aliqua exceptione iuris: uel facti se obligando promisit dicto cor. pro se ⁊ suis heredibus stip. predictas res ab ipso An. uẽditas ipsi cor. pro se ⁊ suis heredibus ab oĩ hoĩe ⁊ uniuersitate legitime defendere aucto. ⁊ desbri: ⁊ se facturuz ⁊ curaturum oĩ exceptione remota ꝙ dictus An. predictam uen. pretii solutionem ⁊ oĩa ⁊ sing. suprascripta: ꝑpetuo firma ⁊ rata habebit ⁊ te. ⁊ obseruabit ⁊ adimplebit: ⁊ non ꝯtraueniet aliqua rõe uel cã de iure uel de facto. Item ꝙ non decet: uel opponet ipse Philippus: ꝙ pro minori fuerit obligatus: certificatus. ⁊ sciens ipsũ An. minorez esse: ⁊ nullã ꝯtrariã exceptionem uel defensionem seu negationẽ iuris uel facti specialez uel generalẽ ꝯtra predicta: uel aliquod predictoruz in aliquo faciet uel opponet. Sub pena lib. c. bon. stip. promissa: ⁊ refectõe dãnoꝝ ⁊ expensaꝝ litis ⁊ extra: ⁊ obligatione suoꝝ bonoꝝ oĩum: ⁊ pena soluta: uel non predicta oĩa ⁊ sin. firma perdurent. Renuncians beneficio noue ꝯstitutionis: de fideiussoribus: exceptioni doli: cõditioni sine cã in factũ: Actioni: ⁊ omni ali auxilio.

Venditio rerum cum aliquibus adiacentibus. ad ipsas spectantibus.

Antonius de. uẽ. ⁊ tradidit iure proprio in ꝑpetuuz cor. pro se ⁊ suis heredibus recipienti ⁊ ementi domum nnaz positã in con

UVA. BHSC. IyR_225

trata Castellionis in tali parochia: cu
ius tales dicūt ꝯfines: Ab uno latere
possidet Orlandus: ab alio. Martinus
⁊ ab aliis duobus lateribus sunt uie
pu. cum medietate Androne siue mu
ri positi: uel posite inter ipsam domū
uenditā: ⁊ domū dicti Orlandi: ⁊ ipsā
medietatez eiusdez Androne siue mu
ri: Itez unaz aliam domum positā in
cōtrata sancti Dominici: cuz horto: cu
ria ⁊ uiridario: ⁊ quādam Domūculā
paruam positam post ipsam domū: ⁊
hortū: curiam: ⁊ uiridarium: quorū oī
um tales dixit esse cōfines ⁊c. Ponē
do confines: qui circūstant nō solū ipsi
domui: sed etiā omnibus: que post eā
positā sūt. Quibus cōfinibus positis
insubsequenter dices: ad hab. te. pos.
⁊c. Pro ut predictoruz instrumentoꝝ
doctrina superior exprimit.

Ven. rei ⁊ cessiōis iuris ad ipsā spe
ctātibus cū ꝯditiōe. uł seruitute dbita

Antonius de. uē. ⁊ tra. si ꝓpriū
in ꝑpetuū si cōdicitiū unde per
tinuerit: Saluo iure dominii ī
pensione: ⁊ renouatione Corado ꝓ se
⁊ suis heredibus ementi: ⁊ recipienti
Domum unam positam in tali loco:
cuius tales confines: ab uno latere
possidz P. ab alio. M. a tertio ⁊ quar
to sunt uie p. cum omni iure: ⁊ actōe
seruitutis ⁊ conditionis: ⁊ omni serui
tute ⁊ conditione: que ipsi domui de
bentur in domo ⁊ aduersus domum
dicti petri positam iuxta hanc domū
uenditam: quam seruitutem: ⁊ ius
tale dixit: ⁊ conuenit esse uidelicet:
quod ipsa domus dicti P. extolli uel
eleuari non potest: ne dicta domus
uendita luminibus officiatur: ad hñ.
te. ⁊ pos. ⁊ qcqd sibi ⁊ suis heredibus
deinceps placuerit ꝑpetuo facienduz.
cuz omnibus ⁊ sin. que ītra predictos
continentur confines: uel alios siqui
forent: cū acces. ⁊ egres. suis usqz ī uiā
p ⁊ cū oībus ⁊ singulis que hz supra
se: uel. ī. se: seu intra se in integrum ⁊
cuz omni alio iure: ⁊ actione: usu: seu
reqsitiōe sibi ex ea: uel pro ea re: aut
ipsi rei: modo aliquo ꝑtinēte. Insuꝑ
idē uenditor de. uen. ⁊ ꝯcessit eidem
emptori dictā seruitutem ⁊ ius: omne
qz aliud ius ⁊ actionez realē et perso
nalem: utilem ⁊ directam quod ⁊ quā
habeat uł habere poterat ī dicta: uel
aduersus domū predictā ipsius P.
siue ipsum P. ⁊ quālibet possessorez
eiusdem domus ⁊ quālibet aliaz per
sonam: nomine ⁊ occasione dicte ser
uitutis: ⁊ conditiōis: cōstituens euz ꝓ
curatorem: ut in rem suam: ⁊ ponens
ipsuz in locum suū: ita quod amō suo
nomine: actiōibus utilibus: ⁊ directis
possit prdictorum occasione aduersus
quoscūqz agere: ⁊ experiri: excipere ⁊
replicare: consequi ⁊ se tueri: ⁊ omnia
et singła facere quēadmodū ipe face
re poterat: Pro precio C. lib. boñ. qd
pretium dictus ēptor presentialr corā
me not. et testibus īfrascript: s dedit et
soluit ipsi uenditori: ꝓ ut ipse uēditor
ꝯfessus fuit tantaz esse quātitatem ex
ceptioni sibi nō dati: et nō soluti: et ñ
numerati precii omnino renuntians.
Quam rem dictus uenditor se dicti
emptoris nomine cōstituit possidere:
usqzquo ipsius rei: possessionē accepe
rit cor. quā accipiendi: sua aucto. et re
tinendi deinceps ei licentiam omni
modam dedit. Promittētes per se et
suos heredes dicto ēptori ꝓ se: et suis
heredibus stip. litez uel controuersiaz
ei uł suis heredibus de dicta re seu ꝑ
te ipsius ullo tēpore nō īferre: nec in
ferrēti ꝯsentire: sed ipsā rez seruitutē
et ius ei et suis heredibus: ab oī ho
mine ꝑsona et uniuersitate legitīe de
fēdere: auct. et desbri. et predictā uen

UVA. BHSC. IyR_225

ditionez: cessionem ꝛ predicta omnia ꝛ singula supꝛascripta ppetuo firma: ꝛ rata habere: tenere. ꝛc. ut supra in primo instrumento uenditionis.

Vē. partis ꝑ indiuiso rei alicuius.

Antonius de. uen. ꝛ tra. iure ꝑprio i ppetuū Coꝛ. ꝑ se ꝛ suis heredibus recipienti: ꝛ emēti: Medietatē ꝑ idiuiso unius petie terre pratiue posite i tali ville: uel i tali loco: cuius talis petia terre tales sunt cōfines ꝛc. q̄z petiā terre possidebat ꝑ indiuiso cum Ja. ad bñ. te. po. ꝛ qcqd sibi ꝛ suis here. placuerit deinceps ꝑ petuo faciendū cum oibus ꝛ sin. que intra predictos ꝓtinent cōfi. uel alios siqui fozent cū acces. ꝛ egres. suis usz i uiā p. q̄z̄ū ad ipsā medietatē ꝑ indiuiso spectat: ꝛ cū oibus: ꝛ singulis: que ꝑ ipsa medietate: indiuisa bz. s. se: uel. j. se: seu intra se: in integꝝ: oiqz iure: actōe: usu: seu reqsitōe: sibi ex ea uel ꝑ ea re. parte uēdita modo aliquo ptinente. ꝓ precio. l. lib. boñ. quod precium idem uenditoꝛ contentus: ꝛ confessus fuit se ab ipso emptore habuisse: ꝛ recipisse exceptioni non dati: ꝛ nō soluti precii omnino renuntiās: Quam rem ꝓ predicta pte uendita idem uenditoꝛ se dicti emptoris noīe constituit possidere. donec ipsi rei ꝓ eadez pte uendita possessionē accepit coꝛ. q̄z accipiendi sua auctoꝛ. ꝛ retinendi deiceps ei licētiā oīmodam dedit. ꝓmittēs ꝑ se: ꝛ suos heredes dicto ēptoꝛi ꝑ se: ꝛ suis heredibus stipu. Item uel controuersiam ei: uel heredibus de dicta pte uendita ullo tempoze nō inferre: nec inferenti ꝓsentire: sed ipsā rē uēditā ei: ꝛ suis heredibus ab omniqz homine: ꝛ uniuersitate legiti me defendere ꝛc. ut supra in primo instrumento uenditionis.

Venditio partis ꝓ diuiso.

Antōius de. uen. tra. iure ꝓprio i ppetuū Coꝛ. ꝑ se ꝛ suis heredibus recipienti: ꝛ emēti Tertiā partem cuiusdam domus posite in uiuario: cuius totalis domus tales dicuntur esse confines: a mane possidet Ja. a meridie ꝓ. a sero. ꝓbi. a Septētrione est uia p. s. dictam tertiam partē ipsius domus a latere mane iuxta predictum Jac. prout termini anteriozi ꝛ posteriozi muro positi diffinūt ꝛ designāt: quā pars tertia ē in anteriozi facie latitudinis. v. pedū: ꝛ totidez unciaꝝ: ad bñ. te. ꝛ pos. ꝛ qc quid sibi ꝛ suis heredibus deinceps placuerit ppetuo faciendū ꝛ cū oibus ꝛ singulis que. j. predictos ꝓfines: ꝛ terminos predicte partis uēdite cōtinent uel alios siq fozent: cum acces. ꝛ egres. suis: usqz in uiam pu. ꝛ cū oibus ꝛ singulis que ipsa ps uēdita bz supra se uel. j. se: seu intra se in integꝝ oiqz iure ꝛ actione: usu: seu requisitione sibi ꝓ ipsa re: aut ipsi rei uēdite mō aliquo ptinente: ꝓ precio ꝛc. ut supra in instrumento uenditionis.

Ven. rei cuius pars ē propria ꝛ ps conditicia quā uelint partes exprimi in ꝓtractu: ꝛ a procuratoꝛe facta.

Antonius procuratoꝛ ꝓbi. ab ipso specialiter ꝓstitutus ad infrascripte rei uenditionem: et ad oīa ꝛ sing. infrascripta faciendum: ut pz in instrumento scripto manu talis not. procuratoꝛio noīe ipsius p̄bi. de. uen. ꝛ tra. coꝛ. ꝓ se ꝛ suis heredibus recipienti ꝛ ementi petiam unā terre uineate positā in barbiano: in loco q dicitur uallis: quā esse dixit ꝛ cōuenit ꝛ. toꝛ. Salua rōe pluris minoꝛisue: et eiusdem tales esse ꝓfi. a mane cuius possidet Ja. a meridie ꝓ. a sero et a sept. sunt uie pu. s. tres toꝛ. ex dicta uinea uersus mane iuxta dictū Ja. iure

UVA. BHSC. IyR_225

emphitebotice conditionis pensionis renouationis debende ecclesie sancti Proculi. Residuum uero dicte ui nee iure proprio: ad habenduz tenendum pos. et quicquid sibi z suis heredibus deinceps placuerit: perpetuo faciendum cum omnibus et singulis: que intra predictos continentur confines. uel alios siqui forent cum accessibus z egressibus suis usque in uiam publicam z cum omnibus z singulis que habet supra se uel infra se: seu intra se in integrum omnique iure actiune: usu: seu requisitione ipsi rei modo aliquo pertinente. Pro pretio xxx. lib. bon. pro qualibet toz. quod capit in summa. cclxx. lib. bon. quod pretiū confessus z contentus fuit dictus procurator procuratorio nomine dicti Philippi ab ipso cor. habuisse et recepisse z exceptioni sibi non dati z non soluti pretii omnino renuncians. Quam rem idem An. procuratorio nomine ipsius Philip. se pro ipso Cor. z eius nomine cōstituit possidere: donec ipse Cor. ipsius rei possessionem acceperit coz. quam accipiendi sua auct. z retinēdi deinceps ei licentiam omnimodaz dedit. Promittens procuratorio nomine dicti Phi. dicto Cor. p se suisqz heredibus stip. litē uel controuersiam rc. ut supra in primo instrumento uēditionis usque ab bonorum obligationem. z tunc ita dices. pro quibus omnibus z singulis firmiter obseruandis idem procurator procuratorio nomine ipsius Phi. obligauit dicto An. omnia bona dicti Phi. Et nota: q si partes non dixerint expresse q specificetur in cōtractu: que pars sit propria: z que conditicia tunc pro maiori breuitate dices ded. t. uen. z tra. quod prium in perpetuum: quod conditiuz unde pertinuerit: saluo iure dominii in pensione: z renouatione.

Vē. edificii: uel domus facta ab alī quo pro se ac nomine alterius absentis alicui procuratorio nomine emēti

Antonius pro se: z uice z nomine Phili. z Michaelis eius fratrum dedit uen. z tra. Cor. procuratori Ti. ii ad hanc emptionez pre ii solutionem: z omnia z singula infrascripta facienda: z recipienda specialiter constituto: ut patet in instrūmento scripto manu talis not. procuratorio nomine pro ipso recipienti: z emēti edificium unius domus situz supra terrenum ecclesie sancti Joannis in monte in parrochia sancte lucie: in cōtrata que dicitur campus cuius edificii: et soli supra quod situm est idem edificium: tales dixit esse confines ab uno latere possidet talis ab aliuo talis a tertio z a quarto talis: ad haben. tē. pos. z quicquid dicto Titio z suis heredibus deinceps placuerit: ppetuo faciēdū: cū oibus z singulis ad ipsū edificiū spectāribus: z cū oī iure z actiōe sibi p ipso edificio aut ipsi edificio pti nēte Saluo tū iure dicte ecclesie sācti Johannis in dicto edificio: z terreno pro pensione ex ipso terreno debēda que z est esse debet singulis annis. x. sol. bō. Pro preeio xx. lib. boñ. quod precium dictus uenditor confessus z contentus fuit se ab ipso Cor. procuratorio nomine dicti Titii soluēte habuisse: z recipisse exceptioni sibi non dati z non soluti precii omnino renūtians. Quod edificium idez uenditor se noīe ipsius Cor. procuratoris dicti Ticii pstituit possidere: donec ipsius rei idē Cor. pro dicto Titio aut idem Titius pos. accepit coz. quā accipiēdi z retinēdi sua auct. deiceps ei licētiā oīmodā dedit. Promittentes p se et suos heredes dicto Cor. procuratorio

UVA. BHSC. IyR_225

nomine dicti Titii stipu. litē uel ꝓtro uersiam dicto Titio: aut eius heredi bus de dicta re ullo tempore non ifer re: nec inferenti consentire: sed ipsam rem uenditam dicto Titio et eius he redibus ab omni homine et uniuersi tate legitime defendere auctorizare ꝛ desbrigare: ꝛ predictam uenditionez ꝛ omnia ꝛ singula suprascripta ꝛc. ut supra in primo instrumento uenditio nis.

Tutor que seruare debet in uendi tione rei pupillaris.

QVia hec circa rei pupillaris uenditionem ꝓsideranda sunt Notandum et attendendum est diligenter: Quod res pupilli uēdi debent ob es alienum: aut ob euiden tem utilitatem pupilli causa cognita quod ita sit: Et quod nō sint res mo biles in hereditate commode uenden de ꝛ quod subhastentur res legitime ideſt pu. preconizentur in palatio com munis aut in cōtrata ubi sita est res: siue in contrata ubi habitat pupillus ut plus offerenti detur: ꝛ quod presēs sit creditor qui recepturus ē pecuniā pretii si uenditur ob es alienum: aut ꝙ causa quare uenditur: assignetur et ꝙ ipsa uenditio fiat coram Potestate uel Judice decretum: ꝛ auctoritatem interponente.

Venditio facta a tutore de re pu pillari.

QVm Heregittus Pupillus fi lius ꝛ heres quondam Petri teneretur hereditario debito. c. lib. bon. domine Jacobe matri sue: pro dotibus suis ex instrumento scrip to manu talis notarii. Item in decez lib. bon. ipsi matri sue a dicto eius pa tre iure legati in eius testamento reli ctis scripto manu talis notarii. Et ur gente ipsa creditrice conditum sibi sol ui oporteret pro ipso debito persoluē do aliqua ex dicti pupilli possessioni bus uendi eo quod in ipsius hereditā te alique res mobiles commode uen dende ad ipsius debiti satisfactionez non esset: ꝛ infrascriptam rem uende re potius: quam alteram ex possessio nibus dicti pupilli: tam ratione pretii quam ratione ususfructus utilius sit eidē atq; ifrascripta re legitime suba stata non apparuit quisq; alius preter infrascriptum emptorem: qui plus in frascripto precio offerret: uel dare uel let: ut de ipsa subastatione patet pu . scriptura manu talis nota. De his oi bus ꝛ singulis: ea ita uera esse domi no. S. iuditii ꝛ assessoris domini R. de ulla potestatis bon. tam ex inuen tarii ostensione quam alia plenissima fide facta. Jdcirco. An. tutor dicti pu pilli: ut patet eum tutorem esse tam ex dicto testamento quam instrumen to super de certo eiusdem tutelle scri pto manu talis not. ante ipsius iudi cis presentiam constitutis: tutorio no mine ipsius pupilli: de uenditione et traditione iure proprio et in perpetu um Corado pro se et suis heredibus recipienti ꝛ ementi petiam unam ter re uineate positaꝛ in pertinentiis san cti Rophilli in loco qui dicitur uallis quam idem tutor esse dixit: et conue nit decez tor. ita tamen quod si plus fuerit celat in hanc uenditionem em ptorem pretium addente pro rata. Si uero minus pro rata pretium adima tur uel restituatur: si fuerit exolutum et eiusdem tales esse cōfines: ab uno latere possidet talis. Ab aliis tribus lateribus sunt uie publice: ad habēn dum tenendum possidendum: ꝛ quic quid dicto emptori et suis heredibus deiceps placuerit ppetuo faciendū cū oibꝫ ꝛ sin. que intra predictos ꝓtinēt

UVA. BHSC. IyR_225

cōfines: uel alios siqui forent cum ac ces. ⁊ egres. suis usq3 in uias p. ⁊ cn3 oībus ⁊ sin. que supra se uel. j. se: seu intra se in integru3 omniq3 iure ⁊ ac tione usu seu requisitione ipsi pupillo ex dicta re. siue ipsi rei mō aliquo pti nente. Pro pretio. xii. lib. bon. ꝑ qua libet tor. quod pretium capit in sūma clxx. lib. bo. de quo pretio dictus ēptor de mandato predicti tutoris ibidem: ⁊ in presenti dedit et soluit dicte dñe Jacobe ci. lib. bō. i satisfactionē eius quod ex legato ⁊ docte predictis a dic to pupillo habere debeat. prout ipsa domina Jacoba ꝯfessa ⁊ cōtenta fuit tantā esse quantitatem dicto dotium instrumento ab eo dicto tutori restitu to. ibidem ꝙ exnunc esse uoluit ineffi cax ⁊ cancellatū. Residuu3 uero dicti pretii idem emptor dicto tutori ꝑsol uit in utilitatem dicti pupilli speciali ter ꝯuertendum prout ipse tutor ꝯfes sus fuit tantā esse quantitatem. Quā rem ide3 tutor tutorio noīe ipsius pu pilli se pro ipso emptore: ⁊ eius nomi ne cōstituit possidere: donec ipsius rei possessionem acceperit corporale3 quā accipiendi sua auct. ⁊ retinendi dein ceps ei licentiam oīmodam dedit pro mittens tutorio noīe ipsius pupilli di cto emptori pro se ⁊ suis heredib3 sti. ⁊c. ut supra in primo instrumento uē. usq3 ad bonoꝝ obligationem: ⁊ tunc dices. pro quibus oībus ⁊ sing. firmi ter obseruandis idem tutor obligauit dicto emptori omnia bona dicti pupil li. Ceterum ad robur omnium predi ctorum: dictus iudex predicte uenditi oni pretii solutioni: ⁊ omnibus ⁊ sin. suprascriptis: suam ⁊ communis Bo no. auctoritate3 interposuit ⁊ decretū

Curator surdi.

Item nota ꝙ si contingerūt cu ratore3 surdi: ⁊ muti uel furio si uel mentecapti: re3 huiusmodi per sonaru3 uendere. Cum hoc sit ꝙ talis curator habeat facere inuentarium: ⁊ rationem administrationis sue redde re: ad boni pretoris solertia3 ⁊ cautel lam spectabit: ꝙ he dicte solēnitates in ipsa uenditione seruentur: sicut in precedenti instrumento rei pupillaris ⁊ ꝙ etiam fiat ita habeat emptor pro maiori sui securitate: hec fieri procura tore. Verum quia huiusmodi uenditi ones de raro contingunt huius instru menti per ordinem series omittitur ⁊ si contingeret poteritis illud eligere: mutatis personis satis leuiter ex pre dicto.

Venditio facta a commissariis: au ctor. ⁊ licentia uendēdi a testatore ha bentibus.

Cum An. in eius testam̄to C. lib. bo. pro ipsius aīa reliqsset distribuendas: prout disposuit et legauit ꝑ manus Jacobi ⁊ Phili. quos suos ad hoc exequandum com missario statuit ⁊ reliquit: dās eis ple nam ⁊ liberam potestatem licentiam ⁊ auct. uendendi alienandi ⁊ obligan di de bonis ipsius testatoris: ⁊ de qui bus uoluerit sine contradictione here dis aut alterius persone pro ipsis le gatis soluendis: ut hoc p3 per idem eius testamentum scriptum manu ta lis not. ⁊ idem commissarii Jacob. et Philip. ipsius testatoris uoluntatem fideliter adimplere: ⁊ ipsius animam ⁊ seipsos ⁊ huiusmodi fidei cōmisso uelociter exonerare uolentes cum per aliam commodiorem uel uelociorem uiam de bonis ipsius testatoris pecu niam pro ipsis legatis soluendis per cipe nequeāt: uel hēre ex ptāte licētia ⁊ auct. ab eodem testatore tradita: ut

UVA. BHSC. IyR_225

ſupius cõtinentur: cõmiſſario noie q. ut cõmiſſarii oliz an. ſupradicti dede. uen. tra. Coz. domũ unã ex bonis ſeu hereditate dicti an. poſitã in tali loco .j. tales ꝓfines ꝛc. ut ſupra in primo inſtrumẽto uenditionis uſz ad pretiũ ꝛ in pretio dices. ¶Pro pretio. c. lib. bõ. q̃ pretiũ dicti ꝓmiſſarii ꝓfeſſi ꝛ ꝓt. fuerunt ſe ab ipſo emp'oze habuiſſe ꝛ recepiſſe: dandũ ꝛ ſoluendũz in ſatiſfactionem ꝛ ſolutionem legatoz aie an. ſupradicti ꝛc. ut ſupza in primo inſtrumento uenditionis facte a procura'o re ſolo nomine officii mutato.

¶Permu. rei ꝓprie pro re pdi'icia

Antonius de. tradi. ꝛ permutauit iure ꝓprio in ꝑpetuũ co. pro ſe ꝛ ſuis heredibus recipienti domuz unã poſitã in tali loco cuius hi dicuntur ꝓfi. ꝛc. ad hñ. te. poſ. ꝛ quicquid ei ꝛ ſuis heredibz placuerit ꝑpetuo: deinceps ſac. cũ oibus ꝛ ſin. que inter predictos ꝓfi. ꝓtinentur: uel alios ſiqui fozent cũ acceſ. ꝛ egreſ. ſuis uſqz in uiã p. ꝛ cum oibus ꝛ ſing. que hẽt ſupza ſe uel j ſe: ſeu j. ſe: aut intra ſe in integz: oiqz iure et actione uſu: ſeu requiſitõe ſibi ex ea uel pro ea re: aut ipſi rei mõ aliquo pertinente. Et hoc noiatim pro una petia terre uineate poſita in tali loco. j. tales ꝓfines: quã dictus coz. dedit ꝛ permutauit: iure ẽphiteoti e ꝓditionis: penſionis ꝛ renouationis debende tali eccleſie: ipſi an. in cãbium: ꝛ ad hñ. te. poſ. ꝛ quicquid ſibi ꝛ ſuis heredibus deinceps placuerit ꝑpetuo fa. cum oibus ꝛ ſin. que j predictos ꝓtinenk ꝓfin. uel alios ſiqui fozent cum acceſ. ꝛ egreſ. ſuis uſqz in uiam p. ꝛ cum oibus ꝛ ſing. que hẽt ſupza ſe uel j ſe: ſeu inter ſe in integz: oiqz iure ꝛ actione: uſu: ſeu requiſiti one ſibi ex ea re: aut ipſi rei modo aliquo ꝓtinente. Qui predicti an. ꝛ coz. ſ. unuſquiſqz eoz uiciſſiz alterius nomine rẽ a ſe ꝓmutatã: ꝛ datã ꝓſtituit poſſidere: quouſqz unuſquiſqz eoz rei ſibi ꝓmutate ꝛ date poſſeſſionem acceperit cozpozalem: quã accipiendi ſua ꝓpria auc. ꝛ retinen. deinceps unus alteri adinuicem: licentiã oĩmodã dedit. ¶Promittentes. ſ. unus alteri adinuicem ſolẽnibus ſtip. hinc inde iteruenientibus: litem uel ꝓtroverſiã de re a ſe ꝓmutatã: alteri uel eius heredibz ullo tpe nõ inferre: nec inferenti ꝓſentire: ſz unuſquiſqz rem a ſe ꝓmutatã alteri uel eius heredibz adiuicẽ ab oĩ hoie ꝛ uniuerſitate legi'ime defendere auctoizare ꝛ deſbri. ꝛ predictã permutationẽ ꝛ dationẽ: ꝛ oia ꝛ ſing. ſu ꝓſcripta ꝑpetuo firma et rata hẽre te. ꝛ nõ ꝓtrafacere uel uenire p ſe uel alios aliqua rõe uel cã de iure uel de facto. Sub pena c. lib. bon. ſtipulatõe adinuicẽ inter ipſos promiſſa: qua ſoluta uel nõ rata maneant oia ꝛ ſing. ſupraſcripta. Item reficere ꝛ reſtituere unus alteri adiuicẽ oia ꝛ ſin. dãna ꝛ expenſas ac intereſſe litis ꝛ extra: ꝓ quibus oibus ꝛ ſin. firmiter obſeruã dis obligauit unus alteri adinuicem oia ſua bona. c.

¶Permu. rei ex ꝓte: ꝛ ex ꝓte uẽditio

Antonius de. tra. ꝛ ꝓmutauit ꝛ uẽ. ꝑ ꝓte uz ꝑ nutãs: ꝛ ꝑ ꝓte uendens iure ꝓprio in ꝑpetuũ Coz. ꝓ se ꝛ suis heredibus recipiẽti petiã unã terre ꝓatiue: poſitã in tali loco: cuius hi dicuntur ꝓfi. ꝛc. ad hñ. ten. poſ. et quicquid ſibi ꝛ ſuis heredibus deinceps placuerit: ꝑpetuo faciẽdum cum oibus et ſingulis que intra predictos continentur confines: uel alios ſiqui fozent cum acceſ. et egreſ. ſuis uſqz in uiam pu. et cuz oibus et ſingulis que habet ſuper ſe uel infra ſe: ſeu intra ſe in integrum omnique

UVA. BHSC. IyR_225

iure ⁊ actione: usu: seu requisitione: si bi ex ea re aut ipsi rei modo aliquo ꝑ tinēte. Et hoc noiatiz pro una domo posita in tali ꝯtrata: cuius hi dicuntur cōfines: ⁊c. Pro precio. xx. lib. boñ nomine additionis siue melioramenti: quas. xxi. lib. dictus An. ꝯfessus fuit ⁊ ꝯtentus se ab ipso Corado habuisse: ⁊ recepisse exceptioni sibi non date: ⁊ nō solute quantitatis: omnino renuntiās: quā predictā domū dictus Coradus dedit: tradidit: ⁊ permutauit: iure ꝓprio in ꝑpetuū eodē mō in cambiuz dicto An. ꝓ se ⁊ suis heredibus recipiēti: ad hñ. te. pos. ⁊ qcqd sibi ⁊ suis heredibus deinceps placuerit: ꝑpetuo faciendū cū oībus ⁊ singulis que iter predictos ꝯtinēt ꝯfines uel alios: siq forēt acces. ⁊ egres. suis usqz in uiā. p. ⁊ cū oībus ⁊ singulis que hēt supra se uel. j. se: seu intra se in integrū: oīqz iure: ⁊ actiōe usu: seu requisitiōe sibi ex ea re aut ipsi rei mō aliquo ꝑtinente. Qui predicti An. ⁊ Cor. ⁊c. ut supra ꝑ oīa in ꝓximo dicto instrumento rei ꝓprie ꝓ ꝯdicitia. Et nota diligēter ꝓuidendū eē premittere in huius modi instrumētis rē que ꝑmutat ⁊ uendit ⁊ illā postponere: que dūtaxat permutat: eo ꝙ res debet ꝓcedere ꝑtiū: ⁊ qꝛ ēt magis ordinate ꝓcedit tibi series instrumenti Dationi solutum.

Antonius de. ⁊ tra. i solutū iure ꝓprio i ꝑpetuū Cor. ꝓ se ⁊ suis heredibus recipienti domū unā positā i tali loco: cuius hi dicunt cōfines: ⁊c. ad hñ. te. pos. ⁊ qcqd sibi ⁊ suis heredibus deiceps placuerit: ꝑpetuo faciendū: cū oībus ⁊ singulis: que. j. predictos ꝯtinent ꝯfines: uel alios siq forent cū acces. ⁊ egres. suis usz i uiā. p. ⁊ cuz oībus ⁊ singulis que hz supra se: uel. j. se: seu intra se in integrū oīqz iure ⁊ actione: usu seu requisitione: sibi ex ea re: aut ipsi rei mō aliquo ꝑtinente: Et hoc ꝓ precio. c. lib. bo. quas dictus An. Cor. predicto ex cā mutui dare ⁊ soluere tenebat: ut pz i instrumēto scripto manu talis no. qd instrumētū dictus Cor. predicto An. restituit ibidez ⁊ i pñti: uolens ⁊ mādās illud ex nūc eē nullius ualoris atqz momenti: ⁊ ut habitū sit ieffi cax ⁊ cā cellatū. Additio ex aurora Quod istrumētū ut actū fuit iter ipsos apud ipsū Cor. ⁊ eius heredes: ⁊ successores ꝑmanere deberet ꝑpetuo quatinus ex eo sēp pateat eiusdē datiōis cā isolutū ut ꝑ illud: ⁊ cū illo ipse Co. ⁊ dictā domū possit defēdere ab oībus dicti An. creditoribus. siq ꝓ tꝑe appeterent ñ ut ex eo fit ulterius exactio dcī debiti nisi i casu euictōis si sequeret de re ipsa: uel ꝑte ꝓ rata. Quam domum predictus A. se noīe predicti Co. ꝯstituit possidere usz quo ⁊c. supra in primo instrumēto uē. noiando sup istos ꝯhentes ꝓpriis nominibus.

Vēditio solius dñii ⁊ ꝓprietatis.

Antonius de. uen. ⁊ tra. cor. ꝓ se et suis heredibus recipiēti et ementi dñium et proprietatem unius domus site in tali loco: et intra tales ꝯfi. ⁊c. quā ipse cor. hēbat ab ipso An. in feudū ad hñ. te. pos. ut supra in primo instrumēto uē. mutato solūmō ca. de pos. in quo ita dices: cuius rei possessionē quā ipse cor. hēbat ipse an. ei ꝯfirmauit: ut deinceps suo noīe possideat sicut uerus dñs ꝓprietarius et possessor.

Venditio ad cuius defensionē i casibus se obligat uenditor: ⁊ in casibz nō cū cessione iuris contra actorem.

Antonius de. uē. et tra. iure ꝓprio in ꝑpetuum cor. pro se et suis heredibus: recipienti et ementi domum unam sitam in tali lo

UVA. BHSC. IyR_225

co uel ꝑrata: cuius hi dicũtur ꝑfines ꝛc. quam domum dictus An. emit a Philippo: ut ꝑz in instrumento scripto manu talis not. ad hũ. te. pos. ꝛce. per oia ut in primo instrumento nẽditionis habetur usqz ad locum ubi dicitur ꝓmittens: ⁊ tunc dices: ibi. Promitto dicto ẽptori ꝓ se ⁊ suis heredibus stip. predictã rez ei: ⁊ suis heredibus tam in ꝓprietate: qz in possessione legitime defendere: auctori ⁊ desbrigare ab oi persona et uniuersitate: cui uel quibus ipsa res obligata foret ex aliquo ꝓtractu uel obligatiõe inita: ⁊ facta ab ipso An. aut aliquo alio eius noĩe siue cui uel qbus esset uel diceretur esse aliquid ius acqsitũ in ea ex psona ipsius An. uel eius occasione. Et quia actuz est inter ipsos An. ⁊ Cor. ut nõ teneatur idem An. de euictione ipsius rei: nec ẽt ad pretii restitutionem in aliis casibus quã predictis: Jõ idem An. dedit cessit: ꝓcessit: transtulit ⁊ mandauit ipsi Cor. ꝓ se ⁊ suis heredibus recipienti oia iura ⁊ actiones reales psonales: ciuiles et naturales: utiles et directas: quas ⁊ que habeat uel habere poterat ꝓ ra predictum phi. auctorem suum ⁊ in eius heredes: ⁊ in ipsius bonis: nomine ⁊ occasiõe uenditiõis ⁊ ꝓmissionis de legitima defensione ipsius rei ⁊ oiuz ⁊ singulaz ꝓmissionũ ⁊ obligationum sibi a dicto phi. factaz in predicto istrumẽto scrip. manu predicti nota. Jtem aduersus oẽm aliã psonam qz ei aliquã renunciationem ꝓmissionem uel obligationem fecisset i dicto instrumẽto: ꝓstituens eum ꝓcuratorem tanqz in rem suam: ⁊ ponens eum in locum suum: ita q̃ ammõ suo noĩe actionibus utilibus ⁊ directis possit ad uersus dictum Phi. ⁊ eius heredes ⁊ in ipsius bonis ꝓra qualibet aliam p sonam: predictoꝝ occasione: agere et expiri: excipe ⁊ replicare: ꝓsequi: ⁊ se tuere: ⁊ oia ⁊ sin. facere: quẽadmõm ipse poterat. Promittens ipsi Cor. ꝓ se ⁊ suis heredibus stip. dictã uenditionem: cessionem: ⁊ oia ⁊ sin. suprascripta ꝓpetuo firma ⁊ rata habere ⁊ te. ⁊ nõ ꝓtrafacere uel uenire aliqua rõe uel cã de iure uł de facto. sub pẽa ꝛc. si non solummõ fiat ꝓmissio de defensione rei in casibus predictis ⁊ nõ sit necessariũ cessionẽ predictã fieri: sicut est qñ uenditoz rem uendit: ex pacto emptori rem qz ab eo emerat: tũc cessionem predictã nõ facies: sz oia alia ita scribas sicut in dicto instrumẽto nostrũ: usz ad locum ubi dicit. Sed qa actuz est in quo loco ita dices: hoc expressiz inter eos acto: ⁊ ipsi An. ab eo dez cor. ꝓ pactũ remisso quod idẽ an. uel eius heredes nõ teneant sibi: ad euictionẽ ipsius rei: uł pretii restitutõz i aliis casibus qz predictis. Quã nẽditionẽ ⁊ oia ⁊ sin. suprascri. ꝓmisit ꝛc.

Ven. quedam in se pacta uti ia ꝓtinens que iter partes sepe agi solent.

Antonius de. uen. tra. Cor. ꝓ se: ⁊ suis he edibus recipienti unã domũ sitã in tali loco: cuius tales dicunt ꝑfines ꝛc. iure ꝓprio in ꝓpetuum. Jtem petiã unã terre uineate positam in tali loco. intra tales ꝑfines ꝛc. iure emphiteotice ꝓditiõis renouationis ⁊ pensiõiz debende ecclesie sancti Proculi ad hũ. te. ⁊ pos. ⁊ quicqd ꝛc. ut supra ad locum ubi dicitur ꝓmittens: ⁊ tunc ita dices: Promitto ꝓ se ⁊ suos her. ꝓ se ⁊ suis here. stip. litem uel ꝓtrouersiaz ei uel eius heredibus de dictis rebz aut aliqua parte ipsaz: ullo tpe non inferre nec inferenti consentire: sed ipsas res et quaslibet earum ei: et suis heredibus ab omni homine et uniuersita

UVA. BHSC. IyR_225

uersitate legitie defendere auct. ⁊ des
brigare ⁊ uacuā possessionē ei tradere
⁊ ipsū ēptorē i possessiōe facere pot o
rez: ⁊ si aliquo tpe lis uel questio: aut
ɔtrouersia tā p oblatōez libelli: q̄z alio
quocūqz mō moueret eidez emptori:
aut eius heredibus de dictis rebus:
aut aliqua earꝝ: uel pte ipsarꝝ ipsā litē
questionē: ɔtrouersiā: ⁊ libellū: ⁊ oēm
cāz q̄z docūqz ⁊ quociescūqz ei denun
tiatū fuerit: in se recipere: ⁊ in eadem
cā ipsius rei ⁊ dicti emptoris: ⁊ suoꝝ
heredū defēsiōi se offerre: ⁊ i cā uel in
cāis: tā principalibus q̄z appellatiōis
sistere usz ad finē: oībus suis expēsis
Quod si nō fecerit ꝓmisit eidez psol
uere atqz dare duplū dicti precii pene
noīe: qua soluta predicta seruare ni
hilominus sup ea: aut ꝓ ipsa re: uel re
bus defendendis: idez ēptor uel eius
heres dānū aliquod: uel expensas pa
teret aliquas fecerit in iudicio siue ex
tra ipsum dānum: ⁊ expensas ad inte
gruz eis reficere: tā si res foret euicta
q̄z ñ: qz sic inter ipsos actū extitit: ⁊ cō
uentū remissa ex nunc p pactum dicto
emptori appellari necessitate: si super
euictiōe ꝓnuntiari cōtingerit cōtra eū
⁊ pactū iter eos expresso ut nō possit
dicere dictus uēditor ꝙ eidē ēptori fa
cta fuerit iniuria uel iniustitia si res
ipse aut aliqua earꝝ euiceret ab eo:
aut ꝙ eius culpa uel negligentia sic
euicta Qd si cōtra eum super euictōe
lata fuerit sententia: inter tertiā diez:
postq̄z eidē An. denuntiatū fuerit pre
dictū preciū cum pena dupli: ⁊ omni
interesse ipsi Cor. ad integrū restituet
⁊ persoluet: preterea si aliquo tpe ap
paret ex ipsa re condicitia pensionis:
⁊ renouationis per ipsum uenditorez
ul' eius actōe debitā pēsiōez ⁊ renoua
tionē datā ⁊ factā debitis tēporibus ñ
fuisse ⁊ preterea ɔtingeret ipsū ēptorē
uel eius heredes dānū aliqd sustinere
ɔseruabit eū penitus sine dāno Quā
uenditionē: ⁊ oīa ⁊ sing. suprascripta
ꝓmissit dictus uenditor dicto emptori
p se ⁊ suis heredibus stipu. firma ⁊ ra
ta perpetuo habere ⁊ ten. obseruare ⁊
adiplere ⁊ ñ ɔtrafacere ul' uenire p se
uel aliū: aliqua cā uel ingenio de iure
uel de facto Sub pena. c. lib. boñ. sti.
⁊ i singul' capit' uel huiusmōi ɔtractus
īsolidū ꝓmissa: q̄z pena totiens cōittat
⁊ exigi possit in singl'is capitulis: quo
tiens ɔtrafactum fuerit: ⁊ pena soluta
uel non rata maneāt oīa ⁊ singl'a su
prascripta. Item reficere ⁊ restituere
sibi omnia ⁊ sin. dāna ⁊ expensas: ac
īteresse litis ⁊ extra ꝓ qbus oībus ⁊
singulis firmiter obseruandis obliga
gauit eidem omnia sua bona.

Donatio inter uiuos.

Antonius de. tra. ⁊ dōauit pu
re ⁊ libere simpliciter ⁊ irreuo
cabiliter īter uiuos iure ꝓprio
īppetuū Cor. ꝓ se: et suis heredibus
recipienti domū unā sitā i tali loco: cu
ius tales dicunt esse cōfines: etce. ad
hñ. te. pos. ⁊ qcqd sibi ⁊ suis heredibus
deinceps placuerit ppetuo faciendū:
cū oībus ⁊ sin. que inter predictos cō
tinent cōfi. uel alios siq forent: cuz ac
ces. et egres. suis usqz i uiā pu. et cum
oībus et singulis que hz supra se. uel
ī. se: seu i tra se i itegꝝ. omniqz iure et
actiōe: usu seu reqsitiōe sibi ex ea re:
seu ipsi rei mō aliquo ptinente. Quā
rem idem A. se nomie ipsius Cor. cō
stituit pos. donec ipsius rei pos. accepit
cor. q̄z accipiendi sua auct. ⁊ retinēdi
deinceps ei licentiā oīmodam dedit:
promittēs per se ⁊ suos heredes dicto
Co. pro se ⁊ suis heredibus stip. pre
dic. donationem: ⁊ omnia ⁊ singula
suprascripta: perpetuo firma et rata
habere: tenere et non contrafacere

UVA. BHSC. IyR_225

uel uenire p se: uel p aliū aliqua causa uel ingenio: de iure uel de facto: nec ipsā donationē ingratitudine uel cā aliqua reuocare. sub pena. C. lib. bon. stipulatione promissa ꝛ refectiōe damnoꝝ ꝛ expensaruꝝ litis ꝛ extra et obligatione oiuꝝ suoꝝ bonoꝝ. ꝛ pena soluta uel non predicta oia ꝛ singula supascripta firma pdurent. Nota tñ q si de legitima rei donate defensiōe a donatore promittenda interpretes ageretur ptium uoluntates fideliter exequaris. Jō uero hoc in predicto instrumento omissuꝝ est. qꝛ solent donatores nolle multis obligatiōibus implicari. ꝛ multū non decet donatariū ad hoc uti. Item nota q donationes rex ualentiū ultra quantitatem qngē toꝝ aureoꝝ dñt cum insinuatiōe. i. iudicis decreto fieri secundū iuris ordinez. Verūm pleges municipales ciui. bon. in oībus donationibus excedentibus summā. l. lib. bon. be solemnitates specialiter sunt seruande uz. q si aut coꝝ iudice pro tribunali in palatio sedente. ꝛ suā ꝛ cōis bon. auctor. interponente. ꝛ intersint vii. testes noti et boni: ex quibus preter vii. testes notos: ꝛ instrumenti auctorē sit unus tabellio: q ēt proprio noie ꝛ signo subscribere se rogeꝝ. Cuius iudicis auctoritas ꝛ tua dictiqꝝ tabellionis subscriptio ita fier. s. q posito toto instrumenti tenore: subsequēter dices. Hec āt donatio secundū formā statuti bo. cōis sup donationibus editi: ante presentiā. d. Scacanelli iudicis ꝛ assess. dñi. R. de uilla pōt. Bon. in palatio eiusdez cōis pro tribunali sedētis publice facta fuit. Qui iudex i ipsius donationis ꝓfirmationē ꝛ robur: eidem donationi suā ꝛ cōis Bon. auctoritatem interposuit: ꝛ decretū. Post hec positis testibus. s. oibꝝ aliis sex se subscribat ille alter tabellio sub hac forma Ego Jacobus imperiali auct. not. dicte donatiōi: ꝛ predictis oībus pñs ad hec uocatis specialiter et rogatis secūdū formā statuti predicti in ipsius donatiōis robur ꝛ testimoniū publice me subscripsi ponēs signū tuū: ꝛ nom ui i aliis istrumtis.

Feudi ꝓcessio

Dominus Azo estēsis: ꝛ ācho ne Marchio ob remuneratoꝝ obsegoꝝ multoꝝ: fidei ꝛ amoris circa eū: ꝛ domū suā a d. Coꝝ. hāc tenus prestitoꝝ: ꝛ in uiculū dilectōis inter eos: ex nunc ppetuo cōseruāde: dedit ꝛ ꝓcessit in feudū: et iure feudi ipsi d. Coꝝ. recipienti pro se ꝛ filiis suis ꝛ nepotibus: ꝛ oībus ex eo ꝛ ex eis in ppetuum descēdentibus: masculis uz legitimis dūmō in nullā aliaz psonam extraneā transferat. Talem rem sitā in tali loco: inter tales ꝓfines ꝛc. ad bñ. te. pos. ꝛ quicqd sibi ꝛ suis heredibus saluo quod dictū est: ꝛ ēt saluo iure fidelitatis debito: deiceps placuerit ppetuo faciendū: cum oībus et singulis que inter predictos ōtinent ꝓfines: ꝛ alios: si q forent: cū accessibꝝ ꝛ egressibus suis usqꝝ in uiā publicā: ꝛ cum oībus ꝛ singulis que hꝝ super se: uel infra se: seu inter se in integꝝ: oiqꝝ iure actione: usu seu requisitiōe sibi ex ea: uel ꝓ ea re: aut ipsi rei mō aliquo ptinente. Quā rē se eius noie possidere ꝓstituit: usqꝝ quo ipsius pos. acceperit coꝝpo. quam accipiendi sua auc. ꝛ retinendi deinceps: ei licentiaꝝ oīmodaꝝ dedit. Promittens per se ꝛ suos heredes dicto d. Coꝝ. pro se: ꝛ dictis ex eo descendentibus liberis legitimis stipulanti ꝛ recipienti: litez uel cōtrouersiam eis de dicta re uel eius occasione: ullo tempore non inferre: nec inferenti consentire: sed ipsam rē ab omni homine ꝛ uniuersitate le

UVA. BHSC. IyR_225

gitime defendere: aucto ꝛ defbrigare ꝛ predictã ꝓcessionem ꝛ oĩa ꝛ sin. su prascripta i ppetuo firma ꝛ rata bẽre ꝛ tenere: ꝛ nõ ꝓtrafacere uel uenire p se uel aliuz aliqua rõe uel cã de iure uel de facto. Sub pena. c. Marcharũ argenti stip. promissa: qua soluta uel nõ oĩa ꝛ sin. supascripta firma perdu rent. Itẽ reficere sibi ꝛ restituere oĩa ꝛ sin. dãna ꝛ expensas ac interesse li tis ꝛ extra. pro quibus oĩbus ꝛ sing. firmiter obseruãdis obligauit eidem recipienti ut dictũ est: oĩa sua bona. Quam ꝙ concessionem: ꝛ oĩa ꝛ sing. supascripta fecit idem d. Azo: pro eo ꝙ dictus Lor. ibidem ꝛ in presentiꝓ misit ipsi d. azoni: ꝛ corporaliter iura uit ad sancta dei euangelia: ex nũc si bi ꝛ suis heredibus fidelẽ esse uasal lum: ipsuz quoqz ꝛ suos heredes: res iura: ꝛ honores ipsoꝝ pro posse fideli ter ꝓseruare: ꝛ nullatenus quod i de trimentũ ꝛ piculum siue dãnũ psone uel psonaꝝ: reꝝ: iurium: ꝛ honorẽ sui: ꝛ suoꝝ heredum uerti posset aliqnod p se: uel alium ꝓtractare: uel mõ ali quo machinari immo si quos hoc uel aliquod eoruz tractare uel machinari senserit: ꝙ uelocius poterit dño indi care: ꝛ quicquid sibi sub fide: ꝛ credẽ tia eius sibi ab ipso ꝓpositũ fuerit se cretũ fideliter retinere: necnõ psonaz: res et iura: honores suos aduersus quoscũqz excepto impio romano: Cõ muni Bon. ꝛ bis quibus prius fideli tatis debito erat astrictus tueri: et to tis uiribus adiuuare: ꝛ generaliter pu rã ꝛ merã fidelitatẽ sibi: ꝛ suis heredi bus reddere: ac p oĩa ipartiri. Ceterũ predictis oĩbus sic paratis: idem dñs Azo in robur ꝛ ꝓfirmationẽ ꝓcessiõis predicte: cũ baculo uel cirotheca: ipsũ dñm Lor. de dicto feudo legitime iue stiuit in signum perpetue dilectionis ꝛ fidei interueniẽte pacis osculo iter eos.

Cõfirmatio feudi a predecessoribz ꝓcessi

Dominus Azo estensis. ꝛ An chonitanus Marchio: ꝛ filius q. dñi petri predecessoꝝ suoꝝ uolens uestigia imitari: ꝛ acquisitum ac relictũ p ipsos thesauruz incõpara bilem amicos uz fideles: oĩqz potesta te cura ꝛ solicitudine cõseruare: lecto in eius presentia seriatim instrumẽto concessionis in feudũ facte dño Lor. olim pater Philippi a quodam dño olim genitore ipsius dñi Marchionis de quadaz petia terre aratorie posita in tali loco. intra tales cõfines: ut eo dem ipsius cõcessionis instrumẽto ꝑ scripto manu talis not. eandem cõces sionem ꝛ feudũ ꝛ ipsius rei possessio nez ꝛ oĩa ꝛ singula circa hoc ꝛ in pre dicto instrumento ab ipsius genitore eius gesta: utpote proinde. ꝛ benefac ta. ipsi domino Philippo presenti pre noctate cõcessionis Robore auctorita te plenissima cõfirmauit: ꝛ in ipsius cõfirmationis ꝛ renouatiõis: ꝛ signũ ipsũ dominum philippũ de dicto feu do cũ baculo legitime iuestiuit. Pro mittens p se ꝛ suos heredes dicto do mino philippo pro se ꝛ filiis eius: et oĩbus ex eo descendẽtibus legitimis masculis stipu. ꝛ recipienti dictã con cessionẽ ꝛ renouationẽ: ꝛ oĩa ꝛ singu la supascripta perpetuo firma ꝛ rata habere ꝛ tenere. ꝛ nõ cõtrafacere uel uenire p se uel p aliuz aliqua rõe uel cã de iure uel de facto Sub pena C. Marcharuz argenti stip. promissa. ꝛ re fectione dãnoruz ꝛ expensa. litis ꝛ ex tra. ꝛ obligatione oĩum bonoꝝ suoꝝ ꝛ pena soluta. uel non predicta oĩa ꝛ singula firma pdurẽt. Qui dñs Phi. ibidem. ꝛ in presenti de fide atqz fide litate seruanda dicto dño Marchioni

UVA. BHSC. IyR_225

in oibus ⁊ per oia. ut quōdā domino Cor. pater eius fecit. ⁊ in predicto cō tinetur. solēnem promissionez fecit. ⁊ corporale prestitit iuramētū post hoc incōtinenti in signuz seruāde fidei. ⁊ amoris pacis iter eos osculū iteruēit.

Promissio facta de uendenda. seu reuendenda re illi a quo emitur.

QVm An. uendiderit Cor. quā dam domū sitā in tali loco cu ius hi sunt cōfines ⁊c. pro pre tio. C. lib. bon. ut pz in instrumento scripto manu mei. not. hoc tamen tpe cōtractus ipsius uenditionis ⁊ i ipsa uenditione ante q̄z cōtrahētes ad ali os actus extraneos diuertissent inter ipsos actum. ⁊ interuallo extitit. ⁊ cō uentum uz q̄ predictus Cor. pacto p misit. ⁊ cōuenit dicto An. pro se ⁊ su is heredibus stipu. q̄ si dictus An. di cto Cor. pretium restituerit supradictū hinc ad unum annū domū eandē idē Cor. sibi pro ipso pretio restituet atq; uendet ⁊ chartā uēditōis de re ipsa ⁊ in ipsius rei possessorē corporalē eum resti tuet ⁊ reponet. Ita tamen q̄ i di cta uenditiōe tunc tpis facienda pro mittet ipse Co. de legitima ipsius rei defensiōe. solūmō ab illis psonis qui bus ex cōtractibus uel obligatiōibus ab eodem Cor. initis. esset rei obliga ta. uel quibus ex psona eiusdez foret in ea ius aliquod acquisitū. Quod si hinc ad unum mensem idem An. di cto Cor. pretiuz nō restituerit ante di ctū ex tunc dictus Cor. ad eādez resti tuendā ⁊ reddendā eidez an. nullate nus teneat. sed ātedicta uenditio ab ipso An. dicto Cor. facta firma ⁊ ieō mutabilis pseueret. cōditiōe predicta ⁊ pacto nullatenus non obstante q̄ ex nunc sit inefficax ⁊ idem Cor. ab eo penitus absolutus: quia sic actū extitit iter ipsos. Que oia ⁊ sin. suprascripta p̄missserunt uicissim. s. unus alteri ⁊c. ut supra hēs i primo instrumto arraz.

Ven. seu reuenditio predicte rei.

QVm An. uendiderit Cor. quā dā domū positā i tali loco ita tales p̄fines ⁊c. Pro p̄cio. C. lib. boñ. ut pz instrumto scripto manu talis not. atq; postmodū ex pacto iter eos facto dictus Cor. promiserit: ⁊ cō uenerit ipsi An. dictam domū ei resti tuere: ⁊ uēdere: si deinde ad unū mē sez dictus An. preciuz restituerit añdi ctū: ut hoc alio instrumēto scripto ma nu eiusdē not. ptinēt: cūq; dictus A. oblato precio dicto denunciauerit ipsi Cor. infradictum terminū: q̄ ei ex for ma dicti pacti: dictam domū restituat: atq; uendat: uolens dictus Cor. pro missionē a se factaz fideliter adimple re: de. uen. ⁊ tra. iure proprio in ppetu um dicto An. pro se: ⁊ suis heredibus recipiēti dictā domū: ad hñ. te. pos. ⁊c. prout cursus instrumti uenditionis cō tinet: mutato solo cap'o: de legitima defensiōe: quod capz ita pones sicut te docet notula suprascripta: i fi. istru mēti uenditōis rei: ad cuius defensio nem in casibus se obligat uenditor: i casibus non.

Mensuratio terre quando repta ē ultra quantitatez conuentam in istru mento uenditionis.

QVm hoc sit: q̄ An. uē. Co. q̄z dā petiā terre aratorie positā in tali loco: cuius tales dicunt confines: ⁊c. pro precio. C. lib. pro qua libet tor. ⁊ eandem esse dixerit ⁊ con uenerit. xx. tor. salua rōne pluris: mi noris sue: uel sic: ⁊ eandem. xx. tor. esse dixerit ⁊ conuenerit: ita tñ q̄ si plus fuerit cederet in ipsam uenditionem: emptore precium addente pro rata. Si uero minus precium adimet. p ra ta: ut hoc p̄stat istrumto scripto manu

UVA. BHSC. IyR_225

talis not. Cũqꝫ ipsa res de cõi ꝯcordia utriusqꝫ mẽsurata: reperta sit una tor. plus q̃ꝫtitate ꝯuẽta: ⁊ expressa in istru mẽto uenditiõis eiusdeꝫ: ut utraqꝫ ꝑs asseruit: ⁊ cõfessa est: idẽ Cor. corã me notario: ⁊ testibus infrascriptis de. ⁊ soluit dicto A. x. lib. boñ. pro ut ipse An. ꝯfessus fuit tãtã eẽ q̃ꝫtitatẽ: ꝓ pre cio dicte to. repte ultra q̃ꝫtitatẽ ꝯuentã i istrum̃to uenditiõis ut dictũ est quã solutionem: ⁊ oĩa. ⁊ sing. suprascripta ꝓmisit ideꝫ An. dicto Cora. ꝓ se: ⁊ su is heredibus stip. ꝑpetuo firma ⁊ rata habere ⁊ te. ⁊ ñ ꝯtrafacere: uel uenire ꝑ se: uel aliũ aliqua cã: uel ingenio de iure uel de facto. Sub pena. xxv. lib. bon. ⁊c. Si uero minus fuerit repta q̃ꝫtitate ꝯuenta: debet uenditor restitu ere precium emptori ꝓ rata: ⁊ de ipsa restitutõe fiet instrum̃tũ hoc mõ: uꝫ ꝙ icipies ut i predicto istrum̃to: ⁊ ꝯtinua bis totũ usqꝫ ubi dicit̃. Cũqꝫ ipsa re de cõi ꝯcordia mẽsurata repta sit una tor. minus q̃ꝫtitate cõuenta ⁊ expressa in istrum̃to uenditõis eiusdẽ: ⁊ utraqꝫ ꝑs asseruit: ⁊ ꝯfessa est ideꝫ An. corã me not. ⁊ testibus infrascriptis dedit ⁊ re stituit ipsi Cor. x. lib. bon. scdꝫ ꝙ capie bat: ⁊ erat pro rata dicte tor. reperte minus quantitate conuenta in instru mento uenditionis ut dictũ est. Quã restitutionẽ: ⁊ solutionẽ: ⁊ oĩa: ⁊ singu la suprascripta ꝓmisit dictus Cor. ipsi An. ⁊c. ut. s̃. Dicto quõ: ⁊ qbus titu lis: ut plurimũ inter priuatas ꝑsonas res imobiles transferat̃: restat uidere de ꝯtingẽtibus: seu securitatibus: que preter formas predictoꝝ istrumentoꝝ in ipsis traditõnibus apponũtur: ⁊ qꝛ in istrum̃to uenditiõis facte a minore fideiussoreꝫ prestãte: forma iuramẽti: minoris: ⁊ ꝓmissionis fideiussoris ab ipso minore prestiti cõtinẽtur: Jõ illis ommissis: de reliquis est uidendum.

Venditor maior. xxv. annis si fide iussorem prestiterit.

AD hec Phi. dicti A. precibus ⁊ mãdatis se pricipalẽ ꝯstituẽs principaliter: ⁊ i solidũ sine ali qua exceptõe iuris: uel facti se obligã do: ꝓmisit dicto Cor. ꝓ se: ⁊ suis here dibꝫ stip. predictã rẽ ab ipso A. uẽditã ipsi Cor. ⁊ suis heredibus ab oĩ hoĩe ⁊ uniuersitate legitĩe deffẽdere: aucto rizare ⁊ desbrigare: ⁊ se factuꝝ ⁊ cura tuꝝ oĩ exceptõe remota: ꝙ dictus An. predictã uenditionẽ: precii solutõneꝫ: ⁊ oĩa ⁊ sin. a se ꝓmissa: ⁊ facta ꝑpetuo firma. ⁊ rata hẽbit: ⁊ tñbit: et ñ ꝯtrafa ciet: uel ueniet aliqua rõne: uel cã de iure: ul̃ de fa to. Sub pena. l. lib. bo. stip. ꝓmissa: ⁊ refectiõe dãnoꝝ: et expẽ saꝝ litis: et extra. et obligatõe bonoꝝ suoꝝ oĩum et pena soluta: uel ñ predi cta oĩa: et sing. firma ꝑdurent. Renũ tiãs noue cõstitutiõis bñficio de fide iussoribus: exceptioni doli cõditioni si ne cã i factũ actiõi et oĩ alii auxilio.

Res quando dubitat̃ ne sit alteri obligata.

IN sup dictis An. promisit di cto Cor. ꝓ se: ⁊ suis heredibus stipu. ꝙ de re ipsa: uel ꝑte ipsi us: aut aliquo eius iure nulli ali ha ctenus dationẽ obligationẽ. ul̃ ꝯctũ i fraudẽ alienatõis ꝑ se ul̃ ꝑ aliũ fecerit cuius occasione: uel pretextu ipsius Cor. ul̃ predicte traditõi ei facte aliqd preiudiciũ generet̃ uel generari possit ꝙ si eũ ꝯ hoc fecisse apparuerit ꝯserua bit ipsũ Cor. ⁊ eius heredes idẽnes: ⁊ nihilominus dabit ⁊ soluet eidem xxv. lib. boñ. pena noĩe stip. promisse ⁊ pena soluta: uel nõ predicta omnia et singula firma perdurent.

Venditor q̃ꝫdo uendit reꝫ hereditatis sibi electã in falcidiam ⁊ se obligat.

UVA. BHSC. IyR_225

Preterea dictus uen. cū domū predictā esse dixerit: de bonis hereditatis patris sui. in qbus falcidia: z debitū bonoꝝ subsidiū iure sibi nature debet: eādē rē p pte: z in ptem ex falcidia sibi i bonis paternis debita elegit z recepit: z nihilominus sibi i reliqs bonis residuo falcidie: sigd ultra ad eū ptinz reseruato q residuū si q ē p predictis oībus: z sin. ad se i hoc instrūmto pmissis: firmiter obseruā dis ipsi ēptori specialiter iure pignōis obligauit dās z cedēs eidē ex cā uenditiōis z pretii supradicti oīa: z sin. iura z actiōes que uel quas hēbat uł habere poterat: i bonis paternis ex cā falcidie supradicte usqz i sūmā exti tiōis: z pretii dicte rei q̄zti p tpe plus fuerit: necnō cōstituēs eū pcuratorem i rez suā: z ponēs ipsū i locū suū: ita q nulla alicuius restitutiōis: substitu tiōis: seu grauamis: uel alterius rōnis cōditōe obstāte: possit suo noie. actiōi bus utilibus z directis iure falcidie supradicte te. po. defendere rē eadez: z sup ipso residuo falcidie sibi iure pi gnoris obligato se de predictis oībus z sin. idenez. ad itegz cōseruare renū tiās legibus Codicis coīa de. L. Si. duobus. §. emptor: z de euictionibus L. Si. fundum: z omni alī auxilio.

Et nō. predictas duas securitates si occurerint: uel illā ex eis: que occu rit ponēda esse in istrūmto traditiōis añ istā generalē cōclusionez instrūmti que incipit. Quā uenditiōez. z oīa: z sin. suprascripta ꝛc. Ita q pena instru menti ad hoc z ad alia referat.

Notula circa subsequentia.

Quonīā pſone que i huiusmodi traditiōibus consentire hēnt quedā sūt que hēnt i re ius: ex obligatōe: uel hypotheca ut puta uxo res: z creditores: z huiusmodi quedā que habent ex spāli cā spāle ius: z pri uatū: sicut legatarii siue fideicōissarii: et usufructuarii. Quedā que hīt ius dñii. z proprietatis siue idē ius: quod est inter uenditores sicut fratres z cō sorteſ. Et qa predicte pſone aliquādo sūt p̄sentes ꝓtractui t aditiōis aliquā do absentes. Ideo de oībus est uiden duz p ordinez: z primo de presentibus tempore contractus traditionis.

Venditoris uxor si presēs pſēserit.

Ab hec. Bo. Ma. uxor dcī An. uenditoris z filia. q. domini Ar. predictis oībus presēs dī cte uēditōi pſensit: z certificata p me iR. no. ifra scriptū: dictā rē uēditā pro suis sibi forę dotibus obligatā: renun tiauit oi suo iuri hypothecaꝝ: z cuilz alī: q hēbat z hēre poterat in dicta re uendita occasione dotiū auarum: uel alia quecunqz idem ius ipsi emptori: pacto remittens: z promittens eidem pro se z suis heredibz stip. oia z sing. predcā ppetuo firma z rata habere z te. z nō ꝓtrafacere: l uenire aliqua rō ne: uel cā: de iure uel de fcō. Sub pe na. C. lib. boñ. stip. promissa: z refectō ne dānoꝝ z expensaꝝ litis z extra: et obligatōe oīuz suoꝝ bonoꝝ: et pēa so luta uł ñ predcā oīa firma pdurēt.

Venditur si pater uxoris qui dotez fuerit sti. filie sue pñs: z ipse pſentiat.

Ab hec dñs. Ar. socer dicti A. uenditoris et eius pſensu: atz licentia dña Ma. eius filia et ipsius An. uxor predictis oībus pñtes dicte uendicioi pſenserūt. Et certifica ta per me iR. not. ifrascriptū. dictā rez ab ipso An. uenditā sibi pro dotibus eiusdez d. M. obligatā forę renūtiaue rūt oi eoꝝ iuri hypothecaꝝ: et cuilibet ali: qđ habebat et habere poterat i di cta re: occasione dictarum dotiū suaꝝ uel alia quecūqz idē ius ipsi emptor

UVA. BHSC. IyR_225

pacto remittẽtes. Et pmittẽtes dicto emptori ꝓ se ⁊ suis hẽdibus stip. predicta oia ⁊ sin. ppetuo firmata et rata habere ⁊ te. ⁊ ñ ꝓtrafacere: uł uenire aliqua rõne: uel cã de iure uel de fcõ: ⁊c. ut supra dicit.

Venditoris si frater uxoris: uel aliquis alius: qui mulieris dotẽ fuerit stipu. una cum ipsa consentiet.

AD hec. dña Ma. ipsius uẽditoris uxor: ⁊ Jo. eius frater: q ꝓ ipsa dña Ma. dotẽ dedit: ⁊ eã dẽ i oẽm euẽtũ restituẽde dotis extitit stip. ut pz i istrumẽto dotis scripto mãu talis nota. predictis oibus põtes dicte uẽditõi ꝓsenserunt: ⁊ certificata: ⁊c. ut i prima precedẽti securitate. Vẽditoris uxor si fuerit minor sit iurabit

TAsuper dicta. d. Ma. qz minor xxv. ãnis: maior tñ. xii. iurauit corporaliter ad scã di euãgelia predicta oia: ⁊ sin. firma: ⁊ rata habere atqz tũre: ⁊ nõ ꝓfacere: uel uel uenire nec restitutionẽ aliq̃z impetrare cõtra predicta: uel aliquod predictoꝝ: pretextu: ⁊ causa minoris etatis uel occasione alterius cuiuscunqz.

Vẽditoris uxor si põs ꝓsẽtiet uẽditõi rei: ⁊ obligatõi bonoꝝ: ⁊ renũtiet iuri qd hẽt i re uendita: ⁊ bonis obligatis: ⁊ cedat emptori iura hypothece.

PReterea d. Ma. uxor predicti uẽditoris: predictis: oibus presens dcẽ uẽditõi ipsius dõus ⁊ obligatõi bonoꝝ a dcõ uiro suo ipsi Cor. factis ꝓsẽsit. ⁊ certificata p me. R. no. ifrascriptũ dictã. rẽ uẽditã ⁊ ipsa bõa obligata: sibi ꝓ suis dotibz fore hypothecata renũtiauit oi suo iuri hypothecaꝝ: ⁊ cuilibz ali: qd hẽbat: ⁊ habere poterat i ipsa re uẽdita: ⁊ predcis oibus obligatis occasõe dotiũ suaꝝ uł alia quacũqz. Et isup ꝓ pretio: ⁊ noie precii. xxv. lib. bo. quas ꝓfessa fuit ab ipso Cor. hũisse: ⁊ recepisse: dedit ⁊ cessit eidẽ oia iura sua: ⁊ actiões: que ⁊ quas hẽbat ⁊ habere poterat i ipsa re uẽdita: ⁊ dictis bõis oibus obligatis noie: ⁊ occasiõe hypothece ad se spectãtis i eis ex iure dotiũ suaꝝ: Cõstituens ipsũ ꝓcuratorez i rez suã ⁊ ponẽs ipsũ i locum suum: ita ꝙ suo nomine actionibus utilibus ⁊ directis loco ipsius domine Ma. ⁊ sicut ipsa poterat ex causa hypothece predicte in dicta re uendita: ⁊ ipsius bonis oibus obligatis ipsius An. creditoribus preferatur: ⁊ possit sicut ipsa poterat: rez ipsã deffendere: ⁊ in ipsis bonis obligatis agere: ⁊ quoscũqz alios creditores excludere: ⁊ nomine ipsius hipothece cũ q̃cunqz psonã agere: experiri: excipere: ⁊ replicare cõsequi: ⁊ se tueri: ⁊ oia ⁊ singula facere quemadmodum ipsa poterat. Ipsi tñ dñe Ma. post dictum Cor. in dictis bonis obligatis omni iure suo hypothecarum ad integrũ reseruato. Verũtam ñ obstãte: ꝙ ipsa sit prior tpre: uel potior iure: idem Cor. ⁊ predicta obligatio sibi facta ipsi domine Ma. ⁊ hypothece sue per omnia preferatur. Que omnia: ⁊ singula suprascripta promisit ipsa domina Ma. dicto Cor. pro se ⁊ suis heredibz stip. perpetuo firma: ⁊ rata habere ⁊ tenere: ⁊ nõ cõtrafacere: uel uenire per se: uel alĩ de iure uel de facto. Sub pena ⁊c. renũtiãs exceptioi sibi ñ dati: ⁊ ñ soluti pretii doli: ꝓditõi sine cã i factum actioni: ⁊ omni ali auxilio.

Ven. si uxoris filius: ł hẽs ꝓsenserit ⁊ renũtiauerit iuri hypothecaꝝ suaꝝ.

PReterea Mar. filius An. ⁊ fluꝰ ⁊ heres q. dñe Ma. uxoris ipsius An. predictis: oibus presens predicte uenditioni ꝓsensit: ⁊ renũtiauit oi suo iuri hypothecaꝝ quod habeat: uel habere poterat in dicta re

UVA. BHSC. IyR_225

uendita :occasiõe dotiũ ꝛ hereditatis dicte domine Ma.q.matris sue : uel alia quacunqz idez ius dicto emptori pacto remittens ꝛc.ut supra habes in primo consensu uxoris.

Venditoris mater si ex dote legato uel usuf.ius in re habens ꝓsenserit.

AD hec dña Diana mater ipsi us uẽditoris: ꝛ uxor quõdã domini Boetii patris eiusdẽ uẽditoris predictis oĩbus pñs dicte uẽditiõi ꝓsẽsit ꝛ certificata p me Rubertũ not.ifrascriptũ: ipsã rẽ uenditã ꝑ dotibus suis legato: ꝛ usufructu ei a dicto uiro suo dño Boetio i eius testamẽto suo relictis obligatã eẽ renũtiauit oi suo iuri hypothecaꝝ: ꝛ cuilibz aliqd habebat uł habẽ poterat i eadez re uendita: ex iure dotiũ suaꝝ legati : ꝛ usufructus predictoꝝ ꝛ ipsius testamẽti: si ue alia quacũqz ratione: uel causa idẽ ius totũ ipsi emptori: pacto remittens Promittens eidez ꝛc.ut supra.

Venditoris pater si ꝓsenserit.

AD hec dñs Boetius pater ipsius uenditoris predictis oĩbus pñs: predicte uenditiõi ꝓsensit ꝛ renunciauit oi suo iuri: qd hẽbat uł habere poterat: seu i futuꝝ habere sperabat i dicta re uendita: occasiõe usus fructus sibi debiti : uel debendi in re ipsa rõne paterne potestatis: uel alia quacunqz rõne uel cã: idem ius dicto emptori ex toto remittens. Et ꝑmittens eidez: ꝛc.ut supra. Venditoris soror si ius: qꝫ hz ex hẽditate uel testõ patris renuntiãs consenserit.

AD hec dña Diamãte soror ipsius uenditoris: ꝛ filia dicti dñi Boetii: ꝑ deũ uiuũ uerbotẽus adiuzãs: ꝛ asserẽs se maiorẽ eẽ predcis oĩbus pñs dicte uẽditiõi ꝓsensit: ꝛ certificata p me R.no. ifrascriptũ dictã rẽ uenditã: sibi ex hereditate paterna seu ex institutione de se facta ab eodẽ patre suo i eius testamẽto obligatã eẽ: renũtiauit oi iuri suo :qꝫ hẽbat ł hẽre poterat i dcã re uẽdita: occasiõe dicte hẽditatis ꝛ iñstitutõnis seu ipsius testi aut alicuius relicti i eo ꝓtẽti: uel alia quacũqz rõe uel cã idez ius ipso ẽptori pacto remittens eidez pro se ꝛ suis heredibus stipu.ꝛc.ut supra.

Venditõi si his q ex substitutõe: uel fideicõmisso ius hñs in re ꝓsenserit.

IAsup paulus frater predicti uenditoris: predictis oĩbus pñs dicte uẽditiõi ꝓsensit oi suo iuri qd hẽbat: seu i futuꝝ habere spabat i dicta re uendita rõe uel occasiõe substitutõis fideicomissi: seu icerte ꝓtraditiõis ꝓtentoꝝ i testamẽto.q.dñi Bo.patris eius scripto manu tal no.oĩno renuntiauit: illud p se : ꝛ suos heredes dicto uenditori: ꝛ emptori.ꝛ cuilz eoꝝ ꝛ ipsoꝝ heredibus pacto remittens. Nec ñ ꝑmittẽs eidẽ stip. solẽni interueniẽte: nihil iure ipso de cereto pete re uel de ipsa eis uł eoꝝ hẽdibz litez uel questionez ulterius ñ iferre: rõe fideicõmissi substitutiõis: ꝓditionis: aut testi ꝓdictoꝝ seu aliis qbuscũqz occasionibus: sꝫ predicta: oĩa ꝛ singula perpetuo firma: ꝛ rata habere: ꝛ tenere: ꝛ ñ ꝓtrafacere: uel uenire aliqua rõe: uł cã de iure: uł de facto: sub pena ꝛc.ut supra. De ꝓsonis absentibus.

Dicto de ꝓsonis a ꝓsentibz tpe ꝓ tractus traditõis: que ꝓsentiũt: ꝛ renũtiãt iuri suo restat uidere de his que tũc tpis sũt absẽtes Et notãdũ ẽ: qꝫ qñ aliqua ꝓsõa absens est: qꝫ uelit ẽptor ꝓsẽtire ꝛ renuntiare seu ratificare. ꝛ approbare: ꝺꝛ ꝓcurare qꝫ uẽditor ꝑmittat de faciendo ꝛ curãdo qꝫ dicte ꝓsõe ad certũ tps hec faciãt qua uenditoris ꝑmissio ita fiet: ut subsequenter nõt.

Venditor si promittat pro aliquo

UVA. BHSC. IyR_225

T absente habeat cõsentire.

TAsup pmisit dictus uenditor dicto ẽptori p se: z suis hẽdibz stip. se factuz: z curatuz: oi exceptiõe remota: qp dñs An. eius socer: z dña Ma. eius uxor z filia eiusdẽ dñi Ar. hinc ad. xx. dies: dicte uenditioni consentient: z renuntiabũt oi eoz iuri hypothecaz: z cuilibz ali qd habebat: z habẽ possũt i dicta re uendita: occasione dotiũ ipsius dñe Ma. uel alia quacunqz: z de bis solẽnez pmissionem: z obligationẽ ei facient ad sensuz sapiẽtis eius: z secundũ cursũ: z ꝓsuetudinẽ ciuitatis Boñ. Sub pena. l. lib. bo. stipmissa: z refectione dãnoz: z expensarũ litis z extra: z obligatione omniuz suoz bonoz: z pena soluta. ꝛc.

Venditor si pmittit pro aliqua persona absente: que habeat ratificare: z approbare uenditionez: ut puta: frater uel sozor: ita scribes.

TAsuper pmisit dictus uenditor dcõ ẽptori pro se: z suis hẽdibus stipu. se factuz: z curaturum: oi exceptõne remota: qp Michael eius frater cum fuerit legitime etatis intra. xx. dies postq̃ denuntiatum fuerit dicte uẽditioni consentiet. Et eaz uẽditionez precii solutiõez possessiõis traditionẽ: z oia z sin. suprascripta ratificabit: z approbabit: z ad ipsius legitimã rei defensionez in oibus: z per oia: ut fecit idem uenditor se obligabit z de bis oibz solemnẽ obligatiõez pmissionez z cõtractuz: cum pene adiectione: z corporali iuramẽto prestando more minoꝛum ei faciet ad sensuz sapientis eiusdem emptoris: z secũdũ consuetudinẽ: z cursuz ciuitatis boñ. Sub pena. l. librax boñ. ꝛc. ut supra.

Venditioni si ꝑsona absens postea consenserit: z renunciauerit suo iuri.

DOmina. M. uxor Antonii: lecto sibi z in eius presentia dicto istrumto uẽditõis facte. L. ab ipso Antonio eius uiro: eidez uenditioni consensit: z certificata per me notarium infrascriptum: dictam uenditionem sibi pro suis dotibus obligataz esse: renũtiauit: ꝛc. ut supra habes in primo consensu uxoris. Et nota idez esse seruanduz in oibus predictis ꝑsonis: que presentes ꝑsenserũt: si tpe ꝑtractus absentes postea cõsenserint.

Vendi. a fratre factã si frater ul cõsoꝛs ratificabit: z appꝛbabit ita scribes

MIchael frater. q. Blasii z frater Antõii: lecto sibi z eius ꝑsentia seriatiz istrumto uendifacte. Lo. fratri. q. Titii ab ipso Antonio eius fratre: de quadã domo posita i tali contrata: intra tales cõfines: pro precio. L. lib. boñ. qd instrumentũ scriptũ est manu mei notarii infrascripti: ipsi uenditõi consensit: z eãdem uenditionem: precii solutionem: z possessionis traditõnez: z oia z singula i dicto instrumento contenta ratificauit: z approbauit: ipsuz Loꝛ. in iam data: z habita possessione cõfirmãs cõfitẽs: z asserẽs preciũ predictuz z asseuerãs totũ cuz dcõ fratre suo participasse: z illud in cõmunẽ utilitatez ipsoꝛ: z cõmodũ uersũ esse. Et renũtiãs exceptõni ñ habiti: z nõ participati precii cuz fratre suo suprascripto: z i communez utilitatez ñ ꝓuersi: z exceptiõi doli cõditõi sine cã i factũ: actõi: z oi ali auriio: Necnõ pmittentes dcõ Loꝛ. p se: z suis heredibus stipulãti: litez: uel cõtrouersiã ei: uel suis heredibus de dicta re: uel eius occasione de iure ꝑ de facto ullo tempoꝛe non inferre nec inferrenti cõsentire: sz ipsaz rem taz in proꝑietate q̃ in possessione ei z suis heredibus ab omni homine: z uuiuer

UVA. BHSC. IyR_225

sitate legitima defendere aucto. ꝛ defbrigare: ꝛ dictã uenditionez a dcõ suo fratre factã: ꝛ omnia ꝛ singula i dicto instrumento uenditionis ipsius cõtenta: necnon omnia ꝛ singula supascripta perpetuo firma: ꝛ rata habere: et tenere: ꝛ nõ contrafacere: uel uenire per se: uel alium: aliqua causa: uel ingenio: de iure uel de facto Sub pena C. lib. boñ. stip. in singulis capitulis contractus in solidum ꝓmissa ꝛ refectione damnozum: ꝛ expensarum litis ꝛ extra: ꝛ obligatione suoz bonorum oium: ꝛ soluta pena: uel non: rata maneant omnia: ꝛ singula supascripta.

Sacramentum minozis.

Insuper dictus Michael qa minoz erat. xxv. annis: maioz tamen. xiiii. iurauit cozporaliter ad sancta dei euangelia predicta omnia: ꝛ singula perpetuo firma: ꝛ rata habere: ꝛ tenere: ꝛ non contrafacere: uel uenire occasione minozis etatis: uel minozis pretii siue non participanti pretii aut in utilitatem suam non conuersi: uel nõ durantis: siue alia quacunqz ratõe uel cã.

Itaqz si preter predictas psonas l' securitates: alique alie tibi i istrumentis: ponende occurrent: si predictazum plene doctrinã habueris: erit tibi isufficiẽs i reliquis documẽtũ: lz i prima securitatũ cõpillatõe de oibz: que circa eas secũdũ usuz ꝛ ꝓsuetudinẽ ciuitatis boñ. occurrerit: satis sufficienter ut mihi uidetur superius sit notãduz.

Emphiteosis prohemium.

QVoniã de qbusdã cõtractibus traditionũ rez immobiliũ iter ꝓuatas psonas supius ẽ nõtũ: restat nũc uidere de ẽphiteoticis instrumẽtis ꝛ aliis cõcessionibz ꝛ ẽt traditionibus faciendis ab ecclesiis: Sz licet ab ecclesiis fieri possint traditiones ad ꝓprium quia tamen contractus iste uz emphiteosis sepius ab ecclesiis celebratur ꝛ uertitur nunc super eo intentio principalis ideo de ipso principaliter est uidendum.

Est igitur cõtractus emphiteosis meliorationis ꝓtractus ꝓpriã ex lege zenoniana tenẽs naturã neqz ad uenditionẽ: neqz ad locationẽ inclinantẽ: sed suis pactionibus fulgiẽdã licet habere cũ utroqz istoz ꝓtractũ affinitatem aliquã uideatur: Huius igitur cõtractus inuentionis precipua cã fuit: ut concederetur ad tẽpus res sterilis ut postmoduz fertilis redderetur: fructibus interim ẽphiteoticario applicandis. Dicitur eniz ẽphiteosis grece idem quod latine melioratio. Alio quod mõ dicit emphiteosis: possessionis imobilis rei ad certũ tẽpus alteri facta cõcessio dño ꝛ ꝓprietate retenta sub conditione annue pensionis: ꝛ renouatiõis: finito cõcessionis tpe fiẽ de Et hoc mõ res ẽt pigues: ꝛ fertiles cõcedũtur ꝛ põt cõstitui hec emphyteosis nõ solũ ab ecclesiis: ꝛ locis religiosis sed ẽt laycis: quibus ẽ alienare permissũ. Et cõtractus iste ꝛ secũdũ diuersas terraz ꝓsuetudies diuersis nominibus nũcupatur. Dicit eniz ẽphiteosis precaria libellus cẽsus fictũ: et aliis pluribus noibus: et fulcit diuersis pactionibus secũdũ diuersas ꝓbẽtiuz uolũtates: ꝛ propterea rectius dicitur ẽphyteosis ab en. q est emphyteos. fides ꝛ thesis posito quasi in cõtractu possessionis bone fidei positõ. Sed qz ecclesie funguntur uice minoruz si decipiatur: uel lapse deprebẽdatur ꝛ qz omni ecclesiazum rerum alienatio prohibita esse dignoscitur: nisi uenerabilis Antistis: siue diocesani auctoritas interueniat: ꝛ licentia speciali. idcirco huiusmodi concessionibus: ꝛ omnibus aliis alienatiõibus rerum immobiliũ

UVA. BHSC. IyR_225

ab eccleſia faciendis: neceſſarium pri
mo eſt. Vt optineatur ab epiſcopo dio
ceſano licentia: & auctoritas ſupradcā
perſona eccleſiaſtica accedente impe
tranda per pplicum inſtrumentum.
Deinde: cōceſſionis: uel alienationis
neceſſaria: uel utiles ſubſit cā. Inſu
per q capituli ſiue fratrū: aut ſoroz:
uel aliaruz perſonaruz quaruz conceſ
ſu loci illius negocia diſponuntur: ul'
maioris partis preſentia interueniat:
& cōſenſus. Et q in emphiteoticis fi
at mentio de penſione: & renouatiōe
ſoluenda: & facienda temporibus or
dinatis. Et de bis omnibus fiat i cō
tractu expreſſa: & ordinata mentio: p
ut infraſcriptorū inſtrumētorū ſeries
te docebit.

Emphyteoſis conceſſio a monaſte
rio facta.

QVoniam monaſterium ſancti
Stephani boñ. quod dicitur
hieruſalē domino Jacobo ou
centaruz lib. boñ. debito tenebatur p
tracto ſpecialiter perſoluendo collecta
ipſi monaſterio a domino. D. ſedis
apoſtolice legato impoſitaſ: ut de ipſo
debito: & cauſa debiti patet in inſtru
mento ſcripto manu talis notarii: &
quoniam urgente ipſo creditore neceſ
ſarium habebat idem monaſterium
ad dictum debitum perſoluendum
ſubſcriptam conceſſionem rei facere
infraſcripte ut pote expediente: & mi
nus damnoſam quam alterius rei:
uel poſſeſſionis eiuſdem monaſterii.
Jdcirco licētia & auctoritate obtēta a
uenerabili patre Antonio boñ. Epiſ
copo de infraſcripta conceſſione: infra
ſcripto emphytheoticario facienda: ut
pz pu. ſcriptura facta manu talis not.
atq; infraſcriptis Monacis: & fratri
bus eiuſdem monaſterii ut moris eſt
ad hoc ſpecialiter congregatis uel con
uocatis i capitulo. ſ. talibuſ: & talibus
dominus Bertramus ipſius mona
ſterii. Abbas Venerabilis p ſe: & ſuc
ceſſoribus ſuis uice: & nomine ipſius
monaſterii preſentibus: & conſentien
tibus fratribus ſupradictis dedit: &
conceſſit Co. pro ſe: & ſuis heredibus
recipienti in emphitheoſim: uſque in
ipſius tertiam perſonam: Bomum
unam ſitam in parochia ſancte The
cle cuius bii dicuntur cōfines cetera
ad hñ. te. poſ. & quicquid ei & ſuis
heredibus ſaluo iure dominii: & pro
prietatis & ſaluis cōdicionibus in hoc
inſtrumento inſertis: deinceps placue
rit faciendum: & cum omnibus & ſin
gulis que intra predictos continētur
confines: uel alios: ſi qui forent: cum
acceſ. & egreſ. ſuis uſq; in uiam pu. &
cum omnibus: & ſingulis que habz ſu
pra ſe: uel. ſ. ſe: ſeu intra ſe in integrū
omniq; iure: & actione uſu: ſeu requi
ſitione ipſi rei modo aliquo pertinen
te Pro. precio. CC. lib. bon. quam pe
cunie quantitatem idem emphyteoti
carius. coram me not. & teſtibuſ infra
ſcriptis de mādato ipſius domini ab
batis: & ipſorum fratrum dedit: & ſol
uit ipſi domino Jacobo in ſolutionē
& ſatisfactionem debiti ſupraſcripti:
ad quod ei dictum monaſterium tene
batur: ut ſuperius continetur. Quam
rem idem. d. Abbas ſe ipſius emphi
theoticari nomine conſtituit poſſidere
uſq; ſuo ipſius rei: poſſeſſionem acce
pere cor. quam accipiendi ſua aucto.
& retinendi deinceps ei licentiam oī
modam dedit. Promittens idem dñs
Abbas p ſe: & eius ſucceſſoribus uice
& nomine ipſius monaſterii dicto. C.
p ſe & ſuis heredibus ſtip. litem: uel
cōtrouerſiā ei ul' eiuſ heredibus de di
cta re: ſeu ipſius occaſiōe ullo tpe ñ i

UVA. BHSC. IyR_225

ferre nec inferenti ꝓsentire: sed ipsam rem ei ⁊ suis her. ab oi hoie ⁊ uniuersitate legitime defendere au. ⁊ desb. ⁊ predictã dationẽz ⁊ ꝓcessionem ⁊ oia ⁊ sin. suprascri. firma ⁊ rata habere et te. ⁊ non ꝓtrafacere: uel uenire per se uel per alium aliqua rõne de iure uel de facto: sub pena dupli dicte quantitatis stip. promissa ⁊ refectione dãnoꝝ ⁊ expensaꝝ litis ⁊ extra: et obligatiõe bonoꝝ ipsius monasterii: ⁊ pena soluta uel non: predicta oia et sing. supra scripta firma perdurent. Hanc autem cõcessionem: et oia ⁊ sin. suprascripta fecit idem d. Abbas sub hac ꝓditione ⁊ pacto ⁊ initis actis expressim inter ipsum ⁊ emphitheoticariũ supradictũ uz ꝙ ab ipso emphitheoticario ⁊ quo cũqz alio ad quẽ res ipsa usqz i ipsius tertiã psonã deuenerit singulis annis in festo Natiuitatis dñi nũmus Veronensis noie pensiõis eiusdem rei ipsi monasterio psoluat. Postqz aũt ad quartã psonã deuenerit noua emphiteotica ꝓcessio fiat hoc ordine reseruato renouationis tũ cã ipsi monasterio Cor. so. bo. tunc tpis psoluendis. Cetez actum est inter ipsos: ut ex hoc cõtractu duo unius eiusdem tenoris instrumenia fiant unum uz pro ipso emphiteoticario: ⁊ aliud ꝑ mõasterio antedicto.

Emphiteotica renouatio ⁊ ꝓfirmatio

Qm domus quedã sita i pochia scẽ Teele itra tales ꝓfi. olim ꝓcessa ⁊ data mõasterio sancti Stepbani bõ. ꝙ dicit hierusalẽ: i ẽphiteosim: sub ꝓditõe ãnue pensiõis ⁊ renouatiõis post tertiã psonã faciende: qz mõ possidet cor. frater q. Titii nũc ut dicit i psonã ⁊ casuz: tempus renouatõis aduenerit: Idcirco istãte ac petente ipso Co. ⁊ eiusdez mõasterii fratribus: ut moris est ad hoc specialiter i ca. ꝓgregatis. s. talibz ⁊ talibus dñs B. ipsius monasterii uenerabilis abbas pro se ipso ⁊ suis successoribus uice et noie ipsius monasterii pũtibz et ꝓsentientibus fratribus supradictis: dedit ⁊ ꝓces. iure ⁊ cã renouatiõis cõcessionis emphiteotice dicto Cor. ꝑ se et suis heredibus recipienti usque in ipsius tertiã psonã domũ predictã ad bñ. te. pos. et quicquid sibi et suis heredibus saluo iure dñii et ꝓprietatis: et saluis ꝓditõibus in hoc istrumento isertis deinceps placuerit faciendũ cũ oibus et sing. que inter predictos ꝓtinent ꝓfi. uel alios siq forent cũ access. et egres. suis usqz in uiã p. et cũ oibz et sin. que hz supra se uel ꝭ se: seu itra se in itegz oiqz iure et actiõe: usu seu requisitiõe ipsi rei mõ aliquo ptinente. pro pretio c. sol. bõ. quos idem dñs abbas ab ipso Cor. recepit ibidem et in pũti in specialez utilitatem ipsius mõasterii ꝓuertendos possessiõe eiusdem rei quã idem co. habebat ipsi co. et in ipsa plenissima auctoritate cõfirmãs: necnõ ꝓmittens ꝑ se et suos successores uice et noie ipsius mõasterii dicto cor. ꝑ se et suis her. sti. litem uel ꝓtroversiã ei de dicta re uel eius occasiõe ullo tpe nõ inferre nec iferenti ꝓsentire sed ipsã rem ei et suis he. ab oi hoie et uni. legitime defen. auct. et desbr. et predictã renouatõis ꝓcessionem et oia et sin. suprascrip. ꝑpetuo firma et rata habere et te. et nõ ꝓtra facere uel uenire ꝑ se uel aliũ aliqua cã uel igenio de iure uel de facto. sub pena c. li. bõ. sti. ꝓmissa et refectiõe dãnoꝝ et expensaꝝ litis et extra: et obligatõe oium tuoꝝ bo. ipsius mõasterii et pena soluta uel nõ predi. oia firma pdurẽt. Hãc aũt predi. renouatõis ꝓcessiõez: ⁊ oia ⁊ sin. suprascr. fecit idez d. abbas sub hac ꝓditione ⁊ pacto actis

UVA. BHSC. IyR_225

⁊ initis iter ipsum ⁊ emphiteoticariū supradictum. uz ꝙ ab ipso emphitheoticario: ⁊ quocunqz alio ad quem res ipsa usqz in ipsius tertiā psonā deuenerit: singulis ānis in festo Natiuitatis dñi: nūmus Veronensis noīe pensionis eiusdem rei ipsi mōasterio psoluat. Postqz āt ad quartā psonā deuenerit noua emphiteotica ꝯcessio fiat: hoc ordine reseruato: renouationis tñ cā ipsi monasterio. c. sol. bō. tunc tpis exhibendis. Ceterꝫ uoluerunt ⁊ māda uerūt: ut ex hoc ꝯtractu: duo unius tenoris instrumta fiāt. Vnū pro ipso co. ⁊ aliud pro monasterio antedicto.

Emphi. rei solutio ꝑ multis annis

QVoniā Cor. q. Titii noīe pensionis cuiusdā domus emphiteotice site in ꝯtrata Sancte Tecle intra tales ꝯfi. ⁊c. nūmū Veronensem monasterio sancti Stephani bō. singulis ānis psoluere tenebat: ⁊ actū est inter ipsum ⁊ dñm B. ipsius monasterii uenerabilem abbatem de cōsensu infrascriptoꝝ fratrū eiusdem monasterii ad hec specialiter cōgregatoꝝ ibidem: ut pensio pro infrascripta annoꝝ quātitate debenda: licet deberet ad tempus: nūc tñ simul ⁊ semel ipsi monasterio psoluat Jō dictus C. corā me no. ⁊ testibus infrascriptis dedit ⁊ soluit ipsi d. abbati tres sol. bō. ꝯputatis sol. l. ueronensibus in solutionez ⁊ satisfactiōem pensiōis pro l. ānis debende ex domo emphiteotica supradicta. Qui dñs Abbas asserens ⁊ cōfitens sibi de pensione ipsius domus predicto tpe fore plene ⁊ integre satisfactū promisit pro se ⁊ suis successoribus uice ⁊ noīe ipsius monasterii ipso Co. pro se ⁊ suis here. stip. predictā solutionem ⁊ oīa ⁊ sin. suprascripta firma ⁊ rata habere ⁊ te. ⁊ nō ꝯtra facere uel uenire de iure uel de facto Sub pena x. lib. bō. ⁊ refectiōe dānoꝝ ⁊ expensaꝝ litis ⁊ extra: ⁊ obligatiōe oīum bonoꝝ ipsius monasterii. Et pena soluta: uel ñ predicta firma perdurent. Fratres aūt ipsius mōasterii his omnibus presentes et consentientes sunt hi ⁊c.

Ven. ad proprium facta ab ecclesia

QVoniā ecclesia sancte Ma. porte Rauenatis: quasdā domos habebat iuxta se positas: que ruinā ⁊ precipitium minabant: quas domos propter hec ⁊ qꝛ etiaz melius eis ꝯstructis ⁊ edificatis percipientur ex ipsis uberiores redditus pensionū ⁊ fiet locupletior ecclesia supradicta. Oportebat ex magna necessitate ⁊ utilitate construi ⁊ aptari. Et qm̄ nō existentibus in ipsa ecclesia aliquibz rebus mobilibus: ad hñdaz pro ipsa cā cōmode distrahendis pecuniā alienatio ⁊ uenditio infrascripte rei minus erat ipsi ecclesie damnosa: immo magis utilis ⁊ necessaria qz alterius possessionis eiusdem: ut hec oīa esse uera dñs B. capellanus ⁊ rector ipsius ecclesie in uerbo ueritatis ⁊ fidei affirmauit: ⁊ patronoꝝ ipsius ecclesie ⁊ uicinoꝝ ibidem pñtium: ēt testimonio ī hoc hr̄. Idcirco licentia et auctoritate obtenta a uenerabili patre fratre Jacobo bōn. episcopo de infrascripta alienatiōe ⁊ uenditiōe facienda infrascripto emptori: ut pz publica scriptura facta manu talis no. atqz infrascriptis patrouis ipsius ecclesie. s. dñs p. ⁊ M. ⁊ etiā infrascriptis uicinis y. talibus et talibus: ad hec specialiter cōgregatis: ibidem d. B. capellanus et rector ipsius ecclesie pro seipso ⁊ suis successoribus: uice et noīe ipsius ecclesie: presentibus et ꝯsentientibus patronis et uicinis predictis de. uen. et tra. iure proprio in ꝑpetuū Co. ꝑ se ⁊

UVA. BHSC. IyR_225

ſuis here. recipienti petiã unam terre uineate poſitã apud foſſalez: quã eſſe dixit ⁊ cõuenit. x. tor. ⁊ eiuſdem tales eſſe ꝓfi. ⁊c. ad hñ te. poſ. ⁊ quicqd ſibi ⁊ ſuis her. deinceps placuerit ꝑpetuo fac. cũ oĩbus ⁊ ſin. que ĩtra predictos ꝓtinenꝫ ꝓfi. uel alios ſiq fozent cũ ac. ⁊ egreſ. ſuis uſz ĩ uiã p. ⁊ cũ oĩbus et ſin. que bz ſupza ſe uel j. ſe ſeu ĩtra ſe in itegz: oĩqz iure ⁊ actiõe uſu ſeu re qſitiõe ipſi eccleſie ꝓ dicta re uendita ſiue ipſi rei mõ aliquo ptinente. ℣ro pretio x. li. bõ. ꝓ qualibz tor. quod capit ĩ ſũma c. lib. bõ. quã pecunie q̃ztita tem di. emptor de mandato dicti d. capellani ⁊ predictoꝝ patronoꝝ ⁊ uicioꝝ dedit: ſoluit ibidẽ ĩ pñti magiſtro Mi. de muſa: cui dictus capellanus añ dictũ opus ipſaꝝ domoꝝ reficiendaꝝ et edificandaꝝ locauit ad ſummã ꝓ c. li. bõ. ſoluendis eidem ab eccleſia ſupza dicta ut pz in inſtrumẽto ſcripto manu talis no. Quã rem uenditã idẽ capellanus ſe dicti ẽptoris noĩe ꝓſtituit poſſidere: donec ipſius rei poſſeſſionez accepit cor. quã accipiendi ſua auct. ꝓ pria ⁊ retinendi deinceps ei licentiaz oĩmodã dedit. ℣romittens pro ſe: et ſuis ſucceſſoribz: uice ⁊ noĩe dicte eccleſie ipſi emptori ꝓ ſe ⁊ ſuis her. ſti. litem uel ꝓtrouerſiã ei: uel ſuis here. ⁊c. ut ſupra habes in iſtrumẽto primo uenditõis excepto q̃ facies ipſũ capellanũ obligaze oĩa bona ipſius eccleſie

℣permutatio facta ab eccleſia de re emphiteotica ꝓ alia emphiteotica.

QVoniã monaſterio ſancti Stephani bõ. quod dicit hieruſalẽ infraſcripta pmutatio ad utilitatem cedit multiplicem et ꝑfectũ id circo obtenta licentia et auctoꝛitate a uenerabili patre fratre Jacobo Bo. epiſcopo de infraſcripta pmutatõe faciẽda ut pz pu. ſcriptura ſcripta mãu talis no. Ad que infraſcriptis fratribz ipſius monaſterii: ut moꝛis eſt ad hec ſpecialiter in capitulo ꝓgregatis. ſ. talibus et talibus dñs Boetius ipſius monaſterii uenerabilis abbas ꝓ ſe ipſo ⁊ eius ſucceſſoꝛibus: uice ⁊ noĩe ipſius monaſterii: preſentibus ⁊ ꝓſenti entibus fratribus ſupradictis pmutauit Cor. pro ſe ⁊ ſuis here. recipienti: dando ⁊ ꝓcedendo eidem in emphiteoſim uſz in ſuã tertiã pſonã: domum unã ſitã in tali ꝓtrata intra tales ꝓfi. ad hñ. te. poſ. ⁊ quicqd ei ⁊ ſuis here. ſaluo iure dñii ⁊ ꝓprietatis: ⁊ ſaluis ꝓditionibus in hoc inſtrumẽto inſertis deinceps placuerit faciendũ cũ oĩbus ⁊ ſin. que intra predictos ꝓtinenꝫ ꝓfi. uel alios ſiq fozent cũ acceſ. ⁊ egreſ. ſuis uſz in uiã p. ⁊ cũ oĩbz ⁊ ſin. que bz ſupza ſe uel j. ſe ſeu ĩtra ſe ĩ itegz ⁊ cũ oĩ iure ⁊ actiõe ſeu reqſitiõe ipſi rei mõ aliquo ptinente. Et hoc ꝓ una petia terre uineate poſita ĩ tali loco j tales ꝓfi. quã dictus Cor. pmutauit ipſi dño B. abbati ipſius monaſterii ꝓ ſe ⁊ ſuis ſucceſſoribz: uice ⁊ nomie ipſius monaſterii recipienti eodẽ mõ in cãbiũ dãdo ⁊ ꝓcedendo eidez ĩ emphiteoteſim uſqz in tertiã pſonã ad hñ. te. poſ. ⁊ quicquid dicto mõaſterio Saluo iure dominii ⁊ ꝓprietatis: ⁊ ſaluis ꝓditionibus in hoc inſtrumento inſertis: deiceps placuerit faciendũ cum oĩbus ⁊ ſing. que intra predictos ꝓtinenꝫ ꝓfin. uel alios ſiq fozent cũ acceſ. ⁊ egreſ. ſuis uſqz in uiam ꝓ. ⁊ cuz oĩbus ⁊ ſing. que bz ſupza ſe uel infra ſe ſeu intra ſe in integrũ oĩqz iure et actione uſu ſeu requiſitiõe ſibi ex ea re uel ꝓ ea re: aut ipſi rei mõ aliquo ptinente. Qui predictus abbas uice ⁊ noĩe ipſius monaſterii: ⁊ dictus Cor. ſcilicet unuſquiſqz eoꝝ uiciſſim alterius noĩe: rez a ſe pmutatã ⁊ ꝓceſſã

UVA. BHSC. IyR_225

ꝯstituit possidere: usꝫ quo unusquisqꝫ eoꝝ rei sibi ꝑmutate ⁊ ꝯcesse possessionez accepit cor. q̃ꝫ accipiendi sua ꝓpria aucto. ⁊ retinendi deinceps unus alteri adiuicez licentiã oĩmodã dedit. promittens. s. unus alteri adiuicem solẽnibus stip. hincinde ĩteruenientibꝫ litem uel ꝯtrouersiã de re a se ꝑmutata ⁊ ꝯcessa alteri ullo tꝑe non inferre: nec inferenti ꝯsentire: sꝫ unusquisque rem a se ꝑmutatã ⁊ ꝯcessaꝫ alteri ad inuicez ab oĩ hoĩe ⁊ uniuersitate legitime defendere auc. ⁊ desbri. ⁊ predictã ꝑmutatiõem ⁊ oĩa ⁊ sin. suprascripta firma ⁊ rata habere te. ⁊ nõ ꝯtra facere uel uenire ꝑ se uel ꝑ alios: aliqua rõne uel cã de iure uel de facto. Sub pena c. lib. bo. stip. adinuicem inter ipsos promissa: ⁊ refectiõe dãnorũ ⁊ expensaꝝ litis ⁊ extra. ⁊ pena soluta uel nõ predicta oĩa ⁊ sin. firma perdurent: ꝓ quibus oĩbus ⁊ sin. firmiter obseruãdis obligauit idem Abbas dicto Cor. oĩa bona ipsius monasterii ⁊ dictus co. ipsi abbati oĩa sua bona predictas ãt ꝯcessiones ⁊ ꝑmutationes ⁊ oĩa ⁊ sin. suprascripta fecit unaquaqꝫ ꝑtium predictaꝝ: sub his ꝯditiõibus ⁊ pactis expressim actis ⁊ initis ĩter ipsos uꝫ ꝙ ab unaquaqꝫ ꝑte noĩe pensionis: rei sibi ꝑmutate ⁊ concesse: ⁊ a quocũqꝫ alio ad quem res ipsa usꝫ intertiã ꝑsonaꝫ deuenerit nũmus Veronensis singulis ãnis in festo Natiuitatis dñi alteri ꝑsoluat. Postq̃ꝫ ãt res ipsa ad quartã ꝑsonam deuenerit: fiet de ea noua emphiteotica ꝯcessio: hoc ordine reseruato renouatõis tñ causa Co. so. bo. ipsi qui renouatiõem fecerit tunc tꝑis ꝑsoluendis. Ceteꝝ uoluerunt ⁊ mandauerunt ex hoc cõtractu duo eiusdez tenoris ꝯfici instrumenta .s. unũ pro unaquaqꝫ ꝑtiuꝫ predictaꝝ

Et nota ꝙ si ꝑmutauerit ecclesia cum priuata ꝑsona: unaquaqꝫ partiũ dando ⁊ uendendo alteri iure proprio ponas nihilominus oĩa uerba que in huius instrumenti prohemio ꝯtiuent ⁊ procedens colligendo ex proxime dicto instrumento ꝑmutatiõis facte ĩter priuatas ꝑsonas ⁊ tacitas taꝫ de pensione ⁊ renouatione q̃ꝫ de aliis oĩbus que ad ꝯditionem rei ẽphiteotice spectant. Restat ergo ut uiso de uenditionibus ⁊ tra. ĩmobilium rerum nũc subsequenter de mobiliũ corporaliuꝫ ⁊ ĩcorporaliũ uideamus: ut qꝛ utrarũqꝫ rerũ traditiões eisdem titulis fieri possunt: ⁊ in quibusdã aliis affinitatẽ ⁊ coherentiã simul habeant unũ idez capitulũ ĩmediate doctrinaꝫ exhibeat utraꝝqꝫ: ⁊ qm̃ res mobiles quedã sũt sensibiles quedã ĩsensibiles: ⁊ ex sensibilibus: quedã corporales: quedã incorporales: Ideo primo de sensibilibꝫ equis uꝫ ⁊ aliis aĩalibus. postea de reliquis est uidendũ. Sed qꝛ equi ⁊ muli sunt aĩalia aliqñ multũ uitiosa: et uitia ⁊ morbos ocultos habentia. Et propterea in huiusmodi aĩalium emptione emptores decipi multũ possũt iõ emptoribus lex specialia beneficia reseruauit. Quibus si in ipsis aĩalibꝫ tꝑe uenditiõis fuerint uitia ipsis emptoribus tunc tꝑis incognita: possunt ꝯtra uenditorem agere redibitorie. i. uelle rem reddere: ⁊ pretiũ sibi reddi ⁊ q̃ꝫto minoris hoc est petere illã ꝑtez pretii q̃ꝫ nõ dedissꝫ si sciuissꝫ illud aĩal adeo uitiosũ. Vnde quodãmõ natura ꝯtraria ĩ his instrum̃tis agit: ut magis uenditoribus q̃ꝫ emptoribus caueat. Et preterea sagaci cura cauendũ est: ut illa ponat in huiusmõi ĩstrumentis quantũ fieri põt: ne ꝯtra uenditores predictis actionibus agi possit. Debet enim tabellio caute ⁊ secrete a uenditore querere uitia equi: ea que tunc

UVA. BHSC. IyR_225

ipis sciuit in eo: ut nulluz omittat: et illa sola: z nō alia specialia i istrumto ponere: z postea generaliter procede re: prout uidebis in ordine instrumti.

Ven. equozum z similium aialium Antonius de. et uen. Cor. unū equū baium balzanū in frōte et crure anteriozi sinistro z po steriozi dextro. ipsū sibi ibidez p frenū tradens: noiatim cū his uitiis z man gagnis specificatis z dictis ab ipso ēp tozi: ibidem in pūti: uz cū una schine la in tali crure: z q lunaticus est: z re trogradus z bulsus: z generaliter pro tali qualis est: z cū oibus uitiis z ma gagnis latentibz z manifestis: z que bz intus et extra. asserens z protestās uitia predicta specificata in ipso equo existere: et ipsoz uitioz uel morboz si ue quozcūqz alioz latentiū: uel appa rentiū rōe uel occasiōe ipsi emptozi i aliquo de cetero nolle teneri. pro pre tio l. lib. bō. quod pretiū dictus uendi tor pfessus z cōtentus fuit se ab ipso emptore habuisse z re. exceptioni sibi nō dati z nō soluti pretii oino renun ciās. Et promittens ipsi emptozi pro se z suis here. stip. dictū equū sibi ab oi hoie z uniuersitate legitime defen dere auc. z desbri. Sub pena dupli di cti pretii stip. promissa: et refectiōe dā noz et expensaz litis et extra. et obli gatione oium suoz bonoz: et pena so luta: uel nō predicta oia et sin. supra scripta firma pdurent. Qui emptor di cum equū recepit: ibidem cū dictis z specificatis uitiis et magagnis occul tis et apparentibz: que in dicto equo bene cognoscere: et ea sibi ostensa et expressa esse dixit et pfessus est z gene raliter cum oibus uitiis et magagnis occultis apparentibz et que bz intus et extra. et pro tali qualis est: asserēs et protestans nolle ipsum uenditozez sibi teneri occasiōe dictoz uitioz uel morboz ipsius eq expressoz: siue quo rūcūqz alioz apparentiū: et nō apparē tiū: et que bz intus et extra. Et facies eidem finez et refutatōez et pactū de ulterius nō petendo: de oi iure et acti one quod uel quā habebat: uel in fu tuz habere sperabat ptra ipsum occa sione dictoz uitioz uel morboruz: aut quozcūqz alioz ipsius equi: Necnon promittens ipsi An. solemni stip. iter uenientе ñ opponere legem redibito riā uolentem rem reddere: et pretiuz sibi reddi: nec quāto minoris petentē aliquā ptem pretii sibi reddi: quā nō dedisset: si sciuisset rem morbo. ā: nec in factū actōem. Quibus leg. bus uel oi alii auxilio oino renunciauit: z nul lā aliā exceptionem ptrariā uel defen sionem iuris uel facti spālem uel ge neralem i aliquo facere uel oppōere et litem uel ptrouersiā ei predictaruz occasiōem ullo tpe nō mouere de iure uel de fcō: sz predicta oia z sin. firma et rata habere et te. et non ptrafacere uel uenire de iure uel de fcō. sub pēa c. lib. bō. stip. in singu. capitulis huius ptractus isolidū promissa: z refectiōe dānoz z expensaz litis z extra: z obli gatiōe oiuz suoz bonoz: z pena solu ta uel nō: predicta oia et sin. firma p durent. Et nō q i uenditiōibz boū asinoz ouiū: et bis similibz: tāto soler ti iure: z tāta solemnitate precedere ñ est opus cū ipsa aialia nō sint adeo ui tiosa ut eq z q ēt psuetudo repugnat Sz breuiter dices an. de. z uen. Cor. bouez unū talis pili cū tali cornatura ipsū sibi tradens ibidez cū oibz uitiis et magagnis ocultis z mānifestis i eo p tali pretio. Et pmittat legitimā de fensiōe bouis: ut ē habes in istrumto equi: idem de ouibz dices exprimens numerum ouium: sed uniuscuiusque

UVA. BHSC. IyR_225

signa pp euitādā ꝯfusionē. nō dices ni si ꝙ generaliter pones ꝙ ex eis sunt albe et ꝙ nigre. Venditio librorꝫ

Antonius de. ue. cor. unū digestū uetus scriptū ī chartis edinis. ꝯtētū ī. xxx. quaternis hn̄s duo folia unū a principio et aliud ī fine non scripta: ⁊ p totū de glosis dn̄i Acursii apparatū ipsū librꝫ ibidem in manibꝫ sibi tradens. ꝑ pretio l. li. bō. qd' pretiū ꝯfessus et ꝯt. fuit se ab ipso emptore habuisse et rec. exceptiōi sibi nō dati ⁊ n̄ soluti pretii oīno renūciās Et ꝑmittens ipsi cor. ꝑ se suisqꝫ here. sti. de uitio ⁊ euictiōe ipsius libri secūdū iuris ordinez ⁊ ꝯsuetudinez ciuitatis bo. Et predictā uendi. ⁊ oīa ⁊ sin. suprascripta firma et rata habere ⁊ t. ⁊ nō ꝯtrafacere uel uenire aliqua rōe uel cā de iure uel de fcō. Sub pena dupli dicti pretii sti. ꝑmissa: et refectōe dānorꝫ ⁊ expensarꝫ litis et extra: ⁊ obligatiōe oīum suorꝫ bonorꝫ: et pena soluta: uel nō: predicta oīa et sin. firma ꝑdurent. Et īsup Phi. ipsius A. precibꝫ et mādatis se pr̄icipalez ꝯstituēs ꝑmisit principaliter ⁊ insolidū se obligādo dicto cor. ꝑ se et suis here. stipu. dictū librꝫ ei ab oī hoīe et uniuersitate legitime defendere auc. et desbri. et se factuꝫ et curatuꝫ ꝙ dictus An. predictā ue. et oīa et sin. suprascripta firma et rata hēbit: et te. et n̄ ꝯtrafaci et aliqua rōe uel cā de iure uel de fcō sub pena l. li. bō. sti. ꝑmissa ut supra. Renūciās bn̄ficio noue ꝯstitutiōis de fideiussoribus et omni alii auxilio.

Vē. futuri feni et fructuū ꝑcipiēdorꝫ

Antonius de. et uen. Cor. totā herbā seu futuꝫ fenū q̄tūcūqꝫ ⁊ qualecūqꝫ fuerit uel erit: ⁊ ꝑcipi poterit uel haberi pro āno presenti in prato suo sito ad centenariaꝫ: cuius hi dicuntur ꝯfi. ꝑcipiendū colligēdū ⁊ hn̄. sua auc. oībus ipsius ēptoris sumptibus ⁊ expensis ad oēm suā ex nunc custodiā ⁊ oē piculū atqꝫ casum rapine īcendii ⁊ undatiōis aquarꝫ: et cuiuscūqꝫ alterius fortuiti euentus semel uꝫ tantūmō secādū ⁊ colligendū: tpe ꝯpetenti illo. s. quo prata secantur Pro pretio: xx. li. bō. quod pretiū dic. uenditor ꝯfessus et ꝯt. fuit se ab ipso emptore habuisse ⁊ re. exceptioni sibi nō dati et nō soluti pretii doli: et ī factū ⁊ oī alii auxilio oīno renūciās. promittens ipsi Cor. pro se. ⁊ suis here. sti. predictū fenū sibi ab oī hoīe ⁊ uniuersitate legitime defendere aucto. et desbri. et predictā uen. et oīa et sing. suprascripta firma et rata habere ⁊ t. ⁊ nō ꝯtrafacere uel uenire aliqua rōe uel cā de iure uel de fcō. Sub tali pena ⁊c. ut supra.

Venduntur fructus: ⁊ certo termīo dari promittuntur.

Antonius de. ⁊ ue. Cor. oīa futura uellera siue futurā lanaꝫ quantacūqꝫ: ⁊ qualiscūqꝫ fuerit: ⁊ q̄ꝫ tōdi. i. ꝑcipi ⁊ haberi ꝯtigerit ī anno pn̄ti ex trecentis ouibus suis: quas hēt in maritima: ⁊ ipsaꝫ lanā j. xy. dies dictis ouibus tōsis eidem codare ⁊ ꝯsignare Bo. oībus suis expēsis solemni sti. promittens pro pretio y. sol. bō. pro quolibꝫ uellere siue x. li. bo. pro quolibꝫ centenario pōderis dicte lane: de quo pretio dictus An. ꝯf. ⁊ ꝯtentus fuit se ab ipso Co. habuisse ⁊ recepisse. xxx. li. bō. exceptioni sibi n̄ date ⁊ non solute quātitatis pecunie oīno renūciās. Residuū uero dicti pretii: prout ī sūma fuerit: ⁊ ascendet idē Cor. ipsi An. soluere et dare solemni stip. promisit dicta lana preponderata et consignata eidem. Que omnia et singu. suprascripta promisit una pars alteri adiuicem solemnibus sti. hīcide

UVA. BHSC. IyR_225

iteruenientibz: firma ⁊ rata hēre ⁊ te. obseruare ⁊ adiplere: ut supra hēs in istrumēto araꝝ. Verꝫtñ si alie obligatio nes iteruenerint: ⁊ ꝓmissiōes: utputa de datiōibz ⁊ solutiōibz predictis faci endis ubique locoꝝ ⁊ foride preceptis recipiendis: recurre ad subsequentez libꝝ: ubi agit̄ de his que ad tps debēt̄

Ven. usufructuū ad plures annos.

Antonius de. uen. Co. ususfructus redditus ⁊ obuentus cuiusdā uinee site in uilla sācti Rophilli: cuius hi dicunt̄ ꝯfi. hinc ad v. ānos proximos dās ⁊ ꝯcedens eidē dictā uineā ꝑ arbores ⁊ oīa que in ea sūt: ⁊ intra predictos ꝯtinent̄ ꝯfi. hñ. te. utenda ⁊ fruenda libere: ꝑ se uel ꝑ aliū quem uoluerit hinc ad terminuz supradictū. Pro pretio. l. lib. bo. quod pretiū ꝯfessus ⁊ ꝯt. fuit se ab ipso cor. habuisse ⁊ rec. exceptioni sibi nō dati: ⁊ nō soluri pretii oīno renunciās. Et ꝓmittens dicto co. ꝑ se ⁊ suis heredibus sti. predictā uineā: ⁊ oīa que ī ea sūt libere utenda fruenda: ut dictū ē: ei ⁊ suis heredibus ab oī hoīe ⁊ uniuersitate hinc ad terminū supradictū ⁊ dictos ususfr. quos in dictis v. ānis ꝑcepit: tā intra terminū q̄ꝫ postea: ꝑpetuo defendere auc. ⁊ def. ⁊ predictam uenditionem ⁊ oīa ⁊ sin. suprascripta firma ⁊ rata habere ⁊ te. ⁊ nō ꝯtrafacere uel ue. ꝑ se uel ꝑ aliū aliqua rōe de iure uel de fcō. sub pena. c. li. bon. stip. ꝓmissa ⁊ refectiōe dānoꝝ ⁊ expensaꝝ litis ⁊ extra: ⁊ oblōe oīum suoruz bonoꝝ: ⁊ pena soluta: uel nō predicta oīa ⁊ sin. firma ꝑdurent. Eꝯtra: d. co. ꝓmisit ipsi An. ꝑ se ⁊ suis her. stip. uineā predictā cū oībus que in ea sunt sine fraude uti ⁊ frui: ⁊ ipsius fossata ⁊ sepes eius manu te. ⁊ ꝯseruare: et eā quolibet āno debitis tpibus bene putare releuare: ligonizare ⁊ remenare ⁊ in oībus bene ⁊ sine fraude colere: Arbores siccas uel uirides nō incidere sine dñi mādato: ⁊ finito termīo dictā uineā in eque bono statu: ut nūc est ipsi dño libere relaxare ⁊ ꝯsignare sub peua. c. lib. bon. ⁊c. utsupra in hoc eodem instrumento.

Venditio actus ⁊ itineris.

Antonius de. uen. iter ⁊ actuz in ꝑpetuū ī cāpo ⁊ ꝑ cāpū suū situ ī curia s. Ro. a māe cuius pos. talis ⁊c. s. a latere mane di. cāpi ꝑ uiā latitudinis septem pedū tenus fossato cāpi predicti: q̄ztum ꝓtenditur ipse cāpus ad uineā uel ad fundū ipsius Co. situ iuxta predictū cāpū: ita q̄ ipse ⁊ eius heredes ⁊ qsqz alter eius noīe deinceps in ꝑpetuū ꝑ cāpū predictū possit libere ꝑ dictā uiā q̄ñcunqz ⁊ quotienscunqz ad uineā predictā ire: trāsire ⁊ redire cum ꝑsonis plaustris eqs ⁊ hastis. Dās cedens ⁊ ꝯcedens eidem plenū ius dicti itineris: actus ⁊ ⁊ uie: ⁊ huic ꝯditioni ⁊ seruitutī ꝑpetuo subiiciens rez eādem. Pro pretio x. li. bō. quod pretiū dictus uē. ꝯfessus ⁊ ꝯt. fuit se ab ipso emptore habuisse ⁊ rece. exceptioni sibi nō dati ⁊ nō soluti pretii oīno renūciās ⁊ dās eidem licentiā ⁊ liberaz ꝑtātem ipsius itineris actus ⁊ uie ⁊ iurisdictionis ⁊ seruitutis quasi pos. exnunc sua auc. itrādi ⁊ decetero retinendi ⁊ ꝯstituens se iterim quasi suo noīe possidere. Nec nō ꝓmittens dicto emptori ꝑ se ⁊ suis heredibz stip. litem uel ꝯtrouersiā ei: uel eius he. de predictis uel predictoꝝ occasiōe ullo tpe nō iferre nec iferenti ꝯsentire: sz ipsū īter actū ⁊ uiā ius cōditiōez ⁊ seruitutez ꝑpetuo ab oī hoīe ⁊ uniuersitate legitime defendere aucto. ⁊ desbrigare et predictā uenditionem ⁊ oīa ⁊ sin. suprascripta ꝑpetuo firma ⁊ rata habere: et tenere et non

UVA. BHSC. IyR_225

ꝓtrafacere: uel uenire aliqua tõe uel cã: de iure uel de facto. sub pena. xxv. lib. bon. ꝛc.

Ven. tignoꝝ ꝛ alioꝝ lignoꝝ in pariete uel muro aliquo ponendoꝝ.

ANtonius de. uen. cessit ꝛ ꝓcessit Coꝛ. ius trabũ ꝛ quoꝝcũqz lignoꝝ mittendoꝝ in pariete: siue muro domus ipsius An. cum tigno domui ipsius Co. ut qñcunqz: et quotiensc̃ũqz opus fuerit: habuerit et uoluerit: possit sua auc. imittere: seu ipingere trabes ꝛ quecũqz ligna: usz ad medium: seu usqz ad interiorẽ tunicã dicti muri: dummõ murus ipse ruine uel precipitii: siue grauis deteriorationis piculum nõ incurat: ipsuz murum huic ppetuo subiiciens seruituti. ꝓ pretio x. lib. bo. quod pretiũ dictus uẽditoꝛ ꝓfessus ꝛ ꝓtentus fuit se ab ipso ẽptoꝛe habuisse ꝛ recepisse exceptioni sibi nõ dati ꝛ nõ numerati pretii oĩno renunciãs: ꝛ dans ei licentiam ꝛ plenam ptãtem ipsius iuris ꝛ seruitutis quasi possessionem ex nunc sua auc. intrandi ꝛ de cetero retinẽdi Cõstituens se interim quasi possidere suo noĩe Mecnõ promittens dicto emptoꝛi pro se ꝛ suis heredibus stip. litẽ uel ꝓtroꝛsiam ei uel eius heredibz de predictis uel predictoꝝ occasiõe ullo tpe nõ inferre nec inferenti ꝓsenti re: sz dictũ ius ꝛ seruitutẽ ppetuo ab oĩ hoĩe ꝛc. ut supra i precedẽti ꝓtractu

Capitulum. ii. incipit in quo infra scripti ꝓtinentur tituli uz.

Resens capitulum.

Rerum mobilium ꝛ imobilium traditionũ ꝓtinet instrumẽta. Verũ qz nõ solũ bis titulis: et modis: quibus in ca. ipso fit mentio. Immo ꝛ per dationes in dotẽ res bona deinde in aliũ transferunt: ꝛ ex matrimoniis ũde dotiũ ꝓstitutiões oꝛiginẽ trahunt: quedã ẽt alia producũt instrumenta. Idcirco ii. loco ca. hoc dotiũ: ꝛ alioꝝ ex matrimoniis procedentium contractuum formas docet.

Dos ꝓstituta i re imobili ieꝛtiata.

DOminus An. de. ꝛ tra. Geoꝛgio pro se ꝛ suis heredibus recipienti in dotez: ꝛ noĩe dotis dñe M. sue filie dicto Ge. ex matrimonio copulate: domũ unã inextimataz sitã in ꝓtrata tali: cuius tales dicunt ꝓfi. ꝛc. ad hñ. te. pos. ꝛ quicquid sibi ꝛ suis heredibus: debito iuris saluo: de inceps placuerit faciendũ cum oĩbus ꝛ sing. que intra predictos ꝓtinent ꝓf. uel alios siqui forent cũ acces. ꝛ egr. suis usqz in uiam pu. ꝛ cum oĩbus ꝛ sin. que bẽt supra se uel. j. se: seu itra se in integꝝ oĩqz iure ꝛ actione: usu seu requisitiõe ipsi rei: mõ aliquo ptinente. Quã rem ipse d. An. se. dicti G. noĩe ꝓstituit possidere: dõec ipsius rei possessionẽ accepit coꝛ. quã accipiẽdi sua auc. ꝛ retinẽdi deinceps: ei licẽtiam oĩmodam dedit. promittens per se ꝛ suos heredes d. G. pro se ꝛ suis heredibus stip. predictã rem ab oĩ homine ꝛ uniuersitate legitime defẽdere auc. ꝛ debere. ꝛ predictã traditionẽ ꝛ oĩa ꝛ sin. suprascripta firma et rata habere ꝛ tenere ꝛ non ꝓtrafacere uel uenire p se uel p aliũ aliqua cã uel i genio de iure uel de facto. Sub pena c. lib. bo. stip. promissa ꝛ refectione dãnoꝝ ꝛ expensaꝝ litis ꝛ extra: ꝛ obligatione oĩum suoꝝ bonoꝝ: ꝛ pena soluta uel nõ predicta oĩa ꝛ sin. firma pdurẽt. Quapꝛopter uersa uice dictus G. promisit p se ꝛ suos heredes: sine aliqua exceptione iuris uel facti: se obligando d. An. pro se ꝛ suis heredibus stip. restituere eidez: aut dicte do. M.

UVA. BHSC. IyR_225

thelde: siue ipsoruz heredibus: uel cui ius: ⁊ casus dederit: predictā domū in oēm euentū restituende dotis: sub pena. C. lib. boñ. stip promissa qua soluta: uel non predicta omnia: ⁊ sing. firma perdurēt. Itez oīa reficere sibi: ⁊ sin. dāna ⁊ expēsas litis: ⁊ extra ꝓ quibus omnibus ⁊ sin. firmiter obseruādis: obligauit eidez omnia sua bona. Ceterum mādauerūt: ⁊ uoluerūt duo eiusdez tenoris ex iis fieri īstrumenta: unū uz ꝓ unaquaqz ptiū predictaruz.

Dos ꝯstituta in re immobili: ⁊ mobili: ut in pecunia extimata.

DOmina francescina. f. q. domini Arduini de. ⁊ tra. iure proprio ī ꝑpetuū Dāmiano eius spōso ⁊ uiro ꝓ se: ⁊ suis heredibus recipienti ī dotē: ⁊ noīe dotis petiā unā terre aratorie extimatam. C. lib. boñ. positā ī uilla sci Rophelli ī tali loco quam esse dixit ⁊ conuenit. x. tor. ⁊ eiusdez tales esse ꝯfines ⁊c. ad hñ. tepos. ⁊ quicquid sibi: ⁊ suis heredibus deinceps placuerit perpetuo faciendū cuz omnibus ⁊ sin. q̄z infra predictos continentur confines uel alios: si qui forent: cum acces. ⁊ egres. suis usqz in uiam publi. ⁊ cum omnibus ⁊ sing. que habet supra se: uel. ī. se: seu intra se in integꝝ: oīqz actione: usu seu reqsitione sibi ex ea re: aut ipsi rei modo aliquo ptinēte. Quā rez ipsa. d. Francescina se dicti. B. noīe ꝯstituit possidere. usqzquo ipsius rei possessionē accepit corporalē: quaz accipiēdi sua auctoꝛ. ⁊ retinēdi deinceps: ei licētiā oīmodaz dedit. Promittēs ꝑ se ⁊ suos heredes dicto. B. pro se ⁊ suis heredibus stip. litē uł ꝯtrouersiā ei: uel eius heredibus de re ipsa: uł eius occasiōe ullo tēpore nō inferre: nec īferrēti cōsētire: sed ipsā rē tā in ꝓprietate: q̄z in possessione ei ⁊ suis heredibus ab oī homine: ⁊ uniuersitate legitime deffēdere: auctorizare: ⁊ desbrigare: ⁊ predictam traditionē: ⁊ omnia: ⁊ sin. supra scripta ꝑpetuo firma: ⁊ rata habere ⁊ tenere ⁊ nō cōtrafacere uel uenire ꝑ se uel ꝑ aliū aliqua cā uel īgenio: de iure uel de facto. Sub pena dupli dicte extimationis stipu. ꝓmissa: ⁊ refectōe dānoꝝ ⁊ expensaꝝ litis: ⁊ extra: ⁊ obligatione oīuz bonoꝝ suoꝝ: ⁊ pena soluta uel ñ predicta oīa ⁊ sin. firma ꝑdurēt. Itē dictus. B. cōfessus ⁊ contētus fuit se habuisse: ⁊ recepisse ab ipsa domina. F. in dotē ⁊ noīe dotis in alia ꝑte. l. lib. boñ. in denariis ⁊ rebus mobilibus extīatis exceptiōi sibi ñ date ⁊ nō solute quātitatis: ⁊ reꝝ mobiliū oīno renūtiās. Necnō ꝓmittēs per se ⁊ suos heredes. dicte. d. F. pro se ⁊ suis heredibus stip. soluere ⁊ restituē eidē: aut eius heredibus siue cui ius ⁊ casus dederit dictas. CC. lib. boñ in omnē euētum restituende dotis. Sub pēa duplici dicte q̄ꝫtitatis pecunie sti. ꝓmissa: qua soluta uł ñ: predicta oīa: ⁊ sin. firma ꝑdurēt. Itē reficere ⁊ restituere sibi oīa ⁊ singula dāna ⁊ expensas ⁊ īteresse litis ⁊ extra. ꝓ quibus oībus ⁊ sin. firmiť obseruādis: obligauit eidē oīa sua bōa. Ceteꝝ uoluerūt ⁊ mādauerūt ut ex hoc ꝯctu duo īstrumēta eiusdē tenoris ꝯfici uz: unū unicuiqz parti dādū. Et nota ꝙ qñ ꝯtīgit casus predictus uz ꝙ dareť res immobilis extimata ⁊ pecunia cū rebus mobilibus pōt seruari forma predcā. Sz nihilominus pōt ēt alius seruari modus qui mihi nō minus sz magis predcō placz. Facies eīm duo instrumēta unū. s. de sola traditōe rei īmobilis extimare. ꝙ incipies secūdū qd īcipit predictū īstrumētū. ⁊ ꝯtinuabis ꝑ totū usqz ad locū: ubi diciť. Itē dictus. B. ⁊ ibi terminabis īstrumentū: ⁊ pones

UVA. BHSC. IyR_225

subsequēter locū: ⁊ testes. Et hoc īstru mētū erit uiri uel acccipientis rē. Et postea facies īstrumentum dotale pro uxore siue pro eo q dotē dat hoc mō.

Dotis confessio.

Damianus fuit ꝯtentus: ⁊ ꝯfessus se habuisse ⁊ recepisse ac sibi ītegre datas solutas ⁊ traditas eē a d. F. eius spōsa: ⁊ uxore ī dotē ⁊ noīe dotis. CC. ⁊ x. lib. boñ. hoc mō s. C. l. lib. bo. ī nna petia terre aratorie posita ī curia sancti Rophilli extīata ipsa q̄ztitate. C. l. lib. boñ. Quā petiā terre dicta domina. F. ipsi Damiano extimatā: ut dictū ē tradidit ut pz in īstrum̄to scripto manu mei not. supra scripti. Reliquas uero. lx. lib. ī pecūia: ⁊ rebus mobilibus extimatis: exceptōi sibi nō date: ⁊ nō solute: ⁊ ñ tradite q̄ztitatis pecunie: ⁊ rer̄ mobiliū siue dotis oīo renūtiās. Necnō ꝓmittēs per se: ⁊ suos heredes dicte. d. F. pro se: ⁊ suis heredibus stip. soluē dare ac restituē eidē: aut eius heredibus siue cui ius: ⁊ casus dederit ipsis CC. x. lib. bo. ī omnē casū: ⁊ euētū restituēde dotis. Restituēdo ꝑdictā dicte petie terre extimationē aut ipsā petiā terre si tūc tēporis penes eū ul' eius hēdes fuerit ita tñ: q̄ ī optiōe sit ipsius domine F. uel eius heredū siue illius cui de iure restituēda fuerit dos predicta recipe alter̄: q̄ maluerit predictor̄ extīatōez uz aut terā: Sub pena dupli dicte q̄ztitatis pecunie stip. promissa: qua soluta uel non predicta oīa: ⁊ sin. firma perdurent: Item reficere: ⁊ restituere sibi omnia ⁊ sin. dāna. ⁊ expensas: ac interesse litis: ⁊ extra: pro q̄bus oībus firmiter obseruandis obligauit ei oīa sua bona. Quod uero dictum est. s̄. de restituēda extimatōe l' re: ītelligas ponēdū eē ī īstrum̄to: si exp̄siz īter partes aget. Alioqn directe ꝓcedas illaz clausulā premittēs. Dos constituta in pecunia ⁊ rebus mobilibus.

Antonius fuit cōfessus ⁊ ꝯtentus se hūisse ⁊ recepisse ac sibi integre datas solutas: ⁊ nūeratas eē ⁊ traditas dño ar. dāte ⁊ soluēte dotis noīe ⁊ ꝓ dote dñe Ma. eius filie ipsi An. matrimōio copulate C. lib. bō. īter dēarios ⁊ res mobiles extīatas dcā domina M. nundū tradita uiro: sed adhuc in domo patris sui existente exceptioni sibi nō date ⁊ nō solute. ⁊ nō tradite quātitatis pecunie: ⁊ rer̄ mobiliū siue dotis ⁊ oī ali auxilio oīno renūtians. Necnō ꝓmittēs ꝑ se ⁊ suos heredes dcō domino A. pro se ⁊ suis heredibus stip. soluere: dare ⁊ restituere eidē dñe M. siue ipsor̄ heredū: aut cui ius: ⁊ casus dederit dcās C. lib. bo. ī oēm euentū restituēde dotis Sub pena dupli dicte quantitatis stip. promissa qua soluta: uel nō rata maneāt oīa ⁊ sin. suprascripta: uel infrascripta Itez reficere: ⁊ restituere sibi oīa ⁊ sin. dāna: ⁊ expensas ac īter esse litis ⁊ extra. ꝓ quibus omnibus ⁊ sin. firmiter obseruandis obligauit eidem oīa sua bōa tā hīta q̄z habenda.

Dos si uoluerit partes exprimatur in instrumento faciendo mentionem: quāta sit quātitas ī pannis: ⁊ rebus mobilibus.

Antonius fuit cōtentus: ⁊ confessus se hūisse: ⁊ recepisse a d. F. eius spōsa: ⁊ uxore ī dotem ⁊ noīe dotis. C. li. bon. hoc mō. s. xxxv. lib. bon. in lecto: et linteaminibus et aliis pānis lineis ⁊ rebus mobilibus ⁊ alias. xxv. lib. bon. in nouem brachiis pani de hypra uiridis ⁊ uno pilloto de flanchis pre uestibus ipsius d. M. Reliquas uero ī pecunia numerata: exceptōni sibi nō date: ⁊ nō tradite q̄ztitatis pecunie ⁊ rer̄ mobiliū: siue do

UVA. BHSC. IyR_225

tis secūdū predictū modū: ⁊ oi alī auxilio oino renūtians. Necnon ꝓmittēs ꝓ se ⁊ suos heredes dicte d.M.ꝓ se ⁊ suis bēdibus stip. soluere dare ⁊ restituē eidē aut eius bēdibꝫ siue cuius: ⁊ casus dederit ipsas. C.lib.boñ. ⁊c. ut supra i ꝓrio istrūmro. Nō ꝙ i his istrūmtis huiusmodi pactū aliqñ interuenire solet: uz cū uir nō habeat ul' possideat imobilia: agiqꝫ ipse idez uir ad certū tempus emat aliqꝫ possessiue rez imobilez certi precii que hypothecata sit uxori ꝓ dote qd si iteruenerit ita scribes. Ponas. n. totū istrm ꝓ ordinez ut supius ꝓtinet: postqꝫ dixeris obligauit eidez oia sua bōa tā hita qꝫ hūda subsequenter dices. Itez dictus An. ut ipsi. d.M. tutius caueatur: ⁊ ut ipsa tutiōez ꝓ dote sua habeat hi pothecā: pacto ꝓmissit: ⁊ ꝓuenit eidez d.M. ꝓ se ⁊ suis bēdibꝫ stip. se hinc ad unū ānū i ciuitate uel districtu bo. aliqꝫ possess. precii C. lib. boñ. emptuꝫ que ipi uxori sue hypothecata: ⁊ obligata sit ꝓ dote predicta. Ita tam ꝙ ipsa spāli obligatio dicte posse. emende predicte ñ deroget generali ⁊ pp ipsā spālez a generali hypotheca oiuz suoꝝ bonoꝝ ipsius A. iō nō recedat: Sz i ipsa spāli re: ⁊ i oibus bonis ipsius A. tā hitis: qꝫ būdis: ius suū hypothecaꝫ saluū sit ⁊ itegre reseruatum: Sub pena. C. lib. bo. sti. ꝓmissa: ⁊ refectōe dānoꝝ: ⁊ expensaꝝ litis ⁊ extra ⁊ obligatōe oium suoꝝ bonoꝝ ⁊ pena soluta uel nō predicta firma pdurent. Itē nō ꝙ lz fideiussores uel Mādatores dotū dari ꝓbibitū sit adeo ut uideat neminē i huiusmōi fideiussore posse rōabiliter obligari ēt quōcūqꝫ renūtiet Pores tñ si daturus fuerit huiusmōi fideiussor alia adhibē cautellā uz: ꝙ facies eū una eū pricipali dotez recipe ⁊ ābos sicut duos reos debēdi i istrūmto i solidū obligari renuntiantibus debitis appositis subsequenter hoc modo. Bos.

ANtonius filius. q. Boetii ⁊ Andreas filius. q. Phili. fuerūt ꝓfessi ⁊ ꝓsenti atqꝫ asserue rūt se hūisse: ⁊ recepisse ac sibi integre datas solutas: ⁊ nūeratas: ⁊ traditas esse a dño Co. dāte: ⁊ soluēte dotis nomine: ⁊ ꝓ dote dñe Ma. sororis eius: spōse: ⁊ uxoris ipsius A. iter denarios ⁊ res mobiles exīmatas. C. lib. boñ. exceptiōi ñ sibi date nō solute: ⁊ non numerate: atqꝫ nō tradite qztitatis pecunie. ⁊ rez mobiliū siue dotis oino renuntiās. Necnō ꝓmittentes ꝓ se: ⁊ eoꝝ heredes unusquisqꝫ eoꝝ principaliter: ⁊ in solidū se obligādo dicto Co. ꝓ se ⁊ suis bēdibus stip. soluere dare: ac restituere eidē. aut ipsi domine Ma. uel eoꝝ heredibꝫ: aut cuius ⁊ casus dederit ipsas. C. lib. boñ. i omnez euētū restituēde dotis. sub pēa dupli dcē quātitatis pecūie stip. ꝓmissa et refectōe dānoꝝ: ⁊ expensaꝝ litis ⁊ extra ⁊ obligatōe oiuz suoꝝ bonoꝝ ⁊ pena soluta ul' ñ predcā oia ⁊ sin. firma pdurent. Renūtiātes nouaꝝ ꝓstitutionuz: ⁊ epīe diui. Andriani būficio exceptiōi doli ꝓditōi sine cā i factū actioni: ⁊ oi alī auxilio.

Augmentum dotis.

ANtonius fuit cōfessus ⁊ cōtētus ⁊ adhuc asserit se hūisse ⁊ recepisse: ac sibi itegre datas solutas ⁊ numeratas eē. d.Ma. eius uxorē i augm̄ū ⁊ noie augm̄ti dotis sue l. lib. boñ. que ad ipsā dominā Ma. sine ad dictum An. pro ea puenerūt et precio quazūdā possessionū q. dōi. Ar. patris eius sibi iure istitutōis relictarū ab ipso patre suo i ipsius testamēto scripto manu talis no. exceptōi sibi nō date: nō solute: atqꝫ nō habite quā

UVA. BHSC. IyR_225

titatis pecũie ĩ augm̃tũ ⁊ noĩe augm̃ti dotis predcẽ ⁊ oĩ ali auxilio omino renũtiãs Nec nõ promittẽs ꝑ se: ⁊ suos heredes dcẽ dñe Ma. pro se: ⁊ suis hẽdibus stip. soluere dare ac restituere eidẽ siue eius hẽdibus aut cui ius: ⁊ casus dederit ipsas. l. lib. bõ. ĩ oẽz euẽtũ restituẽde dotis. Sub tali pena ⁊c.

Nota. ergo ĩ istrum̃to: augm̃ti dotis necessariũ eẽ assignare cãm uñ puenerit pecunia ĩ augm̃tũ dotis data. Nã alias eẽ ꝑsumit̃ de bonis uiri ⁊ ꝯctus huiusmõi fieri in preiuditiũ creditoꝝ nõ tñ ꝙ prima dotis ꝯstõ añ matrimoniũ ⁊ ꝯstãte matrimonio fieri põt: sed post primã dotis cõstitutiõez ñ põt iterũ cõstitui dos: sz augmentum dotis.

Donatio proter nuptias.

Antonius ex cã donationis ꝑꝑ nuptias dedit ⁊ donauit dñe M. spõse: ⁊ uxori sue ꝑ se: ⁊ oĩbus suis ⁊ dicti An. cõibus filiis recipienti: Medietatẽ ĩsup: ⁊ q̃ztã ꝑte oĩuz suoꝝ bonoꝝ mobiliũ: ⁊ ĩmobiliũ pñtiũ ⁊ futuroꝝ ad hñ. te pos. ⁊ qcqd sibi ⁊ dictis cõibus eoꝝ filiis deiceps placuerit faciendũ. Promittẽs ipsi. d. Ma. ꝑ se ⁊ dictis cõibus eoꝝ filiis stip. predictã donationẽ ꝑꝑ nuptias firmã ⁊ ratã habẽ ⁊ te. ⁊ nõ ꝯtrafacere: uel ue. aliqua rõne uel cã de iure uel de facto Sub pena. C. lib. boñ. stip. promissa: ⁊ refectiõe dãnorum ⁊ expensaꝝ litis: ⁊ extra: ⁊ obligatiõe oĩum suoꝝ bonoꝝ ⁊ pena soluta: uel nõ predicta omnia ⁊ singula firma perdurent.

Verũtam̃ nota: ꝙ istrum̃tũ predcm̃ ĩ ciuitate boñ. a ꝯsuetudĩe tẽporis nostri abolitũ eẽ dignoscit̃: sz ipsius dõatõis recta natura ẽ tm̃dẽ dõare: q̃ztuz dõat̃ ĩ dotẽ: Et dicit̃ hec dõatio iure lõbardo. Morgieapre: ⁊ ẽt secũduz diuersos locoꝝ mores: diuersis ꝯnectit̃ pactis: ⁊ diuersis noĩbus appellat̃ Tuãt cũ fueris Rõe rõano uiuito more. Itẽ debes scire ꝙ istius dõatõnis uirtus illico restitutis dotibus euanescit.

Preterea nõ ꝙ dos ꝯstante matrimõio restitui ñ põt nisi ĩ ceteris casibz de qbus nihil ad presẽs. Licet urgẽte uiro ad inopiã: uel eo q de restituẽda dote promissit: possit mulier petere: ⁊ exigere de bonis sibi hypothecatis in solutũ ꝑ dote sua auct. cõis. Quo habito a ceteroꝝ bonoꝝ hypotheca recessit: eo tñ ꝙ ĩ solutũ accepit a uiro pro iure ususfructus obligato q̃z diu ꝯstiterit matrimoniũ nihilominus remanẽte. Itez ñ est pretereũdũ ꝙ aliquãdo ꝯtigit patrez filiũ a se emãcipare: ⁊ dotẽ uxoris filii: ꝙ ipse pater recepat dicto filio suo ꝯsignauit. Dz. n. mulier sollicite sibi cauẽ ne dotẽ ipsã recipiat ⁊ soceꝝ absoluat ul̃ a prĩa obligatiõe seu a prĩo obligato recedat. Qd etiã si faceret: ñ ualeret: qꝛ efficeret̃ ꝯditio dotis peioꝛ. Aget̃ tñ inter patrez: et filiũ emãcipatũ de faciendo et curãdo: ꝙ uxoꝛ ñ mouebit socero ulterius litez de dote. Quod istrum̃tũ ita scribes.

Restitutio dotis a filio emãcipato.

Cum dñs Boetius An. eius filiũ a se emãcipauerit: ut pz instrum̃to scripto mãu talis no. ⁊ idẽ An. moret̃: uel moraturus sit cũ d. Ma. eius uxore: ⁊ filius suus seorsũ a patre: qꝛ equũ ẽ: ut dos: que fuit pro sustinẽdis matrimõii oneribz ꝯstituta ad illũ ꝑuẽiat: q matrimõii onus põtat idẽ dñs Boetius coraz me no. ⁊ testibus ĩfrascriptis dedit ⁊ soluit ipsi A. filio suo a se emãcipato. C. lib. quas recepit ⁊ hũit dotis noĩe ⁊ pro dote ipsius. d. ma. tpe ꝯtracti matrimõii ĩtra ipsã ⁊ An. supradictũ. Qui An. dictã pecuniã ab ipso patre suo ibidẽ ⁊ in presenti recipiens: ⁊ ꝯfitens: ⁊ asserens tãtã esse q̃ztitatez: promisit ꝑ se: ⁊ suos

UVA. BHSC. IyR_225

heredes dicto dño Boetio pro se et suis heredibus stip. onus ipsius matrimonii sustinere: ⁊ dicte eius uxori ⁊ filiis de cetero alim̄ta prestare: ⁊ se factuꝝ ⁊ curatuꝝ: oī exceptōe remota: ꝙ dicta dña Ma. uel eius heredes: aut aliqs alius: ad quē spectaret ipsaꝝ dotiū restitutio. dotes ipsas aliquo tpe: uel casu ab ipso: uel eius heredibus ñ petere. Et ꝙ lis uł questio ei uel eius heredibus ipsaꝝ dotiū uel alim̄toꝝ occasione ullo tpe ñ mouebit uel iferret ab aliquo de iure uel de facto Qd si fieret ⁊ ꝑpea idē. d. Boetius dānum aliqd sustieret: ꝯseruabit eū idēnē: ⁊ ꝙ ipse idē A. p̄dictā solutōez. ⁊ oīa ⁊ si. suprascripta ꝑpetuo firma: ⁊ rata hē bit. ⁊ tñbit ⁊ obseruabit ⁊ ñ ꝯtraueniz p se uel alium: aliqua cā uł igenio de iure: uel de fcō. Sub pena duplici dcē sūme pecūie stip. ꝓmissa ⁊ refectōe dānoꝝ ⁊ expensaꝝ litis ⁊ extra ⁊ obligatōe oīuz suoꝝ bonoꝝ. ⁊ pena soluta ł nō predicta oīa ⁊ sin. firma ꝑdurent:

Spōsalicia: matrimōia i futuꝝ ꝯh.

Antonius ꝯtraxit cōcessit ⁊ destiauit. Cor. Lō. eius filiā i futurā spōsā: ⁊ uxorē Jo. filii ipsius Co. Promittēs p se ⁊ suos heredes dicto cor. ꝓ se ⁊ suis heredibus stip. se factuꝝ: ⁊ curatuꝝ oī exceptione remota ꝙ dicta. d. Lō. eius filia ꝯtrahet spōsalia: ⁊ matrimoniū cum dicto Jo. tpe legitio seu cū ipsa spōsalia: ⁊ matrimoniū ꝯtrahi: ⁊ cōpleri poterit: ⁊ se solutuꝝ ⁊ datuꝝ eidē Cor. dotis noīe: ⁊ ꝓ dote ipsius Lō. tpe ꝯtracti matrimonii. C. lib. bō. iter denarios ⁊ ꝯueniente mobilē. Pro qbus spōsaliis ⁊ matrimōio: ut dictū ē: ꝯtrahendis: ⁊ predictis oībus: ⁊ sin. obseruādis: ⁊ adimplendis idē An. ꝯstituit ipsi. Cor. arras spōsalitias. Et eidē spōsalitiaꝝ arraꝝ noīe obligauit unā domū sitā i tali ꝯtrata itra tales ꝯfines: ꝯstituens se dictā domū tāq̄ arras: ⁊ arraꝝ noīe ipsoꝝ spōsalioꝝ: er matrimōii ꝯtrahendi ꝓ ipso Co. et eius noīe possidere. Et uolens et concedens: ꝙ si p eum: aut p dictā Lō starz quominus dicta spōsalitia: et matrimoniū cōpleret et fieret: quum fieri et cōpleri legitime poterit cedat dicta domus lucro ipso ipsi Co. et eā accipe ac pos. eiusdē sua auct. igredi possit: et ex ea tāq̄ uerus dñs facere qcqd uellit. Versa uice dictus Cor. ꝯtraxit ꝯcessit ⁊ destinauit dicto A. predictū Jo. eius filium i futurū spōsū ⁊ uiꝝ dicte Lō. filie eiusdem A. ꝓmittēs p se. ⁊ suos heredes dicto An. ꝓ se ⁊ suis heredibz stip. se facturū: ⁊ curatuꝝ oī exceptōe remota ꝙ dictus Jo. eius filius ꝯtrahet sponsalitia ⁊ matrimoniū cū dcā Lō. tpe legitimo seu cū ipsa spōsalia ⁊ matrimōium ꝯtrahi poterūt ⁊ cōpleri. Et ꝙ ipse Cor. tpe matrimōii ꝯtraēdi solutis sibi dictis. C. lib. bon. dotis noīe ⁊ pro dote ipsius Lon. faciet dcō An. istrumētū dotale secūdū ius ⁊ ꝯsuetudinez ciuitatis boñ. Pro qbus spōsalibus ⁊ matrimōio: ut dictū est: ꝯtrahendis et predictis oībus ⁊ sin. a se Cor. promissis obseruādis et adiplendis idez Cor. ꝯstituit ipsi An. arras sponsalitias et eidez arraꝝ spōsalitiaꝝ noīe obligauit unā petiā terre aratorie positā in tali loco itra tales ꝯfin. etc. Cōstituens se dictā petiā terre tāq̄ arras et arraruz noīe ipsorū spōsalioruz et matrimōii ꝯtrahēdi pro ipso A. et eius noīe possidere. Et uolens et ꝯcedens ꝙ si per eum aut dictuz Jo. staret quominus dicta spōsalitia: et matry. cōpleret et fieret: quū fieri et cōpleri poterit legitime cedat ipsa petia terre lucro ipsi An. et eā accipe ac posses. eiusdē sua auctori. igredi possit et ex ea tāquam

UVA. BHSC. IyR_225

uerus dñs facere qcqd uelit. Que oīa ⁊ sin. suprascripta ꝓmisit una ꝑs alteri adiuicē solēnibus stip. hīcide īteruemē tibus firma ⁊ rata habere ⁊ te. obseruare: ⁊ adiplere: ⁊ ñ ꝯtrafacere: uel uenire ꝑ se uł alios aliqua cā uel īgenio de iure: uel de facto. Sub pena. CC. lib. bō. stip. adinuicez īter ipsos ī sin. capi. huius ꝯtractus in solidū ꝓmissa qua soluta: uel ñ: predicta oīa ⁊ sin. firma ꝑdurēt Itē reficere: ⁊ restituere una ꝑs alteri adiuicē oīa: ⁊ sin. dāna ⁊ expensas: ac īteresse litis ⁊ extra. Pro qbus oībus ⁊ sin. firmiter obseruādis obligauit una ꝑs alteri adinuicē oīa sua bona. Tertiū ca. incipit in quo īfrascripti ꝯtinent̄ tituli uz.

Icet ex mutuo

Comodato: Deposito ⁊ de his q̄z mercādi seu negotiādi cā aut ex precio: quod deberet̄ ad tēpus: multi ꝓcedāt: ꝯtractus uarii ⁊ diuersi qꝛ tñ sub uno ⁊ cōi noīe crediti. V. uel debiti ꝯcludunt̄: iō de oībus his scdz ordinē: de quolibz ī hoc tertio ca. ē uidēdū uerꝫ ne ꝯtra me ipsū opponā: posterius ue mihi qꝛ tacui ⁊ qꝛ ꝯscīa pūgor hoc nequaq̄z silētio preterire illis dico tabellionibus q hoc ignorāt: aut ꝙ peius ē q fingūt se uł simulāt ignorare qd mutuū diuina ꝓuidētia pia ⁊ sācta cā ꝓcedit. v. ut illi penes quos tēporalē substātiā dñs ꝯmodauit quēadmodū ī ceteris mīe opibz: sic ī mutuo ad tēpus egētibus ꝓxīs subuenirent. Verūtñ feneratores hāc piā cāz ī īpiā ꝯuertentes: ⁊ retorquentes in mortis ⁊ dānatiōis eoꝝ illud donū dei tpa ⁊ tpꝛū momenta hoībus eque pauperibus: et diuitibus et aīalibus cōia uniuersis. ut propria uendunt furtim sub quodā pie subuenditiōis uel aīe committentes. igit̄ cū nemo ābigat: et ēt ipsi iidē īficiari ñ audeāt hoc mortale fore pctm̄ sicut q homicide adultero ł latroni circa ipsa scelera sciēter aliqd opus prestāt uni eiusdemqz culpe obligat se ad penā. Sic Tabellio ꝓpriis manibus illuc ꝯficiēs īstrum̄tū: ī quo dicat sibi ꝯscīa pactū feneratitiū ꝯtieri uno eodēqz mōtali peccato reddit usurario se ꝯsortē: ⁊ acqrit miser tabellio nescio quales. xii. denarios: uł qd modicū et̄nā obligās se ad mortē. fugiāt ergo tabelliones: sicut pestē mortiferā hos ꝯtractus nequaq̄z puritatē artis huius: uel ꝓprias aīas peccato huius modi: aliqbz ī fidelitate aliqua maculātes. Absit q hos sup mutuo ꝯtractus ī feneratoꝝ cautelā: uł auxiliū me scripsisse: sz qm̄ sūt principiū artis mēbꝝ ⁊ possūt sine dei offensa īter eos q fideliter ꝯtrahūt opari: nō. n. ī arte peccatū ē: sed malos oparios ab usus ⁊ subuersio artis fedat.

Mutuuz debitoris unius: ⁊ unius creditoris super modica q̄ztitate.

Antonius filius. q. Boetii fuit ꝯfessus: ⁊ ꝯtentus se ex cā mutui hūisse: ⁊ recepisse a Cor. q. Titii. iii. lib. bon. ꝓmittens ꝑ se ⁊ suos hēdes sine aliqua exceptiōe iuris uel facti se obligādo dcō Cor. pro se ⁊ suis hēdibus stip. soluere dare ⁊ restituere eidē aut certo eius nūtio dictā quātitatē pecūie hinc ad unū annū proximū ī ciuitate bo. Quod si dictis loco ⁊ termīo nō soluerit: ⁊ nō obseruauerit: ut dictū est: promisit eidez ꝑsoluere atqz dare duplū ipsius q̄ztitatis pecūie noīe pene stip. in sin. capitulis huius ꝯtractus īsolidū ꝓmissa q̄z soluta: uł ñ: rata maneāt oīa: et sin. suprascripta: Et nihilominus sortez: et penam ubicūqz locoꝝ et fori creditor petierit ab eodē et specialiter tēpore fori mali

UVA. BHSC. IyR_225

⁊ augusti de bo. ⁊ ī ipsis foris se ītegre solutuꝝ. Itez reficere ⁊ restituere sibi oīa: ⁊ sin. dāna ⁊ expensas ac ītereſſe litis ⁊ extra ⁊ de his credere suo simplici uerbo sine sacram̄to: uel alia ꝓbatiōe. Pro qbus oībus ⁊ sin. firmiter obseruādis obligauit eidez oīa sua bona. Renūtiās priuilegio fori ⁊ exceptioni sibi nō date ⁊ mutuo accepte pecunie ⁊ oī ali auxilio. Mutuū duorum debitoꝝ ⁊ unius creditoris.

Antonius ⁊ Phi. fuerūt cōfessi ⁊ ꝯtēti se ex cā mutui hūisse ⁊ recepisse ac sibi ītegre ⁊ non spe future numeratiōis: ⁊ traditionis datas solutas ⁊ numeratas eē a Cor. q. Titii. xxv. lib. bō. Promittētes ꝑ se ⁊ eoꝝ hēdes unusqsqz ipsoꝝ pr̄icipaliter ⁊ īsolidū sine aliqua exceptōe iuris ul' facti se obligādo dcō Co. ꝑ se ⁊ suis hēdibus stip. soluē dare ac restituē eidē aut eius certo nūtio dictā pecūie q̄ntitatis hīc ad sex menses proximos ī ciuitate bō. Qd si dictis loco: ⁊ termino ñ soluerint ⁊ oīa ⁊ sin. in hoc ꝯctu ꝯtenta ñ obseruauerint ꝓmiserunt se ut dictū est: pr̄icipaliter ⁊ ī solidū obligātes idez ꝑsoluere atqz dare dupluz ipsius pecunie q̄ntitatis pene noīe sti. in sin. capl'is huius ꝯtractus insolidū ꝓmisse qua soluta: uel ñ rata maneāt oīa ⁊ sin. suprascripta ⁊ īfrascripta: et nihilominus sortē ⁊ penā ubicūqz locorū ⁊ fori si creditor petierūt ab eis aut aliquo eoꝝ ⁊ spāliter tpe fori maii et aug. de bo. ⁊ ī ipsis foris se ītegre soluturos Itez reficere ⁊ restituere sibi oīa: ⁊ sin. dāna: ⁊ expēsas ac interesse qd ul' quas fecerit uel substinuerit in iudicio siue extra pro ipsa pecunia exigenda ⁊ de his credē suo simplici uerbo sine sacram̄to: uel alia probatiōe. Preterea promiserūt īsolidū preceptū recipe a cōi bo. hinc ad tertiā diez de dicta pecunia ad dictū terminū soluenda Sub pena. x. lib. stip. promissa qua soluta uel ñ: p̄dicta firma: ⁊ rata ꝑdurent. Pro qbus oībus firmiter obseruādis obligauerūt eidez oīa eoꝝ bona Renuntiātes fori priuilegio nouaꝝ ꝯstitutiōuz ⁊ epl'e diui Adriani bñficio exceptiōi doli ꝯditiōi sine cā in factuz actioni sibi nō date ⁊ mutuo accepte pecunie et omni ali auxilio.

Mutuū solēne duoꝝ debitoꝝ: ⁊ duorū creditoꝝ diuersis fulcitū pactis.

Antonius ⁊ Phili. ꝓmiserūt ꝑ se ⁊ eoꝝ hēdes unusqsqz ipsorū pr̄icipal'r: ⁊ ī solidū sine aliqua exceptōe iuris uel facti se obligādo Cor. ⁊ An. ꝑ se ⁊ eoꝝ hēdibz stip. ⁊ q'ibz eoꝝ insolidū possit hoc debitū petere exigere ac recipe cū effectu unitū eoꝝ facta solutione ab alio liberet' soluere dare: ac restituere eis aut alteri eoꝝ: ul' eoꝝ certo nūtio. C. lib. bon. hinc ad unū annū proximū ī ciuitate bō. Quā pecūie quātitatez ꝯfessi: ⁊ cōtenti fuerūt ab ipsis Cor. ⁊ An. ex cā mutui hūisse ⁊ recepisse. Recipientes ēt dictā pecūiā ab ipsis ibidē ⁊ ī p̄nti ꝑ ut ꝯfessi fuerūt tātā eē q̄ntitatē. Volētes ⁊ paciscentes ñ obstare: nec pre iudiciū fieri creditoribz añdictis: qd si ipsi aut aliqs eoꝝ ptē debiti ī iudicio uel extra exegerit: uel recepit ab altero debitoꝝ ñ iō mīus possit ipsū eūdez debitorez: ⁊ etiā aliū quez eoꝝ maluerit ad residuū debiti ipsius pr̄icipaliter ⁊ īsoliduz ꝯuenire. Et ꝓmittentes ñ dicere: nō opponere dictaz pecunie quātitatez nō ītegre fore acceptā datā solutā ⁊ numeratā: ⁊ in ipsoꝝ utilitarez ꝯuersā ⁊ nō ꝓbare solutōez aut liberatōez huius debiti fore factā nisi ꝑ hoc instrumentuz incisum uel cācellatum: aut ꝑ aliud legalis ⁊ nō bone fame tabellionis manu ꝯfectuz ⁊ nō pe

UVA. BHSC. IyR_225

tere libelluz ipsius debiti necnō exem
pluz huius instrumenti ⁊ spāliter ipse
phi. nō dicere uel oppōere ꝙ cū miori
uel pro minori. s. ipso An. fuerit obli
gatus certificatus: ⁊ sciens ipsum mi
norem esse et ipsi ābo nullā aliā ꝯtra
riā exceptionem uel defensionem seu
negationem iuris uel facti spālez uel
generalem ꝯtra hunc ꝯtractū seu ꝯtra
aliquod predictoꝝ uel ĩscrip. ĩ aliquo
facere uel oppōere quominus prĩcipa
liter ⁊ ĩsolidū teneant ad solutōem di
cti debiti ĩ dicto termino facienda: et
ad oĩa ⁊ sin. ĩ hoc ꝯtractu ꝯtenta: ple
nius obseruāda efficaciter teneāt: sed
oĩa ⁊ sin. ĩ hoc ꝯtractu suprascr. firma
⁊ rata ha. ⁊ te. obseruare ⁊ adiplere: ⁊
nō ꝯtrafacē uel uenire aliqua rōe uel
cā de iure ul' de f ō. Qd si dictis loco
⁊ termio nō soluerit ⁊ oĩa ⁊ sin. ĩ hoc
ꝯtractu ꝯtenta nō obseruauerint: aut
aliquo ꝯtrauenerint: ꝓmiserunt se: ut
dictū est: principaliter ⁊ ĩsolidū obligā
do eisdē creditoribz stip. ut dictū est: ꝑ
soluere eis atz dare duplū ipsius quā
titatis pecunie pene noĩe sti. in sin. ca.
huius ꝯtractus ĩsolidū ꝓmisse: que to
tiens ꝯmittat ⁊ exigi possit in sin. ca.
quotiens ꝯtrafactū fuerit. ⁊ pena solu
ta uel ñ: rata maneāt oĩa ⁊ sin. supra
scripta ⁊ infrascrip. Et nichilominus
sortem ⁊ penā ubiꝯqz locoꝝ ⁊ terrarū
⁊ ĩ quoꝯqz foro ⁊ mercato creditores
ul' alter eoꝝ petierit ab eis debitoribz
aut ab altero eoꝝdem se integre solu
turos in qbus locis mercatis et foris
⁊ quē uoluerint ipsoꝝ: et sub quoꝯqz
iudice maluerit possint ex pacto ipsos
debitores et quenlibz eoꝝ insolidū ad
solutionē dicti debiti faciendā ĩ dicto
termino et ad oĩa et sin. ĩ hoc ꝯtractu
ꝯtenta efficaciter obseruāda realiter ⁊
ꝑsonaliter ꝯuenire. Insup reficere et
restituere sibi oĩa ⁊ si. dāna ⁊ expēsas
ac interesse: qd' uel quas fecerint: uel
sustinuerint in iudicio siue extra: uel
alias quoꝯqz mō pro ipsa pecunia exi
genda: et de his credere suo simplici
uerbo sine sacramto: uel alia probati
one: aut alicuius cāe recognitiōe. In
sup promiserūt ĩsolidū preceptū recipe
a cōi bo. hic ad tertiā diē d dicta pecu
nia soluēda predicto termio: sub pena
xxv. li. bo. sti. ꝓmissa: qua soluta ul' nō
rata maneant predcā. Qd preceptum
ad dictū terminū recipi tidē creditores
ibidē: ⁊ in pñti denūtiauerunt debito
ribz añdictis. Pro qbus oĩbus ⁊ sin.
firmiter obseruādis ⁊ adiplendis obli
gauerūt debitores prefacti dictis credi
tōibus oĩa eoꝝ bōa: que precario iure
se ipsoꝝ noĩe: ⁊ ꝓ eis possidere ꝯstitue
rūt usqz ad ĩtegrā solutōez dicti debi
ti: ⁊ satisfactiōez oĩuz predictorū. Ita
ꝙ a termino ĩ aña si tūc solutio fcā ñ
fuerit: liceat ex pacto ipsis creditoribz
⁊ cuiqz ipsoꝝ ꝓpria auctoritate sine cu
rie ꝓclamatiōe aut aliqua denūtiatio
ne: uel aliquo p̄iuditio dictoꝝ bonoꝝ
⁊ quoꝝ ex eis uoluerit ingredi posses
sionē: ⁊ eā accipe uendere: ⁊ alienare
ali obligare: ⁊ apud se pro iusto precio
retinē: ⁊ se ĩdēnes ꝯseruare taz de pe
na dānis ⁊ expēsis: q̄z de sorte sine oĩ
occasiōe legū iuris ⁊ usus. Renūtiaue
rūt āt debitores prefati fori priuilegio
nouaꝝ ꝯstitutionū: ⁊ ep'le diui Adria
ni bñficio exceptōi doli: ꝯditioni sine
cā in factū actiōi: ⁊ exceptioni sibi nō
date ⁊ nō mutuo accepte pecūie: ⁊ oĩ
ali auxilio. Insup dictus An. quia
minor erat. xxv. ānis: maior tñ. xiiii. iu
rauit cor. ad sācta dei euāgelia: nullā
restitutionē ĩpetrare ꝯtra predcā l' ali
qd predictoꝝ: pretextu minoris etatis
uel cuiuscūqz alterius rōnis uel cāe.
Ad hec. d. M. ipsius A. uxor predictis
omnibus presens predicte obligatōi

UVA. BHSC. IyR_225

ab ipso uiro suo facte ꝓsensit: ⁊ certificata p me no. ifrascriptū ipsa bōa a dicto uiro suo obligata eisdē creditoribz sibi eē hypothecata pro dotibus suis. Renūtiauit oi suo iuri hypothecaz: ⁊ cuilibz aliqd hēbat: uel habē poterat occasiōe dotiū suaz: i dictis bonis obligatis: ut hypotheca sua ñ obstāte predicta ipsis creditoribus obligatio pleno iure: usqz ad satisfactōez predictoz oiuz ꝓferat: dictū suū ius ipsis creditoribz pacto remittēs Hecnō ꝓmittēs p se et suos heredes eisdē creditoribz stip. ut dictū est: nō preferre ius suum iuri eoz in predictis bonis obligatis eo ꝙ sit prior tpe aut potior iure: siue alia quaqz rōe uel cā. Sed predicta oia et sin. firma et rata ha. te. et non ꝓtrafacere uel uenire aliqua rōe de iure uel de facto. Sub pena dupli dicti debiti stip. promissa: ⁊ refectiōe dānoz ⁊ expensaz litis ⁊ extra: ⁊ oblōe oiuz suoz bonoz ⁊ pena soluta uel nō ⁊c.

Mutuo si det fideiussor qui principalem se obliget: quem quidem uelit partes exprimi.

Antonius fuit ꝓfessus ⁊ ꝓtētus se ex cā mutui habuisse: et re. ac sibi integre datas solutas: numeratas esse a Loz. q. Titii. xx. lib. bo. exceptioni sibi nō date nō mutuo accepte oīno renunciās. Qua pp dictus An. et ipsius precibus et mandatis Philippi se principalez constituēs promiserunt p se et eoz heredes unusquisqz ipsoz principaliter et insolidum sine aliqua exceptione iuris uel facti se obligando Loz. pro se et suis heredibus stip. dare: soluere ac restituere eidem aut eius heredibus: uel suo certo nuncio dictā pecunie quantitatem in foro reni mensis augusti de bon. p xtimo uenturo: uel eo tempore Bon. si forum non fieret. Quod si dicto termino non soluerint ⁊c. ꝓtinuādo secūdū aliquē predcōz ꝓtractuū mutui.

Mutuū ꝓctū a cōi uel uniuersitate

Dominus Ricardus de uilla Ptās Boñ. ⁊ dñs Arrazdus massarius: ⁊ dñs Jacobus: ⁊ Ro. peuzatōes cōmunis Bo. de ꝓsensu ⁊ uolūtate lītia: ⁊ mādato ꝓsilii generalis: ⁊ spālis dcī cōmunis ad sonū cāpanaz: ⁊ uoce preconia ut moris ē: i palatio eiusdē cōis ad hoc specialiter congregati. Hecnō oium: ⁊ singuloz in ipso consilio existentiū: mandantiū ⁊ uolentium hoc debitum cōtrahi: ⁊ presens instrumentū fieri ullo statuto: seu statuti capitulo nō obstāte ac etiā ipsi omnes ⁊ singuli in eodez cōsilio existētes ꝓmiserūt solēniter unusqsqz eoz pricipaliter: ⁊ insolidū pro se ipsis ⁊ eoz successoribus uice: ⁊ noie cōis Bo. sine aliqua exceptione iuris: uel facti se obligando Loza. pro se: ⁊ suis heredibus stip. soluere: ⁊ dare ac restituere eidem aut certo eius nuntio Mille lib. boñ. hinc ad unū annū pro xtime uenturuz: in ciuitate Boñ. Quā pecunie qtitatē dicti Potestas Massarius procuratores Consilium ⁊ oēs ⁊ singuli in ipso consilio existentes ꝓfessi: ⁊ ptenti fuerunt: atqz asseruerūt se uice ⁊ noie cōis Bo. ⁊ pro ipso cōmuni ab ipso Loz. ex causa mutui habuisse ⁊ recepisse ac eis integre: ⁊ i ueritate non spe future numeratiōis data tam solutam: ⁊ numeratam esse: ⁊ in ipsius cōis necessariā: ⁊ utilem causaz ⁊ comode specialiter conuertendaz. i. in satisfactionem: ⁊ solutionez taliuz debitoz: ad quem idem cōmune tali creditori tenebatur siue in expensis. uel occasione expensaz operis clause reni aut in solutionem solidi talium militū destinatoz pro cōmuni Boñ. ad talē locū obligātes principaliter ⁊

UVA. BHSC. IyR_225

ſolidū ſeipſos ⁊ eoꝝ ſucceſſores uice ⁊ noīe cōis bo. ⁊ ipſum cōe: ut tā ipſe ptās q̄ alter q regimen ciuitatis eiuſ dem eſt in poſtex habiturus: ⁊ tā ipſe maſſarius procuratores ⁊ ꝓſilium q̄ alii: q in eiſdez officiis loco ſucceſſerit eoꝝdem: principaliter ⁊ iſolidū ad ſo lutionē dicti debiti in dicto termino faciendā: ⁊ ad oīa ⁊ ſin. faciēda i hoc ꝓtractu ꝓtenta plenius obſeruāda effi caciter teneantur. Et ut ipſe creditoꝝ ex pacto poſſit foꝝ priuilegio nō obſtā te: taz predictos obligatos: q̄ eoꝝ ſuc ceſſores ⁊ quēlibz eoꝝ inſolidū: ⁊ quē primo uoluerit uice ⁊ noīe cōis ⁊ ipſū cōe ubiqz locoꝝ atqz terraꝝ: ⁊ in oi fo ro ⁊ mercato. Et ſub quocūqz iudice: tā eccleſiaſtico q̄ ſeculari: ⁊ i oi curia ⁊ preſertim in curia romana: ⁊ p litte ras apoſtolicas: ⁊ reſcripta ad ſolutōz ipſius debiti: ⁊ ad oīa ⁊ ſin. in hoc cō tractu ꝓtēta realiter ⁊ pſonaliter ꝓue nire nō obſtāte: nec preiudicāte credi tori prefato: ut ſi ipſius ptem debiti i iudicio uel extra exegerūt uel recepit ab altero debitoꝝ: nō iō minus poſſit ipſum eundem debitorē ⁊ ēt reliquos ⁊ quē ipſoꝝ uoluēit ad reſiduū ipſius debiti principaliter ⁊ iſolidū ꝓuenire. Hecnō pmittentes ſolēni ſti. creditori prefato nō dicere: uel oppōere dictam pecuniā nō integre foꝝ acceptā datā ſolutā numeratā ⁊ predictā in ipſius cōis cām ⁊ utilitatē ꝓuerſā ſiue q̄ ide bite aut ſine cā uel cōi ſeu alieno fcō fuerint obligati ⁊ nō petere libellū di cti debiti: aut huius inſtrumti exēplū ⁊ nō probare ſolutōez: aut liberatiōez huius debiti foꝝ factā niſi p hoc iſtru mētū inciſū uel cācellatū: aut p aliud legalis ⁊ bone fame tabelliōis manu ꝓfectū. Et nō detinere pecuniā ſupra dictā aut ptem eius uel q̄ ex ea ultra dictū terminū ꝓtra uoluntatez credito ris aliqua rōe: uel cā: ⁊ nullo tpe p ſe uel aliū ꝓra ipſum creditorē uel eius heredes occaſiōe ipſius debiti ipetra re aut ipetrari: uel obtineri facere ali quas apoſtolicas litteraſ uel reſcriptū et illis uel illo aut aliquo tā ipetrato q̄ ipetrādo nō uti nec uti facere ⁊ litē aliq̄z uel ꝓtrouerſiā ei uel eiuſ he. ide in ppetuū nō mouere: ⁊ nullā ꝓtrariā exceptiōem uel defenſionē ſeu negati onem iuris uel facti ſpālem uel gene ralem ꝓtra aliquod predictoꝝ uel ſtra ſcriptoꝝ in aliquo facere uel oppōere quominus principaliter ⁊ inſolidū ad ſolutiōez dicti debiti in dicto termino faciendā ⁊ ad oīa et ſin. i hoc ꝓtractu ꝓtenta plenius obſeruāda efficaciter teneant. Et qm̄ uoluerunt debitores prefati predicta ⁊ ſtraſcripta oīa ⁊ ſi. nō ſolū ex haꝝ ſolemnitū promiſſionū aut ipſius inſtrumti uigore: uez ēt ex debito legis municipaliter iuramēto firmare ſolemniter obſeruari Idez po teſtas ⁊ ipſum ꝓſilū nullo ꝓtradicēte ſtatuerunt ⁊ ordinauerūt preciſe predi ctā pecunie quātitatem itegre dcō cre ditori ex termino ſupradcō p cōe bo. ⁊ de ipſius cōis pecunia reſtitui: ⁊ pſol ui: ⁊ ipſum cōe ad eandem q̄ſtitatem ut dictū eſt ſoluendā: ⁊ ad oīa ⁊ ſin. i hoc ꝓtractu ꝓtenta obſeruāda ⁊ adim plēda preciſe teneri. Decernētes hoc ſtatutū adeo foꝝ preciſū: et ita tā pre dictū ptātem quā futuꝝ: et tā preſens ꝓſilū quaꝝ ſuccedens ad illud preciſe teneri. Et q̄ nulla abſolutio peti aut p ꝓſiliuꝝ uel p ꝓceſſiōem cōis bo. dari poſſit ⁊ q̄ ipſuꝝ irritari imutari uel re moueri: aut ex eo qcq̄z diminui uel cā cellari poſſit. Promittentes ſolēni ſti. ſe ut dictuꝝ eſt: iſolidum obligādo hoc ſtatutū i libriſ ſtatutoꝝ cōis bo. āni pū tis cras p totā diem et in libris ſtatu toꝝ āni futuri. cū ipſa ſtatuta fient: po

UVA. BHSC. IyR_225

stea scribi et iseri facere diligenter ut ptās ⁊ ꝯsilium āni futuri: ⁊ cōe bo. iurent ⁊ precise teneant ad illud. Que oīa ⁊ sin. suprascripta ⁊ ĩscri. idē ptās massarius ꝓcuratores: ꝯsilium ⁊ oēs ⁊ sin. in dcō ꝯsilio existentes se: ut dictū est principaliter ⁊ insolidū uice ⁊ noīe cōis bo. obligādo ꝓmiserūt dcō creditori stip. ut dictū est: firma ⁊ rata ha. ⁊ te. obseruare ⁊ adiplere: ⁊ nō ꝯtrafacere uel uenire ꝑ se uel alios aliqua rōe uel cā de iure uel de fcō. Quod si nō soluerit predictis loco ⁊ termio: ut dictum est: ⁊ oīa ⁊ sin. suprascripta ⁊ infrascri. nō obseruauerint: aut ī aliquo ꝯuenerit ꝓmiserūt: ut dictū est: se obligādo isolidū eidem creditori ꝑsoluere atqꝫ dare duplū ip ius quātitatis pecunie pene noīe stip. in sin. ca. huius ꝯtractus isolidū promisse: que totiens ꝯmittat ⁊ exigi possit quotiens ꝯtrafactuꝫ fuerit: ⁊ pena soluta uel nō rata maneāt oīa ⁊ sin. suprascripta ⁊ ĩscri. Et nihilominus sortē ⁊ penā ubiꝯqꝫ locoꝝ ⁊ fori creditor petierit ab eis se ītegre soluturos. Item reficere ⁊ restituere sibi oīa ⁊ sin. dāna et expensas ac interesse quod uel quas fecerit uel sustinuerit ī iudicio uel extra pro ipsa pecunia exigenda. Et de his credere suo simplici uerbo sine sacramēto: uel alia probatiōe aut alicuius cause recognitiōe. pro qbus oībꝫ et sin. firmiter obseruādis ⁊ adiplendis obligauerūt uice ⁊ noīe dicti cōis ipsi creditori oīa bona dicti cōis: que ipsū cōe precario iure ꝑ ipso creditore ⁊ eius noīe possidere ꝯstituerūt: usꝫ ad ītegrā solutōeꝫ dicti debiti ⁊ satisfactiōeꝫ oīum predictoꝝ: ita ꝙ a dcō termino in antea si tunc solutio dicti debiti ei facta nō fuerit possit idem creditor ex pacto sua au. sine denūciatiōe aut curie ꝓclamatione: uel aliquo preiudicio dictoꝝ bonoꝝ ⁊ quoꝝ ex eis uoluerit īgredi possessioneꝫ: ⁊ eā accipe uen. alienare ali obli. apud se pro iusto pretio retinere: ⁊ se īdemnē ꝯseruare tā de pēa dānis ⁊ expensis q̄ꝫ de sorte sine oī occasiōe legū iuris ⁊ usus. Renūciauerūt aūt debitores prefati fori priuilegio nouaꝝ ꝯstitutionū ⁊ epistole diui Adri. bñficio exceptiōi doli ꝯditiōi sine cā ī fcm actiōi. noue ac ueteri ꝯstitutōi de duabus dictis ⁊ exceptiōi sibi nō date ⁊ ñ mutuo accepte pecunie: ⁊ oī ali auxilio oīqꝫ legū auxilio: ⁊ oī defensiōi et priuilegiis ⁊ de ceteris eis ⁊ cōi bon. mō quolibꝫ ꝯpetentibꝫ. Insup Viuianus. nūcius ⁊ preco cōis bo. sup aīas ⁊ aīabus predictoꝝ ptātis Massarii ꝓcuratoꝝ ⁊ oīuꝫ ⁊ sin. in dcō ꝯsilio existentiū: de ipsoꝝ licentia ⁊ mādato iurauit cor. ad sancta dei euāgelia predictū debitū dicto termino soluere. statutū predictū precisū ⁊ īuiolabile obseruare: ⁊ oīa ⁊ si. ī hoc ꝯtractu ꝯtēta firma ⁊ rata ha. ⁊ te. obser. ⁊ adiplere et ñ ꝯtrafa. uel uenire aliqua rōe uel cā.

Debituꝫ ex cā cambii ꝯtractū a scolaribus ⁊ clericis.

Dominus Ca. gerundiensis ⁊ dñs Ray. burdegalensis scolares bō. cōmorātes. Pro pretio ⁊ noīe pretii ⁊ cābii. ccc. li. bō. quas contenti ⁊ cōfessi fuerunt atqꝫ asseruerūt se ex cā emptiōis ⁊ cābii habuisse ⁊ rec. ac sibi integre datas solutas ⁊ nūeratas esse nominatim pro expensis: ⁊ occasione expensaꝝ cā et gratia studioꝝ a dñis Cor. ⁊ An. ciuibꝫ et mercatoribꝫ bō. ꝓmiserūt solēniter unusqsqꝫ eorū principaliter et insoliduꝫ: sine aliqua exceptione iuris uel facti se obliaādo dictis dominis Cor. et An. stip. recipientibꝫ pro seipsis insolidum et Ja. et Pe. eoꝝ sociis. ita ꝙ qlibet eoꝝ insolidum possit hoc debitū petere: exigere

UVA. BHSC. IyR_225

ꝛ recipe cum effectu: uni tñ eoꝝ solu
tione uel socioꝝ ipsoꝝ facta ab aliis li
beretur soluere ꝛ dare eis aut uni ip
soꝝ uel dictoꝝ socioꝝ: siue eoꝝ certo
nuncio C. li. turonensiũ bonoꝝ ꝛ lega
liũ in nundinis Pruini ꝓxime apud
pruinũ. octauo die põt q̃ꝫ in ipsis nun
dinis cridatũ fuerit hec ara uel apud
pruinum tpe nundinaꝝ. Volentes et
paciscentes nõ obstare: nec preiudiciũ
fieri creditoribus uel eoꝝ sociis: ut si
ipsi aut aliqs eoꝝ ꝑte debiti ĩ iudicio
uel extra exegerit ul' recepit ab altero
debitoꝝ: nõ iõ minus possit ipsum eũ
dem debitorem ꝛ etiã alium: ꝛ quem
ipsoꝝ maluerit ad residuũ ipsius debi
ti pricipaliter ꝛ insolidũ ꝯuenire. Et
ꝓmittentes non dicere: uel opponere
dictã quantitatem bõ. integre nõ fore
acceptã datã solutã ꝛ numeratã: ꝛ in
ipsoꝝ utilitatem ꝯuersã ꝛ nõ exire di
strictum bõ. ꝯtra creditoꝝ uoluntatez
quousqꝫ fuerit eis integre satisfactuz
ꝛ non allegare ꝯtra predictã uel aliq̃
predictoꝝ siue instrumentoꝝ aliquod
priuilegiuz legem ꝯstitutiõem uel de
cretalem. ꝛ nõ recusare aliquez iudicẽ
sub quo citati essent ꝛ ꝯuenti: ꝛ nullã
ꝯtrariã exceptiõez defensiõem seu ne
gationem iuris uel facti spãlem uel
generalẽ ꝯtra hunc ꝯtractũ in aliquo
facere uel opponere. Sed oĩa et sing.
ĩ hoc ꝯtractu ꝯtenta: firma et rata ha
bere et te. obseruare et adimplere: et
non ꝯtrafacere uel uenire aliqua rõe:
uel cã de iure uel de facto. Quod si
dictis loco ꝛ termino nõ soluerint: et
oĩa ꝛ sin. in hoc contractu ꝯtenta non
obseruauerĩt: aut in aliquo ꝯtrauene
rint: promiserunt se: ut dictũ est princi
paliter ꝛ insolidũ obligando eisdẽ cre
ditoribꝫ stip. ut dictũ est ꝑsoluere: atqꝫ
dare noĩe recõpensationis dãnoꝝ ꝛ in
teresse quolibꝫ mense: quo ultra dictũ
terminũ solutiouem dillatauerint su
pradictã pro sin. x. li. predicte quantita
tis. xx. sol. turonensiuz ipsa recõpensa
tiõe in sortem dicti debiti nullatenus
ꝯputanda. Insup noĩe pene in sin. ca
pitulis huius ꝯtractus stip. insoliduz
promisse duplum ipsius quantitatis:
que etiã pena totiens comittat̃ ꝛ exigi
possit in sin. cap. quotiens ꝯtrafactuz
fuerit ꝛ pena soluta: uel nõ rata ma
neant oĩa ꝛ sin. suprascripta ꝛ ĩfrascr.
Et nichilominus sortem ꝛ penã ubi
cũqꝫ locoꝝ ꝛ fori: ꝛ in q̃buscũqꝫ nundi
nis creditores: aut alter eoꝝ uel socio
rum petierint ab eis: uel aliquo eorũ
se ĩtegre soluturos in q̃bus locis mer
catis ꝛ foris: ꝛ quo ipsoꝝ uoluerint et
sub quocũqꝫ iudice maluerint: possint
ex pacto ipsos debitores: et quẽlibet
eoꝝ insolidum ad solutionem facien
dam: ꝛ ad oĩa et sin. in hoc ꝯtractu cõ
tenta: efficaciter obseruanda: realiter
et ꝑsonaliter conuenire. Insup reficẽ
et restituere eis oĩa et sing. damna et
expensas: ac interesse: quod ꝛ quas fe
cerint uel sustinuerint in iudicio: siue
extra uel alio quocũqꝫ mõ pro ipsa pe
cũia exigenda. Et de his credere suo
simplici uerbo sine sacram̃to: uel alia
probatiõe: aut alicuius cause recogni
tiõe pro quibus oĩbus et sin. firmiter
obseruãdis et adimplendis obligaue
runt dicti debitores dictis creditoribꝫ
se ipsos ꝑsonaliter: et oĩa eoꝝ bona tã
ecclesiastica q̃ꝫ mũdana: et omnes eo
rum redditus et prouentus tã p̃ntes
q̃ꝫ futuros: que et quas precario iure
se ipsoꝝ noĩe et pro eis possidere ꝯsti
tuerunt: usꝫ ad integrã solutiõem di
cti debiti et satisfactiõem oĩum predi
ctoꝝ et spãliter iure pignoris obligaue
rũt eis unũ Codicem in cartis edinis
scriptũ cũ appatu. d. Acursii et unum
digestũ ĩ cartis edinis cuz appata tali

UVA. BHSC. IyR_225

Frez tales ⁊ tales libros quos libros
ipſi creditores dictis debitoribꝫ precario reſtituerũt: ⁊ ipſi ab eis ibidez precario recepunt Promittentes unuſqſqꝫ eoꝝ ſe principaliter ⁊ iſolidũ: ut dictũ eſt. obligãdo eiſdez creditoribꝫ ſtiut dictũ eſt: dictos libros ab oi obligatiõe de ipſis hactenus facta liberatos ⁊ expeditos eiſdez creditoribꝫ reſtituẽ ⁊ ꝓſignare qñcũqꝫ tã ante terminũ qꝫ poſt debito nõ ſoluto petierint ab eis ⁊ dãtes eiſdem plenã ⁊ liberã ptãtez ⁊ licentiã a termino in ãtea: ſi tũc ſolutio facta nõ fuerit poſſint eoꝝ auc. ſiue curie pclamatiõe ⁊ aliqua pnũciatiõe ⁊ aliquo preiudicio dictoꝝ bonoꝝ reddituũ ⁊ prouentuũ: ⁊ quoꝝ ex eis uoluerint ⁊ ſpãliter ipſoꝝ libroꝝ ingredi ⁊ accipe poſſeſ. ⁊ eã nẽdere aliena re ali obligare ⁊ apud ſe ꝑ iuſto pretio retinere: ⁊ ſe indemnẽ ꝓſeruare tã in pena dãnis ⁊ expenſis qꝫ in ſorte: ſine oi ocaſiõe legũ iuris: ⁊ uſus. Renunciauerũt ãt debitores prefati i bis oibꝫ ⁊ ſin. ſupraſcriptiſ fori priuilegio nouaꝝ ꝓſtitutionũ ⁊ epiſtole diui adriani bñficio exceptõi doli ꝯditioni ſine cã in factũ actioni: noue ac ueteri ꝓſtitutioni de duabus dictis ed te i ꝓſilio generali legi ob es alienũ Codice de actiõibus ⁊ obligatiõibus ⁊ auctẽtico oi bñficio in integꝝ reſtitutiõis canonice ⁊ ciuili ꝓſuetudini: Statuto priuilegio clericatus illi ⁊ decretali: de foro ꝓpetenti ſi diligenti oiqꝫ decretoꝝ ſuffragio ⁊ oi ꝓſtitutioni canonice: ⁊ oi iuri ⁊ legum auxilio eis mõ quolibet ꝓpetenti uel ꝓpetituro: ⁊ oibꝫ litteris ſup bis uꝫ aliquo eoꝝ ꝓtra creditores a ſede apoſtolica ipetrãdis. Inſup dicti debitores iurauerunt corporaliter ad ſãcta dei euãgelia: ut dictũ eſt: ſoluere attendere obſeruare ⁊ adiplere: ⁊ non ꝓtrafacere uel uenire nec aliqd obicere uel attẽtare de iure uel de facto: ⁊ in eoꝝ euidens oium teſtimõiuꝝ ⁊ noticiã clariorẽ idem debitores uoluerunt ⁊ mandauerunt pñs inſtrumentum ſuoꝝ ſigilloꝝ appenſiõe muniri.

Debito quando fit obligatio fide iuſſoris aliquando ſubſtituti ⁊ dati.

QVm d. Ca. gerũdienſis: ⁊ dñs Raymundus burdegalenſis ſcholares obligati ad debituꝝ et in debito C. lib. turenenſium dñis Coꝝ. ⁊ An. ciuibus bõ ⁊ mercatoribꝫ promiſiſſent et iurauiſſent ipſis mercatoribus non exire diſtrictum ciuitatis bo. contra ipſoꝝ uoluntatem quouſqꝫ fuerit eis integre ſatiſfactum: ut hoc ꝑ inſtrumẽto ipſius debiti: ſcripto manu talis not. Quoniam ipſi creditores ipſi dño Coꝝ. Ca. roganti et iſtãti q̃ diſtrictum bo. egredi poſ. et ad patriam ſuam ire licentiaꝫ conceſſerunt idem d. Caſtellio do. Buiel. earago nẽ: ſeu ꝑ principali debitore eiſdez creditoribus conſignauit. Qui propter dictus do. B. precibus et mãdatis dicti dñi Ca. lecto ſibi et in eius preſentia ſeriatim dicto inſtrumento debiti. ſe ad id debitũ principalem ꝓſtituens promiſit principaliter et iſolidum ſine aliqua exceptõe iuris uel facti ſe obligãdo dictis dño Coꝝ. et Andree ſti. et recipientibus iſolidũ pro ſeipſis: ⁊ talibus eoꝝ ſocijs: ita q̃ quilibet eoꝝ in ſolidũ poſſit hoc debitũ petere exigere ⁊ recipe cũ effectu: uni tñ facta ſolutiõe eoꝝ ab aliis liberet ſoluere ⁊ dare eis aut alteri eoꝝ uel ſocioꝝ ipſoꝝuꝫ: ſiue certo nũcio eoꝝ dictas C. lib. Turonẽſium termio et locoꝝbus ipſi do. Ca. ⁊ Raymundus dictis creditoribus in eodem inſtrumẽto tenent oi tũ ipſoꝝuꝫ creditoꝝ in oibus ⁊ ꝑ oia iure ſaluo: ⁊ eiſdez dñis Ca. et Ray. ad dictũ debitũ ⁊ ad oia ⁊ ſin. i ipſo inſtrumento

UVA. BHSC. IyR_225

ꝯtenta ĩtegre remanentibꝫ obligatis. Quod si dictis termino et loco idem do. G. nõ soluerit ⁊ nõ obseruauerit: ut dcm̃ est: ꝓmisit eisdem creditoribꝫ stip. ut dictũ est eis ꝑsoluere atqꝫ dare duplũ ipsius quãtitatis pecunie pene noĩe ⁊c. Et facies eũ obligari q̃ꝫbreuius poteris ad ea que tibi uidebunt̃ ex forma precedentis instrum̃ti: et ĩ fine renũciabit bñficio noue ꝯstitutiõis de fideiussoribꝫ: fori priuilegio exceptiõi: doli ꝯditiõi sine cã in factũ actiõi: noue ac ueteri constitutiõi de duabus dictis: et omni ali auxilio.

Debitum ꝯtractum pro soluendo ad tempus pretio mercationũ emptaꝝ

PAulus ꝓ pretio et noĩe pretii duaꝝ petiaꝝ panni uiridis de vpro quas ꝯfessus et ꝯt. fuit se ex cã emptõis ꝓ talibꝫ: quales sunt sine ullo restauro facture uel minuitatis habuis. et re. ac sibi ĩtegre datas ⁊ traditas esse a C. ꝓmisit solẽniter sine aliqua exceptiõe iuris uel facti se obligãdo dicto Cor. stip. et recipienti ĩsolidũ pro seipso et An. ⁊ Ja. eius fratribus et ꝯsortibꝫ. Ita ꝙ qlibꝫ eoꝝ insolidũ possit hoc debitũ petere: exigere: ⁊ recipe cũ effectu: uni tñ eoꝝ facta solutiõe ab aliis liberet̃ soluere et dare eidem aut alteri dictoꝝ fratꝝ eius uel certo eoꝝ nũcio. C. li. bõ. hinc ad festũ sancti Michaelis mensis septemb. ꝓximi in ciuitate bõ. Paciscens nõ dicẽ uel oppõere dictas petias pãnoꝝ sibi datas: mensuratas: ⁊ traditas nõ esse ⁊ nõ ꝓbare solutiõeꝫ aut liberatiõem huius debiti fore factã: nisi ꝑ hoc ĩstrum̃tũ incisũ uel cãcelatũ aut ꝑ aliud legalis ⁊ bõe fame tabelliõis manu cõfectũ: ⁊ nullã aliã ꝯtrariã exceptiõem uel defensionez: seu negatiõem iuris uel facti spãlez uel generalem ꝯ̃ aliq̃ predictoꝝ uel infrascriptoꝝ in aliquo facere uel oppõere: sꝫ oĩa ⁊ sin. supra scripta ⁊ infrascri. firma et rata ha. et te. et nõ ꝯtrafacere uel uenire aliqua rõe uel cã de iure uel de fcõ. Quod si dictis loco et termino nõ soluerint: et oĩa et sin. in hoc ꝯtractu ꝯtenta nõ obseruauerit: aut in aliquo ꝯtrauenerit promisit ei soluere atqꝫ dare duplum ipsius q̃ꝫtitatis pecunie: pene noĩe ⁊c. Secundũ alteꝝ predictoꝝ mõꝝ in fine uero renũciabit hoc mõ. Renũcians fori priuilegio exceptiõi doli ꝯditiõi sine cã ⁊ exceptiõi sibi nõ dataꝝ et non traditaꝝ petiaꝝ pãni: et oĩ ali auxilio.

Debiti si ex residuo mercationum emptaꝝ promittat̃ pecunia ita scribes

ANtonius et Phi. pro residuo ⁊ ꝯplem̃to pretii Mille qngentaꝝ lib. lane de tunisi nitide ⁊ munde secundũ ꝯsuetudinẽ ciuitatis bõ. quã ꝯfessi ⁊ ꝯtenti fuerũt se cã emptiõis pro tali qualis est sine ullo restauro habuisse ⁊ re. a Co. promiserũt solemniter unusqsqꝫ eoꝝ pricipaliter et insolidũ sine aliqua exceptõe iuris uel facti se obligãdo di. Cor. pro se et suis here. stip. soluere ⁊ dare eidẽ aut eius certo nũcio C. li. bõ. hinc ad unũ mensem proximũ in ciuitate Florẽt e Quod si dictis loco ⁊ termino nõ soluerit: ⁊ oĩa ⁊ sin. in hoc ꝯtractu ꝯtẽta nõ obseruauerint: aut ĩ aliquo ꝯtrauenerint promiserũt unusqsqꝫ se pricipaliter ⁊ insolidũ: obligãdo eidem creditori ꝑsoluere atqꝫ dare duplũ ipsius q̃ꝫtitatis pecunie pene noĩe ⁊c. ut supra

Debiti pretii residuũ alicuius rei mobilis uel ĩmobilis si ꝓmittat̃ ꝙ uẽditor totũ in ĩstrum̃to uenditiõis ipsius rei ꝯfessus fuerat integre recepisse

ANtonius ꝑ se ⁊ suos heredes promisit Cor. ꝓ se ⁊ suis he. sti. soluẽ ⁊ dare eidẽ aut eius

UVA. BHSC. IyR_225

certo nuncio. xxv. lib. bō. hinc ad festuz Natiuitatis dñi, prime in ciuitate bō. pro residuo z ex cā residui z ꝓplementi pretii unius domus site i uiuario: quā di. Cor. predicto An. uendidit: ut pz publico instrumento scripto manu mei no. suprascripti nō obstante ꝓfessione solutionis ipsius pretii facta ab ipso Co. in predicto instrumēto uēditionis. Quod si dictis loco z termino nō soluerint zc. ut supra.

Debitū q si est de dote recepta lz ꝓfessus fuerit qs integre recepisse i instrumēto dotis si ad tēpus dari pmittat

Aronius pmisit per se z suos here. Cor. pro se z suis heredibus stip. dare z soluere ac restituere eidem aut eius certo nūcio xxv. lib. bō. hinc ad unū annū proximū in ciuitate bō. pro residuo z cā residui: z ꝓplementi dotiū dñe Nethelde filie ipsius An. z uxoris eiusdem Cor. nō obstāte ꝓfessione solutionis ipsaz dotium facta ab ipso Cor. in instrumēto dotiū eaz̄dem scripto manu mei no. suprascripti. Quod si dictis loco z termino non soluerit zc. ut supra.

Debitum oleum uel frumētum uel uue ad tempus: uel aliquid aliud ex cā soluti pretii si promittatur.

Aroniuſ noie pretii xl. sol. bo. quos ꝓrentus z ꝓfessus fuit se habuisse z re. ac sibi integre datos solutos ac numeratos esse a Co. promisit solemniter sine aliqua exceptione iuris: uel facti se obligādo dicto Cor. pro se z suis here. stip. dare: z deferre eidem bon. domi sue sex corbes frumenti boni pulchri z mundi i festo sancte Marie mensis Augusti: donās ei pure z libere: ac simpliciter et irrevocabiliter inter uiuos quicqd dictuz frumentū plus ualuerit uel ualiturū est dicto pretio certificatus: et sciens illud esse maioris pretii z extimatiōis Quod si dictis loco z termino nō dederit: nō soluerit et detulerit: ut dictū est z oia z sing. in hoc ꝓtractu ꝓrenta nō obseruauerit: promisit eidem ꝓsoluere atqz dare xx. sol. imperialium: pene noie stip. in fin. capitulis huius cō tractus i solidum promisse: qua soluta uel nō rata maneant oia z sin. supra scripta et infrascripta: et nihilominus dictum frumentū ubique locoz: z fori creditoz petierit ab eodem: z speciali ter tēpore fori Maii et augusti de bo. et in ipsis foris integre se datuz. Itē reficere et restituere eidem oia et sin. damna et expensas zc. ut supra in primo instrumento mutui Et nota idez seruandum esse in lignis et uuis z oi eo quod ex pretio debetur ad tempus

Debitum ꝓtractum ob pecuniam mercandi uel negociandi causa

Aronius fuit contentus z cōfessus se habuisse et re. ac sibi integre datas solutas z numeratas esse ad laborandū: et e: cā laborandi z negociandi in arte z mercantia lane et pannoz lane exercende solummō in ciuitate bōn. z nō alias. ad quartā partem lucri uel damni a Co. q. Titi. c. lib. bō. Promittens solemniter sine aliqua exceptione iuris uel facti se obligando dicto cor. pro se et suis here. stip. fideliter negociari atqz mercari cum ipsa pecunia in mercatione predicta: hinc ad unum annū proximum. Et ipsam quantitatem integre solummō in pecunia numerata cum dicta quarta parte lucri uel tantū minus quantuz fuerit quarta pars damni ex operata mercatione cum ipsa pecunia habiti uel subsecuti soluere dare: ac restituere eidē aut certo eius nūtio i fine dicti termini in ciuitate bo.

UVA. BHSC. IyR_225

Jta q̄ si denunciauerit fore dānuz ex
nūc mercatione predicta: ipsa pecunia
subsecutū nō aliter ipsius dāni ptem
aliquam sibi ꝓputare creditor teneat
uisi idē debitor duos uel tres legales
& bone opinionis testes: qui non sint
eius familiares uel ptcipes: legitime
probet illud. Quod si dictis loco & ter
mino nō soluerit ut dictū est: & predi
cta oia & sin. supascripta & infrascripta
nō obseruauerit: aut in aliquo ꝓtraue
nerit: promisit eidē psoluere atq; da
re duplum ipsius quātitatis pecunie
pene noie stip. in fin. cap. huius ꝓtra
ctus insolidum promisse ꝛc. Vt in pre
missis instrumentis debitor. Jn fine
uero renunciabit fori priuilegio: exce
ptioni doli: additioni sine cā: in factum
actioni & exceptioni sibi nō date non
solute: & nō habite ex predicta cā pecu
nie quātitatis supadicte: & oi alii au
xilio Nota tū q̄ predictus ꝓtractus
iuxta meliores opiniōes & probabilio
res rōes ex sui ipsius natura fenerati
tius iudicatur. Contractus uero subse
quens cōceditur: ut legitimus & fide
lis eo q̄ in ipso super toto capitali su
scipitur & diuinum iudiciū & fortuitus
casus. Verūtā utrāq; scripsi ut in hoc
sciatur bonum & malū. istud illico eui
tandū. illud aūt eligendū. & q̄ ꝓtraria
iuxta se posita: melius eluceſcunt Et
propter illor utilitatem: qui fenerari
nolentes ꝓtractuz predictū inuite cre
dentes se prauitatez usurariā euitare
Sed incidit in scyllaz cupiens uitare
charybdim. Jtaq; illius ꝓtractus qui
sup huiusmodi cōuentionibus sine no
ta pacti fieri potest forma hec est.

Debito si addit fideiussoris cautio

Antonius fuit ꝓfessus & ptē. se
habuisse: & recepisse ac sibi ite
gre datas solutas & nūeratas
esse ad laborandū & ex cā laborandi &
negociandi in arte mercantie pannor
de ultra montes mercandi solummō
in ciuitate Bo. & nō alias ad quartā
ptem lucri a Cor. q. Titii. C. lib. bōn.
exceptioni sibi nō date & non recepte
ex cā predicte pecunie oīno renūciās
Et promittēs solemniter sine aliqua
exceptione iuris uel facti se obligādo
dicto Cor. pro se & suis here. stip. fide
liter negociari atq; mercari cum ipsa
dicta pecunia in mercatione predicta
hinc ad unum ānum proximū: quas
quidem C. lib. bō. idem An. & ipsius
precibus & mādatis Pbi. se principa
lem ꝓstituens promiserunt solemniter
unusquisq; eor principaliter & insoli
dum sine aliqua exceptione iuris uel
facti se obligando d. Cor. pro se & suis
here. sti. integre solum in pecunia nu
merata: cum quarta pte lucri habiti:
uel eo minus quantū fuerit totuz dā
num ex operata mercatione cum ipsa
pecunia subsecutū soluere & dare: ac
restituere eidem: aut certo eius nūcio
in fine dicti termini in ciuitate bon.
Jta q̄ damnū totum nō diuino iudi
cio siue casu fortuito sine ipsius An.
culpa uel dolo subsecutū ad ipsum p
tineat creditorem. Verūtā diuinū iudi
cium casum uel damnū nō aliter sibi
ꝓputare creditor teneat nisi dictus A.
p duos uel tres legales et bone opini
onis testes q nō sint eius familiares
uel consortes legitime probet illud.
Quod si dictis loco & termino nō sol
uerint: ut dictuz est: & oia et sin. supa
scripta & infrascripta nō obseruauerit
aut in aliquo ꝓtrauenerit: promiserūt
unusquisq; eorum principaliter et iso
lidū se obligando eidem creditori sti.
ut dictuz est psoluere atq; dare duplū
ipsius quantitatis pecunie pene noie
stip. in fin. capitulis huius contractus
isolidū promissa ꝛc. iuxta formā alior

UVA. BHSC. IyR_225

ꝓtractū debiti. Jn fine uero renūcia bit fori priuilegio nouarū ꝓstitutionū ꝛ epistole diui Adriani beneficio ex ceptioni doli conditioni sine causa in factum actioni: ꝛ omni ali auxilio.

Cōmodatum.

ATonius fuit ꝓfessus: ꝛ cōten tus se excā cōmodati būsse: ꝛ recepisse a Loꝛ. unū Bigestuꝫ uetus i chartis edinis scriptū i testu d litteꝛa antiqua: ꝛ glosatū de apparatu dñi Accursii ad usuꝫ legēdi Promit tens soleniter sine aliqua exceptōe iu ris: uel facti se obligādo dicto Lo. pro se ꝛ suis heredibus stip. predictū libꝛ oi dolo: ꝛ culpa remota: sollicite: pru denter ꝛ fideliter custodire: ꝛ i ipso seꝛ uando: ꝛ custodiendo sūmaꝫ: ꝛ exactis simā diligentiā adhibere: ꝛ eūdē libꝛ eiusdē bonitatis: ut nunc est restituere ꝛ cōsignare sibi: aut soluere: dareqꝫ ei dez noie extimatiōis ꝛ pro extimatio ne eiusdez libri concorditer ab eis ibi dē facta. l. lib. bō. hinc ad unū annū p ximū. Suscipiens in se ꝛ super se oēm casuꝫ fortuitū ꝛ euētū icendii: naufra gii ruine rapine furti: uiolēte. ꝛ de su peruenientis periculi: ꝛ quēcūqꝫ aliuꝫ tā ex diuino: uel humano iudicio quā ex quolibet genere culpe: uel alias p uenientē. Et promittēs soleni stip. ei dez Loꝛ. nullā contrariā exceptionez: uel deffēsionez iuris uel facti specialē uel generalē occasiōe uł pretextu pre dictoꝛ: uel fortuitoꝛ casuū ꝛ euentuū aut quorumcūqꝫ alioꝛ: uel alia causa in aliquo facere: uel opponere quomi nus ad ipsius libri restitutōez: aut pre dicte extimatiōi solutionē: ut dictū ē: faciēdā efficaciter teneaf: ꝛ oia ꝛ sin. in hoc cōtractu ꝓtenta firma ꝛ rata ha bere ꝛ te. ꝛ non contrafacere: uel ueni re aliqua ratiōe: uel causa de iure uel de facto. Quod si dicto termino pre dictum librum non restituerit aut dic tam extimationem non soluerit: ut di ctum est: ꝛ omnia ꝛ sin. suprascripta ꝛ infrascripta nō obsaruauerit: aut i ali quo contrauenerit promisit eidē. Lo. persoluere atqꝫ dare duplum ipsius extimatōnis pene nomine stip. in sin. capitulis huius cōtractus insolidum promissa: qua soluta uel non rata ma neant omnia ꝛ sin. supra scripta ꝛ in frascripta. Et nihilominus: antedictū librum se redditurū: siue extimationē predictam solutum ubicunqꝫ locoꝫ ꝛ fori commodator petierit ab eodez Jtem reficere: ꝛ restituere sibi omnia ꝛ sin. damna: ꝛ expēsas ꝛc. Vt in pre cedentibus debitoꝛum instrumentis. Jn fine renūtiabit fori priuilegio: exce ptioni nō habiti ꝛ nō recepti ex com modato libri predicti: exceptioni doli: conditioni sine causa: in factum actōi ꝛ omni ali auxilio.

Depositi.

BEstat nūc de deposito uidere: sed notandū ē: ꝙ aliquādo fit instrumtū depositi simpliciter: ꝛ breuiter nulla de restituēdo eo pro missione adiecta. Et hoc puto debere fieri quādo fit depositū solummō gra tia deponētis Aliquādo uero fit cuꝫ solēni promissiōe restituēdi depositi: ꝛ hoc potest fieri: quādo fit depositus gratia deponētis: seu gratia deposita rii Sed magis equuꝫ est: ut depositus ꝓ utilitate: ꝛ gratia depositarii factū soleniter restitui promittatur: ꝛ recipi at expressum in se depositarius casus fortuitos: sicut supra i instrumēto cō modati. Licet de iure depositum pro utilitate depositarii factum: ꝛ amissuꝫ restitui debeat: ꝛ nō solum i hoc casu sed ꝛ in tribus aliis. s. quādo deposita rius dolum commisit: ut suꝫ riperetuꝫ depositū: quādo i mora stetit reddere

UVA. BHSC. IyR_225

poſtquam repetitum fuit: Et quando expreſſim conuenit de depoſito reſtituendo. Sagacitates uero inter deponentem ꝛ depoſitarium: ne depoſituz alteri detur: niſi ſicut ordinatur: multimode fuerunt: aliquando per bidiceram aliquando per cyrographum: ꝛ multis aliis modis. Eſt igit utriuſqz forma contractus hec.

Depoſitum ſimplex ſine promiſſione de reſtituendo.

Antonius ciuis: ꝛ mercator bononienſis precibus: ꝛ gratia Cor. recepit ſeruandi: ꝛ cuſtodiendi cauſa in depoſitū ab ipſo Cor. ibidem: ꝛ in preſenti. xxv. lib. groſſorū uenetorum pro ut ipſe An. confeſſus fuit tantam eſſe quātitatem reſtituendam ei Cor. uel eius heredibus: ſine ipſius certo nuntio ſibi fidē inter eos ordinatam ꝛ diſpoſitam facienti: ꝛ quandocunqz ipſe Cor. uel eius heredes aut dictus certus eius nuncius petierit ab eodem.

Depoſitū pro utilitate: ꝛ gratia depoſitarii facti cum promiſſione de reddendo.

Antonius fuit confeſſus: ꝛ contentus ſe in depoſituz hūbuiſſe: ꝛ recepiſſe a Cor. xxv. lib. groſſorum uenetorum in uſum: ꝛ utilitatem ſuam de ipſius Cor. licentia conuertendas: recipiens etiam pecuniam predictam ab ipſo ibidē ꝛ i preſenti. quā cōfeſſus fuit tantā eſſe quātitatem. Et promittens ſolēniter ſine aliqua exceptiōe iuris ul facti ſe obligando dicto Cor. pro ſe ꝛ ſuis heredibus ſtip. reſtituere ꝛ conſignare eidez aut eius heredibus: uel ipſius certo nūcio ſibi hoc inſtruīntum deferenti: uel ſignuz uel fidē inter eos ordinatā ꝛ diſpoſitā referenti ipſam uenetoruz groſſorum quantitatem quandocunqz idem Cor. uel eius heredes: aut eius dictus certus nuncius petierit ab eodem. Necnon ſuſcipienſ in ſe: ꝛ ſuper ſe omnez caſum: ꝛ euentum: incendii naufragii: ruine rapine: furti: uiolētie: ꝛ quēcunqz alium taz diuino ꝛ humano iudicio: q ex quolibet genere culpe uel aliaſ proueniētē. Et promittens nullam ꝓtrariam exceptionem: uel defenſionem pretextu dictoz caſuum: ꝛ euentuū aut alicuius eoz: ſine quorū cunqz aliozū euentuz aut alia quacū qz cauſa in aliqno facē: uel opponere quominus ad ipſum depoſituz reſtituendum: ut dictum ē: efficaciter teneat Sed omnia: ꝛ ſin. ſupraſcripta: ꝛ infra ſcripta in hoc cōtractu cōtenta firma ꝛ rata habere: ꝛ te. ꝛ non cōtrafacere uel uenire aliqua ratiōe: uel cauſa de iure: uel de facto. Quod ſi nō reſtituerit: ꝛ conſignauerit: ut dictum eſt: promiſit eidem: perſoluere: atqz dare duplū ipſius q̄ztitatis pecunie pene nomine ꝛc. ut in inſtrumentis debitoruz. In fine renunciabit fori priuilegio: exceptioni nō habite ꝛ nō recepte pecunie ex cauſa depoſiti q̄ztitatis predicte exceptioni doli: cōditioni ſine cauſa: i factū actioni ꝛ oi alii auxilio.

Depoſitarius ſi in ſe caſus fortuitos nō recipiet poterit in breui inſtrumēto: ꝛ expedito mō qui in huiuſmodi depoſitis pro maiori parte ſeruat.

Antonius fuit contentus: ꝛ cōfeſſus ſe habuiſſe: ꝛ recepiſſe ſeruādi ꝛ cuſtodiēdi cauſa i depoſitum a Cor. xxv. lib. uenetoruz groſſorum Recipiens pecuniam ipſam in uno ſacculo ibidem: ꝛ in preſenti: quā pfeſſus ē tātā eſſe q̄ztitatē. Et promittens ſolemniter ſine aliqua exceptione iuris: l facti ſe obligādo dicto Co. pro ſe ꝛ ſuis heredibus ſtip. reſtituere ꝛ cōſignare eidez aut eius heredibus

UVA. BHSC. IyR_225

uel eius certo nuncio hoc instrumẽtũ deferenti uel sibi signum: ⁊ fidem inter eos ordinatam ⁊ dispositam faciẽti dictam quantitatem uenetorũ quã dcunq; ipse Cor. uel eius heredes siue dictus eius certus nũcius petierit ab eodem Sub pena dupli dicte quãtitatis pecũie stip. promissa: qua soluta uel nõ rata maneant omnia ⁊ singula suprascripta infrascripta. Item reficere: ⁊ restituere ei omnia ⁊ sin. dãna: ⁊ expensas ac interesse litis: ⁊ extra. Pro quibus omnibus: singulis firmiter obseruandis obligauit eidem oia sua bona. Renuntians: ut supra ⁊c.

Delegatio debitoris.

QVm Antonius teneretur ex causa mutui: ut confessus ⁊ cõtentus fuit ad debitũ: ⁊ in debito. C. lib. boñ. Cor. ⁊ ipse Cor. put asseruit ⁊ pfessus ẽ debitor esset in eadem quantitate Philippo nomine precii: ⁊ pro precio cuiusdam quantitatis lane: idem Cor. predictum An. debitorem suum ipsi Phili. creditori suo in eadem quantitate pecunie delegauit. Quapropter dictus An. de ipsius Cor. mãdato: ⁊ uoluntate se ipsi Phi. principalem constituens debitorem promisit solemniter sine aliqua exceptione iuris uel facti se obligãdo dicto Phi. pro se et suis heredibus stipulãti solue e: ⁊ dare eidem aut eius certo nuncio: hinc ad pascha Resurrectionis Domini. dictas. C. lib. boñ. quas ipse dicto Cor. et ipse Cor. dicto Phi. ut dictum est: soluere teneba tur. Quod si dicto termino non soluerit: ⁊ omnia ⁊ singula suprascripta: ⁊ infrascripta nõ obseruauerit aut in aliquo contrauenerit: promisit eidẽ per soluere atq; dare duplum ipsius quãtitatis pecunie pene nomine: stipulatione in singulis capitulis ⁊c. Vt i precedentibus debitorum instrumentis. Renuntiabit antedictus An. exceptioni non habite dicte quantitatis pecunie ab ipso Cor. ⁊ dictus Cor. exceptioni non habite dicte quantitatis lane ex causa uenditionis a dicto Phi. Et ipsi ambo exceptioni doli: cõditõi sine cã: in factũ actioni: ⁊ oi alii auxilio.

Conseruatio indemnitatis.

SVperest: ut ultimo huius capituli loco: cum promissiões de cõseruatione indemnitatis ut plurimum causentur ex debitis. promissionum ipsorum instrumentorum forma sequatur. Sed quia multis et diuersis modis se obligat unus pro altero ideo promissiones de conseruatõne indẽnitatis: diuersam ⁊ uariaz habent formam: ⁊ ideo diligenter considerande est promissio ⁊ obligatio a qua quis idemnis promittitur conseruari Ipsarum uero promissionum duo hic instrumenta notãtur quibus scitis ad cetera si contigerit leuior erit tibi processus ⁊ uia.

Promissio de conseruatiõe indemnitatis ab obligatione: quam quis fecit in instrumento alterius precibus: ⁊ mandato.

QVia Cor. ad debitum ⁊ in debito. C. lib. bo. precibus: ⁊ mãdatis An. ⁊ una cum ipso se Phi. principaliter: ⁊ insolidum obligauit ut pz instrumento scripto manu mei not. ifrascripti ⁊ eadẽ pecunie q̃titas ut ipse An. pfessus ⁊ contentus fuit tota ad se ⁊ nihil ad ipsũ Co. peruenit: Idcirco idẽ An. promisit solẽniter sine aliqua exceptione iuris uel facti se obligãdo dicto Co. pro se ⁊ suis heredibus stip. se liberaturz eũ ⁊ eius heredes: ⁊ bõa ab ipsa fideiussione et obligatione. promissione: ⁊ debito ad terminum ⁊ in termino in dicto istru

UVA. BHSC. IyR_225

mento contento. ſ. hinc ad ſex mẽſes
ꝛ ſe factuꝝ ꝛ curaturũ ꝙ ipſe Lor.
dicti debiti occaſione nullum damnũ
incurret nullaqꝫ lis uel moleſtia infer
retur: ꝛ ꝙ ipſuꝫ ꝛ eius heredes ꝛ bo
na conſeruabit ab obligatione ꝛ fide
iuſſione predicta: ꝛ ab omnibuſ ꝛ ſin.
in hoc inſtrumento contẽtis: penitus
ſine damno: Sub pena dupli dicte q̃
titatis pecunie ſtip. in ſin. ca. huius ꝓ
tractus inſolidũ promiſſa: qua ſoluta
uel nõ rata maneant omnia ꝛ ſin. ſu
praſcripta: ꝛ infraſcripta Obligans ſe
dicto Lor. ꝛ eidẽ ſolemni ſtip. promit
tens ſi predicto termino eum nõ libe
rauerit ut dictum eſt: ꝛ omnia ꝛ ſin.
ſupraſcripta non obſeruauerit: ſe libe
raturum eum ꝛ omnia: ꝛ ſin. obſerua
turum ꝛ nihilominus penam ſolutu
rum predictam ubicunqꝫ locoruꝫ: ꝛ fo
ri ipſe Lor. petierit ab eodeꝫ: ꝛ preſer
tim tempore fori Mai ꝛ Auguſti de
bo. ꝛ in ipſis foris ſe integre ſoluturũ
Item reficere: ꝛ reſtituere ſibi omnia
ꝛ ſin. damna: ꝛ expenſas ac intereſſe
litiſ ꝛ extra. Et hoc credere ſuo ſimpli
ci uerbo ſiue ſacramento uel alia pro
batione Inſuper promiſit preceptum
recipere a cõi Boñ. de predictis ſeruã
dis: ꝛ adimplendis intra tertium diez
poſtq̃ ei denũtiatũ fuerit: ſub pena. l.
lib. boñ. ſtip. pmiſſa: qua ſoluta uel ñ:
predicta firma pdurent. Pro quibus
oĩbus: ꝛ ſin. firmiter obſeruãdis obli
gauit eidez oĩa ſua bona que precario
iure ſe noĩe eius poſſidere conſtituit
uſqꝫ ad integraꝫ obſeruationẽ ꝛ ſolu
tionem omnũ predictoꝝ. Renuntiãs
fori priuilegio: exceptioni doli: ꝓditiõi
ſine cã in factũ actiõi ꝛ oi alii auxilio

Promiſſio de ꝓſeruatione indẽni
tatis ſi fiat illi: q non precibus ꝛ mã
datis: ſꝫ ut principalis ſe obligauit cũ
principali: licet in ueritate fuerit fide
iuſſor: ita ſcribes.

ANtonius fuit confeſſus ꝛ con
tentus: ꝙ promiſſio: ꝛ obliga
tio: quaꝫ ipſe ꝛ Lor. fecit Abi.
in debito ꝛ occaſiõe debiti. C. lib. bõ.
promiſſaꝫ ab eis ambobus ipſi Abi.
ex cã mutui: ut patet publico inſtrum
to ſcripto manu mei no. infraſcripti ꝓ
ſe ſolo An. facta fuit ꝛ ipſum debitũ
pro ſe ſolo contractum: ꝛ ꝙ ipſa pecu
nie quantitas ad eum tota peruenit:
ꝛ nihil ad Lor. predictũ: ꝛ ꝙ ipſe Lor.
ex cã fideiuſſionis pro ipſo An. ꝛ eiuſ
dẽ An. precibus: ꝛ manda. ſe ad dic
tum debitum obligauit. Qz nõ ſit in
inſtrumento principalis debiti hoc ex
preſſum. Qua propter dictuſ An. pro
miſit ſolemniter ſine aliqua exceptio
ne iuris ꝓ facti: ſe obligãdo dicto Lo.
ꝓ ſe: ꝛ ſuis hẽdibus ſtip. ſe liberaturꝫ
eũ ꝛ eius hẽdes ꝛ bona ꝛc. in oĩbus
ꝛ per oĩa. ut ꝓz ĩ inſtrumẽto precedẽti

Quartũ cã. incipit in quo infraſcri
pti continentur tituli uz.

TSi ex aliis con
tractibuſ: ꝛ ſtip. iuſte acqui
ſite: habite actiones: ꝛ iura
ſecundum iuris ordinez ce
di poſſunt Quia tamen ut plurimum
ex contractibus debitorum a creditori
bus cõtra debitores ſuos procedunt
actionũ ꝛ iurium ceſſiones. Idcirco
poſt ca. debiti: ꝛ crediti: uiſum eſt: ut
ceſſionum doctrina: ꝛ forma cõuenien
tius imediate ſequattur. Verũtamẽ an
tique forme doctores ñ ſolũ ex oĩbus
ceſſionibus: ſed ẽr ex multis aliis con
tractuũ gẽribuſ ex unoquoqꝫ uz genẽ
unũ et ſimplex inſtrumentum in eorũ
compilationibus tradiderunt. Relin
quentes potius obſcuritatem ꝛ igno
rantiam ex nimia breuitate: ꝛ ſic cre
dentes ex rationibus artis quicquid

UVA. BHSC. IyR_225

iacet in pfundo sentire remāserūt q̄ztū ad praticā i littore: sic o pede: Sz illi q p mediū pelagi ꝯctuū ex tpis diutur nitate: ⁊ negocioꝝ multiplicitate nata rūt: ⁊ q nihil forte reliquerūt ex longo exercitio i ꝯtractibz intentatū: uident i his ꝯtractibus ñ sufficere unā formā Et ppterea i hoc Cap. plures ponunt diuersitates ꝯtractuū cessionū: ⁊ si nō omnes: tñ ille que ad tabellionū ma nus frequētius puenire noscunt Qui bus scitis apertior: ⁊ expeditior ad ce teras ē doctrina. Ponūt postremo re missiōes: ⁊ fines quarūdā actionū: ⁊ iuriū ⁊ solutōes debitoꝝ: quoniā aliq̄z cū cessionibus coherētiā habē uident: eo quod etiam ex ipsis alienantur: ⁊ transferunt actiones ⁊ iura. Et notan dum est etiam: ꝙ concessiones eisdez titulis: ⁊ causis fieri possūt qbus ⁊ ali aꝝ reꝝ traditiones. Est igit primo de cessione titulo uēditōnis facta uidēdū

Cessio iuris: ⁊ actionis ex causa uenditionis facte.

Antonius ex cā uenditiōis de dit: cessit transtulit: ⁊ mādauit Cor. p se ⁊ suis hēdibus reci pienti oīa iura ⁊ actiōes reales ⁊ pso nales utiles et directas: que uel quas habebat uel habere poterat aduersus Phi. et Andreā et quēlibet eoꝝ īsoli dū et eoꝝ hēdū et i ipsoꝝ bonis noīe et occasiōe debiti. C. lib. boñ. quas di cti Phi. et And. predicto An. ex cā mutui dare et soluere tenebant: ut pz īstrumēto scripto manu talis no. Quod instrumētū dicto Cor. tradidit et dedit ibidez ꝯstituēs ꝓcuratorem eū tāq̄z in rē suā et ponēs ipsū i locū suū. Ita ꝙ amodo suo noīe actiōibz utilibus et directis possit aduersus p̄dictos An. ⁊ Phi. ⁊ quēlibet eoꝝ īsolidū ⁊ eorū heredes ⁊ i ipsoꝝ bōis noīe ⁊ occasio ne dicti debiti agere ⁊ experiri excipe re ⁊ replicare ꝯseq ⁊ se tueri: ⁊ petere dictū debitū sortē ⁊ penā dāna ⁊ expē sas ⁊ īteresse: ⁊ bōa obligata: ⁊ oīa et sin. facē quēadmodū ipse poterat Et paciscēs atqz cōueniens ꝙ nulli alii hactēus cessit iura predicta: Et quod tpe huius ꝯtractus uere creditor erat debiti pretaxati: Necnō ꝓmittēs solē ni stip. Cor. predicto dictā cessionez: ⁊ oīa ⁊ sin. suprascripta ⁊ infrascripta firma ⁊ rata habere ⁊ te. ⁊ non cōtra facere uel uenire aliqua ratione l' cau sa de iure uel de facto: ⁊ predicta iura ⁊ actiones sibi legitime defendere: ⁊ auct. Si uero apparuerit ipsuz hacte nus alteri dicta iura cessisse aut credi torem dicti debiti huius ꝯtractus tpe nō fuisse: ⁊ si nō defēderit: ut dictū ē: et oīa et sin. i hoc ꝯctu cōtenta nō ob seruauerit aut i aliquo ꝯtrauenerit: ꝓ misit eidē psoluere atqz dare dupluz ipsius q̄ztitatis pecūie: pene noīe: stip. i sin. capitulis huius ꝯtractus insolidū promisse: qua soluta uel non predicta oīa et sing. suprascripta et īfrascripta firma pdurēt. Itez reficere et restitue re sibi omnia et sin. dāna et expensas ac interesse litis et extra Obligādo ꝓ his oībus et sin. firmiter obseruādis eidē oīa sua bona Pro precio quoqz et noīe precii eiusdē cessionis ipsis iu ribus et actionibus primo cessis: ꝯfes sus et cōtentus fuit dictus An. se ab ipso Cor. habuisse et recepisse. C. lib. bō. exceptiōi sibi nō dati: et nō soluti precii: exceptioni doli: ditioni sine cā i factū actōni et omni alii auxilio oīno renūtiās. Si uero fiat cessio i aliqua q̄z titate: que sit residuuz debiti alicuius scribes sicut i subsequēti ꝯtractu uide bis: et poteris formā ꝓsequi breuiorē et nō solū i ipso ꝯtractu: sed ēt i omni bus cōtractibus cessionū. Verūtamen p̄dictā lōgiorē: et īfrascriptā breuiorē

UVA. BHSC. IyR_225

formā habeaſ i exēplū ut ſciaſ magno ⁊ puo negocio ſuū adaptare ꝓtractū.

Ceſſio in quantitate que debetur ex reſiduo debiti.

Antonius dedit ex cauſa nēdi tiōis: ⁊ ceſſit Cor. ꝓo ſe ⁊ ſuis hēdibus recipienti oīa iura ⁊ actiōes: que uel quas habebat uel habere poterat aduerſus Philip. ⁊ eius heredes ⁊ i ipſius bonis nomine ⁊ occaſione q̄ſtitatis. xxv. lib. boñ. quas ab ipſo Phi. habere debebat ꝓo reſiduo ⁊ complemento debiti. C. lib. boñ. in quibus idem Phi. erat dicto An. ⁊ cā precii dicte q̄ſtitatis lane obligatus ut ꝓ inſtrumento ſcripto manu talis not. Ad iſtrūmtū ei tradidit ꝓſtituens ibidē eū ꝓcuratorē i rez ſuā ⁊ ponens ipſū i locū ſuū. Ita q̄ amodo ſuo noie actiōibus utilibus ⁊ directis poſſit aduerſus Phi. ⁊ eiuſ heredes ⁊ i ipſius bonis nomine ⁊ occaſiōe dicte quantitatis ꝓo reſiduo dicti debiti agere experiri excipere ⁊ replicare ꝓſequi ⁊ ſe tueri: ⁊ omnia ⁊ ſin. facē: que ipſemet facere poterat Promittēs dictā ceſſionem: ⁊ omnia ⁊ ſin. in hoc ꝓtractu cō tenta firma ⁊ rata habere: ⁊ te. ⁊ ñ cō trafacere uel uenire. Sub pena dupli dicte q̄ſtitatis pecunie ſtip. promiſſa ⁊ refectione damnoꝝ ⁊ expenſaꝝ litis ⁊ extra: ⁊ obligatiōe oīuz ſuoꝝ bonoꝝ: ⁊ pena ſoluta uel non: rata maneāt oīa ⁊ ſin. ſupraſcripta ⁊ ifraſc ipta. Pro precio quoq; ⁊ noie precii ipſius ceſſionis poſt ipſā actionē ceſſā: cōfeſſus fuit ⁊ ꝓtentus dictus An. ab ipſo Cor. habuiſſe ⁊ recepiſſe. xxv. lib. bō. excepti oni ſibi non dati: ⁊ non ſoluti precii omnino renuntians.

Ceſſio facta debitori contra unum ex debitoribus ſuis.

Antonius dedit ceſſit: tranſtulit: ⁊ mādauit Cor. ꝓ ſe ⁊ ſuis heredibus recipienti oīa iura ⁊ actiones: reales: ⁊ perſonales utiles ⁊ directas: que uel quas habebat uel habē poterat aduerſus Ppili. ⁊ eius heredes ⁊ i ipſius bonis nomine ⁊ occaſione debiti. xxv. lib. boñ. quas Phili. in ſolidum cum dicto Cor. ⁊ Andrea eidem An. dare ⁊ ſoluere tenebant: ex cauſa mutui: ut ꝓ inſtrumento ſcripto manu talis not. Item nomine ⁊ occaſione quantitatis. v. lib. boñ. ꝓo damnis ⁊ expenſis ⁊ intereſſe dicti debiti currentibus termino debiti uſq; nūc. Quod inſtrumentum ⁊ preceptum ei tradidit: ibidem ⁊ in preſenti: cōſtituens eum ꝓcuratorez tāq̄ in rem ſuam ⁊ ponens ipſum in locū ſuuz. Ita q̄ amodo ſuo uomine actōnibus utilibus ⁊ directis poſſit aduerſus dictuz Phil. ⁊ eius heredes in ipſius bonis noie ⁊ occaſione dictarum quantitatū agere ⁊ experiri excipere ⁊ replicare: cenſequi ⁊ ſe tueri ⁊c. ſecundum unā ex formis predictoꝝ inſtrumentorum continuando uſq; ad locum ubi dicit ꝓo precio quoq;. in quo loco ita incipies: Quā ceſſionem ipſe An. eidem Co. fecit: ut dictum eſt: eo q̄ cum ipſe Cor. eſſet una cum dicto Phili. ⁊ Andrea: ad dictum debitum inſolidū obligatus: Et propterea a dicto creditore ad ſolutionem coactus idem Cor. dicta ceſſione facta dedit ⁊ ſoluit ipſi An. xxv. lib. boñ. ꝓo ut ipſe An. contentus ⁊ cōfeſſus fuit Exceptioni ſibi non date: ⁊ non ſolute quantitatis omnino renuntians.

Ceſſio ex titulo donationis: facta contra plures debitores. ſ. contra unū quoq;: ꝓo ſuo debito.

Antoniuſ ex cā donationis: pure libere: ſimpliciter et irreuocabiliter: inter uiuos: dedit ceſſit tranſtulit ⁊ mādauit Cor. ꝓo ſe et

UVA. BHSC. IyR_225

suis heredibus recipienti oīa iura et actiones: reales ⁊ psonales: utiles et directas: que uel quas habebat uł habere poterat aduersus Phi. ⁊ eius hēdes: ⁊ i ipsius bōis nomie ⁊ occasione debiti. x. lib. boñ. quas ipse Phi. dicto An. ex causa precii quorundam pānorū de meza lana: dare: ⁊ soluere tenebatur: ut pz instrumento scripto manu talis not. Item aduersus Andreā ⁊ eius heredes ⁊ in ipsius bonis nomie ⁊ occasione debiti. viii. lib. bō. quas ipse Andreas dicto An. dare ⁊ soluere tenebatur: ex causa mutui: ut pz instrumento scripto manu mei. R. no. infrascripti. Que instrumenta ei tradidit: ibidem: ⁊ in presenti ꝯstituēs eum ꝓcuratorem tanq̄z in rez suam: ⁊ ponens ipsum i locū suū. Ita ꝙ amodo suo nomie actiōibus utilibus ⁊ directis: possit aduersus predictos. s. aduersus unūquēqz eorum ⁊ eius heredes: ⁊ in ipsius bonis noie ⁊ occasiōe sui debiti: agere ⁊ experiri excipē ⁊ replicare cōsequi ⁊ se tueri: ⁊ petere ab unoquoqz debitum a se ꝓmissum: sortes penas dāna expensas ac iteresse ⁊ bona obligata: ⁊ oīa ⁊ sin. facere: quē admodū ipse poterat. Et promittens solēni stip. Cor. predicto: predictā cessionem donationez ⁊ omnia ⁊ sin. suprascripta: firma ⁊ rata habere ⁊ te. ⁊ ñ cōtrafacere uł uenire aliqua ratiōe uel causa de iure uel de facto. Et ipsā donationem: nulla causa uel īgratitudine reuocare. Sub pena dupli dictarum quantitatum stip. promissa: ⁊ refectione damnoruz ⁊ expensarum litis: ⁊ extra obligatione oīuz suoꝝ bonoꝝ ⁊ pena soluta uel nō: predicta omnia ⁊ sin. firma ꝑdurēt. Et nota ꝙ si cessiones: titulo donatōis facte excedant quantitatem lib. xxv. bon. seruari debz Bononie solēnitas illa que scripta est in fine instrumenti donationis in primo capitulo.

Cedātur si iura habita ex iure cesso: ita scribes.

Antonius ex causa uenditionis dedit: cessit: transtulit: et mandauit Corado: pro se ⁊ suis heredibus: recipienti omnia iura ⁊ actiōes: reales: ⁊ psonales: utiles ⁊ directas: que uel quas habebat uł habere poterat ex iure cesso sibi ab An. ut pz ipsius cessionis īstrumento scripto manu talis no. aduersus Phi. ⁊ eius heredes: ⁊ in ipsius bonis: noie ⁊ occasiōe debiti. x. lib. bon. quas dictus Phi. dicto An. dare ⁊ soluere tenebat ex cā mutui ut pz instrumento scripto manu talis no. Que instrumēta ipse An. dicto Cor. tradidit: ibidez ⁊ i pñti ꝯstituēs euz procuratorem: sicut i rē suā ⁊ ponēs ipsū in locū suuz ⁊c. ut in primo ⁊ secūdo īstrumēto huius capituli. Nota ꝙ si aliqs alterius noie stip. fuerit: ille cuius noie stip. facta ē: directo nō aget: nisi demū cessione sibi fcā ab illo q suo noie stip. fuerit: cuius cessionis instrumētū secūdū īfrascriptā facies formam.

Cessio facta illi: cuius nomine stip. fuit ab eo qui stipu. est.

Cum hoc esset: ꝙ Phi. ad debitū ⁊ i debito. xxi. lib. boñ. ex cā precii cuiusdā q̄ntitatis ferri: se obligasset: An. stip. et recipiēti: uice ⁊ noie Co. ut pz īstrumēto scripto māu talis no. Idē A. dedit cessit trāstulit ⁊ mandauit Co. predicto ꝓ se ⁊ suis hēdibus recepiēti: oīa iura ⁊ actōnes reales ⁊ psonales utiles ⁊ directas: sibi acquisitas uel ad se spectātes aut quas: uel que hēbat uel hēre poterat ex sti. predcā a se facta noie ipsius. C. ꝯtra dictū Phi. ⁊ eius heredes: ⁊ i ipsius bonis noie ⁊ occasiōe debiti. Cō

UVA. BHSC. IyR_225

stituens eum procuratorem ut in rem suam & ponens ipsum in locum suum ita q̄ amodo suo nomine &c. ut supra habes in secundo instrumento huius capituli usq; ad locum ubi dicitur pro pretio. Quia de pretio: aut de altera cā nullam aliam facies mentionez sufficit enim causa: que in narratione ponitur in principio instrumenti.

Notule.

SVpereſt nunc ut de cessione iuris habiti in re ex hypotheca: uel obligatiõe uideamus. Et quia in hoc instrumento multotiens a tabellionibus solet errari: idcirco ut magis ipsius instrumenti naturam ideas expõitur casus ex quo solet hoc procedere instrumentum. Est igitur casus talis. Philip. habebat credito res plures: unum altero priorem tempore: qbus oia bona sua pro ipsis creditis obligauerat. Hic Phili. ex bonis predictis obligatis uendidit. Cor. unā domum: conueniens cum eo: ut ex predicto precio satisfaceret creditoribus suis: unicuiq; uz: pro ut esset prior tempore. Ipse uero Cor. satisfaciens primo creditori: ut puta An. cessiones recepit ab eo de illo iure quod habebat in ipsa re uendita ex causa obligationis sibi facta de ipsa re: occasione crediti sui: ut sicut ipse. An cunctis preferebatur creditoribus: & ceteros excludere poterat ita possit Cor. loco sui: cuius cessiõnis forma hec est

Cessio iuris habiti in re ex obligatione uel hypotheca.

ANtonius dedit cessit transtulit & mandauit Cor. pro se & suis heredibus recipienti omnia iura & actiones reales & personales utiles & directasque: & quas habebat uel hēre poterat aduersus Phil. & eius heredes & in ipsius bonis & specialiter in quadam domo posita in strata Cast. j. tales confines: quaz dictus Phi. dicto Co. uendidit ut dicit contineri i istrumēto scripto manu talis no. noie & occasione obligatiõis & hypothece ad se spectātis spāliter i dicta domo & generaliter i oibus bonis dicti Phi. sibi obligatis pro debito & ex cā debiti. C. lib. boñ. quas dictus Phi. dicto An. dare & soluere tenebatur ut pz in istrumento scripto manu Ja. not. Quod isteum mū dictus An. ipsi Cor. tradidit ibidē pstituens eum procuratorē tāq; in rem suā & ponens ipsum i locū suū. Ita q̄ amodo actionibus directis et utilibus possit suo noie loco eiusdē An. dictam domum defendere iure obligatiõis hypothece predicte ptra oēs alios creditores dicti Phi. si q aliquo tpe apparerent: & ñ ut possit aduersus ipsū Phi. & eius hēdes p ex actiõe ipsius debiti: agere nisi in casu euictionis: si sequeret de re ipsa uel parte pro rata. Et hoc tō fecit dictus An. q̄ in ptinēti post ipsā actionem cessam idem Cor. presente & mandāte: & his oibus psentiēte predicto Phi. dedit & soluit ipsi An. C. lib. Boñ. de precio dicte domus p ut ipse An. pfessus & ptentus fuit tantā esse quātitatē Promittens solēni stipulatione ipsi Cor. predictā cessiõez & oia & singula suprascripta firma & rata habere & tenere & nõ ptrafacere uel uenire per se: uel aliū aliqua rōe: uel cā de iure uel de facto Sub pena dupli dicte quatitatis pecunie stipulatione promissa: et refectione dāni: & expensarum litis & extra & obligatione omnium suorum bonorum Et pena soluta uel non predicta omnia & singula firma perduzent.

SVpereſt nunc: ut de istrumēto finis trāsactionis refutatiõis & pacti de ulterius ñ petendo ui

UVA. BHSC. IyR_225

deamus. Sed notādum ē: ꝙ trāsactio fit de re dubia: ⁊ lite icerta nundum finita ⁊ fit aliquo dato uel retēto: uel ꝓmisso. Pactū uero de ulteribus nō petendo fit super re certa: ⁊ potest gratuitu fieri. Finis aūt refutatio remissio: huiusmodi quoddāmodo superaddunt: ⁊ referūtur ad idez: lz non adeo equipoleāt. ꝙ diuersū ñ habeāt modū significandi. Sed sciēdū ē ꝙ fines: remissiones: ⁊ refutatōes huiusmodi nō ualent: nisi iustā cām: uel titulū contineāt: quemadmodū cessiones. Verūtñ transactōes titulo donationis fieri ñ possunt qꝛ fieri debent aliquo dato: retento: uel ꝓmisso: ut dictum est.

Finis ⁊ refutatio: transactio: ⁊ pactum de ulterius non petendo.

Domina Ma. filia. q. dñi Boetii. ⁊ soror An. fecit ꝑ se: ⁊ suos heredes dicto An. eius fratri: filio: ⁊ heredi. q. dñi Boetii: ꝑ se: ⁊ suis heredibus recipiēti: finē refutatōem trāsactionem: ⁊ pactū de ulterius nō petendo: de oī iure ⁊ actione: ⁊ oī eo: qd ad eā spectabat: aut spectare uel ꝑtinere poterat in bonis. q. patris sui noīe: ⁊ occasione institutionis seu successiōis: aut hereditatis: uel testam̄ti. q. dicti patris sui: siue falcidie ad se spectātis i bōis paternis iure nature seu alia quacūqz rōne uel cā. Et hoc ꝑ. C. li. Boñ. quas cōtenta: ⁊ confessa fuit: se ab ipso. An hūisse: ⁊ recepisse: exceptōi sibi nō date ⁊ nō solute quātitatis pecunie oīno renūtiās. Vel sic ⁊ hoc pro duobus. C. lib. Boñ. in qbꝫ pater suns eā in suo testamento heredē istituit quas ꝯfessa ⁊ cōtēta fuit ipsū An. eius fratrē pro ea: ⁊ eius mandato ⁊ uolūtate soluisse: seu soluere ꝯuenisse in dotez ⁊ dotis sue nomine: domino Jac. eius uiro uel socero. Absoluēs ⁊ liberās eū ⁊ eius hēdes ⁊ bona ipsius ab oībus ⁊ sin. que predictoꝝ occasiōe aut aliaquacūqz petere posset. Necnō ꝓmittēs solēni. stip. eē id An. litē l'cōtrouersiam: seu aliq̄z questionez: ei uel eius heredibus: predictoꝝ occasiōe: ul' alia quacunqz ꝑ se uel alium de iure uel de facto ullo tēpore non inferre. Sed predicta oīa: ⁊ sin. ꝑpetuo firma: ⁊ rata habere: ⁊ tenere: ⁊ nō ꝯtrafacere: uel uēire aliqua ratiōe uel causa de iure uel de facto. Sub pena. C. l b. boñ. stipu. promissa ⁊c. Insup quia minor erat. xxv. annis maior tamen. xii. iurauit ⁊c.

Finis generalis ⁊ refutatio.

Antonius fecit ꝑ se: ⁊ suos heredes Cor. ꝑ se ⁊ suis hēdibus stip. finē ⁊ refutatōem transactionē ⁊ pactū de ulterius nō petēdo specialiter de debito C. lib. boñ. quas ipse Cor. dicto An. dare: ⁊ soluere tenebat. ut pz īstrumēto scripto māu talis not. ⁊ generaliter de oī iure ⁊ actōne ⁊ de oībus ⁊ sin. ad que ipse. Cor. dicto An. hactenus tenebatur seu teneri poterat: noīe: ⁊ occasiōe alicuius debiti siue rei l' occasiōe alicuius promissionis uel obligatiōis sibi ab ipso Cor. hactenus facte aut alicuius īstrumēti uel scripture siue alia quacunqz ratōne: uel causa. Et hoc ideo quia confessus ⁊ contentus fuit se ab ipso Cor. habuisse ⁊ recepisse dictas. C. lib. bon. ⁊ quia sibi integre solutum: ⁊ satisfactum est de omni debito: ⁊ re: et omnibus ⁊ sin. ad que sibi idem Cor. hactenus tenebatur in aliquo instrumento: uel scriptura siue ex aliqua causa exceptioni sibi non date ⁊ non solute prediete quantitatis. C. lib. Boñ. ⁊ sibi non soluti ⁊ non dati totius eius: ad quod idem Cor. sibi hactenus tenebatur: ut dictū ē: omnino

UVA. BHSC. IyR_225

renuntians. Et uolens atqz mandās predictū instrumētuz scriptū manu predicti talis not. ⁊ aliud instrumētū uel scripturam in quibus apparet ipsum Cor. fuisse hactenus dicto An. occasione aliqua obligatū: ex nunc uana ⁊ cassa ⁊ habita inefficacia ⁊ cācellata. Necnō absoluēs ⁊ liberās eū et eius heredes et bona per acceptilationē te et aquilianā stip. legitime interpositā Et promittens per se et suos heredes dicto Cor. ꝑ se et suis heredibus stip. litē: uel ꝯtrouersiā aut questionem ei uel suis heredibus predictoꝝ occasione ullo tempore non inferre: sz predicta omnia et sin. firma et rata habere et tenere et non ꝯtrafacere uel uenire ꝑ se uel aliū aliqua rōe uel cā de iure uel de facto. Sub tali pena stip. i sin. ca. huiusmōi ꝯtractus isolidū ꝓmissa.

Solutio seu simplex confessio soluti debiti.

Antonius fuit cōfessus: et cōtētus se habuisse: et recepisse ac sibi itegre datas solutas et numeratas eē a dicto Cor. xxv. lib. boñ. Quas dictus Cor. dicto An. dare et soluē tenebat ut pz instrumēto scripto manu talis notarii. Quod instrumētum ei restituit ibidē et in presenti: ut ex nunc sit uanum et cassum et habitum inefficax: et cancellatum. Renuncians exceptioni sibi non date: et non solute predicte quantitatis pecunie: ⁊ omni alii auxilio. Necnon promittēs solēni stipu. eidem Cor. predictam solutionez: ⁊ omnia ⁊ sing. suprascripta firma ⁊ rata habere et tenere et nō cōtrafacere: uel uenire per se uł aliū aliqua ratōne uel causa de iure uel de facto. Sub pena dupli dicte quātitatis pecunie stipu. promissa ⁊c. ut supra.

Solutio partis debiti.

Antonius fuit cōfessus ⁊ ꝯtentus se habuisse: ⁊ recepisse ac sibi itegre datas solutas ⁊ numeratas esse a Cor. x. lib. boñ. de debito seu parte debiti. xx. lib. boñ. in quibus dictus Cor. ipsi An. tenebatur: ut pz īstrumēto scripto manu talis notarii. Protestans tamē: ⁊ asserens se ipsas. x. lib. boñ. recepisse: ⁊ de ipsis sibi solutis ꝯfiteri saluo iure omni suo ante solutōnem ⁊ post tam in residuo dicti debiti: q̄z penis dānis ⁊ iteresse totius: ⁊ eiusdē debiti: ⁊ omnibus ⁊ singu. aliis sibi in dicto instrumento promissis. Et renuntiās exceptioni sibi ñ date ⁊ ñ solute dicte quātitatis. x. lib. boñ. ⁊ omni ali auxilio Necnō ꝓmittens solēni stip. dicto Cor. predictam solutionē: ⁊ omnia ⁊ sin. suprascripta ⁊c. Vt supra in proximo precedenti instrumento.

Quintū ca. incipit. in quo infrascripti continentur tituli uidelicet.

In hoc Quinto cap. reruz mobiliū: ⁊ immobiliū: necnō ⁊ operarum locationes: ⁊ cōductiones preterea ꝯtractus inominati: ⁊ postremo īstrumēta electionū: ⁊ priuilegium creandorum tabellionū per ordinem continentur.

Locatio domus ad pensionem.

Antōius ꝯcessit ⁊ locauit Cor. ad pensionē domū unā positā i tali ꝯtrata: cuius tales dicūtur ꝯfines ⁊c. hinc ad quinqz annos ꝓximos. Et promittēs solēniter sine aliqua exceptione iuris uel facti se obligando dicto Cora. pro se et suis heredibus stipulan. predictam locationem firmam et ratam habere ⁊ tene. ⁊ non cōtrafacere: uel uenire: sed pre

UVA. BHSC. IyR_225

dictā rem locatā ipsi Cor. ⁊ suis here. hinc ad dictuz terminū legitime defē dere aucto. ⁊ desbr. ⁊ ex ipsa uel eius occasione aliquā non facere dationez donationem obligatiōem uel ꝯtractū cuius pretextu presenti locationi: uel ipsi ꝯductori aliquod preiudicium uel dānuz ꝯtingere possit: quominus ipse ꝯductor dictā domū hēre hinc ad dictū terminum ꝑ se uel alium: quem maluerit uti ualeat ⁊ tenere. Qua ꝑꝑ dictus Cor. promisit solemni sti. ipsi A. soluere ⁊ dare eidem noīe pensionis eiusdem domus quolibet āno. xx. lib. bon. s. dimidiā in tali termino. Que oīa ⁊ sin. suprascripta promiserunt uicissim. s. unus alteri adinuicem solēnibus stip. hincinde interuenientibz: firma ⁊ rata ha. te. ⁊ non ꝯtrafacere uel ue. aliqua rōne uel cā de iure uel de fcō. sub pena .l. lib. bō. stip. adinuicem inter ipsos promissa: qua soluta uel ñ rata maneant oīa ⁊ sin. suprascripta. Item reficere ⁊ restituere unus alteri adinuicem oīa ⁊ sin. dāna ⁊ expensas ac interesse: quod uel quas unus occasiōe alterius siue culpa ꝯtra predicta uenientis fecerit uel sustinuerit in iudicio siue extra. Pro quibus oībus ⁊ singulis firmiter obseruādis obligauit unus alteri adinuicem oīa bona sua.

Locationis terre ad supficiem in ea faciendam.

Antonius ꝯcessit: ⁊ locauit ad pensionem Cora. pro se ⁊ suis here. stip. ⁊ recipienti quoddā casamentum positū in parochia sācte Lucie quod ꝯuenit ⁊ esse dixit. x. clusos: ⁊ eiusdem tales esse ꝯsi. ⁊c. hinc ad xxv. ānos proximos ad domū ⁊ supficiem edificandā: ⁊ ꝯstruendā sup casamento predicto Promittens solēni stip. ipsum casamentū ei ⁊ suis he. hic ad dictum terminuz ab oī hoīe ⁊ uniuersitate legitime defendere aucto. ⁊ desbr. ⁊ ex ipso uel eius occasione aliquā non facere dationem obligationē uel ꝯtractū cuius pretextu presenti locationi uel ipsi ꝯductori: uel eius heredibus aliqd' preiudiciū fiat: uel quominus ipse ꝯductor dictum casam̄tuz hinc ad dictum terminū ꝑ se: ⁊ alium quem uoluerit uti ualeat ⁊ te. occasione predicta. Quapp dictus Cor. ꝓmisit dicto An. pro se ⁊ suis here. recipienti domum: seu supficiem edificare in eodez casamento: ⁊ soluere ⁊ dare eidez pensionis noīe casamenti predicti quolibet anno. xx. sol. bon. in festo Natiuitatis dñi. Hoc inter eos expressim acto ꝙ si locator dictum terrenuz ⁊ ꝯductor supficiem suā aliquando infra dictum tempus uendere uoluerit teneat' unusquisqz eoꝝ rez suā uēdere uolens alteri denunciare: ⁊ eidem uolenti emere: pro. x. sol. minus q̄ꝫ alteri ꝑsone uendere atqz dare. Quod si is cui denūciatum fuerit. j. viii. dies post ipsam denunciatiōem ad emptiōez recipiendā ⁊ pretium soluendū nō obtulerit extunc liceat uendere uolenti: et cuicūqz uoluerit dare ꝯditiōe hac nullatenus non obstante dummō nullus fiat ꝯtractus: cuius pretextu dicta locatio hinc ad dictum terminū infrigat' Que oīa ⁊ sing. suprascripta promiserunt uicissim. s. unus alteri adinuicez solemnibus stip. ⁊c. ut in proximo dcō instrum̄to locatōis domus ad pēsiōez.

Locatio equoꝝ ad equitandum.

Antonius locauit ⁊ ꝯcessit cor. hinc ad. x. dies unum Rōcinū ferrātem cum comis: ⁊ zuffo: et cum uno freno ⁊ sella extimatū: et appretiatuz cōi ꝯcordia: ⁊ ꝯsensu locatoris ⁊ conductoris. xxv. lib. Bon. du

UVA. BHSC. IyR_225

cendum ⁊ egtandum usqz Florentiaz Confitens ⁊ asserens sibi ab ipso cō ductore de mercede locatiōis ⁊ pretii fore in pecunia numerata itegre satisfactū exceptroni sibi nō date ⁊ non solute mercedis oīno renuncians. Qua propter dictus Lor. promisit solēniter sine aliqua exceptione iuris uel fci se obligādo dicto An. pro se ⁊ suis herstip. dictum Roncinū bene sollicite ⁊ diligenter custodire ⁊ saluare: pascere ac tenere. ⁊ in ipso custodiendo ac saluando summam: ⁊ exactissimam diligentiam curam: ⁊ solicitudinem adhibere. Necnō eundem Rōcinum cum dicto freno ⁊ sella in nullo māgagnatum uitiatū: uel deterioratū: sz eiusdē bōitatis soliditatis ⁊ sanitatis: ut nūc est eidem hinc ad dictū terminū restituere ⁊ pſignare: ⁊ domui sue solvere ⁊ dare eidem: hinc ad dictū terminum predictā extimationē uz xxv. lib. bō. Suscipiens in se ⁊ sup se oēm casuz fortuitū ⁊ euentū incendii naufragii ruine rapine: furti: uiolentie hostilis aggressus uulnerum suppositure: claudature: ⁊ subacture moꝛtis naturalis ⁊ accidentalis ⁊ cuiuscūqz moꝛtis: ⁊ oēm aliam: tam diuino ⁊ humano iudicio: q̄z exquolibet genere culpe: uel alias puenientē: uel cura ipsum equum puenire possit. Quod si dictuz equum cū freno ⁊ sella eque sanum ⁊ solidum ut dictum est: nō restituerit ⁊ pſignauerit eidez aut dictā extimationem nō soluerit termino supradicto: uel si oīa ⁊ sīn. in hoc ptractu prenta nō obseruauerit: aut in aliquo ptrauenerit de iure uel de facto: promisit eidem pſoluere atqz dare duplū ipsius extimationis pene noīe in sing. ca. huius ptractus stip. insolidum promisse: qua soluta uel non rata maneant oīa ⁊ sīn. supraſcripta ⁊ infraſcripta. Preterea si ptingerint eam restitutionem ipsius equi ita sani ⁊ solidi: ut dictuz est: aut ipsius extimationis solutionē ultra dictum terminū dilatare: pacto promisit ⁊ puenit eidez pſoluere atqz dare quolibet die: quo ultra dictū terminum dictā restitutionez: uel solutionem dilatauerit ti. sol. bo. noīe recōpēsationis dānoꝛ ⁊ intereſſe: sub eadem pena: ⁊ ea soluta uel nō: predicta oīa ⁊ sīn firma pdurent. Et nihilominus se solutuz extimationē ⁊ recōpensatiōnem predictā ubicūqz locoꝛ ⁊ foꝛi creditoꝛ petierit ab eodem: ⁊ spāliter tpe foꝛi Mati ⁊ augusti. de bon. ⁊ in ipsis foꝛis. Jrē reficere ⁊ restituere sibi oīa ⁊ sīn. dāna ⁊ expensas: ac intereſſe litis et extra. Pro qbus oībus ⁊ sīn. firmiter obseruādis obligauit eidē oīa sua bona. Renuncians foꝛi priuilegio exceptioni doli: pditioni sine cā in factum actioni: ⁊ exceptioni sibi non locati equi: ⁊ nō habiti: et oi ali auxilio.

Locatio operarum ad apus scripture faciende.

Antonius promisit: et cōuenit solemniter: sine aliqua exceptione iuris uel facti se obligādo Loꝛ. pro se et suis he. stip. scribere sibi unum Digestum uetus in textu: de tali forma et littera uel eque bona ut fecit et scripsit in primo folio primi quaterni eiusdem digesti. Quam qdē litteram ostendit: et ad eius similitudinem: et formam obtulit: et cōuenit illud Digestum se scripturum: et etiā de meliori si poterit: et sciuerit: bona fide continuando bene diligenter et fideliter dictum opus sine sui uel alterius operis interpositione: usque quo dictum Digestum totū scriptū fuerit: et pletum. Et hoc pro. xx. lib. bon. de quibus contentus et cōfessus fuit idē

UVA. BHSC. IyR_225

An.se a dicto cor.habuisse ꝛ recepisse ꝛ.lib.bon. exceptioni sibi non date et nō solute quātitatis oīno renūcians. Residuum aūt ipius summe dictus Cor. solemni stipu.promisit ipsi An. soluere et dare eidem hoc modo:s.xx. lib.bo.duabus partibus ipsius digesti factis. Reliquas uero.x.lib.finito et completo ip'o opere.Que oīa ꝛ sin. suprascripta promiserunt uicissim. s. unus alteri adinuicem solemnibz stibincinde interuenientibus firma ꝛ rata habere et te.obseruare et adimplere et nō cōtrafacere uel uenire aliqua rōne uel causa de iure uel de facto. Sub pena dupli dicte quantitatis stin sin.capitulis huius ꝓtractus a quo libet eoꝝ uicissim insolidum promissa Jtez reficere et restituere unus alteri adinuicem oīa et sin.dāna et expēsas ac interesse litis et extra. Pro quibus oībus ꝛ sin.firmiter obseruandis obligauit unus alteri adinuicem oīa sua bona et pena soluta:uel non:predicta firma perdurent. Si uero fiat locatio ꝛ conuentio de aliquo opere faciēdo:utputa de murando aut de domo edificanda uel de similibus:considera diligenter ea de quibus partes cōcordes fuerint: ꝛ promissiones unius ex una pte ꝓtinue pones:ꝛ postmodum subsequenter promissionem alterius: demum ponas illam clausulā generalem:Que oīa ꝛ sin. ut supra in proximo dicto instrumento.

Locatio ꝛ uentio de seruiendo.

Antonius locauit: ꝛ pacto conuenit Cor.de opibz ꝛ seruitio sibi ꝛ familie sue prestādo hic ad unum ānum proximuz: promittēs soleniter sine aliqua exceptione iuris uel facti se obligando dicto Cor. pro se ꝛ suis here.stip.fideliter et sollicite facere quecūqz sibi ꝛ familie sue atqz negociis suis utilia crediderit:et que cūqz ab eo uel familia sua bona fide precepta fuerint:ꝛ res eius ꝛ familie sue et cuiuscunqz alterius que penes eum fuerint fideliter oī dolo ꝛ fraude remota custodire et saluare ꝛ de ipsis furtuz nō facere:nec uolenti facere cōsentire imo totis uiribus se oppōere: necnō oēm facientē uel facere uolentem aliquod furtum dānum uel iniuriā ipsi dño:qz cito hoc sciuerit uel sēserit eidem manifestare:ꝛ credentias sibi ab ipso dño iposītas fideliter retinere.Et hoc ideo qz dictus Cor.promisit ꝛ uenit solemni stip. dicto A. dare sibi decenter ꝛ debite uictum ꝛ uestituz et calciamentū hinc ad terminū supradictū:ꝛ pro suo feudo et merito iii.lib.bo.s.dimidiā in tali termino ꝛ reliquā dimidiā in fine ānī.Que oīa ꝛ sin.supascripta promiserunt uicissim .s.unus alteri adinuicem solēnibus stibincinde interuenientibus firma ꝛ rata ha.ꝛ te.obseruare ꝛ adimplere:ꝛ nō ꝓtrafacere uel ue.aliqua rōe uel cā de iure uel de fcō. Sub pena.C.sol.bo. adiuicem inter ipsos stip.promissa:ꝛ refectōe dānoꝝ ꝛ expensaꝝ hicinde litis et extra:et oblōe bonoꝝ utriusqz ptis: et pēa soluta uel nō:predicta oīa et sifirma pdurēt.Insup idē A. iurauit cor.ad scā dei euā.predicta oīa et sin. a se promissa firma et rata hab.et te.obseruare et adiplere et nō ꝓtrafacere: uel ue.p se uel aliū de iure uel de fcō Preterea dicti A.precibz et mādatis phi.se principalē ꝓstituens promisit prīcipaliter et isolidū sine aliqua exceptōe iuris uel facti se obligādo d.Cor.pro se et suis he.stip.se factuz et curatuz oī exceptiōe remota qꝰ dictus.A. oīa et sing.a se promissa firma et rata habebit et tenebit obseruabit adiplebit: et nō ꝓtraueniet aliqua rōe uel cā de

UVA. BHSC. IyR_225

iure uel de facto. Ad si nō fecerit: et curauerit ut dictū ē: ꝛ ꝓpterea dictus Lo. dānū aliqd sustinuerit: ut quia dictus Mar. furtuz: uel dānuz ei faceret ꝓseruabit ipse Phi. dictum Loz. indēnem. Sub pena C. sol. bō. stip. ꝓmissa ꝛ refectione dānoꝝ ꝛ expensaꝝ litis ꝛ extra: ꝛ obligatione suoꝝ bonoꝝ oiuz et pena soluta uel nō: predicta oia et sin. firma pdurent Renunciās bñficio noue ꝓstitutiōis de fideiussoribz: ꝛ oi alii auxilio.

Locatio seu ꝓuentio fcā de aliquo q futurus sit discipulus i aliqua arte

Antonius posuit: ꝛ pacto dedit Michaelem fil ū suū magistro Loz. cerdoni ad adiscendā: et opandā artem calzolarie hinc ad qui qz annos proximos: Promittens solemniter sine aliqua exceptione iuris uel facti se obligando dicto Loz. p se ꝛ suis here. stip. se factuz ꝛ curaturuz q dictus Michael eius filius hinc ad dictum terminuz pseuerabit ꝛ ꝓtinue cum dicto magistro Loz. morabitur ꝛ fideliter ꝛ studiose faciet ꝛ operabitur quecūqz dictus magister sibi circa doctrinam ꝛ exercitium ipsius artis ꝓcepit: ꝛ res eius ꝛ cuiuscūqz alterius que essent penes euz bona fide custodiet ꝛ saluabit: ꝛ furtum non faciet: nec uolēti facere ꝓsentiet: neqz fugiet uel discedet ab eo hinc ad terminum supradictū. Quod si aliquod eoꝝ fecerit satisfaciet p hoc ipse An. dicto co. ꝛ eum indemnē seruabit ꝛ spāliter faciet: ꝛ curabit q ipse M. quot diebus añ terminū ꝓter ipsius magistri uoluntatē discedet uel remouebit a cōtinuo exercitio dicte artis tot ei reficiet ꝛ restaurabit in eodez ope ꝛ exercitio ad suā uoluntatez post terminū supra dictū: ꝛ q dabit ꝛ deferet eidez magistro domui sue unuz ansere. s. ꝛ duas focatias ꝛ duos capones quolibz āno in festo sancti Stephani: Et hoc ō qa eꝫ dictus Lo. ꝓmisit dicto An. ꝓ se et suis here. ꝛ uice noīe dicti M. stip. q docebit ꝛ instruet ipsum Mi. bona fide in arte predicta ꝛ dabit eidez quolibz āno duos sotulares. que oia ꝛ si. supascripta promiserunt uicissim. s. unus alteri adinuicez solemnibz stip. hincinde iteruenientibus ꝛc. ut supra habes in primo instrumento huius ca.

Locatio seu ꝓfessio ad affictum.

Antonius de. ꝛ ꝓcessit ad affictum Loz. ꝓ se ꝛ suis here. recipienti ad utendū: ꝛ fruendū ꝓ certo affictu: ꝛ redditu petiā unaz terre uineate positā in curia sancti georgii: cuius tales dicunt pfin. ꝛc. hinc ad y. ānos proximos: Promittens solemni stip. ipsi Loz. predictā ꝓcessionē firmā ꝛ ratā ha. ꝛ te. ꝛ nō ꝓtrafacere: uel ue. ſz ipsam rem hinc ad dictū terminum ab oi hoie ꝛ psona legitime defendere auc. ꝛ desbri. et nullam dationem obligationem uel contractum in ea re uel eius occasione facere: cuius pretextu dicta cessio infringatur: uel quominus ipse Loz. dicta re uti ꝛ frui ualeat hinc ad terminum supradictum. Et hoc ideo q ꝓuerso dictus Loz. promisit ꝛ conuenit ipsi An. ꝓ se et suis heredibus stip. dictaz uineā bene colere: et conseruare: ipsam quoqz et iura sua mān te. et ea uti ꝛ frui fideliter arbitrio boni uiri et noīe affictus et redditus quolibet anno dare ꝛ deferre sibi Bon. domui sue omnibus suis expensis. ꝛ. corbes uini puri eius uz q ex dicta uinea percipietur uel eque boni. In fine uero termini uineam ipsam eque cultam et laboratam: et in eodem statu: ut nunc ē sibi dimittere et ꝓsignare. Que oia ꝛ sin.

UVA. BHSC. IyR_225

suprascripta promiserūt uicissim. s. unus alteri adinuicem ꝛc. p oīa ut supra habes in primo istrumēto huius ca. de locatione domus ad pensionem. Et nota ꝙ si molendinū: aut terra detur ad affictū similem formā seruabis: ponendo tñ pacta ꝛ ꝯuentōes que agēt inter ptes: ꝛ utendo uerbis ꝯgruentibꝫ negocio. Locatio seu ꝯcessio terre ꝛ uinee date ad laborandum.

Antonius de. ꝛ ꝯcessit ad laborandum Cor. pro se ꝛ suis he. recipienti unam petiam terre aratorie uineate positam in uilla Bagnarole in loco qui dicit fundus iuxta Pe. ex una parte ꝛ iuxta Mar. ex altera: hinc ad quinque annos proximos. Promittens hanc ꝯcessionem firmā: ꝛ ratam habere ꝛ te. ꝛ obseruare: hic ad terminum supradictū. Et econtra dictus Cor. promisit ꝛ ꝯuenit solenni stip. dicto An. predictā terraꝫ ꝛ uineāuꝫ que aratoria est: ꝯgruis tpibꝫ bene arrūpere remenare ꝛ terzare: ꝛ quarto sulcu seminare: oībus suis expēsis ꝛ seminibus: siue cum dimidia suorū seminū reliqua dimidia sibi a dño cōcedenda. Illa uero que uineata ē quolibet anno suis tpibus bene putare ꝛ releuare ligonizare ꝛ remenare: oībus suis palis ꝛ pticis atqꝫ iuncis: sepes ꝛ fossata loci predicti bene manutenere: ipsam quoqꝫ uineam propaginare ubicūqꝫ fuerit opportunuꝫ: ꝛ arbores non incidere contra dñi uoluntateꝫ: ꝛ quolibet anno trahere ꝛ ponere in ipsam terram ꝛ uineā. x. currus proprii letaminis. Preterea segetes metere triturare: uuas uindemiare: ceterosqꝫ fructus colligere oībus suis expensis ꝛ laboribus ꝛ fructuum oīum parciēdoꝝ ex possessione predicta. s. bladiuarum ꝛ ceteroꝝ fructuum tā arboꝝ quā alioꝝ dare ꝛ ꝯsignare ꝛ deferre eideꝫ Bon. domum suā dimidiam bona fide suis tpibus oībus suis expensis. Que oīa ꝛ sin. suprascripta promiserūt uicissim. s. unus alteri adinuicem solēnibus stip. hicinde interuenientibꝫ firma ꝛ rata ha. ꝛ t. ꝛc. ut in primo istrumento de locatione domus ad pensionem. Et nota ꝙ si fuerit solummō uiea aut terra: que dabit ad laborādū sumes ex forma predicta ꝯctum secundū naturā negocii ꝛ secūdū pacta inita inter partes. Lacatio seu concessio boum datorum ad laboranduꝫ.

Antonius fuit ꝯtentus ꝛ ꝯfessus se habuisse ꝛ re. ad laborādum ad quartā ptem lucri uel dāni a Cor. duos boues. s. unū bonellum cū cornibus aptis: ꝛ alium roseū cū cornibus eleuatis. pretii ꝛ extimationis. xxv. lib. bo. hinc ad unū annuꝫ primū. promittens solēni stip. d. Cor. ipsos boues fideliter ꝛ diligenter custodire ꝛ saluare pascere ac tenere oībus suis expensis. Ipsosqꝫ nō uēdere alienare uel obligare sine expressa dñi licentia ꝛ mādato in se dictoꝝ boum semp dñium reseruātis. Ita ꝙ a quocūqꝫ altero possidente: pleno iure ualeat uendicare. ꝛ pro sūma dicte quarte ptis sui laborerii dare ꝛ deferre eidem bō. domui sue. xii. corbes frumēti boni pulchri ꝛ nitidi in festo Sancte Marie mensis augusti. In fine uero termini dictos boues aut predictaꝫ extimationem cuꝫ quarta pte lucri: siue tantū minus ipsa extimatione: quātū fuerit quarta dāni: ipsi dño dare ꝛ cōsignare. Veꝝtñ si dicti boues aut alter eoꝝ ipsius laboratoris aut eius nūcii uel familiaris culpa dolo fraude: uel mala custodia perierit: aut deuastatus uel perditus fuerit: ad ipsum laboratorem spectet singulariter totuꝫ damnum. Et si contigerit eum ipsos bo

UVA. BHSC. IyR_225

boues p octo dies ultra dictum termi
num retinere quin eos uel dictā exti
mationem cōsignet: ut dictum est: ex
tunc deinde ad unum annum ꝛ sic de
singulis annis ipsos a dño retinere: ꝛ
eisdem pactis ꝛ ꝓditionibus teneat:
si de ipsius dñi processe it uoluntate:
qz sic actum est inter eos. Que oia et
sin. suprascripta promisit idem An.
ipsi Coz. pro se ꝛ suis here. stip. firma
ꝛ rata habere ten. ꝛ non contrafacere
uel uenire aliqua rōne uel cā de iure
uel de facto. Alioquin promisit eidez
psoluere atqz dare duplum ipsius ex
timationis ꝛ preti: pene nōie stip. in
singulis ca. huius ꝓtractus insolidum
promisse: qua soluta uel non rata ma
neant oia ꝛ sin. suprascripta ꝛ infrasc.
Et nihilominus unum quodqz predi
ctoz: prout promisit ꝛ ꝓuenit se resti
turum solutuz ꝛ daturum ubicūqz
locoz et fori ipse Co. petierit ab eodē
ꝛ spāliter tpe fori maii ꝛ aug. de bon.
ꝛ in ipsis foris. Item reficere et resti
tuere sibi oia ꝛ sin. dāna et expensas
ac interesse litis ꝛ extra. ꝛ de his cre
dere suo simplici uerbo sine sacramē
to uel alia probatione. Insup promi
sit preceptum recipe a cōi bo. de predi
ctis oibus ꝛ sin. adimplendis hinc ad
tertiam diem. Sub pena. x. lib. bo. sti.
promissa. ꝛ pena soluta uel non: predi
cta oia ꝛ sin. firma pdurent. Pro qui
bus oibus ꝛ sin. f rmiter obseruandis
obligauit eidem oia sua bona. Renū
cians fori priuilegio exceptioni sibi ñ
datoz ꝛ non habitoz bouz ex dictū cā
ꝛ omni alii auxilio. Verūtamen nota
qꝫ ꝓtractus predictus maledictā usuze
ꝓtinet prauitatem. Quod tō dictum ē
qꝫ illi qui tale pactuz se legitime face
re posse putant ab hac errozis ꝛ pacti
uia resiliant: sz ex huiusmōi ꝓcessione
sumi pōt ꝓtractus rōabilis ꝛ fidelis:
dummō formā predictā in tribus mu
taueris locis. Qz ubi dicit ad quartā
ptem lucri uel dāni: dices solūmō ad
quartā ptem lucri. Secundo ubi dicit
sive tantū minus ipsa extimatione: qꝫ
tum fuerit quarta dāni: dices sive tan
tum minus ipsa extimatione quantū
fuerit totum dānum. Tertio postqꝫ di
xeris ad ipsum laboratorē spectet tin.
totum dānum. addes hoc. Et si diuio
iudicio uel fortuito casu perierit: totū
dānum ad dñm ptineat antedictum:
ꝛ ita erit ꝓtractus bonus ꝛ iustus: qz
dñs bene recepit in se diuinū iudiciū
quod qdem diuinum iudicium in aia
libus ꝛ corporibus nostris euitare nō
possumus quanto magis ergo illud i
rebus recusare non debemus.

Socidum ad saluum capitale.

Antoniꝰ fuit ꝓfessus ꝛ prētus
se habuisse ꝛ recepisse in socci
dam ad saluū capitale a Coz.
unam uaccā bonellā preti ꝛ extimati
onis. x. lib. bō. Promittens soleni sti.
dicto Coz. dictā uaccā: ꝛ omnez futuz
eius fetum ꝛ fructum diligenter et fi
deliter custodire ꝛ saluare pascere ac
tenere oibus suis sumptibus ꝛ expen
sis. Et ipsam uaccā aut aliquez eius
fructum uel fetuz nō uendere uel alie
nare sine dñi licentia ꝛ mādato spāli
in se semper dānum reseruantis ita qꝫ
possit eam a possidente quolibet uēdi
care. Ex fructibus uero ꝛ fetibus uac
ce predicte priorībus uz: q ex ipsa su
mentur tantuz ipsi dño consignare et
dare quousqz sibi de ipso capitali pre
tio ad integz satisfaciat. Et eo capita
li cōsignato et dato totius eius quod
abide superit dimidiā dare dño supra
dicto. Verūtā si uacca predicta: aut ali
qs eius fructus uel fetus ipsius An.
uel eius nuncii. sive familiaris culpa:
aut dolo uel mala custodia pierit: aut

UVA. BHSC. IyR_225

pditus uł deuastatus fuerit: dicto dño restituat adintegꝝ preciũ supradictuz cum oĩ dãno uel interesse suo. Sed si diuinũ iudiciũ uel fortuitus cõtigerit casus: tũc spectet dãnũ ad dñm totũ. Que oĩa ⁊ sin. suprascripta Idẽ An. ꝓmisit solẽni stip. dicto Cor. firma et rata hẽre ⁊ te. ⁊ obseruare ⁊ ñ ꝯtrafacere uel uenire aliqua rõne uel cã de iure uel de facto. Sub pena duplici dicti precii stip. ꝓmissa: ⁊ refectiõe dãnoꝝ ⁊ expensaꝝ litis ⁊ extra. ⁊ obligatione oĩuz suoꝝ bonoꝝ: ⁊ pena soluta uel non: predicta omnia ⁊ sin. firma pdurent. Renuntiãs exceptioni sibi ñ date ⁊ ñ hĩte uacce ex cã ⁊ pacto predicto ut dictũ est: ⁊ oĩ alii auxilio.

Socidum pecudũ sub alia forma.

Antonius fuit ꝯfessus ⁊ ꝯtentus se hũisse ⁊ recepisse in socidaz a Cor. xxv. pecudes precii ⁊ extimationis. xx. lib. boñ. hic ad tres ãnos ꝓximos. Promittẽs solẽni stip. dicto Co. dictas pecudes ⁊ oẽs ipsaꝝ futuros fructus uel fetus fideliter ⁊ diligenter custodire ⁊ saluare pascere ac tenere omnibus suis expensis. Et ipsas aut ipsarum fructus uel fetus ñ uendere uel alienare sine licẽtia ipsius dñi: ĩ se semper doñiuz reseruãtis ita ꝙ possit eas a possidẽte quolibet uendicare fructuũ uero ⁊ fetuũ ipsaꝝ ouiũ. s. agnoꝝ lane ⁊ casei dimidiã bona fide dicto domino ad uoluntatem suã consignare dare ⁊ in fine termini zeppos. s. ipsas easdẽ pecudes socide supradicte uel illas: que ex eis tunc tẽporis extabunt ipsi domino restituere ⁊ ꝯsignare. Veꝝtñ si dicte pecudes: aut aliqua ipsaꝝ uel eaꝝ fructus: uł fetus ipsius An. siue eius nũcii seu familiaris culpa aut dolo uł mala custodia pierint: aut pditi uel deuastati fuerit: totũ dãnũ spectet ad eũ. Si uero diuino iudicio: uel fortuito casu hoc euenerit: ad dictũ dominũ spectet dãnũ dũmodo ipse An. de hoc ipsi dño ꝑ presentatiõez corii pecudis mortue: uel aliter faciat fidez plenã. Que oĩa ⁊ sin. suprascripta ⁊c. ut supra in proximo dicto instrumento.

Electõ presbyteri: aut rectõis eccłe.

Cum defuncto bone memorie domino Cãdolfo sacerdote ⁊ rectore ecclesie sancti Alberti uacaret ipsa ecclesia sacerdote: ⁊ ꝑpea ĩ substituẽdo successore ĩfrascripti parochiani dicte ecclesie. ad sonũ campãe per nũcium solẽniter requisiti ĩ eadẽ ecclesia ꝯuenisset. s. talis ⁊ talis facta tãdẽ inqsitõe diligẽti ⁊ spũs sci gratia inuocata ad honorem dei ⁊ beate uirginis Marie sanctiqz Alberti ⁊ oĩum sanctoꝝ. ĩ. ceteros ibi noĩatos plena cõcordia: ⁊ cõsensu in dñm Petrum Benaliũ uirũ utiqz multa honestate preditũ unanimiter ꝯsenserunt: ⁊ ipsũ in presbyteꝝ: ⁊ rectorez dicte ecclesie postulauerunt eligendo: ⁊ postulãdo elegerũt: ut hoc mõ uł quoqcũqz alio quo ipsa electio ualere põt melius ⁊ tenere: ualeat et teneat pleno iure.

Electõ de aliquo facto Abbate alicuius monasterii per formam compromissi facta.

Cum olim bone memorie dño Phi. Abbate monasterii sãcti Prosperi uiã uniuerse carnis ingresso: ⁊ ĩ eadẽ ecclesia ipsius corpore tumulato fratres ⁊ mõachi eiusdez monasterii ad tractandũ de futuri pastoris substitutõe: in ca. cõuenissent: ⁊ cõsideratibus eis ꝙ potius in paucis sepe sanioris cõsulii spiritus uẽit: uno ꝯsẽsu ⁊ unanimi uolũtate tres ex eis s. dñm T. dominũ. B. ⁊ dñm. M. ut puta fidelissimos uiros pro futura facienda electiõe pastoris. Reliqui oẽs

UVA. BHSC. IyR_225

ibidem cõtinuo elegissent ipsã eis electionez z omnem sup eandem electionez ipsoz oium uices totaliter cõmittentes. z plenã eis auc. potestatez z licentiã dãtes illũ i pastorez z Abbatẽ ipsius monasterii eligendi: quez p bono statu ipsius monasterii: in spiritualibus z tpalibus uiderint z decreuerit meliorez: iidez domini T. B. z M. discedentes in partez z oãtibus eis spiritus sancti gratiã inuocantes: post sollicitam: z longã examinationẽ: cõsiderata dñi. Jo. honestate prudẽtia moribus z uite mltiplici sãctitate z ex auc. z potestate eis tradita i ipsũ dñz Jo. unanimiter ꝓsenserũt z inuocato nomie. Patris z filii z spiritus sãci: uice z nomine oiuz fratz z totius capli predictoz ipsuz nominauerunt: eligendo z elegerunt nominãdo in pastorẽ z Abbatẽ mõasterii añdicti: electionẽ ipsã moz coã dicto ca. publicãtes: z dis oibus mihi ifrascripto no. publi mandantes conficere instrumentum.

Electio de aliquo in Abbatem alicuius loci per formam scrutinii facta.

QVm defuncto olim bone memorie dño Phi. Abbate mõasterii sancti Prosperi uiã uniuerse carnis igresso z ipsius corpore i eadẽ ecclesia tumulato: fratres z mõachi eiusdez monasterii hii uz ad quos successorez spectet electio: et ad tractã dũ de futuri pastoris substitutiõe i cauenissent: et uno cõsensu ac unanimi uoluntate tres ex eis. s. dñz B. dñm. M. z dñm T. p inquisitione diligẽti scrutinio uotis fratruz. Reliqui oẽs p tinuo elegissent: z iidem domini. B. M. z. T. discedentes i partez ex commisso eis officio z̃ concessa eis auct. predicta primo ad se dominum Jacobuz uocauerunt adiurantes eum per deum uiuũ: ut euz nominet: in quez ex uoto consensit: z quẽ credit p bono statu ipsius monasterii in tẽporalibus z spiritualibus meliorem Ipso itaqz dõno. Ja. nominante protinus dõnũ Ja. z consentientem in ipsum eodem qz consensu z nominatiõe scripta subsequenter talem alium uocauerunt: quo etiam per deuz uiuuz modo simili adiurato nominauit talem z cõsensit in ipsũ quo consensu z nominatione scripta. deinde talem aliuz uocauerunt ipsum eodem modo etiã adiurãtes: qui talẽ nominans cõsensit i ipsũ unde hac nominatione scripta de sin. Postqz aũt ipsi tres: ceterorũ fuerint uota scrutati: examinauerunt eadẽ ad iuratione premissa hoc modo adinuicez semetipsos. duo eniz ex eis tertiũ adinuicez sũt scrutati: z ita diligẽti inquisitõe: ut dictũ est de se ipsis facta dictus domnus. T. noiauit talẽ z cõsensit in ipsuz: z dictus domnus. B. nominauit talez z consensit in ipsum z dictus dõnus. M. nominauit talem z cõsensit in ipsũ Igitur singuloz fratrũ uotis singilatim: z secreto scrutatis: z diligentissime inquisitis eisdez i scriptis redactis dicti tres sua z predictorũ aliorũ uota oium fratrum mor in presentia totius capli publicauerũt ipsa legi per ordinẽ facientes z cuz facta fuisset diligẽs collatio: zeli ad zelũ numeri ad numeruz z meriti ad meritũ qr rõne zeli numeri z meriti z uota fratz nominãtium eundez dominũ Jacobũ: z cõsentientiuz in eundẽ sũt plura z potiora reperta. Surgẽs ineõtinenti unus de seniorib⁹ uz dõnus Michael de uoluntate ipsius ca. fratz uice et noie ipsoz fratz et totius ca. inuocata gratia spiritus sãcti: ad honorez dei et beate Marie uirginis et sãcti Prosperi: omniumqz sanctorum. predictũ dõnum Ja. elegit in. pastorẽ

UVA. BHSC. IyR_225

et Abbatē mōasterii antedicti: electionem ipsaz coꝝ oībus fratribus et toto ca. publicas subsequenter: et sic dicta electione ipsi dño Ja. portinus nūtiata: lz ex humilitate se plurimuz excusaret. et se insufficientez assereret ⁊ indignū fratribus tamen instantibus uehementer timens diuinis dispositionibus ꝓtrarie: ⁊ ꝓpterea iugo dominī ⁊ uolūtatis dei cernicē coꝝdis humilians diuine pietatis auxilio inuocato: ex quo collisis erectio: ⁊ labsis donat uirtus: assentiendū duxit: licet timide deuote tñ ac humiliter uotis fratꝝ electionem ipsam officiū ⁊ onus impositum suscipiens ⁊ ecceptās. Itaqz fratribus magna exultatōe gaudentibus psallētibus ⁊ cantātibus altis uocibz Te deū laudamus Campanis pulsātibus ipsum domnū Ja. sūmentes: ⁊ ducentes in ecclesiam supradictam: inuocato nomie patris ⁊ filii ⁊ spiritus sancti eundē in sedem pastorez ⁊ Abbatem cū coꝝdis iubillo posuerūt mādātes mihi infrascripto. notario publicum conficiam instrumentum.

Priuilegiū creandoꝝum notariorū ab aliquo auctoritatez habēte ꝓcessū.

DE imperialis plenitudie potestatis i egregios uiros comites de panico: idcirco creandoꝝ tabellionū iurisdictio emanauit: ut eisdem iurisdictiōis gratiā imperii refūderent i subiectos: ea propter ex idulto eis super hoc ad imperiali culmie priuilegio speciali ut i eodem euidentius ꝓtinetur. Vir nobilis dominus An. comes de panico: An. Boetii publicuz auctenticum Tabellionez creauit: ⁊ fecit: ipsumqz flexis genibus de uote iuscipientez de arte ac officio tabellionatus publice operando tam i instrumentis ⁊ ultimis uoluntatibus ⁊ quibuscunqz iudiciozuz actis auctē tice ꝓscribendis: cz̄ in omnibus: ⁊ singulis faciendis: que ad officiū dictū spectāt p oēs terras: ⁊ loca: que ℞o. pfitent Imperiū: cū pena: ⁊ calamario legitime inuestiuit. Qui An. ipsi dño Comiti uice ⁊ noie imperii ℞o. recipiēti coꝝporale prestās fidelitatis debite sacramentū: iurauit etiā ad sancta dei euangelia tā instrumēta pu. cz̄ priuata: ultimas uoluntates quecūqz iudicioꝝ acta: ⁊ oia ⁊ sing. que ex debito ipsius officii facienda occurrerit ⁊ scribenda iuste pure ac fideliter oī simulatione: ac machinatione: falsitate ⁊ dolo remotis scribet leget: ⁊ faciet: ⁊ scripturas illas quas in pu. debuerit formā reddigere: in membranis: et non in chartis abrasis Legaliter conscribet: necnon sententias et dicta testiū quo usqz pu. fuerit ⁊ apta sub secreto fide liter retinebit. Et oia recte faciet: que ad idem officium pertinebunt.

Sextum ca. incipit in quo infrascripti continentur tituli uz.

Abentur in hoc operis sexto capitulo. cō promisi laudi: pacis: et cōcoꝝdie. societatis ⁊: diuisionis ⁊ denūtiatōnis dispositā per ordinem instrumenta.

Compromissum.

DE lite: ⁊ sup lite ⁊ ꝓtroversia que uertebat ⁊ erat iter An. ex una parte ⁊ Coꝝ. ex altera: Que qdē talis erat Petebat nāqz dictus An. a dicto Coꝝ. C. lib. boñ. quas dicebat ipsū Coꝝ. sibi debere: occasiōe societatis seu rōe societatis hactenus iter eos habite: ad pānos emendos: ⁊ uendendos. Ad qdem dictus Coꝝ. negabat ⁊ ipse An. ex una pte ⁊ Coꝝ. ex altera. Cōpromisserunt cōiter ⁊ cōcoꝝditer i Pbi. tanqz i arbitꝝ ⁊ Arbi

e ⁊

UVA. BHSC. IyR_225

tratorē amicabilem cōpositorez: dispē satorem: z bonū uirū. Promittentes p se z eoruz heredes adiuicem .s. una pars alteri solēnibus stipu. bincinde iteruenientibus: z ipse ambe ptes dicto arbitrio z arbitratori pro se z suis heredibus stip. stare parere obedire et nō ptrauenire: aliqua rōne ul' cā de iure uel de facto oi laudo arbitrio: dcō diffinitioni: z pnūtiatiōi eius: que uel quas iter eos sup predictis: aut aliquo eoz ul' predictoz occasione: fecerit: dixerit: pronūtiauerit: diffinitiueri: aut arbitratus fuerit cū scriptura uel sine: semel uel pluries diebus feriatis: z ñ feriatis: sedendo z stando. Quācūqz z quōcūqz: qualitercūqz: z ubicūqz: cum iuris cognitione: z oi iuris solēnitate z cognitiōe omissa: ptibus presentibus z absentibus: dum tñ citatis: nulloqz pretermisso obstāte. Sub pena .l. lib. boñ. stip. adinuicē iter eos z ab ipsis ambobus dicto arbitro z arbitratori i fin. capitulis huiusmōi cōpromisit z laudi seu arbitrii ferendi insolidū pro missa: que totiens in solidū comittat z exigi possit quotiēs ptrafactū fuerit z refectione dānoz z expensaz litis z extra: z obligatōe bonoz utriusqz partis z pena soluta uel nō hoc cōpromissum z laudū seu arbitriū ferendū nichilominus obtineat plenaz firmitatē

Nota q differentia est inter arbitz z arbitratorem nam arbiter est qui iudicis partes sustinet: z qui cognoscit ordinario iudicio: sicut iudex: z ab huiusmodi sententia appellari nō pōt z sententia huius dicitur arbitriū. Arbitrator est qui nō seruatio iuris ordine cognoscit z diffinit amicabiliter inter partes z pnūtiatio hec dicit laudum z ab hoc potest apellari z illud potest reduci ad arbitriū boni uiri. Itē scias q arbiter esse prohibetur minoz .xxv. annis z furiosus z seruus z femina z hi qui iudicez esse ñ possūt: arbitri esse non possunt. quia ad instar iudiciorum huiusmodi arbitria sūt redacta. Arbitratores autez multi esse possunt: qui non possunt esse arbitri. .s. iudices ordinarii: ut Proconsul z preses prouincie z etiaz monachi. Nocio insup Arbitri expirat instātie finito tpe iudicii .i. triēnio. Preterea psone: que i arbitrū cōpromittūt tales esse debent que stare in iudicio: z subiire iudiciuz possūt De crimine i arbitrū cōpromitti ñ pōt: sz i arbitratorē. Insup in compromissis oz appōi pena. Itē arbiter uel arbitratō nō pōt sup alio arbitrio arbitrari uel laudari qz sup eo: quod in cō promisso ptinetur: qz nō potest excedere fines compromissi uel mādati. Alī quis ēt nō pōt cōpelli recipere cōpromissū: sz receptū cogit cōsumare: nisi iustā habeat excusationē quā qdē habere pōt ex multis causis. Letez scias q aliqñ fit cōpromissū solūmō i arbitz aliqñ solūmō i arbitratorē aliqñ i arbitz z arbitratorē simul ut supra i predicte instrumēto.

Lauduz seu sentētia arbitramenta lis ab arbitro pro arbitratoz elata.

IN christi noie ām. Ego Phi. electus cōmuniter z cōcorditez Arbiter: z arbitratoz: z amicabilis cōpositoz ab An. ex una parte: z Coz. ex alia: sup lite z de lite z cōtrouersia: que uetebatur z erat iter ipsos prout i cōpromisso ab e s in me facto euidentius ptinetur: habita deliberatōne solēni: z auditis: z intellectis oibus que super questione predicta dicere. z ostendere uoluerunt: z utriusqz partis diligenter iuestigata: z cognita uolūtate: pro bono statu pacis z cōcordie ex uigore compromissi i me facti: Dei noie iuocato laudo arbitroz dico

UVA. BHSC. IyR_225

pronuncio atqz mãdo: q dictus Cor-
det z soluat ipsi An. Ex. li. boñ. s. ter
tiã patrem hinc ad pasca resurrectõis
dñi: z aliã tertiam patrem deinde ad
unũ annũ. Reliquã uero z ultimã ter
tiã ptem hic ad festũ sancti Petri mẽ
sis iunii primi. Pro bis que puenerũt
ad manus dicti. An. z ratõibus socie
tatis predicte. Et q ũa ps alteri adiui
cẽ de oĩbus z sin. aliis: que unus ab
altero occasiõe uel pretextu societatis
ꝓdicte petẽ poterat faciat finẽ: refuta
tionẽ: diffinitionẽ z pactũ de ulterius
nõ petendo p solẽne z pu. istrumentũ
hodie p tota diez. Et hec oĩa z sin. lau
do pnuncio atqz mando fieri obserua
ri z adimpleri. Sub pena i cõpromis
so apposita seu addita z in fin. capitu
lis laudi z cõpromissi: si contrafactuz
fuerit comittenda. Salno z reseruato
mihi iure Arbitrii z quolibet predcõ
ruz z potestate declarandi z interpre
tandi super predictis ubicũqz z quan
docunqz fuerit opportunũ z super pre
dictis z predictoz occasione: iterum:
semel: z pluries pronunciandi: utraqz
parte presente ad hoc laudum z arbi
triuz audiendum: Vel dicto An. põte
ad hoc laudum z arbitz audiendum
Ipso uero Cor. absente licet legitime
z pemptorie citato. Si uero ambe par
tes presentes fuerint z amologent: z
pfirment laudũ: ita dices: ambabus p
tibus z ptinenti laudũ z arbitriũ amo
logãtibus z pfirmãtibus supradictuz.

Et nota q si fuerit arbiter dũtaxat
q ferat arbitriũ: z q cognouerit d lite
ordinario iudicio debet uti diffinitiua
sentẽtia ut. j. habebis i ca. de iudiciis.

Pax z concordia.

Antonius ex una parte: z Co.
ex altera: fecerunt adinuicem
osculo pacis uicissim inter eos
ueniente pacem perpetuam finem re
missionem atqz pcordiam spãliter de
uulneribus que dicebant illata esse ab
uno alteri uicissim: de qbus qdez uul
neribus erant accusationes hincinde
facte: z gñraliter de oĩbus iniuriis: z
maleficiis offensõibus: siue ptumeliis
dicto uel facto illatis ab una parte al
teri. Promittentes adinuicem p se z
eoz hẽdes. s. unus alteri uicissim solẽ
nibus stipu. q super accusationibus
factis predictorum occasione per se uel
alios ulterius non procedent: nec ali
quas denuo istituent nec institui pcu
rient nec etiã aliquis eoz operã dabit
q a potestate: uel eius iudicibus pro
inquisitione uel alio quocunqz modo
aduersus aliorũ pcedatur. Supra pre
dictam pacem: finẽ remissionem atqz
cõcordiaz: z omnia z sin. suprascripta
perpetuo firma z rata habebit: z tene
bit z nõ contrafaciet per se uel alios
aliqua ratiõe uel causa de iure uel de
facto. Sub pena. C. lib. bõ. stip. adiui
cem inter ipsos i fin. ca. huius contra
ctus insolidus prumissa z refectõe dã
norum z expensarum litis z extra et
obligatione omnũ bonorum utriusqz
partis: z pena soluta uel nõ predicta
omnia z sin. firma perdurent. Mo
ta tamen q si nõ fiat pax sed sola con
cordia: finis z remissio: tunc subtrabes
hoc quod dictũ est. s. pacis osculo in
terueniente pacẽ perpetuã: z hanc di
ctionez pacem ubicunqz de ea i istru
mento fit mentio. Item si cõtigerit i
uriam: uel offẽsaz ab una parte alteri
factã esse: tunc fiat pax: siue remissio:
z cõcordia ab illo qui iniuriaz recepe
rit: et: qui intulerit z nõ erit tunc mu
tua cõcordia z remissio sed solũmodo
simplex. Item nota q paces seu cõ
cordie z remissiones aliqñ fieri solent
per procuratores: qd si fient facies q
cõstituant specialiter ad hoc: z facies

e ij

UVA. BHSC. IyR_225

i instrum̄to pacis mētionez: ex qbus i
strum̄tis ꝓcuratōes sūt: ⁊ ꝙ ipsi ad hoc
specialiter ꝯstituti ꝓcuratorio noīe pa
cē faciāt: ⁊ mlta alia circa hec iterueni
re solēt scdz diuersa pacta inita inter
ptes que oīa exprimi ñ possent: sicut
nec oēs hōinū uolūtates. Societas.

Antonius ex ūa pte: ⁊ Cor. ex
altera Mercatōibus ⁊ negocia
tiōibus qbuscūqz tā pānoꝝ q̄z
aliaꝝ quarūcūqz reꝝ: de qbus negociā
dū ⁊ mercādū ꝯcorditer decreuerūt: so
cietatē hic ad tres ānos adiuicez ꝯxe
rūt. In qua qdez societate ꝑ suo capi
tali dictus An. ꝯtulit ⁊ posuit. cc. lib.
bō. ꝓut dictus Cor. cōfessus ⁊ ꝯtentus
fuit: exceptiōi ñ collate posite: ⁊ ñ ꝯsi
gnate ab ipso An. i dicta societate q̄z
titatis pecunie p̄dicte: oīno renūtiās.
Ipse Cor. i eadez societate ꝑ suo capi
tali posuit ⁊ ꝯtulit. C. lib. bō. ꝓout di
ctus An. ꝯfessus: ⁊ cōtentus fuit: exce
ptioni ñ posite collate ⁊ cōsignate ab
ipso Cor. i dicta societate q̄ztitatis pre
dicte oīno renūtiās. Qua ꝓpter ipsi
An. ⁊ Cor. ꝓmiserūt adiuicem ꝑ se ⁊
eoꝝ hēdes. s. unus alteri uicissiz solēni
bus stip. hīcide iteruenientibus: fideli
ter ⁊ studiose negociari atqz mercari ⁊
ꝓmouere societatez predictā ⁊ i ea lu
crū: ⁊ profectū sollicite ꝓcurare: ⁊ res
⁊ bona ipsius societatis diligenter cu
stodire: ⁊ saluare ⁊ qcqd ex ipsa socie
tate uel eius occasōe ad manus alicu
ius eoꝝ ꝑuenerit in eadem societate
adintegꝝ consignare ⁊ debita ñ cōtra
here: uel credentias facē sine amboꝝ
unanimi ꝯcordia ⁊ ꝯsensu. Preterea
ratiōes societatis ostendere ⁊ uidere
⁊ facere qñcūqz unus alteꝝ de hoc du
xerit reqrēdū. Insup comoda ꝓfectus
⁊ lucra: ⁊ ēt qd absit dāna si ꝯtigerit
cōicare ⁊ ꝑticipare adiuicē scdm ꝙ li
bra capital' uniuscuiusqz ꝯtigerit. In
fine uero termini l' āni si ꝯcordes fue
rint deducto ⁊ detracto ab unoquoqz
ipsoꝝ capitali suo predcō: si super fue
rit lucꝝ illud fidel'r adiuicē diuidere.
Ita ꝙ ex eo ad unū quēqz eoꝝ tm̄ spe
ctet: ⁊ ꝑueniat q̄ztū ꝑ rata capital' uni
uscuiusqz ꝯtiget. Que oīa: ⁊ sin. supra
scripta ꝓmiserūt uicissiz ⁊c. ut i istrum̄
tis mutue ⁊ uicissitudinarie ꝓmissōis.

Diuisio.

Antonius ⁊ Cor. fr̄es filii. q.
Johānis uolētes ad diuisiōez
oīuz ĩscriptoꝝ bonoꝝ iter ipsos
cōiuz ꝑuēire: fecerūt de ipsis bōis cōi
ꝯcordia duas ptes: ponētes ⁊ designā
tes i una pte talē domū positā i tali lo
co itra tales ꝯfines. Itē unū tinaciū ⁊
duas uegetes ⁊ tales ⁊ tales ⁊c. Que
qdē pars de cōi ipsoꝝ ꝯcordia ⁊ utrius
qz ꝯsensu ipsi An. ꝑuenerit i ptē ⁊ eā
ipse An. de ipsius Cor. uolūtate ꝑ sua
ꝓtōe elegit ⁊ accepit: ⁊ de ea se ꝯtētū
uocauit ⁊ dixit. saluo tm̄ qd de ĩscripta
adiectōe iferius exprimet' in alia uero
pte designauerūt ⁊ posuer̄t unā petiā
terre arratorie positā i tali loco itrata
les ꝯfines. Itē talez ⁊ talē rē. Et hec
pars cōi ꝯcordia ⁊ utriusqz ꝯsēsu ipsi
Cor. ꝑuenit i ptez ⁊ eā de ipsius An.
uolūtate ꝑ sua portōe elegit ⁊ accepit
⁊ ea se ꝯtētū uocauit ⁊ dixit. Hoc tm̄
iter ipsos acto ⁊ dicto ꝙ qꝛ dicta pars
Cor. melior ē pte An. supradicta: de
beat ipse Co. dare ⁊ soluere ipsi An.
pro equalentia ⁊ coequatiōe sue ptis
ad dictā ptez An. xx. lib. boñ. hic ad fe
stuz natiuitatis dñi et de ipsis soluen
dis ei solemnez ꝓmissionez et obliga
tionez facere publicū instrum̄tū. Item
actū ē expressiz iter ipsos ꝙ si quo tpe
alicui eoꝝ litez uel qōnez moueri cō
tigerit de aliqua reꝝ aliaꝝ que sibi ob
uenerint in ptez ꝯmunibus expensis
procuret': et stet' i lite: et res de qua lis

UVA. BHSC. IyR_225

mota fuerit expensis cōibus defenda tur: ⁊ si euinci ꝯtigerit dānū inter eos pariter sit cōe. Quā diuisionez et om nia et s n. suprascripta ꝑpetuo ꝓmise rūt adiuicē ꝑ se ⁊ eoꝝ hēdes. s. unus alteri uicissim solēnibus stip. hincinde iteruenietibus firma ⁊ rata habere ⁊ tenere: ut i instr̄o Arraꝝ primo uz. hu ius operis. Nota tñ ꝙ huiusmodi diuisiōes aliqñ fiūt ꝑ sortez: aliqñ per cōpromissū: ut qꝛ ñ possūt ꝯsortes ꝯcor dare de ꝑtibus cōpromittūt i aliū ⁊ in hoc reducit̄ ad naturā cōpromissi ⁊ lau di: Aliqñ ordine iudiciario porrecto li bello. Et no. ēt ꝙ si fiat diuisio de bōis hereditatis: dicit̄ diuisio familie herciscunde. Si fiat de aliis rebus cō munibus ut puta de rebus societatis uel aliis cōibus dicit̄ ꝯmuni diuidūdo Et solent i huiusmōi ꝯtractibus mul ta ⁊ diuersa fieri pacta ⁊ ꝯuētōes: que oīa ꝑꝑ multiplicitatē: sub breui nō pos sūt cōprehēdi forma. Denūtiatio.

Coradꝰ denūtiauit ⁊ dixit An. ꝙ domū q̄ꝫdā positā i tali loco itra tales ꝯfines q̄ꝫ dictus A. ei uendidit: debeat ei defendere: auct. ⁊ dis bricare ⁊ spāliter a Phi. q mouz uel mouē intendit litez uel qōnez sibi de ipsa: ⁊ gñraliter ab oī homie: ⁊ uni uersitate: ⁊ oīa ⁊ sin. sibi faciat adiple at ⁊ obseruz qd de iure dz ⁊ ꝓut tenet̄ ⁊ ꝓmisit ⁊ ꝯuenit in instr̄o uen. ipsius rei. Et nō ꝙ aliq̄ꝫdo fit presentatio: ⁊ oblatio pecūie: aut alteriꝰ rei: simul cū denūtiatōe ut q presentat pecuniā denūciat illi ut pecūiā recipiat. Qd si nō recepit: sigillat̄ ipsa pecūia i ūo sac culo: ⁊ depon t̄ corā eisdē testibz: ꝓ eo q recipe debeat apd sacristiā l̄ ꝑsbyteꝝ alicuius eccl̄e: ul̄ aliā ꝑsonā. Aliq̄ꝫdo fit p̄ntatio ⁊ ꝯsignatio lr̄aꝝ: hoc mō. Petrus nūcius seu ex ꝑtez tal̄ iudicis delegati ul̄ subdelegati p̄sentauit A. litteras ipsius iudicis sigillatas sigil lo pendenti: uel ipresso hñte imaginez uirginis cū filio sculptā i medio sigil li: ⁊ i circulo has litteras. s. Phi. Ar chidiacōus Bo. Quaꝝ lr̄aꝝ tenor tal̄ est ⁊c. Itē aliqñ fit denūtiatio alicui ꝑ iactū lapili ne edificet: ⁊ general̄r sup quocūqz negocio pōt alteri denūtiare qcqd uult: tabelliōes i hmōi istr̄is hñt simpliciter uti uerbis denūtiātis ⁊ scri bere actū ⁊ ꝓcessū negocii ⁊ uerba dcā.

Septimū capitulum icipit in quo infrascripti continentur tituli uz.

Cripta sunt i hoc septio ca. Primū illa istr̄a: i qbus aliqs alterius se subicit ptāti. Secūdo ea ꝑ que qs a ptāte: ꝯditōe ac dñio liberat̄ Tertio i strumēta i qbus agit̄ de ꝑsōis ⁊ eoꝝ of ficio que ꝯstituūt̄ ad aliqd alteriꝰ noīe faciēdū decretis pretoꝝ iteruēiētibus. Quarto ⁊ ultio illa que tractantur de personis: que alterius negociū gerūt sine alterius interpositione decreti.

Adoptio.

Antonius Bo. uolenti ltio ad optōis actu ad solatiū eoꝝ q fi lios ñ. hñt: iuento. Jo. filiū Cor. i filiū sibi dari. Idē Cor. ipsū Jo. ibidē p̄ntē ⁊ uolentē in p̄ntia dñi Sca. iudicis ⁊ assessōis domini R. pōt. Bo. i aduptō nē ꝯtulit: atz dedit: ipz eiusdē Co. filia tōis submittens pr̄ne tm̄ ptātis oī na turali iure sibi: ⁊ i se ad integrū reser uato cui actui ltio auc. suā interposuit dictus iudex. Arrogatio.

Antonius in p̄sentia prudentis uiri dñi Sca. iudicis ordinarii dñi talis Romanoꝝ Impato ris ⁊ sp Augusti Jo. f. q. Cor. ibidem presentez in filiū ltie arrogauit ⁊ ipsū cū oībus possessiōibz: rebus ⁊ iuribus suis in sua filiatiōe familia ⁊ pōtate pr̄no suscepit effectu: utroqz diligēter iterrogato hoc fieri uelle ⁊ sibi placer̄

UVA. BHSC. IyR_225

ptinus reſpõdente: quẽ gdez legitimũ actũ idẽ iudex imperiali auct. ipſiuſqz reſcripto plenius cõfirmauit. Nota differẽtiã iter adoptiõez ⁊ arrogatiõez Quia adoptio fit de filiofamilias: ⁊ põt fieri coꝝ quocũqz magiſtratu arrogatio aũt fit de eo q eſt ſui iuris ⁊ dz fieri coꝝ Impatore: uꝫ eiuſ ordinario ex ipſiuſ reſcripto. Et nota ꝙ pater adoptãs uꝫ arrogãs precedere dz filiũ adoptatũ ꝫ arrogatũ etate xviii. ãnoꝝ. De aliis aũt differẽtiis: ⁊ aliis iuribꝫ ⁊ cõditiõibus adoptiõis ⁊ arrogatiõis ⁊ quomõ dz fieri ꝓmiſſio ꝑ ipubere arrogato omittendũ duxi: eo ꝙ ꝓtractus iſte ñ ẽ multe utilitatis: ⁊ qz rariſſime ꝓtigũt huiuſmõi iſtꝛa. Sz ſi boꝝ notitiã habẽ uolueris: quẽ i iſtitutõibꝫ ſub rubrica de adoptõibꝫ Offertõ pfeſſio

ANtonius poſt bonoꝝ ſuoꝝ ordinatõez: ⁊ teſtm̃ a ſe fcm̃ ſcriptũ manu talis no. uolens pro Chriſti amoꝛe: ac aie ſue ſalute in ſcã Ciſterciẽſis ordiſ religiõe ſubiure, obediẽtie ſe arctaꝛe: ac reſiduũ uite ſue regulari ſubicere diſciplinę: ſalua ſuoꝝ diſpoſitõe bonoꝝ ut in dicto teſtõ peꝛ oia ꝓtinet: obtulit pſonam ſuam deo ⁊ beato An. clauſis manibus ſe itra mãus uenerabil̃ Patris dñi Jo. Abbatis: ⁊ cõuentus. S. An. ciſterciẽſis ordinis: recipientis uice ⁊ noie ipſius eccleſie. Et ꝑ ſe ⁊ ſuis ſuc. diſponens necnõ ꝓmittẽs: ⁊ ꝓfitens ſtabilitatẽ ꝓ uerſiõez ⁊ obediẽtiã debitã ſcdz regulã ordis añdci hoc mõ Ipſe eniz An. flexis genibꝫ coꝝ altare: q̃dã i manu cedulã tenens legit eã tenoꝝ hmõi ꝓ tinentẽ. Ego An. ꝓmitto ſtabilitatẽ ⁊ ꝓuerſiõem meoꝝ moꝝ ⁊ obediẽtiã debitã ſcdz regulã ciſterciẽſis ordis coꝝ deo: ⁊ ſãctis eius i hoc mõaſterio: i ꝑ ſentia dñi Ꝑbi. Abbatis ꝓuẽtuſ ꝑdci Renũtiãtibus ſoleñiter utriuſqz ipſo uz Abbate ⁊ fribus: uice ⁊ noie dicte ecclie ⁊ ꝓuentus: ⁊ ipſo An. ꝑ ſe tpe ꝑbatõnis regle ſupradcẽ. Quibus oi bus ſic pactis: dcũs Abbas: ⁊ tales ⁊ tales fres eiuſdẽ ꝓuentus ad pacẽ ip ſũ An. receperũt. Et nõ tñ ꝙ hoc qd dcm̃ eſt de renũtiatõibus utriuſqz itelligas ponẽdũ eẽ ſi añ tps ꝑbatõis .i. añ ãnũ poſt igreſſũ fiet pfeſſio Itẽ nõ ꝙ hmõi pfitentes aliqñ nõ teſtm̃: ſz dõatiõez faciũt mõaſterio de oĩbus bonis ſuis: i qua qdez donatõe debes dicere hoc mõ. Ff An. nuduz tñ pfeſſus ituitu oipotentis dei: ⁊ btẽ marie uirginis: ⁊ ꝑ ſuoꝝ pentum: eiuſqz remedio peccatoꝝ: dedit ⁊ dõauit pure libere: ſimpliciter ⁊ irreuocabiliter itez uiuos tali Abbati ⁊c. ſcdm curſũ iſtri dõatõis. Et ſi mior fuerit: iurabit mo ze minoꝝ. Veꝛtñ qñ pſõe laice conuerſãt alicui ec.lie offerũt ſe ſimul ⁊ ſua

Et nõ ꝙ ñ ſolũ ex ꝑdictis modiſ ⁊ iuribus: uel etiã ex aliis põt qs ptãti alteriꝰ: ⁊ ꝓditiõi ſubici: utputa maioꝝ xx. ãniſ: q ad pciũ pticipãdũ patiſe uenũdari iteruenietibꝫ hiſ que circa hoc de iure iteruenire dñt: ⁊ et ille q ſe ſubicit ꝓditiõi homagice: uel aſcriptitie Que qdez ꝓditio ⁊ aſcriptitia ꝑ geminatã ſcripturã dz fieri. ſz qz ſup huiuſ modi negociis rariſſime fiunt iſtꝛa ne opuſ ⁊ tpus circa ñ multũ utilia uerſetur Jõ omiſſo de iſtꝛo illiuſ q ſe ſeruũ facit: ⁊ illiuſ q ꝓditiõi aſcriptitie: ꝫ bo magice ſe ſuppõit ⁊ et iſtꝛo abſolutionis aſcriptitioꝝ: ad alia magiſ expediẽtia: ⁊ utilia ꝓcedẽdũ ẽ. Manu miſſio

DOminus Co. de ⁊ tra. A. H. Ja. ⁊ Ꝑbi. eius. f. ⁊ eoꝝ oiuz filiis. ⁊ liberis maſcul̃ ⁊ femiſ pñtibus ⁊ futuris: libertatez purã ſcdz uſũ ⁊ ꝓſuetudinez ciui. R. liberãs penitus ⁊ eximens: ⁊ dimittens eos ⁊ qualz eoꝝ ⁊ ipſoꝝ filios ⁊ liberos maſculos ⁊ femias tã pñtes q̃z futuros a ſua ptãte mãu: dñio: ⁊ ab oi ꝓditõe ac

UVA. BHSC. IyR_225

ꝗuamie opis: ⁊ opaꝝ ipositõe tã obse
qaliũ: que ꝯsistũt i faciẽdo: aut i assur
gendo salutãdo: ⁊ similiũ: q̃ꝫ eoꝝ que
ꝯsistũt i ñ faciendo: ut puta de nõ uo
cãdo i ius manumissorez uenia nõ pe
tita: ⁊ alioꝝ oĩũ tã artificialiũ: q̃ꝫ fabri
liũ: nũc ⁊ i futuꝝ a iure patronatus: ⁊
a reuocatõe i seruitutez ob q̃ꝫcũqꝫ igra
titudinez. Ita ꝙ liceat his mãumissis
famosã actõez: si ꝯpetat i futuꝝ ꝯ ma
nũissorez: ⁊ eius filios itentare. ⁊ cria
lez q̃ꝫlibꝫ actõez: si crim̃ i posteꝝ ꝯmit
tat: oĩ pẽa sublata: necnõ rẽittens eisd
oẽ ius p̃ronatꝰ restituẽs eos natalibus
antiqs ⁊ iuri igẽuitatis: ⁊ denũciãs eos
ciues Rõanos atqꝫ restituẽs eos iuri
primeꝰ scdꝫ ꝙ oẽs hoies liberi nasce
bãt: nec erat illis tpibus mãumissio i
troducta cũ seruitus eẽt icognita Tra
didit isup ⁊ ddit eis ⁊ cuiqꝫ ipsoꝝ spã
liter tales ⁊ tales possessiões ⁊ res et
generales totũ eoꝝ peculiũ a rõibꝫ dñi
sepatũ: ⁊ ita ꝙ nõ teneant rõez redde
re de his que i seruitute gesserunt ẽt
si illa sint ꝯnexa his que gesserũt i li
bertate Dãs ⁊ tribuens eis ⁊ cuilibꝫ
eoꝝ ipsoꝝqꝫ filiis mascul' ⁊ feminis tã
presentibꝫ q̃ꝫ futuris: purã ⁊ merã lib
tatez: ⁊ generalez admistratõez reꝝ eo
ruꝫ. Ita ꝙ sine obstaculo seruitutis ⁊
mãumissoris suoꝝ successoꝝ ⁊ cuiuslꝫ
alterius ꝯditiõe possint ipsi mãumissi
⁊ eoꝝ liberi oẽs: ⁊ singuli: emere uen
der̃ dõare ꝯhẽ: ac pacisci in iudicio sta
re testm̃ facẽ: ⁊ omnia ⁊ sin. facere ac
liberal'r exercere: que qlibꝫ ingenuus.
R. ciuis ⁊ liber hõ p̃familias: ⁊ sui
iuris facẽ põt: ac si ab ingenuis paren
tibus nati essent. Pro p̃cio. C. lib. bõ.
qd preciũ dcũs dñs Cor. ꝯfessus fuit ⁊
ꝯtentus se ab ipso An. dãte ⁊ soluen
te ꝑ se ⁊ uice ⁊ nomine dictoꝝ filioꝝ
eius hũisse ⁊ recepisse: exceptõi sibi nõ
dati: ⁊ nõ soluti precii oĩno renũtiãs.
Necnõ ꝓmittens ꝑ se ⁊ eius hẽdes ⁊
successores dictis An. Ja. et Phi.
ꝑ se ⁊ eoꝝ hr̃dibus ⁊ filiis oĩbus ex
eis descendentibus stip. et recipienti
bus predictã manumissionez solutõez
et oĩa et sin. suprascripta perpetua fir
ma et rata hr̃e: et te. obseruare: adim
plere et nõ ꝯtrafacere uel ue. ꝑ se uel
aliũ aliqua cã l' ingenio de iure ul' de
facto. Sub pena. C. lib. impe. stip. in
sin. ca. huius contractus insolidũ pro
missa. Et pena soluta uel nõ predicta
oĩa ⁊ sin. firma ꝑdurẽt. Itẽ reficeret:
⁊ restituer̃ eis oĩa ⁊ sin. dãna ⁊ expen
sas ac iteresse litis ⁊ extra. Pro qbus
oĩbus ⁊ sin. firmiter obseruãdis obli
gauit eis oĩa bona sua.

Mãumissio alter a sub breuiori forma

Dominus Cor. tra. atqꝫ de. Si
bille uxori. q. Jo. ⁊. P. ⁊ Ber
te: suisqꝫ. f. ⁊ eoꝝ oĩum filiis ⁊
liberis masculis ⁊ femis tã p̃ntibꝫ q̃ꝫ
futuris libertatẽ purã scdꝫ usũ citatis
Romane Quos oẽs ⁊ singulos: ⁊ eo
rũ filios ⁊ liberos masculos ⁊ femias
tã p̃ntes: q̃ꝫ futuros a sua ptãte: mãu
dñio: ab oĩ ꝯditõe: ac grauamie opis:
⁊ operaꝝ ipositõe nũc ⁊ i futuꝝ a iure
patronatus ⁊ reuocatõe i seruitutẽ ob
q̃ꝫcũqꝫ igratitudinẽ penitus liberauit
⁊ exemit: remittens oẽ ius patrona
tus ⁊ restituens eos natalibus antiqs
⁊ iuri igenuitatis: necnõ dãs eis ⁊ cui
libet ipsoꝝ totũ eoꝝ peculiũ a rõibus
dñi separatũ. Et tribuens eis ⁊ cuili
libꝫ ipsoꝝ purã: ⁊ merã libertatẽ ⁊ ge
neralez admistratõem reꝝ eoꝝ: ita ꝙ si
ne obstaculo seruitutis dñi mãumisso
ris ⁊ suoꝝ hẽdũ ⁊ cuiuslibꝫ alterius cõ
ditõe possint emer̃ uendere donare ꝯ
trahere ac pacisci i iudicio stare testm̃
facere: ⁊ oĩa ⁊ sin. facẽ ac liberaliter
exercer̃ que qlibet igenuus Romanꝰ
ciuis ⁊ liber hõ paterfamilias etiã sui

UVA. BHSC. IyR_225

iuris facere pōt ac si ab ingenuis pa
rētibus nati essent. Pro p̄cio ꝛc. ut. s̄.

Emancipatio.

DOminus Boetius āte p̄ntiaꝫ
domini Sca. iudicis: ꝛ assesōis
domini. R. de uilla potestatis
Bon. ꝯstitutus An. eius filiū ibidem
p̄ntē hoc uolentē: ꝛ petentē a se emā
cipauit: ꝛ a sacris sui p̄ris eū penitus
relaxauit: necnō a sua manumissōe: ꝛ
p̄rne nexibus ptātis exemit: ꝛ dimisit
eūdeꝫ. Ita ꝙ sine paterne ptātis obtē
tu possit ex nūc testari agere ꝯtrahere
ac pacisci: ꝛ oīa ꝛ sin. tā ī iudicio q̄ꝫ ex
tra facere ac liberaliter exercere: que
qlibet p̄r̄fāilias ꝛ sui iuris facere pōt.
Qua qdeꝫ emācipatōe fcā dictus dn̄s
Boetius ī p̄miū emācipatōis eiusdeꝫ
dedit ꝛ tradidit ipsi An. unā domuꝫ
positā ī tali loco ītra tales ꝯfines cuꝫ
oī iure ꝛ actōe sibi ex ipsa re aut ipsi
rei mō aliquo ptinente. Cōstituens se
rē ipsā p̄dicti An. noīe possidē usqꝫ
ipsius rei possessōeꝫ accepit cor. quā ac
cipiendi sua auc. ꝛ detinendi deīceps
licentiā ōnimodā dedit Promittēs p
se ꝛ eoꝝ heredes dicto eius filio a se
emāctpato ꝓ se ꝛ suis hr̄dibus stip. p̄
dictā emācipatōeꝫ ꝛ datōem ꝛ oīa ꝛ
si. suprascripta firma ꝛ rata hēre ꝛ te.
ꝛ ñ ꝯtrafacere uel uenite aliqua rōne
uel cā sub obligatōe oīum suoꝝ bono
rū. Quibus oībus sic pactis dictus iu
dex suā ꝛ cōis Bon. auct. īterposuit ꝛ
decretū. Nota ꝙ ēt Auus nepoteꝫ
ex filio emācipare pōt: cū illū habeat
ī sua ptāte: ꝛ hoc ueꝝ est si filiū hēat ī
sua ptāte: aut si ipse nepos natus uel
ꝯceptus erat añq̄ꝫ p̄r̄ suus esset emā
cipatus. Et ꝙ dictū est de nepote ītel
ligas ꝛ de pro nepote ꝛ deinceps.

Tutela testamentaria.

QVm oli An. in eius testō scrip
to manu talis no. dn̄m Co. tu
toreꝫ Bo. ꝛ. J. eius filiis reli
qsset: ideꝫ Cor. añ p̄ntiā dn̄i Sca. iudi
cis ꝛ assessoris dn̄i Ra. de uilla pōt.
Bon. ꝯstitutus: eādeꝫ sibi petiit tutelā
ipsius iudicis auct. decerni. Igit̄ ipso
iudice dictā decernente tutelā ꝓmisit
idem dn̄s Cor. mihi. R. no. īfrascripto
stio. ꝛ recipienti uice ꝛ noīe dictoꝝ pu
pilloꝝ: ꝛ corpaliter iurauit ad scā dei
euā. oīa ꝛ sin. ipsis pupillis utilia face
re ꝛ īutilia p̄termittē: ipsoꝝqꝫ psonas
ꝛ res ad comodū ꝛ utilitateꝫ ipsoꝝuꝫ
bōa fide custodire ꝛ saluare: ꝛ īuenta
riū facere de rebus eoꝝ ꝛ admīstratōis
sue tpe debito redder̄ rōeꝫ cū integra
residuoꝝ ꝯsinnatōe: saluo eo: ꝙ sp uti
ualeat ueritate Ceteꝝ dictus iudex ip
si actui ltio suā ꝛ cōis Bo. auct. inter
posuit ꝛ d̄cretū. Nota ꝙ tutor testa
mentarius nō tenet̄ cautōeꝫ p̄stare: qꝛ
fides ꝛ diligentia eius approbata est a
testator̄. Itez nō ꝙ si testator liberaue
rit ꝛ absoluerit tutoreꝫ ꝙ non teneat̄
reddere rōeꝫ admīstratōis: tūc nō faci
es eū ꝓmittē uel iurare p̄cise de rōe
reddenda. Sꝫ postq̄ꝫ dixeris ꝛ inuenta
riū de rebus eoꝝ facere: ꝛ ita ꝯtinuo
subiūgas rōem uero admīstratōis red
der̄ cū de ipsa a testōe fuerit absolutꝰ
nō aliter q̄ꝫ de iure debuerit teneatur.

Tutela datiua.

DOminus Scachauellus iudex
ꝛ assessor dn̄i. R. pōt. Bon. co
gnito ꝙ Bo. Pupillo filio. q.
A. nemo fuerit testam̄tarius Tutō re
lictus ꝛ etiā ꝙ hi q legitimi fuerāt ad
mittendi: excusati sūt ꝛ rōabil̄r absolu
ti: citatis Agnatis ꝛ cognatis eiusdeꝫ
pupilli qꝛ omniū eoꝝ testimōio ꝛ ap
batōe inuenit dcm̄ Cor. ad ipsiꝰ pupil
li tutelā gerendā magis idōeū. Idcir
co ipsū Cor. dcō pupillo tutoreꝫ r̄stitu
it: ꝛ d̄creuit. Qua pp ideꝫ tutō ꝓmisit
mihi no. īscripto stip. uice ꝛ noīe dicti
pupilli: ꝛ corporal̄r iurauit ad scā dei
euā. oīa et sin. ipsi pupillo utilia facer̄

UVA. BHSC. IyR_225

ꝛ iutilia ꝑtermittē: ipsiusqꝫ ꝑsonaꝫ ꝛ res ad cōmodū ꝛ utilitatē eius bōa fide custodire: ꝛ saluare: ꝛ iuentariū facere de eius rebꝫ: ꝛ admīstratōis sue rōeꝫ tpe debito reddeꝛ: cū iteḡ residuorū ꝯsignatōe: saluo eo ꝙ uti sp ualeat ueritate. Insup dci tutoris ꝑcibus ꝛ mādatis dñs Phi. promisit mihi no. noīe dicti pupilli stip. se factuꝝ ꝛ curatuꝝ: ꝙ dictꝰ tutor ꝑdcā oīa ꝛ sin. attēdet ꝛ obseruabit: ꝛ ꝙ ipse dñs Phil. dictū pupillū idemnem seruabit de oībꝫ ꝛ sin. supradictis. Post hec dictus iudex predictus oībus ꝛ sin. suā ꝛ cōis Bon. auct. interposuit ꝛ decretum.

Tutela legitima.

Dominus Sca. iudex ꝛ assessō d. R. pōt. Bo. d. M. matrem. B. f. q. An. i ipsius pñtia ꝯstitutā eiusdē filii sui tutelē petentez: ꝛ affectātē cū eadē tutella sibi scdꝫ iuris ordinez deferat: ꝛ ipsa sit i ea ceteris ꝑferenda eidē pupillo tutricez ꝯstituit ꝛ dcreuit Que tutrix ꝓmisit mihi. R. no. ifrascripto uice ꝛ noīe dicti pupilli stip. ꝛ iurauit corpalr ad scā dei euā. oīa ꝛ sindico. pupillo utilia facere: ꝛ i utilia pretermittere: ipsiusqꝫ ꝑsonā: ꝛ res bōa fide custodire: atqꝫ saluare: ꝛ iuentariū de rebꝫ facē: ꝛ admīstratōis sue: tpe debito rōeꝫ reddere cū itegra residuoꝝ restōne. saluo eo ꝙ sp uti ualeat ueritate. Renūcians Veleiano senatus ꝯsulto: ꝛ secundis nuptiis: ꝛ oī alii auxilio de ipsis iuribus ꝛ beñficiis plene certificata: qd sint ꝛ qd dicant. Insup dictus Phi. dicte tutrices ꝑcibus suus extitit fideiussor. Demū huic actui legitimo ipse iudex suam ꝛ cōis Bon. auct. interposuit: ꝛ decretum.

Actoria.

Domina Methalda mr̄ ꝛ nutrix B. pupilli filii. q. A. añd. S. Judicis ꝛ assessoris Bo. R. pote. Bō. pñtia ꝯstituta. Quia pp debilitatē sextus ꝛ ꝑsōe uel qꝛ nimis ē a foro iudiciali lōgiqua: uel qꝛ pp grauez egritudinē: ꝛ lāgorez: ꝛ alia iminētia ipedimēta ꝑsōalit itendē ꝛ sp eē ñ uꝫ cāis: quas ipsa noīe dci pupilli hꝫ uel hēre itendit spāliter cū tale ꝛ gñraliter cū quacūqꝫ ꝑsōa tā i agendo: qꝫ i deffendendo. Idcirco do. Co. ibidē pñtez i dictis cāis reꝝ tñ suaꝝ piculo ꝯstituit ꝛ fecit actorez. Qui actor ꝓmisit ipsi tutrici tā noīe suo qꝫ noīe dicti pupilli stip. et corpaliter iurauit ad sācta dei euan. oīa et sin. in dictis cāis ipsi pupillo utilia facere: et i utilia pretermittere: et qcqd ad māus eius ipsius cāe cāꝝ occasōe puenerit ei ad integꝝ ꝯsignare saluo eo: ꝙ uti ualeat ueritate: Cui actui legitīo idem iudx etc. ut supra.

Cura ad causas.

Dominicꝰ adultus. F. q. A. añ d. Scha. Judicis ꝛ Assessoris dñi. R. pōt. Bo. pñtia ꝯstituꝰ i cāꝫ quā hꝫ l' hēre itēdit cū Phi. ꝛ generaliter i oībus aliis cāis: litibus ꝛ ꝯtrouersis quas hēat: uel hīturus sit cū aliquo uel aliqbus tā i agendo: qꝫ i defendendo do. Co. ibidez pñtez sibi fecit: ꝛ ꝯstituit curatorez. Quo curatore ipsius decreto iudicis ꝯstituto ꝓmisit ipse curator dcō adulto: ꝛ corporaliter iurauit ad scā dei euan. oīa ꝛ sin. ipsi Bo. i dcā cā ꝛ cāis utilia facē ꝛ iutilia ꝑtermittē: ꝛ qcqd ad māus eius occasiōe ipsiꝰ cāe: uel cāꝝ deuenerit: ei ad integrū ꝯsignare saluo eo: ꝙ uti semp ualeat ueritate. Adhec An. ipsius curatori precibꝫ. Bo. de indemnitate oīuꝫ predcōꝝ extitit fideiussor. Post hec dictus iudex ipsi actui legitimo suā ꝛ cōis Boñ. auct. iterposuit et decretū.

Cura gñralis ad causas: et negocia.

UVA. BHSC. IyR_225

Dominicus. f. q. An. añd. S. Judicis ⁊ assessoris dñi. R. pō. Boñ. presentia ꝯstitutus: i cām quā hēat cū tali: ⁊ generaliter in oībus cāis litibus: ⁊ ꝯtrouersiis: quas hz uel habere itendit uel habiturus ē cū aliquo uel aliqbus: tā i agendo q̄z defendēdo ⁊ tā crīalibus q̄z ciuilibus ⁊ in oībus eius negociis tractādis ⁊ gerendis dcm̄ Co. ibidem pñtem sibi decerni: ⁊ constitui petiit curatorem. Quo curatore i predictis: ⁊ quolibet predictoꝝ ipsius decreto iudicis cōfirmato ꝓmisit ipse curator dicto Do. ⁊ corporaliter iurauit ad scā dei euā. oīa ⁊ sin. ipsi adlto i cāis ⁊ negotiis eius utilia facere: ⁊ iutilia pretermittere: ipsiusq; psonā ⁊ res. bona fide custodire ⁊ saluare ⁊ iuentariū scdm iuris ordinē facere ⁊ curare atq; admīstratōis sue cū itegra restitutōe: ⁊ ꝯsignatōe oīuz eoꝝ: que predictoꝝ occasōe ad ipsū puenerit: reddere rōez saluo eo: ꝙ uti sp ualeat ueritate. Insup An. ipsius curatoris mādato dicto. D. de idēnitate oīuz predictoꝝ extitit fideiussor Tādem dictus iudex predictis oībus ⁊ sin. suā ⁊ cōis. Bo. auc. iterposuit ⁊ decretū. Curator datus bōis alicuius absentis: ⁊ indeffensi.

Dominus. S. iudex ⁊ assessor. d. R. pō. bō. cū. A. ipso ad pluriū creditoꝝ petitionē citato: ⁊ eius deffensōe legitie ꝓclamata: ñ cōparuerit ipse uz uel alter ꝓ eo bonis ipsius An. absētis ⁊ ideffensi. d. Co. ibidez pñtez decreuit ⁊ ꝯstituit curatorē. Qui curator ꝓmisit mihi not. ifra scripto stip. ⁊ recipienti noie dicti A. ⁊ bonoꝝ eius: ⁊ Co. iurauit ad scā dei euā. dcā bona fideliter ⁊ diligenter ꝑqrere: iuestigare defendere: ⁊ saluare: ⁊ oīa ⁊ sin. i ipsis bōis utilia facere ⁊ iutilia pretermittē: ⁊ iuētariū de ipsis bōis facere: necnō admīstratōis: ⁊ cure ipsoꝝ bonoꝝ scdz iuris ordinez reddē rōez: saluo eo ꝙ sp uti ualeat ueritate

Insup An. ipsius curatoris precibꝰ mihi no. recipienti ꝓ ipso An. ⁊ bōis eiusdē predictis oībus ⁊ sin. extitit fideiussor sub obligatione suoꝝ bonorū Ceterum idem iudex ⁊c. ut supra.

Curator datus filio familias. habēti causas ⁊ alleganti absentiaz patris ipsumq; curatorem petenti.

Dominicus adultus. f. An. i pñtia. d. S. iudicis ⁊ assessoris. d. R. de uilla pōt Bo. ꝯstitutus lz patrē hēat: abñtiā tñ patris alegās petiit Co. i cā: quā hz: uel habere itendit cū Phi. curatorez sibi ꝯstitui: ⁊ decerni: Quo curatore ipsius decreto iudicis ꝯfirmato: ꝓmisit ipse curator dicto. D. ⁊ corpaliter iurauit ad scā dei euā. oīa ⁊ si. ipse cāe utilia facē: ⁊ iutilia ꝑtermitē: ⁊ qcqd ad māus eius puenerit ⁊c. ut. s. i istrō cur̄ ad cās. Vñ nō ꝙ filio fāilias psone uz ñ dat̄ curator sz dat̄ solūmō cāe sue i dicto casu.

Curator si dabit̄ ipuberi excedēti tñ ifātiā: ⁊ nō hñti tutorez cū inueuerit.

Dominicus ipuber maior tam̄ ifāte. f. q. An. tutore carens: ⁊ cāz hēs: l'hēre itēdes cū Phi. añ. d. S. iudicis ⁊ assessoris. d. R. de uilla pōt. Bō. pñtia ꝯstitutus: sibi in dicta causa dñm. Co. ibidē pñtē petiit curatorē cōstitui ⁊ decerni. Quo curatore ipsius decreto iudicis cōfirmato ꝓmisit idez curator dicto. D. ⁊ corporaliter iurauit ad sācta dei euā. ⁊c. ut supra in instrumento cure ad tausas.

Curator si dabit̄ pupillo tutorē habenti: ⁊ cū ipso tutore causā habenti.

Dominicus pupillus. f. q. An. qz cum. d. Co. eius tutore cāz habiturus est: uel sic quia cuz dicto Co. ad diuisionem peruenturus

UVA. BHSC. IyR_225

est añ pñtiã talis iudicis ꝯstitutus pe
tiit sibi dominũ: M. eius patruum su
per dicta diuisione: aut in dicta cã de
cerni ⁊ ꝯstitui curatorẽ. Quo. d. M. cu
ratore dicto pupillo sup predictis ipsi
us decreto iudicis ꝯstituto ꝓmisit ipsi
Bo. ⁊ si maior ĩfante fuerit. dices pro
misit mihi not. ꝑ ipso st p. ⁊c. ut. s̃. in
ĩstrumẽto cure de cãs. Cetrꝝ nõ ꝙ ali
qñ dat̃ curator pupillo tutorez idoneũ
nõ habenti ⁊ ẽt pupillo: que tutorem
absentez habeat. Item dat̃ pupillo cu
rator ĩ locũ tutoris excusantis se de tu
tella ad tp̃s usqz quo puenerit illud
tempus: sit curator. Quoꝝ curatoꝝ in
strumenta ex añcedentibus ꝯtractibꝰ
sũmere poteris. Itez nõ ꝙ aliqñ da
tur curator mutis surdis furiosis mẽ
te captis ꝓdigis: ⁊ ꝑpetuo morbo la
borantibus quorum curatorum instru
menta sic inchoabis.

Curator surdi ⁊ muti ⁊c.

DOminus Sca. iudex ⁊ assesi
d. R. põt. Bo. citatis agnatis
⁊ cognatis Bo. muti ⁊ surdi.
f. q. An. qꝛ eoꝝ oĩum approbatõe: ⁊ te
stimõio dñiũ Cor. eius patrũ circa ad
mĩstratiõem: ⁊ curã ꝑsone: ⁊ reꝝ dicti
Bo. magis iuenit idoneũ eũ. d. Cor.
ipsi Bo. ꝯstituit curatorem. Qui cura
tor ꝓmisit ⁊c. ut supra ĩ instrõ tutelle:
noĩe tutoris: ĩ curatorẽ mutato. Item
aliqñ dat̃ curator uenturis: sed qꝛ hoc
ĩstrumentũ raro ad exercitiũ uenit: iõ
illo cõmisso: ad utiliorem ueniendũ ẽ.

Inuentarium confectum a tutore.

IN noĩe patris ⁊ filii ⁊ spiritꝰ
sancti Amen. Cor. tutor consti
tutus ⁊ decreto iudicis confir
matus Bo. pupillo. f. q. An. ut pz ĩ ĩ
strumento sup decreto eiusdem tutel
le descripto manu talis not. sciens ad
inuentarii ꝯfectionem de rebus ⁊ bo
nis ipsius pupilli secundũ iuris ordi
nem se teneri: presens iuentariũ mox
postquam tutor fuit ꝯstitutus ⁊ con
ꝯfirmatus: de bõis ⁊ rebus creditis ⁊
debitis atqz mobilibus: debitoꝝ hẽdi
tatis. q. dicti An. ⁊ ipsius pupilli icep
tũ sub ãno dñi. M. CC. l. ĩ dictõe. xiiii
di. vi ĩtrante aprili ĩ hũc modũ: premis
so uenerabilis sãcte crucis signaculo
facere ꝓcurauit. In pris qdẽ dixit ⁊ as
seruit ĩ bonis ⁊ hẽditate predicta se ĩ
uenisse duo scrinea ⁊ totidez uegetes
⁊ tm̃ frumẽtũ: ⁊ tm̃ uinũ: ⁊ sic de sin.
ponendo res mobiles scdo res ĩmobi
les. s. domos ⁊ terras designatas: ꝑ lo
ca ⁊ latera tertõ ⁊ ultĩo credita ⁊ debi
ta. Vñ no. ꝙ curatores gñrales ẽt de
bõis ⁊ rebus adulti se muti ⁊ surdi: ⁊
similiũ ꝑsonaꝝ ⁊ ẽt curator datus uen
turi bõis absentis ⁊ ĩdeffẽsi. dñt iuenta
riũ facere simili mõ: ⁊ forma mutato
noĩe tutoris ĩ curatorẽ ⁊ noĩe pupilli
ĩ nom̃ adulti seu tenore negocii initi
⁊ taz tutores q̃z curatores generales
dñt Inuẽtariuz facere mox q̃z fuerĩt ꝯ
stituti. i. q̃z cito possũt ⁊ dz scribi dies
ĩ quo iuentarium ĩchoat̃ ⁊ dies ĩ quo
termininеat̃: si nõ legat̃ iuentariũ co
rã testibus fit iuentariũ nihilominus
ab hẽde qd qdẽ iuẽtariũ facit aliqs ex
testõ: l' ab ĩtestato heres ñ ĩ ꝯsulte ade
at hẽditatẽ: ⁊ ex huiusmodi inuẽtario
cõseqtur hoc bñficiũ: qꝛ postmodũ ul
tra uires hereditarias creditoribus he
reditariis nõ tenet̃: ⁊ ẽt cõsequit̃ falci
dia. Vezꝛtñ dz inchoari. j. xxx. dies post
q̃z se heredẽ esse cognosit: ⁊. j. alios. lx.
terminarii si fuerĩt heredes heredita
rie uel minor ꝑ ĩ eadẽ prouĩcia. Alio
qui. j. annũ a morte testatoris herede
sciente mortẽ testatoris: ⁊ debet heres
ꝓpria manu signuz cru is preponere
preterea debent ꝯuocari heredes lega
tarii ⁊ fideicommissarii: ⁊ creditores

UVA. BHSC. IyR_225

hēditarii: ꝙ si nō fuerīt aliq: uel fuerīt aliq tñ interesse noluerint: adhibendū sunt tres diuites ⁊ bone ꝯditionis illius terre uel ꝯtrate ī quorū presentia hic fiāt ⁊ dñt prīo scribi maiora ⁊ meliora deinde uiliora: ⁊ postmodū credita ⁊ debita quod inuentariū fit secundū formā hic inferius scriptā.

Inuentariū ab: herede confectum.

QVz Do. f. q. An. ab ipso patre ī eius testamento heres īstitutus fuerit: ⁊ relictus Idē. B. uolens nō īconsulte sed: cū bñficio inuentarii hereditati ipsi īmiscere: ne ultra uires hereditarias teneat: ⁊ ut bñficiū ex hoc īuentario de iure debituz sibi ad integrū reseruet. Venerabili signo circuis aña ꝓpria eius manu preposito legatariis īsup ⁊ fideicōmissariis creditoribus hereditariis citatis ⁊ presentibus. s. dño tal: ⁊ dño tali pñs īuentariū de bonis ipsius hereditariis ꝓcurauit facere in hūc modū. In primis qdem asseruit se inuenisse a dicta hereditate unā domū positā ī tali loco intra tales ꝯfines ⁊c. ponendo res īmobiles cariores deinde mobiles ⁊ uiliores: postmodū credita ⁊ debita q̄bus positis dices ita. Lectū ⁊ cōpletū fuit hoc inuentariū ī tali loco Sub anno dñi. M. ⁊c. presentibus talibus ⁊c.

Nota tñ ꝙ secundū ordinem iuris quedā solemnitates seruāde eēnt uz ꝙ aut se subscribat heres aut si ignoraturus sit litterarꝫ uel scribere ꝑpendit: spāliter tabellario ad hoc solūmō adhibēdo mādaret ꝓ se litteras subponere: ⁊ ꝙ intersint testes q̄ heredez cognoscāt: sed ista ut plurimū repugnante consuetudine non seruatur.

Heres qñ se abstiet ab hereditate.

DOminicus. f. q. An. ante dñi Sca. iudicis ⁊ assessoris. d. R. pōt. boñ. presentiā ꝯstitutus. qꝛ hereditatem. q. dcī patris sui sibi ex testō delatā: uel sic qꝛ hereditatē. q. dicti patris sui ad se ab testato spectātē sibi credit fore dānosaz: ne a creditoribus ipsius hereditatis: uel aliis q̄bus cūqz occasōe hereditatis eiusdem pulset ī aliquo uel grauet: ab eadez hereditate oīno abstinuit ⁊ ipsaz ⁊ oēz ex ea cōodū ⁊ ī cōodū penitꝰ recusauit.

Heres extraneus quādo hereditatem repudiat.

DOminicus. f. q. An. pñtiā talis iudicis cōstitutus qꝛ hereditatez. q. Cor. sibi ab ipso Cor. in eius testō relictā: credit sibi fore dānosā: hēditatē ipsā repudiauit oīno ⁊ oē comodū ⁊ īcomodū ex ea penitꝰ recusauit. Igit nō: ꝙ ille dicit hēs suus q̄ erat ī ptāte defūcti: ⁊ hic si hereditatē ñ uult dz abstinere se ut in priori charta. Si āt ipsā recepit dz īmiscere. Extraneus uero dicitur q̄ nō erat ī potestate īstituentis: ⁊ hic si hēditatez nō uult dz eā repudiare: ut ī secūda charta Si āt ipsā recipit dicit eā adire. Vñ breuiter īmiscere: l' abstiere ē suoꝝ hēdū adire ul' repudiare ē extraneorum heredum est.

Ratio reddita de administratōne.

DOminicus. f. q. An. ꝯfessus: ⁊ cōtentus fuit dñm Co. quōdā ipsius tutorē rōez admīstrationis sup oī eo: qd' admīstrauit aut admīstrare debuit ī bōis ⁊ circa bōa eius occasiōe ipsius tutelle: plene ⁊ aperte ostēdisse: ⁊ reddisse eidē uisis īspectis ac cognitis actis ꝙ scripturis admīstratōis eiusdē: ⁊ ꝙ ītegre dedit: restituit ac ꝯsignauit sibi oē id ⁊ qcqd ad eū ꝑuēit de bōis ⁊ rebus ipsius occasiōe admīstratiōis dicte tutelle quā fecit ⁊ facere debuit ī bōis ⁊ circa bona sua: ⁊ ipsū illud uz ꝙ ī reliqs ⁊ residuis fuit: ⁊ ipa oīa reliqua ⁊ residua: ⁊ oīa ⁊

UVA. BHSC. IyR_225

sin. instrumenta bonoꝝ ⁊ possessionuꝫ eius approbans retificās ⁊ ꝯfirmans: ipsa acta rōes ⁊ scripturas ⁊ qcqd gestū ⁊ administratū est ꝑ ipsū Cor. i bonis ⁊ circa bona ipsius Bo. ⁊ oēs ⁊ sin. solutōes dationes ⁊ pacta: ⁊ ꝯtractus occasōne dicte tutelle facte ab eo Qua pp dictus Bo. ꝑ se ⁊ suos heredes ꝓmisit dicto dño Cor. pro se ⁊ suis heredibus stip. ꝙ nō petet ab eodē decetero uel eius heredibus: aut alteri pro ipso aliquid occasōe dicte tutelle uel administratōis facte uel faciende bene uel male geste: aut ꝙ reddat ei decetero rōnem uel ꝙ reliqua prestet: ⁊ ꝙ nullo tpre dicet uel opponet ꝙ ratio non sit ei reddita ⁊ reliqua integre prestita ⁊ nullā aliā ꝯtrariam exceptōem uel defensionem seu negatōnem iuris uel facti ꝯtra aliquod predictoꝝ uel infrascriptoꝝ in aliquo faciet: uel opponet: faciens eidē. d. Cor. ꝑ se ⁊ suis heredibus recip. finez ⁊ refutatōem: ⁊ pactū de ulterius nō petendo de oī eo qd ab eo uel eius heredibus petere posset occasōe d cte tutelle seu administratōis bene uel male geste: seu alia quacunqꝫ rōe uel cā: ⁊ liberās ⁊ absoluens eū ⁊ eius heredes ⁊ bona ꝑ acceptilationem ⁊ aqlianaꝫ stip. legitime interpositā necnō renuncians exceptōi nō numerataꝝ traditarū ꝯsignataꝝ ⁊ restitutaꝝ rerū exceptōni doli ꝯditioni sine cā in factū actiōi: ⁊ oī alii auxilio. Que oīa ⁊ sin. ⁊c. idē Bo. per se suosqꝫ heredes promisit dicto domino Cor. pro se ⁊ suis heredibus stip. firma ⁊ rata habere ⁊ te. ⁊ ñ ꝯtrafacere uel uenire per se uel alium aliqua cā uel ingenio de iure uel de facto. Sub pena. C. lib. bo. sti. i sin. capitulis ⁊c. ⁊ refectione dānoꝝ ⁊ expēsarum ⁊ obligatione bonorū suorum. In fine facies eū iurare more miorū

Procuratio ad causas.

Antonius fecit: constituit ⁊ ordinauit Cor. ibidem presentez ⁊ infrascriptā procurationem sponte recipientē: ⁊ An lꝫ absentez ⁊ quēlibet eoꝝ insolidū ita tñ ꝙ non sit melior condicio occupātis suos ꝓcuratores: actores ⁊ nuucios speciales in cā q̄ꝫ habeat uel hīturus est cū Phi. corā tali iudice ad libellū recipiendū: seu offerendū terminos ⁊ dilatōes petendas: litē ꝯtestādā: exceptōnes ꝓponendas ⁊ recipiendas: ⁊ producendos testes ⁊ īstrumenta producenda et alterꝰ ꝑtis uidenda: et reprobāda iudices eligendos: ⁊ recusādos suspectos dādos Sniaꝫ audiendā: appellatōem cōittendā et ꝓsequendā: et generaliter ad oīa et sin. facienda: que merita causarū exigūt: ⁊ que ipsemet facere posset ꝓmittēs se firma ⁊ rata habiturū quecūqꝫ dicti ꝓcuratores aut alter eoruꝫ circa predicta: uel aliquod predcōruꝫ duxerit faciēda. Nota ꝙ aliqñ dñs ꝓcuratorez suuꝫ releuat ab omne re satisdatiōis: ⁊ fieri pōt in ipso eodē īstrumento posito enim toto tenore īstrumenti predicti subsequenter dices Et qꝛ uoluit dictus An. ipsū procuratorez suū releuare ab omni re satisdatiōis promisit mihi. R. no. ifrascripto stip. uice ⁊ noīe oīum eoꝝ quoꝝ interierit de iudicio sisti: et iudicato soluendo: et ꝙ tpe snie recitāde i iudiciū ueniet si opus fuerit et comode fieri poterit: et oīa dabit: et soluet aduersariis suis pro oībus clausulis que i ꝯdemnatione ꝯtiebunt nisi fuerit prouocatū sub obligatōe oīuꝫ suoꝝ bonoꝝ. Si āt ista satisdatōe fiat i actis corā iudice ita scribes. Et qꝛ uoluit dictus procurator ab oē re satisdatōis releuari iudicatū solui ꝓmisit mihi no. ifrascripto stip. noīe dicti Phi. et oīum illorū

UVA. BHSC. IyR_225

quoꝝ intererit ꝙ defēdet dcm̄ A. ⁊ ni si dolo malo faciet in dicta tota lite: ⁊ ꝙ tpe snie ferende erit i iudicio: ⁊ sol uet iudicatū: nisi ab eo fuerit ꝓuocatū sub hipotheca reꝝ suarū: ⁊ pro his oī bꝫ ⁊ sin. obseruādis dictus An. extitit fideiussor sub obligatōe suoꝝ bonorū. omnium.

Procuratio gn̄al' ad cās ⁊ negocia

Antonius fecit: ꝯstituit: ⁊ ordi nauit Cor. ibidē presentem: ⁊ sponte recipientē suū procura torē spiritualiter i cā quā hꝫ uel habi turus est aut hēre itendit cū. P. ⁊ ge neraliter ad oēs ⁊ in oībus eius cāis litibus: ⁊ ꝯtrouersiis: quas hēat ul' ha biturus est tā i agendo q̄ꝫ defendo cū aliquo uel aliquibus corā quocūqꝫ iu dice tā ecclesiastico q̄ꝫ seculari sup qui buscūqꝫ negociis: ad libellos offeren dos recipiendosqꝫ: lites ꝯtestandas ex ceptiones ꝓponendas terminos: ⁊ dil latōes petendas: ⁊ accipiendas testes ⁊ instrumenta producenda ⁊ alreri us partis uidenda et reprobanda: iu dices elegendos: ⁊ recusandos sus pectos dādos sentētias audiendas ⁊ appellatōes cōmittendas: ⁊ prosequē das ⁊ ad oīa ⁊ sin. facienda q̄ꝫ merita cāꝝ exigunt ⁊ requirūt. Itē ad peten dū exigendū ⁊ recipiēdū oē: id ⁊ qcqd ipsi An. ex quacunqꝫ cā ab aliquo de bet ⁊ de habitis ⁊ receptis chartā so lutionis faciendū ⁊ ad pasciendū ⁊ ꝯ ponendū ⁊ transigendū ⁊ cōpromittē dū ⁊ laudum ⁊ arbitriū audiendū ⁊ ꝓ sequendū ad ꝯtrahendū debita ⁊ ad ꝯstituēdū sibi alios debitores ⁊ ad uē ditiones emptiones locatōes ⁊ cuius cūqꝫ generis ꝯtractus faciendos ⁊ ad obligandū se noīe ipsius A. ⁊ bōa ip sius A. sup quocunqꝫ ꝯtractu: ⁊ gene raliter ad oīa eius negocia tractanda ⁊ gerenda ⁊ ad oīa ⁊ sin. faciēda: que circa predicta uel aliquid predictoꝝ si bi utilia uidebunt ⁊ que ꝑ quēlibet le gitimū procuratorem ⁊ nuncium fieri possunt Dās ei plenā ⁊ liberā ptātez ⁊ generale mandatū ad predicta oīa: ⁊ sin. facienda ⁊ sup predictis ⁊ quoli bet predictoruꝫ quotiens expedierit ⁊ uoluerit ꝓcuratorem unū uel plures ꝯstituendi. Et promittens se firma ⁊ rata hītuꝝ quecunqꝫ dictus Co. procu rator aut alius: uel alii ab eo ꝯstituen di circa predicta uel aliqd predictoruꝫ duxerit facienda: ⁊ nō contra ueniet. Sub obligatione oīum suoꝝ bonorū.

Sindicatus.

Venerabilis pater. d. Jo. Ab bas monasterii sci. P. pro se ipso ⁊ suis successoribus uice ⁊ noīe ipsius monasterii: presentibus ⁊ ꝯsentientibus īfrascriptis fratribus ⁊ monachis eiusdē monasterii ad hoc in ca. spāliter ꝯgregatis fecit constitu it ⁊ ordinauit Co. ibidem presentem suum: ⁊ dicti monasterii ⁊ conuentus eiusdem sindicum procuratorem acto rem: ⁊ certum nuncium specialiter in tali causa q̄ꝫ dictuꝫ monasteriū hꝫ uel hēre itendit cū tali ⁊c. Ponendo illa ad q̄ꝫ ꝯstituerit sicut. s̄. i īstrum̄tis ꝓcu ratōuꝫ In fie āt dices ꝓmittēs dictus Abbas uice ⁊ noīe dicti mōasterii pre sentibus ⁊ ꝯsentientibus eiusdez fra tribus se firma ⁊ rata hītuꝝ quecunqꝫ dictus sindicus ⁊ procurator circa pre dicta uel aliqd predictorum duxe it fa cienda. Sub obligatione bonoꝝ dicti monasterii. Fratres āt dicti mōasterii iis oībus p̄ntes ⁊ ꝯsentientes fuerūt ii. s. do. Jo. d. talis ⁊ legit' notādū est ꝙ sindicus talis ⁊c. aduniuersitate so lū ad cās cōstituit' qꝛ sindicus est uni uersoꝝ cāꝫ gerens. Licet uniuersitas ad negocia ⁊ ꝓcuratorē ꝯstituat. Sidi ctus etiam ⁊ procuratorez nō debent

UVA. BHSC. IyR_225

transgredi fines mãdati. Preterea attende ꝙ si ꝯstituat̃ sindicus a cõi alicuius terre aut ab aliqua societate faci es ꝙ ptãs siue Consul uel massarius aut ministralis congregata uniuersitate una cũ oĩbus ipsius uniuersitatis ibidẽ pñtibus cõstituat sindicũ ⁊ poteris hoc mõ incipere. Sindicus uniuersitatis. Cõgregatis hoĩbus uille sãcti Rophelli ad cõcionez: cãpane sõnitu apud ecclesiã predictã: more sollito. Dñs talis ptãs aut talis ꝯsul ul̃ massarius cõis eiusdẽ uille pro se ipso: ⁊ eius successoribz: uice ⁊ noĩe dicti cõis cũ ꝯsẽsu ⁊ uolũtate oĩuz hoĩuz eiusdẽ terre ibidem pñtium. s. talis ⁊ talis ⁊ sic de singulis ⁊ ipsi oẽs ⁊ sin. ibidem pñtes ꝑ se ipsis uice ⁊ noĩe dicti cõis fecerunt cõstituerunt ⁊ ordinauerunt talez absentem uel pñtem eoꝝ ⁊ dicti cõis ⁊ uniuersitatis sindicũ actorem ⁊ procuratorez ⁊ certũ nũcium ⁊c. Et facias ꝙ saltez due partes uniuersitatis ꝯstituant. Itez nõ ꝙ aliquando ꝯstituitur ab ecclesia siue ca. Ecconomus ⁊ hic creat̃ sulũmodo ad ecclesie negocia preagẽda: ⁊ procuranda ⁊ fit cã auc. epi: ⁊ debz esse solũ de fr̃ibus.

Constitutio uicecomitis.

Dominus Azo estensis ⁊ Anchore. M. elegit fecit ⁊ ꝯstituit d. Co. suuz uicecomitez in terra ⁊ in oĩbus pertinentiis argẽte sibi super ipsa terra: ⁊ oĩbus in ea habitãtibus ⁊ habiturus sue ptãtis ⁊ iurisdiõtiis plenitudinez delegãs ⁊ comittens ut ex nũc quousqz ipsi dño. M. placuerit tã sup causis ⁊ questiõibus qbuscũqz audiẽdis: ⁊ cognoscẽ ⁊ terminãdis q̃z sup collectis ⁊ seruitu ⁊ omnibus ⁊ sin. ipsi dño Ma. debetis petendis ⁊ recipiendis sup imponendis ⁊ faciendis exercitibus ⁊ caualcatis sibi da honorez ⁊ seruitutẽ ipsius domini. M. ⁊ super manutenendis ⁊ ꝯseruãdis iuribus ⁊ cõsuetudinibus eius gerat ⁊ habeat in oĩbus ⁊ per oĩa uicẽ suaz. Sup crimĩalibus uero causis ⁊ maleficis idagãdis ⁊ cognoscẽdis possit plene ꝓcedẽ. Ipsa tñ pena sanguinis ⁊ punitõis ꝑsonaꝝ ipsi dño. M. ⁊ eius iudicio reseruata. Qui. d. M. solẽni sti. ꝓmisit Vicecomiti predicto se firma ⁊ rata hituꝝ quecunqz circa predicta duxerit facienda. Ceteꝝ ĩ signuz recognitõis sui pleni dñii: idẽ. d. M. ipsũ. d. Cor. sup ipso officio cuz Cirotheca l̃ baculo iuestiuit. Demuz nõ ꝙ aliqñ ꝯstituit̃ Castaldus tu ãt diligenter ꝯsidera: ad qd ꝯstituatur ⁊ formaz ipsis ĩstrum̃ti colligas ex predictis.

Octauũ ca. ĩcipit ĩ quo infrascripti cõtinentur tituli uidelicet.

Rs ⁊ officiuz no.

ĩ tres ptes diuidit̃ principales uirtus. n. huius officii aut ꝯtractuus aut ultimarũ uolũtatũ aut iudicioꝝ formaz respicit: ⁊ naturã. Vñ lz testamenta ⁊ ultĩe uolũtates ĩ hoc octauo Ca. huius operis ꝯscribantur ipsa tñ: ut dictũ ẽ: sunt una de tribus pricipalibz ptibus artis huius igit̃ cũ in septez precedentibus ca. de ordine ꝯtractuũ sit tractatũ sup ẽ de ultimis uolũtatibus nũc uidere. Quia ultima uolũtas aliqñ per testm̃ aliqñ ꝑ codicillos aliqñ ꝑ donationez causa mortis disponit̃. Idcirco procedit hoc ca. isto mõ. Quia primo duoꝝ testam̃toꝝ forme ponunt̃ unius uz breuis ⁊ simplicis: ⁊ alterius cõditiões ⁊ dispositiões uarias ꝯtinẽtis: qd qdez testam̃tũ subsequẽter exponit̃ ⁊ ꝑ ptes suas: ⁊ membra sin. uãriat̃: deinde codicilloꝝ procedit̃ ad doctrinã nã duobus codicillis positis: de differentia: ⁊ natura ipsoꝝ codicilloꝝ supponit̃ ⁊

UVA. BHSC. IyR_225

tractatur. Postremo donatio causa mortis ꝛ ipsa expositō ꝛ uarietas sub infertur.

Testamenti forma per breuis.

ANtonius.f.q.Boetii:sanus p gratiā iesu xp̄i mente ꝛ sensu: iacz corpore lāguens:suaz rez ꝛ bonoz oium dispositōez p presens nūcupatiuū testamētū sine scriptis :in hūc modū facere procurauit in primis qdez reliqd de bonis suis p sua aia. xx.lib.boñ.qbus dari uoluit ꝛ māda uit maiori eccle Bo.p restauratōe de cimaz.xl.sol.boñ.Itē cōuentui fumē tuz predicatoz ciuitatis.Boñ.xx.lib. Reliquas aūt oēs distribui iussit ꝛ ex penditā circa funus ꝛ sepulturaz eius q̄z sibi elegit:apud ecclesia bti Bo. q̄z inter eccl̄as loca religiosa:hospitalia pauperes ꝛ alias scdm q utilius p aia eius uisū fuerit ipsius comissario infra scripto. Quē qdez comissariū suuz ad predcā oia ꝛ sin.exequēda esse uoluit dñz Co. Preterea de aliis bonis suis reliquid iure legati An.ipsius nepoti C.lib.boñ.isup dñe Ma. ipsius uxori reliqd dotes suas que fuerūt. C.lib. boñ. Itez reliqd eidē iure legati de bo nis suis.x.lib.boñ. In oibus aūt aliis suis bonis mobilibus ꝛ imobilibus iu ribus ꝛ actōibus tā presentibus q̄z fu turis Bo.eis filiū sibi hēdez istituit. Et hāc ultimā uoluntatē asseruit esse uelle q̄z ualere uoluit iure testamti q si iure testamti ñ ualeret ualeat:saltez iure codicilloz uel cuiuslibet alterius ultime uoluntatis.

Testamentum conditiones ꝛ dis positiones uarias continens.

ANtoniuſ p iesu xp̄i gr̄az mēte ac corpore sanus:desideras q̄z diu ī corporeis mēbris uiget q es:ꝛ rō regit mente:quā siqdē rōnem sepe adeo langor obnubilat:ut nō so lū tpalīū rez: uerū ēt sui ipsius cogat ipsa langoris uehemētia obliuisci:pditi onis humane ieuicabile desideras de bituz puenire. Res ꝛ bona sua p pñs nūcupatiuū testamentuz sine scriptis in hunc modum facere procurauit. In primis quidez disposuit uoluit: ꝛ mādauit q oia a se accepta ꝛ bita per usurariā prauitatē aut aliā quācūqz il licitā:ꝛ indebitā exactionez:seu recep tionē restituātur ꝛ solnāt de bonis su is usqz ad integrā restitutionē ꝛ satis factionē illis a qbus ipsū apparuit ha buisse:ꝛ p his soluēdis ꝛ restituendis oia bona sua obnixa ꝛ obligata reliqt Itē p aia sua ꝛ parentuz suoz reliqt de bonis suis.C.lib.boñ. de qbus da ri uoluit ꝛ mādauit eccl̄ie sancti Pe. Boñ.p restitutōe decimaz.xl.sol.dēa rioz. Itē plaborezio eccl̄ie talis.xx.sol. Itē cuilibz loco religioso ꝛ cuilz hos pitali ciuitatis ꝛ burgoz Bō.sol.x.bō. Itē supra funus ꝛ occasiōe funeris:ꝛ sepulture sue quā sibi elegit apud ta lē eccl̄iā:ꝛ pro expensis ꝛ obsegis tu muli expendi uoluit.xx.lib.boñ.ꝛc. p ut dispōi uoluerit testatoz de ipis.C. lib.Et ad oia ꝛ sin. exequēda uoluit comissarios suos ꝛ huiusmodi testam ti executores dominum Coz. ꝛ domi nā Ma.ipsius testatoris uxorez ꝛ pio rem talis ecclesie q pro tēpore fuerit Bans eis:ꝛ cuilibz eoz plenam licen tiaz ꝛ liberā potestatez:ut sine ꝓtradi ctione heredū eius: aut alterius psōe possint sua auct. de bonis testatoris: ꝛ de quibus ipsis uoluerint uendere alienare ꝛ obligare p predictis restitu tionibus faciēdis ꝛ dictis legatis aie soluendis:ꝛ predictis oibus ꝛ sin. exe quendis:ut dictū est. Et si contigerit aliquē:uel aliquos dictoz comissarioz suoz pre mori eidez testatori aut mori añ executionez oiuz predictoz: alii ul'

UVA. BHSC. IyR_225

alius nihilominus predicta oīa ⁊ sin. īsolidū exequatur: insuper de bonis suis reliqt iure legati tali. x. lib. itez tali v. lib. item tali seruo suo reliqt ⁊ legauit pura ⁊ merā libertatez: scdm usuz ciuitatis. Romane ⁊ plenā liberatiōz ⁊ exemptōe ab oī seruitute ⁊ ꝯditōne ⁊ omne ius patronatus ⁊ totū suū peculiū ⁊c. Prout disponet testator. itez dñe Ma. uxori sue reliqt dotes suas: que fuerūt. C. lib. insuper de bonis suis iure legati. xx. lib. boñ. ⁊ totā mobiliā suā. s. lectū scrinea ⁊ oēs pānos laneos ⁊ lineos: qbus ipsa utet̄ tēpore mortis testatoris. Preterea legauit eidez uoluit: ⁊ disposuit ꝙ ipsa sit in domo ī hereditate sua dña: ⁊ usufructuaria: q̄z diu uixerit. ⁊ uidualez ī ipsa domo uitā seruauerit: ⁊ dotes ⁊ legatū ñ petierit. Que si aliā elegerit uitā uoluit eā habere solū dotes: ⁊ legatū ꝑdictū. s. ipsaꝝ. xx. lib. ⁊ mobile supradictum. Et sic de uxore scribes qcquid ordinauerit testator. Itē iulianā eius filiā sibi heredē instituit in. C. lib. bō. quas eaz habere uoluit quum nupserit: iubens eam de his esse contentaz Item Philippam eius filiam sibi heredez instituit in eo quod sibi ul̄ ꝑ ea dedit dotis nomine q̄zdo nupsit. Itez reliquit eidez nomine institutionis. x. sol̄. boñ. iubēs de his esse ꝯtentā. In omnibus autez aliis suis bonis mobilibus ⁊ īmobilibus iuribus ⁊ actōibz. tā presentibus quaz futuris Bo. ⁊ io. eius filios sibi equalibus portōnibus heredes īstituit ⁊ si cōtigerit ipsū ex dicta domina Ma. aut alia quacūqz legitima uxore ex nunc filios habiturum peruenientes in lucem postumos aut in medio tempore natos: si masculus uel masculi fuerint: ipsum uel ipsos cum predictis Bo. ⁊ io. ut altero eorum: qui superuixerit equalibus pōtōnibus heredes instituit. Si autem femina una uel plures: ipsam uel quālibet earum sibi in. C. lib. bon. heredē instituit. Vel sic ⁊ si predicta uxor sua pregnās esset: ⁊ pareret filios ⁊ filias unū uel plures postumos aut medio tempore natos ad lucē peruenientes: si masculus uel masculi fuerit ⁊c. ut supradictum est. Et hoc ultimuz uult habere locum specialiter quando proximus supsicatur obitus testatoris: Si uero aliqua dictarum filiarum suarū tam naturam q̄z nascituraruṁ aut postumaruz aliquando uel intra tale tēpus decesserit sine filiis substituit ei pupillariter: ⁊ uulgariter ꝑ fideicōmissum supstites filios masculos: uel eoꝝ filios in stipes: ⁊ non in capita. Et si aliquis filiorū suoruz masculoruz tam natoꝝ q nascituroꝝ: uel postumoꝝ aliq̄zdo uel. j. xxv. annū sue etatis decesserit sine filiis l̄. j. pupillarē etatē substituit ei pupillariter: ⁊ uulgariter ⁊ per fideicomissum supstites masculos uel eoꝝ filios in stirpes ⁊ nō in capita: ⁊ si masculi uel eorum filii non fuerint filias feminas: eorum filios substituit in stirpe: ⁊ nō in capita item si omnes tam masculi quam femine non extantibus: uel remanentibus aliquibus ex eis filiis decesserit eo casu uoluit de bonis suis fieri hoc et hoc.

Preterea uoluit: ⁊ disposuit: ꝙ nō obstantibus predictis substitutōibus possit quilibet filioꝝ ⁊ filiarum suaruz testari ⁊ disponere de eo qd sibi relictuz aut de eo quod ad ipsum spectabit ex hereditate predicta usqz in quantitatem. l. lib. boñ. computanda in iis falcidia sibi debita. Itē uoluit disposuit ⁊ mādauit: ꝙ predicti filii masculi sui simul cōiter habitent ⁊ ad diuisionez nō perueniāt usqz quos oēs cōpleuerint. xxv. annum sue etatis Quod si

UVA. BHSC. IyR_225

ꝯtrafecerint aut si aliquis eorũ alios ad diuisionez prouocauerit: uel requisiuerit priuetur ⁊ euz ipse testator priuauit. quarta uel dimidia: uł tanta q̃ꝫ titate ex parte sua dicte hereditatis. quã dimidiam: uel quã quãtitatez deuolui ⁊ peruenire uoluit ad ceteros: uel ad talem ecclesiam. item uoluit ⁊ disposuit ꝙ dicti eius filii uendere nõ possint de bonis ĩmobilibus ipsius hereditatis quousqꝫ cõpleuerint. xx. annos uel tale su e etatis. Quod si ꝯtrafecerint uoluit: ꝙ fiat hoc ⁊ hoc. Ponendo ea que testator ordinauerit: Et sic potest testari ordiue ⁊ graunre heredes suos in eo quod uult Tutores autem filiorum suorum tam natoruz q̃ꝫ postumorum pupillorum esse uoluit talem. Absoluens ⁊ liberans eos a ratione administrationis reddenda: ⁊ ipsam rõem eis remittens. In fine dices. Et hanc ultimã uoluntatẽ asseruit esse: uelle quã uallere uoluit testamẽti quod si iure testam̃ti nõ ualeret ualeat saltẽ iure codicillorꝫ: uel cuiuslibet alterius ultime uolũtatis: ⁊ uoluit hoc testamentũ seu ultimã uoluntatẽ oĩbus aliis testamẽtis: uel ultimis uoluntatibus hinc retro factis preualere uel tã factis: quã faciendis de cetero preualere ⁊c. scdm ꝙ his uerbis disponet testator. Notula.

ATtende igitur testamentũ predictuz: dispositiones uarias cõtinere que q̃dẽ ⁊ si nõ sẽp oẽs occurrunt ponunt̃ tñ: ut doctrina tibi sit: quõ ⁊ quo loco scribi debeat unuz quodqꝫ: nõ tñ intelligas oẽs positas eẽ qua possunt a testatoribus ordinari qꝛ ⁊ hoc ex humana inuentione foret impossibile quo uoluntatũ hoĩum nõ sit finis. Verũtñ predictus ordo nõ in qualibet terra seruat̃. Quidã en ĩ eo: ꝙ heredis ĩstitutio caput ⁊ fundam̃tũ dicitur testamenti ipsam heredis institutionem scripto prohemio: subsequẽter ponuntur in principio testamenti. Deinde ad legata ⁊ fideicomissa procedunt. Sed Bononiensis ciuitas predictam in dictis testamentis sibi appositaz tenet formã qua credo multis rationibus meliorem. Cum itaqꝫ in testamentis anteponantur ꝓhemia de illis succincte: ⁊ breuiter est uidendum qa licet quidem in his prohemiis multuz utantur potius tamen ẽ curiositatis q̃ꝫ utilitatis. Pones igitur prohemium quod breuius poteris. Si enim fuerit testator infirmis uteris in orohemio forma predicti primi testamẽti. Si uero fuerit sanus dices An. sanus ꝑ gratiam iesu christi mente et corpore suarũ reruz ⁊ bonoruz omniũ dispositionem ⁊c. ⁊ si prolixius dicere uolueris uideas quõ iacet ĩ forma secũdi testamẽti predicti. Et si qs testamẽtum fecerit uolens mare trãsire: ł beati Ja. limĩa uisitare uel alias ire: ⁊ de hoc uolueris in testamẽto facere mentionez: licet nõ multum expediat poteris dicere sic. An. uolens ĩ subsidiuz terre scẽ ultra mare transire: uel btĩ Ja. limĩa uisitare pñs nuncupatiuum ⁊c. Super huiusmodi autez ꝓhemiis diuerse sunt forme: quas ꝓ libito prosequi poteris. Verũ qꝛ utiliora sup sunt ideo ad illa ueniendu est.

Testamentũ qd sit ⁊ ũde dicatur.

TEstamentũ est uolũtatis alicuius legitima dispositõ iusta sẽtentia. i. de eo qd post mortez suã fieri uoluit cũ ĩstitutione heredis: uel sic. Testamentuz est solẽnis ordiatio: siue uolũtas cũ institutione hẽdis Vnde sine heredis institutione nõ ualet testamentũ. In quo testamẽto nemo põt sibi legez dicere a qua recedere nõ liceat cũ ambularia sit uoluntas

UVA. BHSC. IyR_225

usq; ad exitū uite Testamentū ē nisi testator mortuo nō hz uires. Et dicit testamentum mentis testatō .i. declaratio uoluntatis.

De diuisione Testamentorum.

TEstamentoꝝ aliud in scriptis aliud sine scriptis aliud ⁊ sine ulla scriptura sz i testium pntia fit. Testamentū i scriptis dicit qd fit sine solēnitatis: ⁊ dicitur testm nūcupatiuū: sicut sūt predicta duo testaméta quoꝝ forme scripte sūt i principio huius capli: uz quādo coꝝ tabellione: ⁊ testibus nuncupatur testator ⁊ heredes institutio: ⁊ ea que testamēto ordinant ⁊ nō interueniunt alie solēnitates: ⁊ ob id dicit sine scriptis. i. sine solēnitatibus Sed testamentū in scriptis dicit qd fit cū solēnitatibz que qdez faciūt illud ualere ⁊ sunt ille solēnitates tales: uz qui Testator ꝓpria manu scribat: si lr̄atus est: ⁊ possit scribere. Sz si illr̄atus est ⁊ ñ possit scribere: scribat alius eius mādato: ⁊ offerat Testator illud coꝝ. vii. testibus dicēs illud esse suū testamtū: qd offerr̄: non tñ refert utꝝ illi testes sciāt: que ꝓtinēt in testamento: uel ñ ⁊ sit in eo scriptū nom̄ heredis: ⁊ predictus testator uel ille q scripserit eius mandato: subscribat in testamto se coꝝ testibus ⁊ ēt subscribat unusquisq; testium eoꝝ in eodem die ⁊ tpe: ⁊ apponat unusqsq; sigillū suū: ⁊ sine testium solēnitatibz testamentū in scriptis factum non ualeat quātum ad extraneū heredez. Sz si fuerit hr̄s testatoris filius ualeat ēt ex his solemnitatibus deficientibus. Quō autem hoc testamentū debet fieri: ⁊ qua forma subscribi: ⁊ quō aperiri cōmittitur qꝝ a ꝓsuetudine tempoꝝ nostri est quodāmodo alienum. Fit etiā testamentuz sine scriptura: uz q quādo nō potest haberi tabellio. Testator uocet. vii. testes in ciuitate. y. in uilla si plures habere non potest ⁊ disponat coꝝ eis uoluntatē suaz: ⁊ spositionē ⁊ heredis nominationē: et institutionem: ⁊ roget illos esse testes. Mortuo aūt testatore adibit aliqs ius in testamēto habens iudicē potestatis ⁊ narrabit hoc iudici: ⁊ iudex uocatis hēdibus: legatariis ⁊ fideicomissariis: siue uenerit siue nō comitet alicui tabellioni testes ipsos ad notitiaz testamenti ad ppetuā rei memoriā recipere ⁊ ipsi testes iurati deponent unus quisq; de nomine ⁊ pnomine ⁊ etate testatoris: ⁊ de eius uerbis qbus usus fuit in testamento: ⁊ specialiter de heredis institutione: ⁊ de anno die loco: ⁊ testibus: ⁊ his testibus receptis legentur dicta eoꝝ coram iudice presentibus. vii. testibus aliis ⁊ tabellio de mandato iudicis publicabit illos: ⁊ se subscribet. Testamentum.

TEstamentū autēticū: ⁊ integꝝ dare pōt cuilibet heredum: ⁊ substitutoꝝ: ⁊ comissarioꝝ: seu fideicomissarioꝝ ⁊ legatarioꝝ. Potest etiaz nihilominus cuilibet legatarioꝝ dari certa pars testamti. s. illa in qua fit mentio de eo quod sibi legatū: uel relictum est: hoc modo An. p gratiam ihesu xp̄i sanus mente: ⁊ sensu licz languens corpore suaꝝ reꝝ: ⁊ bonoꝝ ordinis dispositionē p presens nūcupatiuū testamentuz sine scriptis in hunc modū facere procurauit. In primis qdez de bonis suis reliquit pro aia sua. xx. lib. ꝛc. ⁊. j. alia: ⁊ in eodē testamento disposuit: tale fecit legatū his uerbis expressis Preterea de aliis bonis suis reliquit iure legati An. ipsius nepoti. C. lib. boñ. In fine autez ipsius testamenti hoc cōtinentur In oibus autē bonis suis mobilibus ⁊ imobilibus iuribus ⁊ actionibus utilibus ⁊ directis tā pre

UVA. BHSC. IyR_225

sentibus q̄z futuris ℬ. eius filiuz sibi heredē instituit. Et hāc suā ultimam uolūtatez asseruit esse uele quā ualere uoluit iure testamenti q̄ si nō ualeat iure testamenti ueleat saltem iure codicillorz: uel cuiuslibz alterius ultime uolūtatis. Et ita nota q̄ q̄dō sūmitur pars: dz poni principiū testamti z finis z specialiter heredis īstitutio z ī medio dz poni illud legatū: cuius occasione sūmit ps scdm formā predictā.

Qui testari non possunt.

SJ sunt qui testari non possunt z prohibent a lege facere testamentū. Vz Jmpubes. s. masculus minor. xiiii. ānis: z femina minor xii. qz ñ habēt animi iudiciū. Jtē filius familias ñ pōt testari: ēt si pr̄ p̄sentiat nisi de castrensi uł quasi castrēsi peculio de q̄bus ēt preter patris uoluntatē testari pōt. Jtez testari ñ pōt furiosus uel mentecaptus quā diu furiosus ē. Jtez prodigus cui bonorz administratio interdicta est. Jtem surdus z mutus naturaliter. i. a natiuitate: sz si accidentaliter ē mutus z surdus: z sciat litteras pōt ipse suū scribere testamtū z codicillos sed si tantū surdus est bene potest facere testamtū. Jtez seruus non potest testamentū facere. Jtez dā natus ad mortem. s. cōdēnatur: ut moriatur: uel efficiat seruus pene. item ille qui dubitaf de statu. utrū sit liber uel seruus: uterum paterfamilias uel filiusfamiliaf. itez illi qui sunt obsides p̄o captiuis populi Romani. itez qui p̄dēnatus est de crimine famoso: sicut de crimine: quod est p̄tra naturā: uel de alio famoso crimine. itē monachus seu canonicus regularis. itē hereticus itez q̄ comisit crimen lese maiestatis. itez cecus testari ñ pōt nisi quadā solēnitate adhibita: q̄ ubi uersatur maius periculum debet adiberi maius consilium. Dz enim uocare. vii. testes z Tabellariuz: et corā eis exp̄imere se uelle testari: sine scriptis z debet exp̄imere nomina z indicia z dignitates heredū: quos īstituit z legata designare: z hec oīa scribēda sunt a Tabellario corām testibus tūc uel si essent añ scripta corām testibus recitari debent. Et cecus dz profiteri illud suum esse testamentū: z ipsū depositū esse ex sui animi sententia. Jn fine dz unusquisq̄z testiū: z etiaz tabellarius se subscribere z testiū z tabellarii signa ula debent apponi: q̄ si tabellarius inueniri nō pōt octauus dz testis adhiberi: ut p eū capiat effectū quod p tabelliōem fieri debeat: ut dictuz est. Et hoc testamentuz dicitur nuncupatiuū: lz multā similitudinez habeat cū testamento ī scriptis. Cetere āt p̄sōe testari possūt.

Legata z fideicommissa.

QVoniā secūdū ordinē testamētorum in principio uius capitis scriptorū posito noie testatoris z p̄hemio statim p̄ceditur ad legata: z fideicōmissa: idcirco uidendū ē: quid sit legatuz: z qd fideicōmissum. Et qd possunt legare: z quibus legari pōt z que res possunt legari: z que nō Legatuz est donatio quedam a defuncto relicta z ab herede p̄standa: q̄ legatū regulariter tradit ab herede. Fideicōmissum ferre idē est legatuz fideicōmissuz: ideo dictuz est q̄ fideicōmissa olim pendebāt ex fide heredum: sz hodie fere exequata sunt legata: z fideicōmissa: z qcqd iuris est ī uno ē ī alio sz cōmissarius aliud ē: q̄ comissarii dicuntur q̄bus comitaf legatum aie soluendū. Vnde in multis locis appellātur executores testamētorum qui execūtur legatuz anime. Jpossūt autē legare oēs: qui testamentū facere possunt Legari autez pōt oibus illis q̄ possūt

UVA. BHSC. IyR_225

heredes istitui Qui uero istitui possūt ⁊ qui nō in institutione heredū. Preterea legari pōt res testatoris ⁊ res heredis. Item res extrane legari pōt: ⁊ hoc uerꝝ est qñ testator sciebat rem alienā esse ⁊ heres dz tunc rem illam emere a domino: ⁊ tradere eaz legatario. ⁊ si dñs uenderꝫ uoluerit dz heres tradere legatario extimationez Item possūt legari fructus futuri. Itez iura actōes ⁊ seruitutes. Legari uero non possunt res que nō sunt i rerum natura: ut hypoticarius ⁊ ea de qbus non est comerciū ut puta foruz. Roma uꝛ basilica: uel templa uꝛque: usui publico destinata sunt. item ea que sunt iniuncta heredibus utinem urbs ruinis deforeꝫ. Ceterꝝ legari pōt seu legatū relinq qbuscūqz uerbis apertis tantū ⁊ idoneis: ut si dicat testator do. ego. dari iubeo mādo precipio ⁊ similiter. Et relinqui pōt legatum pure: ⁊ in diem ⁊ subconditōne. Et potest stator huiusmodi legatis apponere penam ⁊ conditionem quam uult.

Heredum institutio: ⁊ qui possunt institui: ⁊ qui non.

QVia heredis institutiōez caput ⁊ fūdamētū testamenti totius ⁊ sine heredis istitutiōe ñ ualet testamētū. Jō multū interest tabellionū de herede ꝯsyderare: ⁊ inqrere. Sz primo uidendū est: qd sit heredem instituere Secūdo de hereduz diuisione Tertio q debēt ⁊ possunt heredes istitui ⁊ q nō. Quarto ⁊ ultimo quō fiat heredum istitutio. Est autē heredem istituere: aliquez post mortē suaz loco sui in oibus bōis suis dñm cōstituere. Nā dicitur heres ab hero idest domino. Vnde heres est qui succedit in uniuersa bona defuncti: ⁊ ad heredem comoda ⁊ icomoda hēditaria. reddūt. Nā interpretatione iuris una ⁊ eadē psona uidetur esse heredis. ⁊ defuncti Heredū alii sūt sui ⁊ necessarii. Alii necessarii tantum. Alii extranei. Sui ⁊ necessarii sūt filii seu liberi: qui sūt i potestate. ideo sui quia in potestate sunt. deo necessarii q iure ciuili ueluti naturaliter sunt heredes: licet possint iure pretorio ab hereditate abstinere si uelit. Necessarii sūt tm̄ serui. Vnde si seruus instituaꝫ heres uelit uel nolit teneꝫ hereditatē etiā suspectā adhibere: sed ipsa institutione fit liber. Extranei sunt q ñ sunt i ptāte. Vñ uoluntarii heredes sunt nec cōpelluntur ullo iure adire hereditatē: nisi cū istituti sūt heredes ⁊ rogati p fideicomissū alteri hereditatē restituere: qꝛ tunc cōpelluntꝫ adire hereditatez iudicis officio: ⁊ habitā restituere: re ⁊ uerbo uel saltez uerbo. Sz nota mulieri oēm heredē eē extraneū: qꝛ neminez hz in ptāte: licet ēt mulier teneanꝫ liberos istituere iure nature. Debēt āt liberi descēdētes: aut sint emancipati: aut ñ a parētibus institui siue uniuersaliter siue certa pte dūmodo illa nō sit mior falcidia. Et si minori parte q̄z falcidia istitueretꝫ possunt agere ad supplementū: nisi ex heredenꝫ. Possuut autez exheredari si iusta nominatiz ex hereda tōis cā interueniat: que qdez exprimetur. Cāe itaqz ipse quibus parentes possunt filios exheredare sunt. xiiii. i. ut. j. habetur i fine huius ca. Ex his liberis nēo dz a patre uel a matre: aut ab his in quorū patria ptāte sunt preteriri qn istituātur: aut exherdēter. Et si preterirenꝫ: possūt agere ex querella i officio si testamēti: ⁊ nō ualet testm̄ q̄ztū ab heredis istitutionez: lz q̄ztū ad alia legata ⁊ relicte teneat. Verūtam̄ si qs istituit filium nō opus ē instituē filios eiusdē filii sui lz sint i aui paterni ptāte. Sz nepotes ex filia nō sunt i

UVA. BHSC. IyR_225

ptāte aui materni: sed sequūtur fami
liaz: ⁊ ptātem: sui patris uel aui pater
ni: idez iuris ē filio qꝛ filius tenet̄ pa
rētes qñ lz ei testari: istituere saltez in
falcidias qꝛ ordie mortalitatis turbate
ñ minus debet̄ pie hēditas filioꝝ pa
rentibus: quā ecōuerso: Pōt ēt filius
parentes ex heredare: si interueniat
iusta ex heredatōnis cā: ut in fine ca.
habet̄. item possunt heredes institui
extranei: ⁊ oēs preter hos. s. deportatus
pp aliqd delictū aliq̄z insulā: pp aliqd
delictū: siue bānitus ī ppetuū. itez dā
natus in metalū fodiendum. itē colle
gium illicitū: qd uz nō est approbatū.
item icestuosus. s. ille que est natus ex
dānato cohitu. i. spurius testatoris. itē
seruus qui accusatus ē de adulterio
cū dāna sua ꝯmisso ab illa dña ꝯstitui
nō pōt. item hereticus item apostata
item mulier. que cōuolat ad scdas nu
ptias. j. tp̄s luctus hoc ē. j. ānum post
mortem primi uiri. item q scienter cō
traxit cum aliqua mulier ignorante il
llas eē illicitas nuptias: que tunc erāt
illicite: nō pōt ab illa muliere institui.
Gñraliter aūt oēs alii possūt heredes
istituti: ⁊ accipe qcqd a testatore relin
quit̄ siue sint filii siue extranei: siue
liberi: siue serui testatoris uel alieni si
ue pr̄efamilias siue filifamilias siue ī
puberes fuerit ul̄ maiores: siue psona
priuata siue eccl̄ia ul̄ uniuersitas. Ce
teꝝ scias: ꝙ heredis istitutio pōt fieri
pure ⁊ sub ꝯditiōe. Itez dz fieri facta
demōstratiōe certi heredis uel noian
do heredez ꝓprio noie uel demōstran
do eū ad oculū uel alio indubitabili
signo: ⁊ si de certo here nō appareret:
nō ualet institutio. Preterea dz nom̄
heredis: per prenom̄: uel aliā expressaz
demōstrationez exprimi ut bñsciat̄ de
quo primo dixit testator: qꝛ si testator
noiasset Pe. ⁊ nesciret̄ de quo Pe.
dixisset: eo ꝙ habeat plures amicos
eiusdē noīs ñ ualeat īstitutio. Itē pōt
istitui heres īsolidū. Itē ꝓ patre ut pu
ta dimidia: tertia uel quarta: ⁊ ꝓ pte
qua institutus ē: dz subiire onus eris
alieni. Et nō ꝙ si unus institutus est
hr̄s incerta pte ⁊ alius uniuerso ille
q institutas est ī certa pte loco legata
rii habetur sz si unus solus īstitutus:
est heres: ⁊ est incerta parte īstitutus:
nec inuenit̄ alius uniuersalis tunc de
tracta rei certe mentōe institutus iure
certo insolidū erit her̄s. Sed attende
p̄cipue tu tabellio si testator instituat
filios unū uel plures masculos: uel fe
minas: utrū uxoratus uel ñ: ⁊ si filios
instituat: utrū natos: uel possumus: ⁊
sup institutōibꝫ predictaꝝ psonaꝝ ute
ris forma que ꝯtinet̄ in predictis duo
bus testamentis.

De substitutōibus ⁊ eoꝝ diuisōibz

SVbstitutio ē scda ꝯditōnalis ī
stitutio: qꝛ īstō dr̄ prius gradus
⁊ Substitutio secūdus. Et lz
substōnes in īfinitū de uno ī aliū pos
sint ꝓcedere: que liber tñ substō secun
dus gradus sicut secūde nuptie dicun
tur oēs q sequūt̄ prias. Substitutōuz
alia directa alia obliqua: seu fideicō
missaria. Directa est p q̄z qs capit her̄
ditatem: nullo alio mediāte. Obliquā
siue fideicōmissaria est cuz aliqs capit.
Hereditatē mediāte aliquā psona ut
in hoc exēplo. Instituo. Do. meū her̄
dem: sz rogo eū p fideicōmissū: ut her̄
ditatem ipsā restituat. Co. Directarū
āt substitutionū alia uulgaris: alia po
pularis: alia exēplaria: alia cōpendiosa
alia breuiloca siue reciproca. Directa
uulgaris subdiuiditur: quia aliqua ex
pressa aliqua tacita. Expressa uulga
ris fit cum ista negociatione: nota
hoc modo. Instituo Do. mihi heredē
⁊ si Do. uoluerit: ul̄ ñ potuerit heres
esse sit heres Cor. Tacita uulgaris fit
sine hac dictōne: nota hoc modo. insti

UVA. BHSC. IyR_225

tuo mihi hꝛdes Bomi. ⁊ Coꝛ. ⁊ eos substituo: qua substitutione colligit ꝙ si unus non fuerit heres: alius in soli dū sit heres ⁊ si unus moꝛeꝛet alius i solidū sit: ⁊ dicuntur uulgares: qꝛ fiūt a quolibet de uulgo: ⁊ cuilibet siue sit in potestate siue non ¶Pupillaris substitutio est que fit pupillo : ⁊ hec subdiuiditur : quia alia expꝛessa ⁊ alia tacita: Expꝛessa pupillaris fit hoc modo Jnstituo Bominicum pupillum filiū meum mihi heredez. si ipse deceſſerit in pupillari etate substituo ei Coꝛ. Tacita pupillaris est hec. Quisquis mihi heres erit: sit heres filio meo per hāc tacite intelligit ꝙ si filius deceſſerit in pupillari etate ille qui hezeꝫ patri erit heres: ⁊ filio. Et dicuntur iste pupillares substitutiones: quia solis pupillis in potestate patrum existentibus ⁊ ab ipsis patribus fiunt per quod euidenter apparet: ꝙ non a matre. sed soluz a patre fiunt: cum mater non habeat filios in potestate. Sed nota hic ꝙ substitutus ex pupillari expꝛessa repellit matrem pupilli: ⁊ omnes nēi entes ab ipsa. Sed substitutus tacita pupillari repellitur a matre pupilli: ⁊ succedit ipsi pupillo mater. Jtem nota ꝙ omnis: qui est substitutus ex pupillari substitutione fit heres ipsi pupillo ille uero q est substitutus ex uulgari fit heres ipsi testatoꝛi Exemplaria substitutio est: que fit aparente utri usque sexus filio furioso : uel mentecapto: ℟. dicitur exēplaria: quia fit ad exemplum pupillaris: quia sicut patez pꝛouidet suo filio pupillo : qui testari non poterat de herede. Jta i exemplaria pꝛouidet filio mētecapto uel furioso: qui testari ñ poterat Bz aūt pater filio furioso uel mentecapto substituere liberos ipsius mētecapti ⁊ si careat liberis: bz instituere fratres ipsius mētecapti: ꝛ furiosi ⁊ istis deficientibus: pōt instituere quoscunqz extraneos. ⁊ fit hoc mō Bo. filium meum furiosuz uel mentecaptū mihi heredez istituto ⁊ si Bo. deceſſerit furiosus uel mentecaptus substituo ei talē filiū ꝛ fꝛez suū uel talez aliū. Cōpendiosa substitutio ē que fit isto uerborum cōpendio hoc modo. Jnstituo Co. filium meum mihi heredem ⁊ si dictus Coꝛ. qūcunqz deceſſerit substituo Bo. Et hec iō dicitur Compendiosa qꝛ sub cōpendio ꝓtinet uulgarem pupillarez: ⁊ fideicō missariā substitutōem. Breuiloqua: si ue recipꝛoca fit hoc mō Bo. ⁊ Coꝛ. filios meos impuberes mihi heredes i stituo: ⁊ eos adinuicem substituo ⁊ ⁊ hec substitutio duas uulgares continet: duasqz pupillares. Vnde quia continet expꝛessam pupillarem: si aliquis pꝛedi tozum deceſſerit in pupillari etate mater impuberis decedētis omni no repellitur ⁊ succedit substitutus.

Ceterum nota ꝙ in omnibus substitutionibus pꝛecedere debet institutio sicut pꝛimus ⁊ gradus: ⁊ postea poni substitutio. Jtem nota ꝙ aliquādo fiunt simul ⁊ semel iste tres substitutiones. s. pupillaris: uulgaris: ⁊ fidei comissaria hoc fieri potest: quando instituti: uel aliquis eozum non sint pupilli. Et aliquando fiunt due. s. uulgaris ⁊ fideicōmissaria ⁊ hoc fieri potest quando nemo institutozum pupillus ē quomodo autem scribantur: in textu uideas predicti maioris testamenti.

Jtem nota ꝙ fiunt institutiones in stirpes ⁊ non in capita: tunc. n. fiunt in stirpem: quando filiis me i omnes licet sint plura capita habent illam solam partem : que mihi contingebat ex bonis patris mei eorum aui. Vnde instituti sunt in stirpem : hoc est in eam partem : quam ego qui

UVA. BHSC. IyR_225

sui eorum stirps debeam habere.

Testes quot necessarii sunt i testamento qui non possunt esse testes.

In testamtis exigunt regulariter.vii.testes q pītes sint: z debent uocari: z rogari sed ille q scribit testm̄ i numero.vii.testiū ꝓputatur. Cōputari etiā possunt i eodē nūero legatarii si pītes sunt. z hoc uerū est si questio esset inter hr̄dem: z unū aliū: sed si questio esset ite hr̄dez z legatariū ipse legatarius ñ possz esse testis i cā sui legati. Vñ utiusl est q alii testes ponant si hēri possunt: z ñ legatarii. Item aliqñ exigunt.viii.testes .s. in testamento ceci ut superius dictum est ēt i testō facto inscriptis illo uz qd testator ñ scripsit sua manu. Sufficiūt āt.v.testes i testamentis ꝓditis in uillis si ibi plures reperiri ñ possūt. Itē i testamentis illoz militū q ꝓ salute romani imperii iurauerit se nō euitaturos mortem. Aliqñ sufficiunt duo: aliqñ nullus sed de istis nihil ad pñs: qz ñ sunt tales milites nr̄i tpis. Item i testō ꝓdito in pūtia. Imperatoris precibus eis porrectis ut audiat nullus testis exigit. In testamtis āt phibent esse testes mulieres. Item hermofroditus q magis in femino incalescit sexu. item impuberes. item furiosus tpe furoris. item mutus z surdus. item his cū bonis interdictū est. item seruus nisi cōi opinione tūc tpis haberet liber nec questio sui status ab aliquo mouebat tunc i nūero.vii.testiū ꝓputat. item uetat esse testis i testō qcunq est i potestate testatoris. item hr̄s scriptus: z ēt ille: q cū ipso hr̄de eadem ptāte est Generaliter āt testes esse possunt illi qbus in testō relinq ñ pōt: prout supra habet i Rubrica de heredū istitutiōe.

Testamentū quod causis ifirmatuz z non ualet.

Attende igit q si ꝯ ea: que dicta sunt supra de testōre hr̄dez testibus: fiat testm̄: ñ uz. item ñ ualeat testm̄: si Testator talis est: qui nec scribere nec articulate loq pōt: qz tunc mortuo similis est imo in huiusmodi testamtis falsitatas ꝓmittit. item dz fieri testm̄ uno ꝓtextu: ita q nullus alius actus iterponat: nisi medicaminis uel alia breuis necessitatis cā. item ñ ualeat testm̄ si est natus postumus: de quo ñ fuit instōe fcā mentio. Et lz q̄stū ad instōnū ñ ualeat testm̄: qz ille postumus rūpit instōnez uz tm̄ q̄stū ad legata z ad alia relicta. Et aūt postumus q nascit post mortē p̄r̄is. Vñ postumus postumū p̄r̄is natus. item ñ uz testm̄ si post illud aliud ab eodē testatore ltie factū appareat. item si testōr adoptet uel arroget: uel alias capite minuat. Est āt capitis diminutio triplex. s. minima media: z maxia. Minima ē qñ adoptat uel arrogat aliqs: aut emancipat. Media qñ aliqs pdit ciuitatem. Maxia qñ aliqs pdit ciuitatez: z libertatem. item ñ uz testm̄ si nemo ex eo si hr̄s. item si imperfectū est. item si abolitū ł cācellatū ē: ł aliqua pte uicios̄ū.

Codicilli forma facti ante testamtū

Antonius p gr̄am ihesu christi mentē ac corpore sanus. Vel p xp̄i gr̄am mēte sanus licz corpore languens: presentibus codicillis ultimum uelle suū de bonis suis disposuit i hūc modū. In primis qdem p aia sua relinq de bonis suis .xx.li.bō. de quibus dari uoluit tali ecclesie tm̄: z tali homini tm̄ ꝛc. Et hoc exeq z fieri uoluit p tales: quos suos esse uoluit comissarios. item tali legauit uel iure legati reliquit de bonis suis ℔bi. c. sol. boñ. item uxori sue reliquit dotes suas que fuerunt. l. lib. item de bonis suis legauit hoc z hoc. item illium ul'

UVA. BHSC. IyR_225

illos ad quez uł quos hr̃ditas sua de iure spectabit: rogauit p fideicõissũ ut ipsã hr̃ditatez uel talez ptez eiusdem siue talẽ rez ipsius hr̃ditatis q̃z primũ hereditatez ipsã adierit: uel decesserit sine filiis restituat tali. Et hanc suaz ultimã uoluntatem asserui esse uelle quã ualẽ uoluit iure codicillorz: ł quo cũqz alio iure ualere põt melius ꝛ te.

Codicilli forma post testamentum.

QVz An. sup bonoꝝ suoꝝ dispositõez nuncupatiuũ sine scriptis fecerit testm̃ manu mei: uł talis no. scriptũ idez An. qz circa que dã que in ipso testõ continent uolũtatem mutauit quã qdem lz usqz ad finem uite exitũ imutare põtibus codicillis predictũ testamentũ obtineze ius sit pleniſſimã firmitatez: hoc tñ mutato: q̃ istis codicillis illas. x. libr. bon. quas in eodez testõ tali legauerat ademit ꝛ subtraxit eidem. Item tali reli qd de bonis suis iure legati talez do mũ uel rem ꝛc. Et hanc suã ultimam uoluntatem asseruit esse uelle quã ualere uoluit iure codicillorz: que si iure codicillorum non ualeret ualeat iure cuiuscunqz alterius ultime uolũtatis qua melius ualere potest.

Codicillus qd sit ꝛ qbꝰ modis fiat.

ESt igit̃ Codicillus quedã dispositio ultie uoluntatis sue sine hr̃dũ instõe fieri ãt possũt Codicilli pluribus modis qz aliqñ fit. Codicillus añ testm̃: ꝛ tunc i eodẽ testamento subsequenti facienda est mẽtio ipsius p̃cedentis Codicilli. Aliqñ fit Codicillus post testm̃ ꝛ tũc i eodez Codicillo facienda est mentio eiusdez testamenti: ut i p̃cedenti forma Aliqñ ẽt fit Codicillus post testm̃ ꝛ post aliũ uel alios Codicillos: cũ pluresꝫ ab una psona fieri possit Codicilli: ꝛ tunc facienda est mentio ñ solũ de testõ sed ẽt de precedenti uel precedentibus codicillis. Aliqñ sit codicillus nullo precedente uel sequente testamento.

Codicillos q possunt facere ꝛ quid differant a testamento ipsi Codicilli.

QOdicillos facere possũt oẽs q bus de iure pmissũ est facere testm̃. Ille ãt psone: que phibent testari ñ possũt facere Codicillos sed que sint ille habeł. s. in Rubrica de his qui testari ñ possunt. Cetez in hoc differunt Codicilli a testamentis qz in testõ fit directa istõ: ꝛ ex hr̃datio In Codicillis ãt ñ nisi p fideicõmissũ qz põt rogari p fideicõmissũ ille q futurus est hr̃s ab iteſtato: ut hr̃ditatez alteri restituat sicut supra habeł i forma primi Codicilli. Sz i codicillo nõ potest fieri substõ alicui istituto i testõ nec aliqua ꝓditõ i Codicillo appõi põt que obsit hr̃di istituto. Itez i testõ exigunt regulariter. vii. testes ꝛ rogati: sz i Codicillo sufficiunt. v. etiã ñ rogati. Itez posterius testm̃ ipso iur̃ tollit primũ ꝛ ñ põt qs decedere duobus testamentis relictis ut utrũqz teneat. Vez tñ ultimus Codicillus nõ rumpit primũ: nisi expressim̃ ꝓtradicat ei ꝛ pluribus codicillis relictis põt qs decedere

De dõatõe cã mortis facta a filiofa.

ANtõius f. Boetii eiusdẽ pris sui sub positus ptãti qz lege p hibente est patris iussu testari ñ põt: hãc cã mortis dõatõnez eodem patre suo ibidez presente uolente ꝛ p cedente Sãus p gratiã iesu xp̃i mente lz corpore lãguens fecit ꝛ disposuit i hũc moduz. In primis qdez donatõne causa mortis donauit pro aia sua. xx. lib. bõ. expendendas hoc modo ꝛc. ꝛ exequi uoluit ꝛ mandauit per talez quem suuz reliqt comissariũ. Itez reliquit tali talez rez: ꝛ sic scribes ordinate quicqd disposuerit donator Infine

UVA. BHSC. IyR_225

aũt dices. Et hec oia ꝛ sin. cã mortis donatõe disposuit ꝛ donatõez ipsã ua lere uoluit ꝛ tenẽ si ipsũ de hac egri tudine mori ꝓtigerit alioquĩ nequaq̃.

Donatiões cã mortis quot modis ꝛ quibus fiãt ꝛ quid sit ipsa donatio: ꝛ ex quibus causis reuocentur: ꝛ in quo differant a legatis.

QVideas igit̃ q̃ in donatõne cã mortis a filio familias fcã ne cessarius est patris ꝓsensus: ꝛ ꝓsentiente pr̃e: põt p donatõez causa mortis disponere qcqd uult ꝛ cuicũq; relinquere: ꝛ filio si suo hẽat: ꝛ eidez substõem facere i altez: de eo qd ipsi filio seruo relinqt. Hãc uero donatõez cã mortis facit filiusfa. qz testm̃ facẽ ñ põt ẽt si pr̃ ꝓsentiret: nisi de castrensi uel quasi castrẽsi peculio de quo qdez peculio bene põt testari ẽt ꝯ patris uolũtatez. Est ãt castrense peculiũ q̃. Milites militando acgrunt i castris: sed q̃ castrense peculiũ ẽ qd clerici assessores aduocati ꝛ medici acgrunt. Itẽ nõ q̃ donatões cã mortis fiunt aliq̃ñ patrisfa. ꝛ ab iis q̃ sunt sui iuris ꝛ tũc sunt ichoande sicut alie ultie uoluntates hoc mõ. Donationis forma.

Talis p gratiã iesu xp̃i sanus mente lz corpore lãguens: uolens de bõis suis p donatõem cã mortis disponere põtem cã mortis donatõem i hũc modũ egit. In pris qdem ꝛc. Itẽ põt donari p donatõem cã mortis oĩbus quibus legari põt q̃ tpe mortis ispicit̃ nã huiusmodi donatões ad instar legatorũ redacte sunt. Verũtñ donatiões cã mortis nõ sunt legata: uel testamenta sed donatio cã mortis est quedaz ultimã uoluntas qua qs donat cã mortis Differũt ãt donatões cã mortis alegatis in multis. Prio qz filiusfa. legare non põt: eo q̃ ñ põt testari: ut dictũ ẽ: sed donatõem cã mortis facere potest Secũdo qz si alicui cã mortis aliqd relictũ: ẽ ꝛ ille i ea substitutus est alter ille cui relictũ est: oz ꝓmittere substituto q̃ ꝓditõne aduenĩente id i quo substitutus dabit̃ ei: ꝛ q̃ interi ea re fruetur arbitrio bõi uiri: qd ñ fit i legato. Tertio qz i donatõe obligat̃ donãs donatario qd i legato nõ est. Quarto qz alegatũ tradit̃ ab hẽde. Donatio aũt plerũq; a defũcto. Quito qz dõatio facta i ãnos singulos est una: sz legata sũt plura. Sexto qz si accuso testm̃ ut falsũ: ꝛ succũbo pdo legatũ nõ ãt dõatõem cã mortis. Preterea attende q̃ in donatõe cã mortis exigunt. v. testes. Reuocant̃ ãt dõatões cã mortis quattuor modis. Prio si donator peniteat dõatõis. Secũdo si ꝓius moriatur dõatarius: q̃ dõator. Tertio si donator ꝓualuerit ꝛ donatõem ñ ꝓfirmauerit. Quarto si i donatõe ꝓtinet̃ illa que ꝓtinet̃ supra. i fine dicte dõatõis uz si dicat donator: ꝛ hãc donationez uolo ualere: si de hac egritudine contigerit me mori alioquin non.

De exheredationibus Notule.

QVoniã i Rubrica supra de hẽdũ istitutiõe habetur mẽtio q̃ parẽtes filios ꝛ filii parentes exhẽdare possũt idcirco hec ultimo subiũgẽdũ ẽ qbus ex cãis exheredatões ipse interueniũt. Est igitur sciendũ q̃ xiiii. sunt cause qbus pater uel mater auus uel auia filios uel nepotes exhẽdare possũt. Prio si filius manũ inicerit i patrez uel offenderet eũ. Secũdo si grãdẽ iniuriã: ꝛ ꝓtumeliã fecerit patri. Tertio si patrẽ de crimialibus cãis accusauerit nisi fortasis euz accusauerit de crimine lese mateſtatis: uel de offẽsa. r. p. fcã. i. ꝓtra cõe ciuitatis sue: qz duabus his cãis ẽt si accusauerit patrẽ nõ põt pater ideo euz exheredare: quarto si filiꝰ maleficus cũ maleficiis

UVA. BHSC. IyR_225

uersatur. Quinto si filius machinat uel insidiat i nec est pris. Sexto si filius calūnioſe litem mouerit pri i qua qdez lite fecerit prem grauia damna ſubſtinere. Septimo si filius rogatus a pre in carcere ob debitū detruſo: ut fideiubeat pro eo ipſe filius fideiubere nō uult in eo p quo creditores ipſius fideiuſſōez recipe uoluntiqd qdē ſolū i filiis maſculis locū hz. Octauo si filius prohibuit prez testari nono si filius loculatoz ē ꝯ uolūtatē pris: niſi pr eādem profeſſōez hūerit. Decio si filia nō obedierit pri uolenti eā bone ſte nubere: t dotez ꝓſtituere ſcdm pri monii uires ſz potius ipſa uſt luxuriari. Vndecio si filiuſ nouerce ſue aut ꝓcubine patris imiſcuerit. Duodecimo si filius prem neglexerit furioſū i quo qdez caſu etiā lz nō fuerit a pre exhe redatus ipſo iure exhrdatus eſt. Tertiodecimo si filius prez a Saracenis cpatū reddimere nō uult in quo caſu nō pater i captiuitate moꝛiſ hereditas ſpectat ad eccleſiā. Quartodecio si pater eſt catolicus t filius hereticus. Viſo igit qbus cāis parentes poſſint filios exheredare: uidet reſtat qbus cāis filii poſſunt parentes exheredare t ēt nepotes: auū t auiā. Sunt itaqz ipſe cāe ſeptem. Pria si pater filiū accuſauerit de crimine excepto qz de crimine leſe maieſtatis. Secunda si pater uite filii p uenenū uel alio mō inſidiatus fuerit. Tertia si pater uxori uel ꝓcubine filii ſe imiſcuerit. Quarta si pater ꝓhibuit filiū testari de bis i qbuſ testari poterat. Quinta si pater ñ egit curā filii furioſi faciendo ſibi mederi: uel aliter ſubueniēdo. Sexto si pater filiū a ſaracenis captū nō redemerit qz tūc in captiuitate ſaracenoꝛ moꝛiſ: bōa filii de qbus testari poterat dūt eē eccleſie: uel dari p redemptōe captiuoꝛ: ſz si filius redierit recte pōt patrez exhr dare. Septima si pater eſt hereticus filius uero oꝛthodoxus. Demuz nota q cā exheredatōis dz exprimi: t nominari alter non tenet exheredatio.

Nonū ca. incipit de ordine iudiciorū tractās t diuiſū i tres ptes in pria eni tractanf notule: in ſecūda acta ſcribēda i tertia uero epiſtole emitende.

Nante cedētibus

huius operis iurta mee cognitionis exigue moduluz: ſeptem de ꝓtractibus t uno de ultimis uolūtatibus ca. explicatis duabus uz ex pricipalibz pribus notarie. Reſtat nunc artis eiuſdem ptem tertiaz de iudicioꝝ atqz cāꝝ ordine in hoc huius libri nono ca. ſub inferri.

Vez quoniā in iudiciis preſertiz ciuilibus neceſſaria ē ut plurimū in forma libelli edito actionis t hanc uz actionem edere ac libelluz formare ad iuris peritoꝝ t aduocatoꝝ officiū ſumme: eo q eſt de iuris interioꝛi medulla: t totius cauſe pricipale ponit fundamentū ſup quod ꝓceſſus ſubſequēs conſtituitur t firmatur. Idcirco qz preſumptionis eſt i alterius ponere meſſe manum: formationibus libelloꝝ t editionuz ommiſſis: ut pote iis que ad iuris peritoꝝ potiuſqz ad tabellionū officiū ptinere noſcuntur: ad ea que ad nos ptinent ſcire uz qualiter ſcribentur acta cauſaruz: iuſtus ca. noni pricipalis intentio dirigitur t pro proceſſus. Eſt igitur huius ca. ordo talis. In tres enim partes diuiditur pricipales. In prima quidem ponuntur t ſi non omnes quedam tamen t per utiles rationes notule quibus aliqd de iudicioꝝ natura ordie t cognitōe tractaf. In ſecūda exēplicaf qualiter ſingula iudicioꝝ tā ciuiliū qz crimi

UVA. BHSC. IyR_225

naliũ a tabellionibus ĩ actũ deducant̃ ⁊ exercitũ. Vltio subiferũt̃ epistole q̃z dã que de facto sepe solent occurrere ĩ aliqbus officiis curiaꝝ Quaꝝ littera rũ cursũ: ⁊ formã nõ audet tabellio il lis deputatus officiis ignorare.

De iudiciorum diffinitione equiuocatione ⁊ diuisione.

IVdiciũ ꝓut pñtis opis suppõit ĩtentio: est actus legitimꝰ triũ psõaꝝ. s. actoris. Rei: ⁊ iudicis Vñ hoc mõ dicit̃ iudiciũ ĩstãtia siue ordinatio cãe fcã corã iudice ĩter actorẽ ⁊ Reũ. tres. n. ⁊ diuersas: ut iudiciuz sit necesse: ĩteruenire psonas actorem uz q agat ⁊ petat: ⁊ Reũ a quo petat̃ ⁊ iudicez q ĩter eos cognoscat ⁊ diffiniat qõnez. iõ diuersas qꝛ nulla ex eis suo uel alterius officiũ fungi dz. Vnde nec iudex põt esse actor: uel reus nec e ꝯuerso qꝛ nemo ius sibi dicere põt nec in cã sua iudex esse ĩmo de sit oĩo iudiciũ si luder actoris: ul̃ rei successit loco. Accipiat̃ ãt hoc nomen iudiciuz aliis uariis significatõibus: qꝛ aliqñ iudiciũ sũmit̃ pro fortuito casu: uñ hoc euenit diuino iudicio. i. casu fortuito aliqñ p discretõem aĩ. Vñ ẽt pluribus nõ est aĩ iudiciũ discreto Aliqñ ꝑ ultima uolũtate testõris: qñqz ꝑ snia iudicis: qñqz ꝑ actõe. Vñ iudiciũ fãilie herciscũde. i. actio: Verũtñ iis significatõibus ommissis iudiciũ ꝓut discribitur scdm pria acceptatõez: pricipaliter in duo diuidit̃. Qꝛ iudiciorũ aliud ciuile aliud criale: ciuile iudiciũ est: qd ꝓpõit̃ de aliqua re seu pecunie q̃ztitate Criale ꝙ agit de cribus puniendis siue de pena aliqua iferenda. Est igit̃ de utroqz uidendũ. Verũtñ: ut tu lector plenã mei scribentis ⁊ istius tractat̃ ĩtentionem p̃cipias: ꝯsidera diligenter ordinem ⁊ ꝓcessũ qꝛ in pria pte huius ca. que de notulis: ⁊ solis rõibus tractata: ut ĩ ꝓhemio ꝯtinet̃ prio ponunt̃ tibi rões ⁊ notule circa ciuile iudiciũ: ⁊ ipsius acta. Secũdo ea que ꝯtingunt extra ordinez ciuilis iudicii. Tertio rõnes circa criale iudiciũ. Quarto que dã que fiũt extra ordinẽ iudicii crialis Itaqz prio de rõibus ordis ciuilis iudicii est uidendũ: que qdã ĩ. xxii. rubricis proxime sequentibus continentur.

Iudicis ĩ ꝯstõne: que sũt opportũa.

COnstituunt ãt ciuilia iudicia. Actores rei: ⁊ iudices. Sz tales utiqz iudices esse possunt: tales actores ãt ⁊ rei q possũt iudicio ĩteresse de qbus tribus psõis breuiter est uidendum. Iudices qui possunt: ⁊ qui non possunt esse.

IVdices esse possũt: qbus data ẽ ordinaria: uel delegata iurisdictio: hoc est ptãs de. p. introducta si ñ hz iuris obstaculũ. Ordinariã ãt iurisdictõem dãt. Impatores siue pricipes po. Papa: ⁊ ẽt populi citatũ iis qbus ꝯmittũt cognitõez uniuersalẽ oĩuz cãꝝ: que sũt ĩ ꝓuicia uel ĩ ciuitate: ⁊ tales sunt p̃sides ꝓuicie: ⁊ ptãtes ciuitatũ: ⁊ epi. Delegatã ãt iurisdictõem hz cui aliqua cã pricipe: ul̃ ab aliquo ordinario ꝯmittit̃ cognoscẽda. Ceterum iudices esse prohibetur mutus surdus perpetuo furiosus sed cũ habeat dillucida interualla tũc potest esse iudex. itez ĩ pubes infans seu turpitudine notatus. itẽ seruus ⁊ mulier: qꝛ receptum est: ut seruus mulier pu. ⁊ uiribus officiis nõ fungãtur. itẽ pater filio ⁊ filius patri. itez in re sua iudices esse prohibentur. Quod autez sit iudicum officium ipsi uiderunt.

Iudicio interesse qui possunt: ⁊ qui non possunt.

INteresse ĩ iudicio nõ possunt ii. s. seruus regulariter suo uel aliẽo noie nisi ĩ casibꝰ ut puta

UVA. BHSC. IyR_225

ciuiliter agendo. Si aget cā libertatis
sue ꝓuocando i libertatem uel deffen
dendos sibi libertatē. Item ꝑ alimē
tis sibi relictis Item possessōe dñi sui
absentis turbita Criminaliter: agere
uero pōt i qbusdā casibus ut ꝓtinet. j
sub rubrica de accusatore ⁊ accusato.
Item filiussa. sine pr̄is auc. nisi de ca
strensi uel qi castrēsi peculio ⁊ de ad
uentitio quodāmō. uz si aduenticium
quesitū est filio pr̄e uolente: litigat pr̄
cū sit legitimus admīstrator: tū cū filii
uoluntate. Si āt quesitū est filio iuito
pr̄e litigat filius. Verūtū iponenda ē
necessitas patri p iudicis officiū: ut cō
sentiat filio agenti ⁊ fugienti. Sed si
liussa. cū pr̄e nō pōt i iudicio itereſſe
nisi de castrensi: ul' quasi castrensi. Si
uero filius emancipatus est pōt pr̄ez
⁊ libertus patronū i ius uocare uenia
pita: qd si sine uenia fecerit patr̄ pe
nā. l. aureoꝝ: quā si soluere nō pōt pu
niendus est i psona. Item furiosus.
Item demens seu mente captus. Itē
minor. xxv. ānis sine tutore uel curato
re. Verūtū si i iudicio fuerit sine tuto
re uel curatore ⁊ fuerit ꝑ eo lata sniа
ualet: sed ꝓra eū lata nō uz. Fallit tū
in casibus i qbus mior sine tutore ul'
curatore pōt iudicio itereſſe utputa
qū agit de libero hoīe exhibendo: ⁊ qū
agit de redimenda uel adipiscenda ⁊
recuperāda possessione. Item masculus bñs. xx. ānos: ⁊ femina. xviii. sine
tutore: uel curatore: possunt i iudicio
esse: si iterꝓauerint a principe uenias
etatis. Item monachus uel aliqs re
gularis sine Abbatis uel prioris ꝓsen
su. Item tutor accusatus de suspecto
Itez excōicatus Ceteri āt regulariter
possūt iudicio itereſſe: suo uel alieno
noīe. Sed alieno noīe litigāt. ii. s. tu
tor ꝑ pupillo. Curator pro adulto si sa
tisderint rez pupilli ⁊ adulti saluā so
re: ⁊ si fecerit iuentariū: nā aū ꝓfectuz
iuentariū ñ audent attingere nisi que
uel modicā dillatōez recipiūt excepto
tutore testamētario: ⁊ ex inqsitōe dato
q nō tenent satisdare. itē actor tutoris
⁊ curatoris. itē Sindicus ⁊ econumus
Et pr̄ ꝑ filio quez hz i ptāte q negocioꝝ gestor q ꝓfectus est. itez ꝓcurator
maioris. xxv. ānis satisdatōe de rato p̄
stita ut: j. dicet: ⁊ ut ēt dictū est de pro
curatoribus in. vii. ca. Sed iō dictū est
maioris. xxv. ānis qz minor. xxv. annis
ꝓcuratorez ꝓstituere non pōt nisi tuto
ris uel curatoris au'. Procurator ue
ro nisi sit ꝓstitutus i rem nō: pōt iura
re de calūnia imo oz iurare principal'
psona ⁊ interrogatōes: ⁊ respōsōes i
iudicio facere. Cetera aūt iudicii acta
pōt procurator exercere: si ad ea sit le
gitime constitutus.

Acta ciuilium iudicioꝝ que sūt.

LIcet circa ciuilia iudia multa
cōcurrāt hoc tū ut plurimū cō
tigere solet. s. qz adit' ab Acto
re ꝓpetēs iudex Citatur reus ⁊ procla
matur ipsius deffensio offert' libellus.
Recusatur iudex opponūtur exceptio
nes fiunt interrogationes ante litē ꝓ
testatā. Satisdatur a reis suspectis: ⁊
cauetur a ꝓcuratoribus de rato ⁊ ab
aliis agūt ul' eos deffendūt. Conteſta
tur lis. iuratur de calūnia Statuūtur
termini. Fiunt positiones ⁊ respōsio
nes. Producunt' testes ⁊ ꝓbationes:
edunt' istrumēta. Datis suspectis habe
tur ꝓsiliū ferūtur sētētie diffinitiue ⁊
interlocutorie. Appellat'. Mādant' sen
tentie executōi. De quibus omnibus
breuiter est uidendum.

Actor quem iudicem debet adire.

ADibit actor iudicē ꝓpetētē. i.
habentē iurisdictionē ordinari
am uel de legatā ⁊ talem qui
iudex esse possit: ut supra dictuz ē.

UVA. BHSC. IyR_225

Adibit utiqz iudicem rei hoc est presidentem foro rei qz actor fuz rei z non reus foz actoris sequi dz. uñ bo. actor florentiñ reũ ꝓuenire dz sub iudice florentino: nisi ꝓtractũ uel quasi contractũ: aut delictũ uł quasi delictũ sit Bononie factũ uel nisi res de qua litigatur sit de iurisdictõne bononie: qz iis casibz põt florẽtinus i foro Bõ. ꝓueniri itẽ põt reus ꝓueniri sub iudice: qz p̃ est loco: in quo ꝑmisit solutõem facere. Vnde si florentinus ꝑmisit Bon. solutõem facere Ferrarie. põt eũ sub. Ferrariensi iudice conuenire: Verũ si reus trcatus ad foz actoris ꝓtestatus est uoluntarie litẽ sub iudice actoris ex ipsa litis ꝓtestatione usus est ꝓ sensisse in eũ. Vñ super aliquo litis ꝑcessu nõ poterit ex tunc ipsũ iudicẽ declinare. Debet etiam ꝓuenieri clericus sub episcopo suo uł prelato ex priuilio clericatus lz de iure cõi subiectus sit iudici seculari. Sed p priuilegiũ clericatus põt secularem iudice declinare cui priuilegio renunciar non põt. itez Scolaris dz sub doctore suo ꝓueniri z miles Amate Militie sub magistro militũ z sic actor foz rei sequi dz.

De rei citatione.

Qitare. n. reũ est ipsuz uocare: ut ueniat i ius corã iudice rñ surus Citatões huiusmodi a iudicibus ecclesiasticis fiunt p litteras a secularibus p nunciuz cõis. Vocare põt i ius oĩs ꝑsona cui nõ est ꝓhibituz qbus ãt ꝓhibitũ sit. ſ. habes in Rubrica de his q non possunt iudicio ſiter esse. Verũñ uocatio in ius reprobatur multis modis Aliqñ rõe iudicis. Ali quãdo rõe Actoris. Aliqñ rõne cause sue negotii Aliqñ mixta rõne. Ratõe utiqz iudicis ut qz iudex esse non possit: uel qz certũ scit reũ non esse de foro suo. Secus si dubitaf qz tunc dz reus saltem alegaturus suũ priuilegiuz ne uideaf iudicem ꝓtemnere. Rõne Actoris ut qz non sit abilis ꝑsona ad agendũ eo ꝙ seruus est: uel qz sit mulier uel miles: q ꝑcuratorio noie alterius uocant: cũ non possunt esse ꝑcuratores Rõe negotii ut qz sit de iis: de qbus iudiciũ esse non possit: ut de sole z luna. Mixta rõne reprobaf uocatõ. i. ꝑsideratõe oĩum z simul predictaz triũ ꝑsonaz uel duarũ ex his uz si uocans uel uocatus sit de liberis iudicis uel qz pater est: q uocat filium in ptã te existentẽ uel econuerso. Vel si uocatur illa mulier corã illo iudice cũ qua tentauit ea in uita mrimoniũ ꝓtrahere. Item ẽt reprobaf uocatio rõe tpis ut qz tempus feriatũ sit. Item rõe loci qz uocatur qs ad inhoneſtũ locum. Item rõne euidentis ipedimenti: uel periculi ex pte rei uocati uel qz sit infirmus uel furiosus uel qz sit ei periculosus accessus pp uł hostiũ: uel aggressum latronũ uel inundationes aquaz Item reprobaf uocatio in ius rõne cãe respicientis ius diuinũ: aut publicã utilitarez: uel priuatã uel ius publicũ z humanũ. Et si uocatur pontifex dũ faciat sacra: uel illi qui eo tpe põtifici deseruiũt: uel q ducit funus familiare. i. aliquez mortuũ de familia sua ad sepulturã: uł illi q ꝑsequũf corpus ad ecclesiã uel q facit busta mortuo uł si uocetur ille qui bz merũ imperũ i ipsuz uocantẽ uel si uocetur iudex dum cognoscit de iure ł si uocetur ille qui trãsuehitur equo publico. i. preco uł q habeat certo loco sisti nõ uocetur ad maius tribũal: uel legatus eo tpe quo certũ est eũ legatum esse. Et isti nõ tenenf uenire z si interlocutio fiat ꝓtra eos retractatur. Itez nota qz reus citatus cõpere dz die uel hora in citatione sibi statuta z offerre se iudici z

UVA. BHSC. IyR_225

stare qz non dicitur uenisse qui nō ste tit q si actor nō erit presens: licētiabit reus: z nō tenetur postea redire nisi iterum citetur.

De libelli oblatione.

Si reus citatus cōperuit dicēs se rōnabiliter defendere uelle: oportebit actorez libellū habe re patum: in quo cōtineaf ipsius intē tō z cā: agendi z illo ostenso iudici z a iudice approbato: qz iudicis officiū in libellis psistit: offert eum reo ut reus deliberet: cedat uel ptendat. Dz aūt offerri libellus postq̄ citatus est reus tñ añ litī ptestatōez nō offeraf ei libel lus: q ad iudiciū uocaf: z oblato libel lo statuet iudex terminū reo ad respō dendū libello. In casibus tñ nō exigit libellus. s. qñ res sunt breues: z qñ ui les sūt psone z tūc solet decidi cā per delationē iurisiurandi: ut qz deferat una ps alteri iusiurandū. Et aliqñ re mittit libellus de psensu ptiū. Reus tñ nō tenef corā ñ suo iudice libelluz recipe imo añ receptionez libelli pote rit ptra iudicē z actorē exceptōes suas pponere: z tā añ libelli receptionem: quam post ludi recusare: dummodo fiat añ litis contestationem.

De iudiciis recusatione.

Reus cōuētus sub aliquo iudi ce: si illū hz suspectū recusare pōt eū z aliū iudicē peteř sibi dari: z dz eiusdē recusatōis libellū sibi in scriptis offerre nec opus ē ut recu satiōis sue cāz exprimat: z hoc si fue rit iudex secularis: cum nō fit opus ei supectiōis sue cāz pbare coraz iudice seculari: sz si fuerit iudex delegatus ſ subdelegatus necesse hz recusās expri mere cā suspitiōis ut qz iudex sit ini micus ei ſ qz sit aduerse pris affinita te ꝑiūctus ex huiusmōi cāz dz reus p bař. Vñ ad hoc testauit ei terminus ad pbādū. Ordiarius āt iudex recusari ñ pōt. Et ē sciendu q cā suspitionis in iudice ecclesiastico nō dz probari corā ipso iudice ne forte puocatus abesset: sz corā arbitris ad hoc eligens. Vnde recusas dz icontinenti eligere arbitrū p pte sua ipsi uero arbitri dñt esse cle rici: z nō laici: ē ratio qz censura eccle siastica nō cadit in laicū. Vexatā ipse iudex dz notificare arbitris: q ptes cō uenerūt in ipsos z dz eis arbitris psi gere terminū certū. j. quē cā recusat o nis debeāt terminare. Aliogn ex tunc iurisdictō i principali reuertitur ad eū dez iudicē: qui arbitri puocatis ptibus dñt ei assignare certū terminū ad pro bādū exceptionez recusatōnis z ad ip sos arbitros oia ptinent: q̄z ad dictuz articulū ptinere noscuntur z dicuntur ipsi arbitri iuris z nō cōpromissarii et hec uera sūt de iure canonico q̄z̄ iu ra ciuilia in aliquibus contradicant.

De exceptionibus.

Exceptio ē actionis exclusio: p prie dictū z hec dicif exceptio iuris. Vel exceptō ē deffensio rei ptra intentōnē actoris z hoc ipprie z talis pōt dici exceptio facti. uidelicz qñ actor nō hz actionē: sed calūniose agebat qz tunc nō dicitur exceptio ac tōnis exclusio: eo q nō excluditur actō ubi nō est. Exceptionū alia declinato ria iudicii: alia Dilatoria solutionis alia pemptoria. Exceptionē declinato riam opponis cū conuenio te coraz iu dice nō tuo: tu dicis te nō esse de foro illius iudicis. itē si cōuenio te ꝑcura torio nōie alicuius tu opponis excep tionē declinatoriaz iudicii dicens me minorez esse. xxv. ānis: z ideo nō posse me procuratorem esse: z cū huiusmōi procuratore nullū eē iudiciū z similia z talis exceptio dz opponi z probari āte litez cōtestataz si sciuisti eam tibi

UVA. BHSC. IyR_225

cõpetere ab initio ſz ſi ignoraſti: potes eã poſt ſniaz opponer dicẽdo ſniaz añ cõpetẽte iudice latã eẽ nullũ fuiſſe iudiciũ cũ ñ legitimo curatorẽ. Dillatoria uero exceptiõez ſolutiõis opponis: ut qñ peto a te. C. lib. i qbus mihi diffinitiue cõdẽnatus es añ. iiii. menſes poſt latã ſniaz tu opponis exceptionẽ dillatoriã ſolutõis: dicẽs te ñ tñri: niſi poſt iiii. menſes qz de iure cõdẽnatus diffinitiue bz ſpatiũ. iiii. menſiũ ad ſoluẽdũ z hoc oz opponi: uel añ litẽ ꝓteſtatã uel i ipſa ꝓteſtatiõe ꝓbari uero debet poſtea Actor ſuã intentionẽ mõſtrauerit. Sz pemptoriã exceptõez opponis qñ totũ ius meũ perimiſ: ut qz petebã a te. C. lib. oppoſuiſti exceptiõez pemptoriã dicens q̃ feci tibi pactũ de non petendo ippetuũ: uel q̃ abſolutus fueriſ p ſniaz: z hoc de uolũtate põt opponi ul i ipſa litis cõteſtatiõe uel añ uel poſt litis ꝓteſtationẽ dũmõ añ latam ſniaz ſz poſt latã nullo mõ: niſi fuerit apellatũ: qz appellatiõe p̃cedẽte extinguit ꝓnũciatũ. Probare uero oz poſt litẽ cõteſtatã: ſz ãte ſniaz. In caſibus ñ põt opponi poſt latã ſniaz: ut ſi minor. xv. ãnis: q petat i hoc reſtitui q̃ exceptionez omiſſit allegare. Itez exceptio ut qs dãnet i q̃tũ facere põt z exceptio falſi. Et Macedõiani: q̃ ueleãi exceptiõe põt oppoi poſt latã ſniam. Bz ãt ꝓbari exceptio ſi opponit affirmatiue ab eo: q opponit cã ſicut eſt exceptio rei iudicate l iuſiurãdi. Si aũt ꝓponit negatiue: z eſt exceptio non nũerate pecunie ul nũerate dotis hic oz probare ꝓtra quẽ opponit q̃ dicat ſe pecunia ul dotẽ nũeraſſe.

De interrogationibus ante litem conteſtatam fiendis.

Interrogatiões quedã fiũt añ lite ꝓteſtata ad ipſa litẽ ordinãdã gſ nõ haberet actor uiã agẽdi ꝓtra reũ niſi reſponſione facta ad interrogationẽ illaz que ordinat cãm ſi cã ẽ de illis in qbuſ ipſe interrogatões faciẽde ſũt: que quidẽ interrogationes lz a quibuſdã ponãtur. x. aperitionibuſ tñ ponunt. xii. Prima eſt ſi agit quis ꝓtra aliquez ut heres interrogef ãte ſit heres ſi reſpõdeat ſit heres ſit ſecũda an ſit hr̃s ſolidũ uel p parte z p quota pte. Si rendeat ſe eſſe hr̃dez iſo. ul p certa pte fit tertia. ſ. qualiter fit hr̃s ex teſtamẽto l ab iteſtato z an p ſe ul aliũ. Itẽ quarta interrogatio cũ agitur noxali actione ꝓ dãno dato ſeruo: qz interrogaf. Reus an poſſideat ſeruum noxium. item ſit quinta cũ petitur cauto dãni ifecti interrogaf. Reus an poſſideat edes metuiſ dãnuz z ſi reſpõdeat q̃ poſſideat ſz nõ totas fit continuo ſexta. ſ. pro qua pte poſſideat ea. Itez fit ſeptima cũ agit de dãno dato a quadrupede qz interrogatur eius an quadrupes ſua ſit: Itẽ fit octaua euz agit d peculio z ꝓtractu filii l ſerui qz interrogaf pr̃ l dñs ſi apud ſe hz peculiuz filii l ſerui. Itẽ ſi noua cũ dubitat an aliqs i iudicio ꝓuentus ſit maior qz interrogaf de ſua etate. Itẽ fit decia qñ agit de reali actõne ut qz petat ab aliquo res aliqua unde interrogaf ſi poſſideat rẽ z ſi reſpõdeat q̃ poſſidet ſz nõ tota fit. xi. ſ. ꝓ qua pte poſſidet. Itez generalr fit. xii. ubicũqz equitas mouerit iudice.

De ſatiſdatõibz i iudiciis p̃ſtãdis.

In iudiciis fiũt ſatiſdatões ſeu cautões z defenſiões. Sz qd fit qdlibet ipſoz uidẽdũ ẽ deinde qbus z qñ ſatiſdatõies z deffenſiões p̃ ſtãtur. Satiſdare ſiue cauẽ z ſecurita tẽ p fideiuſſores p̃ſtare. Defendere uero ẽ uicez dñi ſubire l id facẽ qd dñs i lite faceret. Fiũt egdez ſadiſdatões in iudiciis ciuilibus ab actore z reo z a

UVA. BHSC. IyR_225

procuratore utriusqz ꝛ ab illo q defen
sioni alterius se offert. Actor scdm iu
ra satisdare dz ꝙ infra duos menses
cõtestabit litez ſ omne dãnũ restituet
in duplũ ꝛ ꝙ usqz ad finem litis pma
neat ꝛ de qbusdã aliis sed qz hec ide
suetudine uenit nec seruant iura que
dicũt ꝙ actor oneret pu. cautõne idcir
co de actoris satisdatiõe cõmittit. Re
us ãt si possidet imobilia satisdare dz
solum de iudicio sisti hoc ẽ ꝙ usqz ad
terminũ litis pmaneat. Judicatũ uero
satisdaꝛ ñ dz qz nemo suo noie ꝓtetus
satisdat de iudicato soluendo de iure.
Verũ si fideiussorẽ dare nõ põt affir
met hoc p corporale iuramẽtũ ꝛ remit
tit satisdatio. Procurator uero actoris
dz satisdare de rato hoc ẽ ratã rez do
minũ hituꝛ ꝛ hoc uez est si dubitatur
an sit ꝓcurator uel ñ sed si certũ est cũ
procuratorez esse ut qz hoc ꝓfitet reus
uel qz de hoc faciat ipse ꝓcurator fidẽ
p instrm uel p testes ul qz sit ꝓstitutus
apud acta ñ satisdat de rato. Si uero
certũ est eũ nõ esse ꝓcuratorem nec ha
bere mãdatũ repellit ẽt si uelit satisda
re nisi sit coniuncta psona que qdem
ãmittit cũ satisdatione. Jtez ꝓcurator
actoris dz satisdare ꝙ defendat dõm
si reus ipsũ reconuenire uoluerit. Sz
ꝓcurator rei siue dubitet siue certum
sit de mandato debet satisdare iudica
tum solui. Que satisdatio debet con
tinere tres clausulas hoc est de iudica
to soluendo ꝛ defendendo dominum
ꝛ de dolo malo non comittendo in de
fensione: sed exponitur hec satisdatio
ab ipso dño qa ipse dz fide iubere cũ
hypotecha suoꝛ bonoꝛ pro ipso procu
ratore: ꝛ hoc si dñs presens est in oris
uel i urbe ul ꝓtinẽtibus edificiis. Sz
si ꝓcurator defendat dõm absentẽ fiet
satisdatio ab ipso ꝓcuratore ẽt si sit lo
cupletissimus. Satisdare aũt ratam a
dõm habituꝛ nõ tenet procurator rei
Jtẽ qcũqz defensiõi alterius se offert
dz satisdare iudicatum solui ex oibus
clausulis qa nemo idoneus defensor
ẽ nisi satisdet. Jtẽ ꝓtingit aliqñ cõtra
reum ꝓtumacẽ ferri sentẽtia interlocu
toria: ꝛ actorez mitti in possessionẽ bo
norũ rei. Veniẽs aũt reus. j. annuz ad
defensionẽ sentẽtie siue tenute nõ ad
dit de cõsuetudinẽ Boñ. nisi reficiat
expẽsas libelli sentẽtie: ꝛ tenute quas
taxabit iudex nisi satisdet de lite susci
pẽda hoc ẽ ꝙ litẽ ꝛcipiat ꝛ i ea pseue
rãter stabit usqz ad finez ꝛ etiã de pre
statõe fructuũ scdm formã cõis Boñ.
statui hoc est ꝙ prestabit actori q fuit
missus i possessiõez illius fũdi fructus
q sint precepti ꝓ ea pte tẽporis qua
fuit i possessiõz ex qz missus i possessio
nez interlocutoria lucri facit fructus ex
forma statuti cõis Boñ. lz: ꝛ nõ d iure
Jtẽ qñ sit sequestratio de re mobli: de
qua ẽ ꝓtroversa que res est apud pso
nã suspectã ne cura ea fugiat: ꝛ ueni
at illa psona petens rem dissequestra
ri: debet primo satisdare de re saluan
da ꝛ custodienda usqz ad cognitaz rõ
nem ꝛ de ea restituenda ꝛ cõsignãda
cui ꝛ quãdo mãdauerit iudex. De se
questratoribus autem hic nõ ponitur:
qz. j. in Rubrica de precepto facto de
bitori confessio dicetur qualiter seque
stratio fiat. Jtẽ si haberes edificiũ iux
ta domum meam quod edificium do
mui mee minetur in uinam debes mi
hi cauere de damno infecto: hoc est de
satisfaciendo mihi de omni dãno: qd
incuret ex ruina edificii tui. Jtem si
nũtiaui nouũ opus: quia te credebam
edificare super solo meo: non audes i
opere procedere. nisi satisdatione pre
stita de opere demoliendo hoc est ꝙ
ãmouebis qcquid edificatum fuerit ſ
apparuerit super solo meo. Predicte

UVA. BHSC. IyR_225

autem satisdationes fiunt in iudicio siue coram iudicibus: sub eorũ officio ⁊ auct. Et nota ꝙ satisdationes iudicales: uel pretorie non desiderant auꝝ uel argentũ: non.n. in ipsis apponit̃ pena qꝛ auct. iudicis ꝯfirmatur.

De litis contestatione.

DIcto de iis: que lis contestatõnez precedere solent: nunc de ipsa litis contestatione per q̃ꝫ iudicium capit exordium dicendũ est. Est autem liti contestatio: negocii principalis hinc inde apud iudicem facta narratio. Quam narrationez libellus debet precedere nisi forte de consensu partium remittatur. Fit aũt litis contestatio coram iudice per narrationez actoris ⁊ cõtradictoriam responsionem rei ut qꝛ negat: uel per emptoriã exceptionẽ opponat: animo cõtestandi litẽ idest ea mente ut in causã procedit uł resistat. Quibus uero uerbis: litis cõtestatio fieri habeat ex parte actoris: ⁊ rei ista ĩexemplificatõibus subiungeť.

De sacramento calumnie.

SAcram̃tuz calumnie fit in iis que iure ordinatio agunť post litẽ cõtestatã: ⁊ iurať hoc sacramento in omnibus causis ciuilibus ⁊ etiaz criminalibus: in spirituali causa iure canonico solum de ueritate dicẽda ⁊ non de calumnia iuratur ⁊ dicit̃ sacramentuz calumnie non faciende: sed euitande. Jurat enim actor se bona fide ⁊ non calũniandi animo agere. Et reus bona fide ⁊ non calumniandi animo respondere. Est enim calumniatum quis ex certa scientia iniuste agit uel resistit. Que autem uerba in sacramento calumnie ponantur. ĩ. dicetur exemplificationibus. Hoc ita qꝫ sacramentum calumnie subicit deominus litis: primo actor postea reus. principales persone. Nõ potest alius iurare nisi is qui suo nomine litem ꝯtestatus est. tutores tamẽ ⁊ curatores in causiis pupillorum ⁊ adultoꝝ iuxta suã conscientiã de calũnia iurant: licz iurat minor si est doli capax. i. primus pubertati de ueritate dicenda. Item iurãt de calumnia. Sindici ⁊ actores ⁊ omnes qui legitimam gerunt administrationẽ: ut pater in bonis filii. Itẽ ꝓcurator ꝯstitutus in rem suã qꝛ damnum uel emolimẽtum spectet ad euz nisi is eum constitnit: melius nouerit ueritatem uł iustior persona sit. Sed procurator uite suspecte: ut quia uerisimile sit procuratorem negare: sz dominum fateri. Simplex uero procurator de calumnia non iurat: nisi quãdo conuenitur suo nomine ex stipula. iudicatum solui uel de defensione. Itez parentes: ⁊ patroni non iurant de calumnia in causis quas habent cum filiis ⁊ libertis: quia non est uerisimile ipsos ꝯtra filios uł libertos calũniari. Itẽ episcopus per se agens nõ iurat de calũnia tacitis euangeliis: sz solũ propositis. Ceterum scias qui sacramentum calũnie ex pacto: uel ꝯsensu partium remitti nõ põt: sed tacite bñ õmitti põt: qꝛ p. utile est: ut lite sine omni suspitione procedant.

De Dillationibus seu terminis ĩ iudiciis dandis.

QVoniam in iudiciis sepe dillationes petunť. Idcirco sciẽdũ ẽ ꝙ licet mã dãdaꝝ dillationũ ãputanda sit: dantur dillationes non tm̃ ex libero iudicis arbitrio quãtum si reuz urgentissima rõ flagitauerit: ⁊ necessitas desiderate ĩstructtõis exigerit Vnde iudex dare debet terminos siue dillationes qñ ex iusta rationabili causa petuetur. Gr̃a.n. producendorum testium siue instrumentoꝝ: aut inueniendoꝝ aduocatoꝝ iuste petunť:

UVA. BHSC. IyR_225

niſi euidens appareat calūnia ⁊ dari debeant a iudice ſedente utraq; parte pūte ⁊ dank actori ⁊ reo ⁊ accuſatori: ⁊ accuſato. Be iure. n. ſi petank teſtes uel inſtra de eadē ꝓuincia ubi lis agi tur: nō āplius q̄. iii. menſium dillatio indulgek. Si uero ex diuerſis prouinciis tunc ſex menſum dillatio dak. In tranſmarina āt dillatione ñ pluſ q̄ nouem menſes cōputari oz. de ꝓſuetudine tū dantur dillationes a iudice arbitrio eius. Primo qñ recepto libello a reo datur ei terminus. j. quem deliberet ⁊ ad quē redeat reſponſurus: ⁊ ſi rediens alegabit ꝓtra libellū q̄ non ſit in eo cauſa agendi: aut q̄ i eo ſint aliqua implicata uel obſcura que ſpecificari oz mutabiliter libellus noue adhuc dabunk inducie. Poſt litē uero cōteſtatā dak unus terminus actori ⁊ reo ad docendū de iure eoꝝ ſuper principali negocio q̄ ſi nō ꝓbauerit datur ſecundus: ⁊ ultimo terminus pemptorius: licet iudex primū ⁊ ſcdm pemtorium prefigere poſſit. Item circa multos alios ꝓceſſus cāe ſtatuik tū terminus ut deponāt teſtes iurati ⁊ ut cōpereāt ptes pemptorie ad ſnias audiendā ⁊ ad multa alia.

Be interrogationibus ⁊ reſponſionibus poſt litem cōteſtatam.

Lite cōteſtata: ⁊ de calūnia iurato fiūt ꝓbatiōes in lite. Sz q̄ manifeſta ñ indigent probatōe: ⁊ manifeſtū ſeu notorium dicitur quod ex confeſſiōe facta in iure liquet. Ideo de interrogationibus que fiūt in lite uidendū eſt. Fiūt e go interrogatiōes poſt litē conteſtatā: que ēt dicūk poſitiones ad ꝓbandū id de quo principaliter queritur: q̄ merita cāū ptū aſſentione pāduntur facta. n. interrogatione ſi aduerſe partis ſequant cōfeſſio ñ ē ſup eo de quo queſitū ē alia probatio oportuna: q̄ cōfeſſus in iure ꝓ iudicato habetur. Interrogans aūt ⁊ reſpondens ueritatem dicere tenek p ſacramentum calumnie: q̄ in ſacramēto calumnie cōtinetur: ne quis exigat probationem ab aduerſario quaz neceſſariam nō putat. Verum q̄ ad interrogationē aliq̄ ſequitur confeſſio idcirco de confeſſionibus ſub infertur Eſt igitur confeſſio certa ⁊ clara aſſeueratio uk reſponſio eius de quo queritur i iure coꝝ legitimo iudice facta q. n. incertū ⁊ obſcuꝝ ꝓfitetur non eſt confeſſus ⁊ ideo ut certū ⁊ clarum cōfiteak cogendus eſt. ⁊ oz in eo loco fieri i quo ius redditur: ⁊ ut cōfeſſio preiudicet confitenti oz fieri ꝓtra ſe nō ꝓ ſe: ⁊ ſuper eo qd nō ſit cōtrarium iuri uel nature. Juri. n. cōtrarium eſt ſi cōfiteatur quis ſeruum ſuuz captum ab hoſtibuſ adhuc eſſe ſeruum cū de iure factus ſit hoſtiuz. Nature uero ꝓtrarium eſt ſi homo habeat tātū. xxx. ānos ⁊ cōfiteatur filiuz ſuum eſſe illum qui hz. xl. annos debet etiā eſſe cōfitēs legitime etatis: q̄ ſi pupillus ſine tutore cōfitetur i iudicio: ipſo iure nō preiudicat ei ſua confeſſio ſed ſi adultus cōfitetur ſine curatore preiudicat ſibi ſua cōfeſſio: ſed ſi ipſa confeſſione leſus ē pōt integrum reſtitui. Item cōfiteri dz quis ſuo nomie ⁊ preſente aduerſario: ⁊ nō per errorem. Confeſſio ergo ſecūdū q̄ dictum eſt: facta preiudicat ⁊ taliter ꝓfeſſuſ ꝓ pdēnato bētur

Be probationibus.

Poſt factas iterrogationes: ſi negat Reus icūbit actori probatio. Eſt aūt probatio rei dubie p argumēta uel p fidem legitimā facta oſtenſio. Debet enim actor: uel accuſator qui aliquid aſſeuerat probare. Non autez reus qui negat q̄ per reum naturā cāz ꝓſuetudine inductū

UVA. BHSC. IyR_225

ē ut affirmantis: nō āt negātis aliqua
sit ꝓbatio. Nā iudices i cauſis cōſue
rūt ponere onus ꝓbādi actori aſſeue
ranti nō reo negāti: hoc tñ uerē ē q ali
qñ negāti incūbit ꝓbatio: ut puta quā
do ꝑſumptio eſt ꝓ actore. Vico. n. ali
quē fuiſſe ſane mētis qñ teſtatuſ ē: qd
tu negas. Sz qr glibz ꝑſumit ſāe mē
tis: niſi ꝓbet ꝓtrariū tibi negādi incū
bit probatio. ⁊ ita preſūptō ꝓuertit ali
qñ onus probādi negātē. Sz non oīs
preſūptio qr ꝙz tuplex ē preſūptio de q
bus ꝓſequi longū eſſet. Eſt āt facien
da fides ꝓ probatōez iudicis corā quo
litigaf nō āt aduerſario ⁊ dz probare
id de quo ē queſtio: ſi dubitatur ⁊ de
quo poſſit eſſe iudiciū ⁊ quo probato
ille q probat i alieno releuef. Itē ali
qñ ꝓbandū ē ante litē ꝓteſtataz: aliqñ
poſt ut ſupra i excep'oībus dictū eſt.
Modi uero qbus probaf: multi ſūt qr
aliqñ probatur ꝓ cōfeſſiōz aduerſarii:
ut dcm eſt: in precedēti Rubrica aliqñ
ꝓ iura ut qr iura hoc dicāt aliqñ ex aſ
pectu uel ſubiectiōe oculoz aliqñ per
tormēta ſeruoz aliqñ ꝓ teſtes: aliqñ ꝓ
iſtrā. Sz reliqs ōmiſſis: de duabus ul
timis ꝓbationibus. ſ. teſtiū ⁊ iſtrōrum
uidendū eſt ⁊ primo de teſtibus.

De teſtibus in iudiciis productis.

Dolens ad intentionis proba
tiōez ſue producē teſtes: faciet
illos citari ad teſtimoniū ferē
dū qr teſtis ſpōte ſe offerēs quodāmō
bētur ſuſpectus: licz producaf uolen
tes ⁊ inuiti. Producti uero altera pte
pūte ul' ad hoc legitime citata ſubire
debent iuſiurādum tactis ſacroſāctis
euāgeliis de ueritate dicēda ꝓ utraqz
pte ſup negocio d quo ē lis: nulla mix
ta falſitate. Epiſcopuſ nō tāgit tñ euā
gelia licz proponaf ei pōt ēt ſacramē
tum remitti teſti de ptiū uoluntate ⁊
ſubſequenter ſcribif dies in quo iura
uere teſtef. Sz primo uidēdū ē a qbus
ꝓducti teſtes debeāt. Secūdo q teſtes
producuntur: ⁊ q prohibenf: qui cogū
tur ⁊ q cōgi nō poſſūt: Vltio qd teſtes
producti debeāt i teſtificatōne ſua ob
ſeruare. Producēdi ſūt ergo teſtes ab
iis q ertimāt eos ſibi pro futuros: qa
nō dz quis compelli ut teſtes ul' inſtru
mēta ꝓtra ſe uel ſibi nocitura ꝓducat.
Producūtur āt teſtes oēs qui nō ꝓhi
bētur ferre teſtimoniū. Qui uero pro
hibentur ſūt hi. ſ. ipubes in cauſis ciui
libus lz aligs factus puber teſtificari
poſſit de his que uidit qñ erat primus
pubertati: idē i ſeruo facto libero. In
cauſis aūt criminalibus minor. xx. an
nis prohibef ferre teſtimoniuz. Item
prohibentur liberti ferri teſtimoniū cō
tra patronos: uel eoz parentes. Itez
prohibentur i fames ⁊ cōdemnati de
iudicio publico. Itē ille qui detinetur
in uinculis a cuſtodia pu. item ille q
accepit preciū ut pugnaret cū beſtia.
Item mulier: qua palā queſtū fecit. ſ.
in meretritio ex corpore ſuo precium
accepit. item ille q uictuſ ul' iudicatus
eſt preciū accepiſſe propter faciendū:
ul' n faciendū teſtimoniū. item hēretici
prohibenf ꝓtra chriſtianos ferre teſti
monium i iudiciis ſz nō i cōtractibus
ul' teſtamētis ne facultas probationuz
anguſtief. itez prohibenf ferre teſtimo
niū parentes pro liberis ul' ꝝ liberos
niſi qñ querif de etate: ul' affinitate qr
talia melius poſſūt ſciri ꝓ parentes qz
ꝓ alios: ⁊ uerſa uice liberi pro pentibz
uel ꝓtra parentes prohibenf teſtificari
item domeſtici. ſ. familiares ut merce
narii ſerui coloni ⁊ aſcripti. item exe
cutores negociorum ſicut ſunt tutores
curatoreſ ⁊ Sindici prohibentur ferre
teſtimonium illis negociis: in quibus
executores fuerunt. item aduocati i ea
in qua patrocinii preſtiterunt qr non

UVA. BHSC. IyR_225

euadet nomen corripti testis. Item pro
hibet qs esse testis i re propria hoc de
re cuius dānuz ul' emolimentū ad eū
spe tat. item socii eiusdez criminis pro
hibentur ferre testimoniū. s. unus pro
alio. item prohibetur ferre ꝯtra te q añ
maluz ꝯtra te tulit testimonium. item
prohibent ferre testimoniū oēs qbus
pōt imperari ab aliquo ut sint eius
testes. item mulier in testamentis pro
hibet esse testis. Predicti itaqz oēs
nō admittuntur ad testimonium imo
prohibent testificari. item aliqui sunt
si uelint possūt esse testes: sz si nolint
esse inuiti cogi non possunt: sicut sunt
senes ualitudinarii. i. habentes. lxx. an
nos uel ultra ⁊ milites ⁊ qua cū ma
gistratu reip. cā absunt ⁊ illi qbus in
urbem uenire nō licz: utputa q dimissi
sūt de militia ignomine cāz qbus isto
casu eoꝝ pena est in primū excusatōis
Item illi q probabili ⁊ necessaria cā
absunt dūmō cā detractādi testimonii
nō absint. item q exercitui prebendā cō
ducunt. item ñ cogit q ferre testimoniū
aduersus socerꝝ generꝝ uictricum priui
gnū sobrinū sobrinā sobrinatū ul' eos
q ꝓximiores i gradu sūt. item ñ cogitur
iuitus ꝓsenta. i. mediator iter aliquos
paciscentes de iis de qbus mediator
fuit una pte uolente ⁊ altera ꝯradicē
te sz si uelit ipse prosenta tunc bene
admittit. Si āt ambe ptes cōsentiant
cogit ferre testimoniū. Ceteri ergo pre
ter dictos prohibitos ⁊ dictos q inuiti
cogi nō possunt: dñt ad testimoniū fe
rendū cōpelli multa idicta: capitis pi
gnoribus. Postq̄z āt testes legitīe ius
iurādū prestiterit: ut dcm̄ ē. Interorga
bit aduersa ps illū: q testes producit:
qd itēdit probar̄ p testes. Et hoc apel
lat itētio siue cā. que itētio de cōsuetu
dine Bo. inscriptis dari nō dz aduer
se pti: sz simpliciter uerbotenus dici.
Dari āt dz in scriptis tabellioni q re
cepturus ē dicta testiū: ad quā quidez
itentionez sibi uerbo tenus dictā fora
bit ille ꝯtra quē producunt testes: iter
rogatōes suas: quas testibus fieri uo
luerit: dūmodo iterrogationes iuste ⁊
rōabiles sint: ⁊ a iudicez approbate ⁊
dabūtur i scriptis tabellioni ut eas te
stibus faciat ꝓut faciēdas uiderit ada
ptari. Nō. n. oēs iterrogatio faciende
sūt testi: sz solūmodo ille: que dicto te
stis rōnabiliter adaptant: qr si dixerit
se testis pñtem fuisse ⁊ uidisse qñ Co.
pcussit An. interrogandus ē de quo p
cussit: ⁊ i qua pte corporis: cum quo: ⁊
quo die: ⁊ loco: ⁊ huiusmodi. Sz si di
xerit se ñ fuisse presentē sed hoc audis
se ab aliis dici nō possūt predicte iter
rogatōes ei faciende: sz solūmodo ille
que ad auditū spectāt ut puta a qbus
adiuit hoc ⁊ similia: Vñ interrogatōes
ita formari solent: si testes aduerse pa
tris dixerint se presentes fuisse: iterro
ga hoc ⁊ hoc. Et dixerint se audisse i
terroga hoc ⁊ ita pz ꝙ facienda ē iter
rogatio que spectat solū ad id qd dixe
rit i testimonio suo testis. Itaqz habi
ta itētōe actoris ⁊ iterrogatōibus rei:
ducere dz tabellio testē seorsuz i ptez
⁊ legere ei libellū seu accusatōez: dicē
do ei ꝙ dicat ea: que sit sup negocio il
lo: ⁊ tacens audiat eū diligenter usqz
ad finē Cū aūt cōpleuerint: recitat ei
tabellio: qd dixit testi ut sciat si bene i
tellexit: qd si cōfirmat cum eo quo re
formato scribat per ordinē prout dixe
rit testis: ⁊ legat ei quod scripsit corri
gendo si quid uisum ē testi non bene
scriptū esse. Postea uideat ⁊ resūmat
inter se tabellio dictū testis: ⁊ ibi inue
nerit eum dixisse aliquid scire: interro
get eum tabellio quō scit ⁊ faciat euz
bene reddere cām scientie dicti sui. s.
quō scit que dicit. Dz. n. testis reddere

UVA. BHSC. IyR_225

cā scientie dicti sui si de hoc fuerit iter
rogatus: sed si nō fuerit interrogatus
pro reddita habet ⁊ ualet testimoniū
eius ⁊ ē bñ plene ⁊ breuiter officio suo
functus: nā ñ dñt testes esse uerbosi.
Itē deponere dñt testes se interfuisse
uidisse. Nō. n. sufficit deponere de au
ditu nisi i obligatiōibus ⁊ ꝯtractibus
de qbus sufficit si dicant se audiuisse
eos ita paciscentes alias ñ sufficit de
auditu ad plenā ꝓbatōez: ut qꝛ dicāt
audiuisse dici ꝙ talis pcussit talē licet
scribendū semper sit qcqd dixerint te
stes siue de uisu siue de auditu. Itez
iterrogādi sunt testes de tpe quo fcm̄
fuerit negocium illud. s. āno mense ⁊
die ⁊ ēt de loco: ⁊ qbus presentibus
fcm̄ ē. De aliis āt circūstātiis utꝛ tp̄s
erat claꝛ: uel nebulosū ⁊ de quo erāt
iduti illi de qbus locunt ⁊ qd habeāt i
capite ⁊ de huiusmōi nō itterrogādū
nisi uiderentur uacillare ⁊ appareant
suspecti: quia tunc de iis interrogan
di sunt testes: ut possint capi i uerbis
suis. Sed si testis aliquid obscurum
dirit: bene potest reduci: ut iterpretet
⁊ clarificet dictuz suum: ⁊ unde uidet
noua productio: sz prioris clarificatio.

Nota tam̄ ꝙ si testis sponte sua re
uersus: aliqd imutet non ei fides adhi
benda: si locutus ē cuz aliqua partiū.
Postq̄z āt deposuerit testis dictū suū
legat ei tabellio totū: ⁊ dimittat ipsū
a se precipiens ei: ut testimoniū suuz
secretuz teneat: donec fuerit pu. Igi
tur effectus testimonioꝝ ē ut si oēs cō
cordanti unā sniaz: iudex dictis eoruz
stet: ⁊ ea sequatur. Si āt testes unius
patris discordāt a testibus alterius par
tis stabit dignoribꝰ: l' iudicio maioris
ptis: l' si oia hicinde pariter cōcordāt:
stabit dicto illoꝝ q uerisimiliora dicāt
⁊ qbus potius lux ueritatis assistat.
Sz scire debes ꝙ ad sufficientē ꝓbatō
nē p testes sūt i quolibet negocio ubi
nō ē certus testimonioꝝ numerus dif
finitus regulariter duo testes necessa
rii: quia pluralis ellucutio duorū nūe
ro est ꝯtenta. Verūtamen qñ creditu
excedit summā unius libre Auri: uñ
fit instrumentuz exiguntur tres testes
⁊ quando etiam fit solutio debiti eius
dem quantitatis exiguntur totidem:
Item in codicillis uel in testamentis
vii. ⁊ in testamentis cecorum. viii. Itē
aliquando duodecim quando tractat
de aliquo promouendo inter agentes
in rebus. Item i diuortiis. vii. Itez
nō ꝙ in teste ꝯsiderāda est ꝯditio eius
utrū nobilis sit uel plebeius an hone
ste uel i culpate uite. Item utrū locu
ples uel egenus ut lucri cā qd facile
diceret ul' utꝛ sit inimicus eius ꝯ quē
ꝓducit uel multū amicus eius ꝓ quo
fecit testioniū ⁊ etiā multū ꝯsiderādū
est. utꝛ uideat simpl'r dicer qꝛ sepe pa
lor uultus ⁊ rubor ⁊ titubatio faciūt
ut minus fidei alicui hēat ⁊ etiā ꝯsid
randū est utꝛ plures testes uideāt unū
⁊ eundē sermonez p̄meditatū afferre:
qꝛ suspitōis est qd docti sint. Et tu ip
se tabellio melius scire potes q̄zta sit
fides testibus adhibenda. Itez nō ꝙ
si testes de alia ꝓuicia uel ciuitate sit
pōt iudex si uelit ⁊ expediat: ñ uocare
corā se: sz destinare l'ras suas ei de cu
ius iurisdictōe sūt: ut corā eo sua ꝓfe
rāt testionia: ⁊ ea iscriptis redacta ⁊ si
gillata ⁊ nulli ptiū ꝓdita mittat ad eū
q iudicaturus est hoc i pecūiariis cāis
Sed in crialibus p̄cise sūt cogendi te
stes uenire Ceteruz qualiter ordinent
dicta testium in exemplificationibus
uidebis. Demum productis testi
bus: si partes nolint plures dare uel
si iudex refrenauerit multitudinem te
testiū: uel sit trāsactus terminus perē
ptoriis datus ad testes producēdos: l'

UVA. BHSC. IyR_225

si hoc de cõi ptium uoluntate procedi aperient testes ꝛ dabuntur exemplati utriqz pti si uoluerint eos.

De probatõnibus que fiunt p instra ꝛ quomõ in causis eduntur.

NOn solum per testes: sed ẽt p instra probat: et iõ uidendũ ẽ de instris. Dr aũt istm uno mõ id p qd cã istruit: unde probatio testiũ dr istrm. Alio mõ dr istrm apparatus fũdi: ut arrarũ. Sed etiaz tertio mõ dicit istrumentũ scriptura i qua p tinetur id qd intendit probare procedẽs ꝛ secum hãc ultimã exceptõez instrumtũ diuidit qz aliud priuatũ: aliud Apocha: aliud Antipocha: aliud forẽse. Publicũ istm ẽ aliud qd ẽ scriptũ manu publica. s. tabelliõis si redactuz ẽ i pu. formã. Priuatũ ẽ qd scriptum manu cuiuscz priuate persone. Apocha dicit scriptura qz est facta ad utilitez debitoris ut qz creditor pfessus fuit recepisse a debitore id qd ei debebat Antipocha ẽ scriptura que fit ad utilitatẽ creditoris. Forense uero instrumẽtũ est qd fit de iis que agunt i foro. i. i iudiciis uł causis. Fides aũt adhibetur publicis istrumentis sine alio amiculo si careant oi suspitiõe nisi cõtrarium pbetur. Priuato aũt istrumẽto ñ creditur sine aliis amiculis. i. nisi p testes ꝛ operaõez litteraz ei fides adhibeaf nisi sit scriptũ manu eiusdẽ ptra quẽ pducit: sed si scriptũ ẽ p manũ alicuius tertie psone pbari dz p testes uł p cõparatõez litterraz ut dictũ ẽ. Apochis ꝛ Antipochis: ꝛ forẽ sibi istris fides adhibetur si sint publica uł priuata secundũ ea que dicta sũt supra. Et credit pu. inũ fo: ut dictũ est: si est autẽticũ: uel originale: non autez exemplo nisi cum exemplo proferatur autenti cũ uel nisi alia sufficiens probatio adiungatur. Volens igitur ad probatõez itẽtionis sue producẽ aliqd istrumtum dz illud in cã edere: ꝛ dz dicere hoc instrumto uolo uti i cã ista: ꝛ si aduersa pars exemplũ illius habere uoluerit ut cõsulet sibi sup illo: uel si aliqd dicere uoluerit ꝫ illũ: dz ei dare exẽplũ. Sz quorũdã istroz sue scripturarũ dz dari exẽplũ cũ ãnis. d. die indictiõe ꝛ testibz ꝛ noie tabellõis ꝛ oibz que i ea scriptura ptinent p ordinem: ꝛ hoc. s. sint acta pu. hoc est scriptura i iudiciis uel sub officio aut auct. alicuius iudicis facte uel si sint instra pcuratõnis. Sz si sint alia istra oñt dari exempla ta. s. solus tenor sine die ꝛ psule. i. sñ ãnis oñi ꝛ die testibz ꝛ noie Tabellõis.

De consiliis dandis in causis.

POstqz utraqz ps suas pbatões ꝛ rões pduxerit: ꝛ iã nihil restat nisi ferre sniam: uocatis ptibus dicet iudex. Ãm hanc cãm cũ psilio sapientũ decidere uolo si hẽtis aliquo suspectos sapientis detis mihi i scriptis. Quibus habitis iudex eliget unũ uel duos ex iis q suspecti dari nõ erũt ꝛ mandabit ptibus ut iura ꝛ probatões suas ostendãt ꝛ alegent coraz ipsis sapientibus. Cũ ãt a ptibus uel ipsaz aduocatis fuerit ostensa ꝛ alegata iura eoz sapientes illi iuxta pbata ꝛ alegata secdm qꝫ eis iustũ ꝛ equuz uisũ fuerit psiliũ eoz scribẽt qualiter ferenda sit snia pdemnationis uel absolutõnis: ꝛ ipsũ psiliũ secreto iudici dabunt: iuxta qꝫ iudex formari ꝛ scribi faciat sniam quã ptibus pñtibus ł una pñte: ꝛ altera absente dũ tñ legitime ꝛ pemptorie citata ferret in ipso loco iudicii p tribunali sedente. Itẽ nõ qꝫ nõ solũ sup principali decisione totius negocii: sz etiã super aliqua incidenti questione in processu cause: que aliquando uertitur aduocatos habetur consilium a sapientibus ꝛ super

UVA. BHSC. IyR_225

illud pronunciat ex qua pronunciatio ne illa questio diffinit. Est tñ uerꝫ ꝙ i modicis qõnibus ⁊ etiã in magnis ⁊ in aliquibus terris ⁊ locis iudex solus ⁊ sup principali dicissione audit a legationes ptiũ ⁊ sine alicuius ꝯsilio sniaꝫ ꝓfert. ⁊ tũc sub tacendũ est illd uerbũ ꝙ in sniis dicet. s. hito ꝯsilio sapientũ

De sententiis.

QVia snia ꝯtrouersiis finez ipo nit. ⁊ qꝛ de qꝛ cognouit iudex de ea quoqꝫ ꝓnunciare cogendus est. Jõ dicto de ꝓcessibus ꝯtrouersiaꝝ nũc de fine ipsaꝝ uꝫ de snia est uidendũ. Est ãt snia quodcũqꝫ iudicãtis preceptũ ñ nature: nõ iuri non bonis moribꝫ ꝯtrariã. Sniaꝝ alia diffinitiua alia iterlocutoria. Interlocutoriã fert iudex ꝯtra reũ ꝯtumacez qñ citato reo ⁊ nõ ueniente ꝓnunciat actorem fore mittendũ in possessõem bonoꝝ rei pro mensura debiti declarati uł rei petite ut. j. dicet ubi tractabit de ꝓcessu ꝯtra reũ ꝯtumacem fert ẽt iterlocutoria aliqñ sup aliqua qõne emergẽti utputa qñ questio est iter ptes uel aduocatos utrũ sint apiendi testes uel nõ uł utꝝ aliqs recipiendus sit in testem uel nõ aut dillatio utrũ sit dãda uel ñ: sꝫ ista iterlocutoria põt retractari ab eodem iudice: q aliã ꝓnunciat qꝛ ꝙ iussit uetu it ue ꝑtor a ꝯtrario iperio tollere põt ⁊ qꝛ uicem rei iudicate ñ obtinet. Ne qꝫ. n. oĩs uox iudicis: iudicãtis ꝯtinet auct. Sed difinitiua snia est que finez ꝯtrouersiaꝝ pronũciatõe iudicis accepit. Que uel ꝯdemnatõez: uel absolutõez ꝯtingit. Quia diffinitiua decidit principale negociũ: ⁊ fert lite ꝯtestata ⁊ iudex q eã tulit reuocare ñ potest. Quia siue bene siue male: fũctus est offõ suo lꝫ aliqñ ferrat diffinitiua snia ẽt in lite ñ ꝯtestata: ut in cã appellatõnis. Item snia diffinitiua dꝫ cõtinere certa ⁊ clara qꝛ si incertã sniam ferret iudex ñ uꝫ: ⁊ dꝫ fieri post litem ꝯtestatã. i. post plenissime habitã negocii disquisitõem actore ⁊ reo presentibus: uł eis pemptorie citatis. ⁊. j. terminum post lite ꝯtestatam: ⁊ dꝫ iudex sedere ꝓ tribunali in loco iudicii ꝯsueto etiam dꝫ eã recitare p se iscriptis nisi sit breuis lis ⁊ maxime uilium personaꝝ: qꝛ tunc sine scriptis recitare põt ⁊ debet ferri a iudice cõpetenti: q presit alicui: iurisdictioni: ⁊ tpe non feriato: ⁊ dꝫ ꝯtinere ꝯdemnationem uel absolutõez Sententiaꝝ aũt diffinitiuaꝝ diuersa ẽ forma iuxta diuersas petitiones ⁊ factiones. Et. n. aliquando fertur snia super reali actione: aliqñ sup personali actione: aliqñ super adipiscendã uł retinendam seu recuperandam possessionem. Aliquando super diuortiis uel coniunctionibus matrimonioruꝫ. Aliquando fertur sententia ab uno iudice super causa corã predecessor iudice incepta ⁊ uentiliata. Aliqñ fertur sententia ab executore. s. a iudice qui pronuntiat sup insolutũ datione. Aliqñ a iudice ad quẽ appellatũ est: ⁊ a multis ⁊ super multis aliis. Verũtamen quõ predicte sentẽtie formari debeãt ⁊ scribi non dico de oĩbus sed de aliqbus ex eis. j. i explificationibus subiũgetur. Fiũt ãt ille forme que ibi ponẽtur ad cetera documentũ ⁊ uiam.

De appellationibus.

QVm fuerit lata snia: si aliqua partium ex ipsa sentẽtia crediderit in aliquo se grauatã: poterit appellare. Est ãt Appellatio sententie minore iudice late p inuocationez maioris iudicis pretextu iniqtatis prie snie rescisio qꝛ appellatio iniqtatis snie cõtinet querelã. Appellat aũt ad superiorez imediate. i. ad eũ: q ẽ in gradu proximo superior: eo quod tulit

UVA. BHSC. IyR_225

sniaz siue ad eũ q deputatus ẽ ad hoc
Item appellatõz facit ille: q succubu
it sine ꝯtra se: siue ꝯtra suũ ꝓcuratorẽ
lata sit snia. Appellat ⁊ ille: cuius iter
est: utputa si snia lata fuit ꝯtra empto
rem: põt appellare uenditor: eo ꝙ de
uenditõe tenet. Itez coheres appella
ta snia ꝯtra suũ ꝯtra hr̃dem lata. Itẽ
fideiussor appellat a snia ꝯtra debito
rem lata pro quo se obligauit qꝛ sua i
teresse. Item qlibet extraneus põt se
appellare pro ꝯdemnato: si ille hẽbat
appellatõez. j. tp̃s statutũ ad appellã
dũ. Sed si plures fuerint ꝯdemnati ⁊
appellat unus ñ iõ alii uident appel
lasse. Appellat uero a snia diffinitiua
siue a tota siue a certo ca. si ab uno
ca. appellat ñ rescindunt iõ alia: nisi
sint ꝯnexa. Sed ab interlocutoria nõ
appellat nisi qñ iudex in cã ciuili uel
criali ꝓnũciauit qõnez hr̃i aliter q̃z le
ges uelint. Appellat a snia lata super
ꝓprietate: sz non ab ea que lata est su
per possessione: qꝛ i iudicio ꝓprietatis
erit saluũ oẽ remediũ: ⁊ qꝛ uictoria ꝓ
prietatis absorbet uictoriã possessiõis.
Item appellat a snia iudicis ordina
rii ⁊ delegati. Verũtñ ab executore: q
sniam mandat executõe ñ appellat ut
aliqs sit licitus finis: nisi executor exe
cutor excedat modũ in exequendo uł
qꝛ añ tp̃s statutũ exequatur uel i ma
iori q̃ztitate: q̃z in snia cõtineatur. A
principe uero: uel a Senatu: aut a
Prefecto pretorio nõ appellatur: sed
ab eis supplicabit. Et est supplicatio
petitio uenie prioris erroris. Item nõ
appellatur ab arbitrio. Item appella
re non põt uere ꝯtumax ille cui cũ pre
ceptũ esset a iudice: ut ueniret: ⁊ staret
ad sniam audiendã: spreto iudicis pre
cepto nõ uenit: uel recessit uel ille q
tribus edicis uel uno pro quolibet qd
dicit pemptorius legitime citatus Re
spondit se nõ uenturũ. Hic uero ꝯtũax
nõ appellat nisi in ꝯtinenti post lataz
sniam uenerit iudice adhuc ꝓ tribuna
li sedente. Ille ãt q ẽ ficte ꝯtumax ap
pellare põt ⁊ dicit ficte ꝯtumax q uel
ignorauit se citatũ: uł si sciuit dixit se
uenturũ. Item nõ ꝙ appellatur a
snia aliqñ illico post lataz sniam sola
uoce ut si dicat ꝯdemnatꝰ ab hac snia
uiua uoce appello. Aliquãdo ex inter
uallo ⁊ tunc dz offerri libellus i scrip
tis. j. tempus statutum ad appellãdũ
Illud ãt tempus est qꝛ intra decez di
es a die late sententie appellandũ est
si condemnatus fuit presens snie sz si
fuit absẽs ⁊ nõ defensus ꝑ procurato
rẽ dz appellare. j. x. dies ex quo scit sẽ
tẽtiaz latã esse. Sed si ꝑ procuratorez
deffensus ẽ nõ auditur nisi procurator
appellauerit: lz ꝯtra procuratorẽ possit
habere regressũ. Ceterꝫ effectus appel
latõis est q appellatõe suspẽditur pro
nuntiatũ ⁊ pẽdente appellatiõe nihil
dz innouari. Itẽ nota ꝙ in iure ca
nonico nõ solũ a snia sed ab oi graua
mine appellatur. Postq̃z aũt appella
tio fuerit facta dz iudex eã accipere ⁊
dimissorias litteras trãsmittere ad eũ
ad quẽ appellatũ est. Verũtñ secũdum
statuta ⁊ cõsuetudinez Boñ. si appel
latũ est a sententia iudicis ordinarii:
idez iudex cõmittit causaz appellatõis
uni ex iudicibꝰ qui president appella
tiõibus cognoscendis. Sed si appella
tum est a snia minoris iudicis recurri
tur ad iudicez ordinariũ q cõmittat: ⁊
commissio: secundum tempora statuta
habet fieri infra. xv. dies a die late
sententie ille autem iudex ad quem
appellatum est: siue cui causa appella
tionis commissa est: uocatis partibus
diligenter eam examinabit: ⁊ licebit
utrique patri nouis assertionibus uel
exceptionibus uti: que pertineãt non

UVA. BHSC. IyR_225

ad nouuz capitulū :sed oriant ex illis aut illis ꝯiuncta sīt que apud priorez iudicez fuerint ꝓposita. Et licebit etiā prestare probatōes sup īstrumento uł alegatōne facta ī prīa cā cū tunc ñ fuerit copia probādi. Item licebit uti ꝓbationibus prestitis ⁊ testificatiōibus lectis in priori cā. Itez nota ꝙ secūdum ꝯsuetudinem ⁊ statuta Bon. appellans dz reficere aduerse pti expensas litis: si succumbat: ⁊ dare debeat iudici: qui cognoscit de appellatōne siue succūbat siue obtīeat. xii. denarios pro qualibet libra q̄ntitatis unde lis ē de his dz consignare iudici sufficiens pignus infra. x. dies post cōmisionem factā. Postq̄z āt hec oīa facta erunt ⁊ cā diligēnter examinata pronunciabit ipse iudex bene uel male sniatuz fuisse: ⁊ bene uel male fuisse appellatū: ⁊ dz hec cā appellationis terminari. ī xl. dies utiles post primā sententiaz.

Item nō ꝙ ab hac pronunciatione etiā poterit appellari: ⁊ in hac secūdā appellationem idez processus per oīa est seruandus ut in prīa appellatiōe.

De executione rei iudicate.

QVoniā paꝝ esset sniaz ferri nisi lata mandaret executōni iō de executione rei iudicate subiungendū est: sed prīo uidendus ordo Postq̄z snia lata est si non appellatur ab ea. ī. tempus statutū ad appellādū: expectetur. iiii. menses: qui indulti sūt ꝯdemnati ad soluēdū si snia processit ex mera ꝑsonali actione: ut qꝛ actum fuerit ꝯtra aliquem obligatū ex ꝯtractu uel quasi: licet spaciū. iiii. mensium aliquando arctari possit: ⁊ prorogari. Arctat. i. in cā alimentoꝝ: ut qꝛ sniatū sit ꝯtra aliquem: ut prestet alicui alim̄ta: nā minus ieiunaret si ille cui p̄stāda sunt alimenta ꝑ spaciū. iiii. mensiū differunt comedere: sed ⁊ prorogatur si uideatur iudici ꝯdemnatū soluere ñ potuisse ex aliqua iusta cā. Si uero sētentia processit ex reali actione: ut qꝛ petita si res aliqua ab illo qui eā tenebat tunc si non fuerit appellatum: ut dictum est iudex. ī. certū tempus eius ex arbitrio mandat rem restitui. Elapsis aūt predictis terminis mandatur snia executioni: ⁊ hoc qñ non fuit appellatū ut dictū est. Veꝝ si post latam sniam appellatū fuit qꝛ pendente appellatione nihil dz innouari: expectat cā quousqz fuerit diffinita: quod si per appellationez extinguet: ⁊ irritabitur snia. Iam non habebit locū executio. Si āt per appellationem confirmabitur executioni mittet. Sed uidendū ē quid sit executio. Est autez quedā potestas: per quam snie late ugor producitur ad effectum: ⁊ fit executio a iudice ordinaris si snia lata est ab eo uel fit a iudice ad executiones: deputato. Fit āt a iudice rebus ꝯdēnatis: si res sūt īterritorio ipsius iudicis: aliqñ fit relatio ad iudicē ī cuius territorio sūt ut ipse iudex sniaz exequat ꝑ res ⁊ facultates ipsius ꝯdēnari: ⁊ dz fieri executio ī bōis ꝯdēnati: ut dictū ē: ⁊ nō alterius dando tenutaz ⁊ possessionem de bonis ipsius illi qui obtinuit: ł eius ꝓcuratoribus. Prīo. n. dāda sūt mobilia. Secūdo mobilia. Tertio ꝑuenitur de iure: hoc ē ad debitores cōdēnati: Veꝝtñ stip. hoc est salaria de pu. percepta ñ capiūt pignori: dū d aliis rōnibus ꝯdemnari satis fieri possit rei iudicate.

De iis que coraz iudicibus extraordinem ciuilis iudicii concurrunt.

ORdo ciuilis. Iudicii ē. ut oblato libello: ⁊ lite contestata procedatur ad diffinitiuam sentētiā secūdū ea: que superius sūt expressa. Et hic ꝓcessus ⁊ ordo aduersus reñuenientez: ⁊ se per negotiationez: uel

UVA. BHSC. IyR_225

pemptoriã exceptõem defendentez regulariter est seruãdus. Verũtñ qm̃ reus aliqñ ueniens cõfitet. Aliqñ uero citatus ꝓtumaciter ab est: ꝛ i iis duabus cãis nõ põt ciuilis ordo seruari: imo necessariũ est ut quadã alia uia extraordinaria ꝓcedat. Idcirco dicto ordinario ꝓcessu. Restat nũc de p̃dictis duobꝫ extraordinariis uidere. Et ꝓio de illo q seruat aduersus. Reũ se cõtumacia absentatẽ. Nõ tñ q uter qz ipsoꝝ ꝓcessuũ plus regrit ordinem differentie: q in ipsis seruandus est q̃z alicuius actis ipsoꝝ expositõnem itendere: ꝛ. n. ea que i utroqz processũ seruant ꝑ maiorẽ pte sũt exposita i p̃mis. Reliqua cũ ãt dñs dderit exponẽt

De processu ꝓra reũ contumacez.

BEus aliqñ citatus nõ ꝓparet. Aliqñ uero ueniens ꝛ libellũ recipiens nõ redit: uñ quocunqz mõ añ litez ꝓtestatã ꝓtũaciter se absentet: aduersus eũ processꝫ huiusmõi est seruãdus. Actor. n. offert suũ libellũ petitõis iudici: ꝛ iudex faciet eũ p̃stare sacramentũ calũnie: quo declarabit oia uera esse: que in supradicto ꝓtinent libello: ꝛ q nõ aio calũnie agit uel petit. Deide iudex fert sniaz interlocutoriã ꝓra reũ. Quoniã si agit actõe i rem: pnũciat actorez fore mittendũ in possessõe rei petite: ꝛ subsequenter circa reũ ut ueniat defẽsurus tenutã seu pos. dãdã actori ex interlocutoria: q si ñ uenerit mãdat actorem põi i pos. ꝛ iste missus i pos. rei petite. J. annũ nõ possidet sz lapsus ãnus facit eũ uez pos. sz si uenit reus añ ãnũ uolens recuperare pos. auditur: ꝛ recupata pos. ꝓcedit hoc mõ qz reficit actori ipensas: ꝛ ꝓmittit ei de lite suscipiẽda. Fit ꝓtestatio litis: ꝛ iurat ipse. Reus de calũnia: ñ ãt Actor eo q iurauit ipse interlocutorie late: ꝛ procedit ex inde ordinario iudicio ꝑut i añcedentibꝫ dictũ est. Si ãt agit actõe i psonali ꝓnũciat iudex Actorẽ esse mittendũ in pos. bonoꝝ rei ꝓ mensura debiti declarati. Ꝓio mobiliũ si cõpierint Aliqñ imobiliũ absente reo oĩ legũ auriliõ ꝛeseruato. Et hac interlocutoria lata: facit reũ citari: ut uẽiat defensurus tenutã q si uenerit restituta possessõe procedit ad ordinariũ iudiciũ: ut superius dictũ est. Si uero ñ uenerit tunc iudex assequendo interlocutoriã mãdat actorem poni i pos. ꝛ missus i pos. ex psonali actõne ñ possidet: sed ptinet: ideo non: usu capit uel ꝓscribit quia sine pos. usucaptio: uel ꝓscriptio nõ ꝓcedit: lz de forma statuti cõis Bon. missus i pos. ẽ interlocutoria data lucri faciat fructus. Et nõ. q pos. data ex interlocutoria dr̃ primũ decretũ. Si ãt fcã diligẽti iquisitõe p uicios ꝛ uotos nõ iuenitur de bonis rei ex quibus detur tenuta Actori ꝓnũtiat iudex nõ iueniri de bõis rei ex qua ꝓnũtiatõe seqtur hoc. Quia iã ꝑz q fcã ẽ diligẽs discussio bonoꝝ existentiũ Vñ cũ de dictis bõis nõ inueniatur poterit actor agere ꝛ petere bona obligata siue sequatur hoc: qa postq̃z nõ inuenũtur d bõis iudex reo subsequẽter facit dari bãnũ: de quo nõ cãcellat: nisi satisfaciat creditori Sz si iuenirunt bõa Quaz dat tenuta seu pos. ut dictũ ẽ postq̃z ãt actor hz si ñ sit recupata ista pos. siue de tertio q potius detẽtio ẽ: que qdẽ pos. exactõe psonali habita semꝑ recuperari põt quousqz nõ processuz adda tõnẽ in solutum procedit actor ꝛ petit bona qbus pos. hz sibi dari insolutum in qua datione insolutum talis ordo seruatur. Notule.

Offer. n. actor q hz dictã pos. iudici libellũ suũ quo petit bona ipsa sibi dari isolutũ. Deide ꝓtinus citat reus: ꝛ

UVA. BHSC. IyR_225

si uenerit ꝓteſtatio litis fit: ⁊ preſtatio iuramentoꝝ de calũnia: ⁊ ꝓcedit ordinario iudicio. ut ſupra i ꝑmo proceſſu: q̃ ſi nõ uenerit ꝓclamat i palatio cõſ ⁊ i ꝓtracta debitoris q̃ ſi qs hz ius uꝫ inſtrm̃ in bõis ipſius debitoris aut illa defendere uult ueniat coꝝ tali iudice rñſurus: q̃ ſi ꝓparuerit aliq creditores uel petitores ſcribunt petiones eoꝝ ſub ꝑmo libello nõ tñ intereſt utr̃ alii petitores hẽant tenutã de bonis debitoris uꝫ nõ dũmõ ꝑmus hẽat actor cãe iſtius ⁊ ſi uenerit quiſq̃ dicens ſe hr̃e ius in dictis bonis ut qz illa ad ſe ſpectant uel q ea uelit defendere ſcribet ipſius narratio ⁊ ius q̃ ſe dicit hr̃e. Siue qz rõe uult illa defendere q de fenſor ſatiſdabit qz nẽo idoneus defenſor niſi ſatiſdet. Et poſtea petitores ſeu actores ꝓteſtabũt litem: ⁊ iurabũt de calũnia cũ ipſo defenſore ⁊ ꝓcedit i lite ꝑ. j. dicẽs: q̃ ſi ñ cõparuerit q̃ſq̃ defenſor tũc eliget alius: q ꝓſtituit curatoꝝ bõis debitoris abſentis ⁊ idefenſi ꝑ hr̃e in inſtr̃o curatoris ꝓſtitui bonis abſentis ⁊ i defenſi. ſ. vii. La. qui curator ꝑquiret bona debitoris ⁊ de illis inuentariũ faciet: qd̃ inuentariũ ſcribet in actis q ẽt curator illa bõa defendet ⁊ ꝓteſtabit lis: ⁊ iurabit de calumnia cũ peritoribus ⁊ ꝓcedit in lite cũ curatore uꝫ defenſore hoc mõ. ꝓducent. n. inſtra ⁊ ꝑbatões hicinde ⁊ iudex ſecreto accip et aliquos bonos uiros q̃ ſciant bõa debitoris ⁊ iis ſacramento ꝑſtito extiabũt illa. ſ. que ſcripta erũt i inuenta rio ⁊ dabunt extiatões ſecreto iudici poſt hec datis ⁊ ſpectis iudex eliget unũ uel duos ſapientes q uiſis rõibus ⁊ allegatõibus utriuſq̃ ꝑtis ꝓſulent iudici qd uidebit ſup ſnia ferenda iuxta q̃ ꝓſilũ formabit ſnia. ꝓtinus citabit pẽptorie ps que abſens erit ad ſniam audiendã ⁊ ꝑtibus

pñtibus uel una abũte dũ tñ citata ferret iudex ſniaz i. q̃ adiudicabit inſolutũ petitori ſeu petitoribus de bõis debitoris ſcdz illã extiatõem que erit extiata ad iudicãdũ iſti rez iſtã ⁊ illi rẽ illã. Sz ꝑmo adiudicabit ei quẽ iuenier ꝑmoꝝ tpe ⁊ potiorem iure. Secundo ei quem iuenier. Tertio i tpe ⁊ ſic de ceteris. Si ãt ñ ſint tot bõa q̃ oĩbꝫ ſatiſfieri poſſit reſeruat iudex illi uꝫ illis oĩbus qbus ſatiſfieri nõ põt: iura ipſo rũ ꝯ debitoꝝ ⁊ eius bõa ſi quaꝑ tpe apparerent. Et hoc ſnia dr̃. Scdm decretũ. Et ſubſequenr̃ iudex p̃cipient nũcio: ut iducat actoꝝ i coꝛpalez poſſeſſionem rei ſibi adiudicate ex ſcdo decreto. Et poſtea efficit dñs ipſius rei. Jgit̃ hẽs quo ordie ꝓcedendũ eſt ꝓtra reũ ꝓtũacez. Sz qualr̃ p̃dicta oĩa que i ipſo ꝓceſſu ꝓtinenr̃ ſcribi debeãt i exemplifi catõibus aſpicies ordinare notatum.

De proceſſu ꝓtra Reum ꝓfeſſum.

Contra Reũ ꝓfeſſũ, ꝓcedit hoc mõ qz iudex precipit Reo confeſſo ut ad certũ terminuz ſoluat uꝫ det creditori id i quo ꝓfitet ſe eẽ debitoꝝ ſuũ. De conſuetudine. n. ⁊ ſtatuto bõ. ſtatuitur ciui. ꝓfeſſo terminus dediez ad ſoluendũ. Et comitatiuo cõfeſſo. xx. diez niſi terminus de uolũtate ptiũ prorogetur. Et hoc preceptuz uim gerit ſnie. qz ſnia ferr̃ ꝓfeſſũ: uꝫ cõuictũ. Ad tñc ñ ſoluerit: exequit̃ iudex ipſe uꝫ alter ſcdm morez bõ. ad executõnem officiũ deputatus ipſi reũ preceptuz ſiue ſniam ꝓtra reũ hoc mõ. Faciat. n. reũ citari: ⁊ ſi ꝓparz ſtatuit ei terminũ triũ dierum ſi eſt ciuis uel. v. ſi eſt cõmitatiuus ad ſoluendũ. Quod ſi tunc nõ ſoluit uꝫ nõ cõparuit qñ citatus fuit ut dcm̃ eſt: niſi obſtet rõabilis rei ſiue debitoris exceptio aut iudex facit ipz reũ i bãno bõi d quo bãno ñ cãcellat niſi ſatiſfecit creditori aut det actori

UVA. BHSC. IyR_225

tenutã de bonis ipsius reip mensura debiti declarari: exequendo ipsũ ꝓcep tũ. Prio de mobilibꝫ si ꝓperierint. Secũdo de imobilibꝫ: saluo iure oiuꝫ. Que tenuta dr primũ decretũ: ut dic tũ est: in precedẽti Rubrica. Deinde qz paz ꝓdesset ei dicta tenuta eo ꝙ eã ñ possidet sed detinet ꝛ iõ nõ usucapit uel ꝓscribit lz de statuto cõis. Bõ. lu cri faciat fructus. ut supra i proxio pro cessu dictuz est. Procedit ipse actor ꝛ petit ab ipso iudice: uł ab alio q deputatus est ad datões isolutũ ut fit Bo. ut eicta bona de qbus hꝫ tenutaz seu pos. sibi adiudicati insolitũ in qua da tione insolutũ ꝓcedit in oibus scdz ꝙ dictũ est in ꝓcedenti Rubrica. Sed be ne põt reus añ bannũ uel tenutã datã uenire ꝛ ex eptões opponer dicendo tenutã uel bannũ ñ esse dandũ qz nõ sũt trãsacti dies termini. Itez ꝙ si mi nor uel fi' iusfamilias ꝛ quos ñ põt fie ri snia sine curatoris auct. uel patris ꝓsensu uel ꝙ in ꝓcepto nõ fuerit cã ł ꝙ ipse soluerit ꝛ similia. Sed añ quã audiat opportebit eũ deponere qtita tem in precepto ꝓtentã: ꝛ postea ꝓba bit excep. ꝛ si probauerit ñ procedit in tenuta uel banno. Si ãt ñ probauerit ꝓdemnabit de ꝓsuetudie Bo. Et hoc de exceptõibus dictũ est gratia illius uerbi ꝙ supra dr. s. nisi obstet rationa bilis rei siue debitoris exceptio.

De Criminali iudicio.

Quoniã circa pricipiũ huius ca. docñ est ꝙ iudicioꝝ aliud ciuile aliud Crmiale: dicto de ciuili Restat p ꝓsequens de criali uide. Ve rũ qz iudiciũ ex tribus dꝫ Pstare psõis: ut supius docñ est: sicut i ciuili necessa rius e actor reus ꝛ iudex. Sic ꝛ i cria li regulariter exigunt. Accusator. Ac cusatus: ꝛ iudex Itaqz in processu sit ordo. Prio uidẽdũ est: que sit Crialia ꝛ sup qbus uertit hoc iudiciũ. Secun do de accusatõe. Tertio de accusatoꝛ ꝛ accusato. quarto ꝛ ultio: quo ordie ꝙ cedat: ꝛ qlr accusatõ ꝓducat ad finẽ

De Crialibus publicis ꝛ priuatis.

Criminũ alia sunt pu. alia pri uata sunt. Priuata sunt illia quoꝝ executio. i. Accusatio: uł denunciatio ad illas psõas tm spectat qbus inferunt ut furta: ꝛ dãna illata: ꝛ iniurie pu. sũt quoꝝ executio: cuius ex populo dat qm ad pu. spectat utili tatem ne maleficia remanerent ipũi ta ut sunt homicidia. Paricidia adul teria. Crimen lese maiestatis. ꝛ huius modi. Itez crinũ alia sũt capitalia: ut puta illa qbus pena sanguis irrogat. Alia nõ capitalia sicut illa que pena pecuniaria afficiunt delinquentem.

De accusatione.

Accusare nihil est aliud qꝫ reũ crimis: aliũ p libellũ deferre: ꝛ indictã d eo fieri postulare. Accusatio. n. i pu. ꝛ i priuato crie dꝫ fieri p libellũ i quo ꝓtineat nomẽ Ac cusatoris: ꝛ Accusati ꝛ crimen d quo fit accusatio: ꝛ de quo mense dr crim fcm: ꝛ sub qbus ꝓsulibus. i. tpe cuius rectoris ꝛ i quo loco: ꝛ dꝫ ẽt iseri dies i eo: i quo offert libellus accusatõis nõ ãt dies uel hora cõmissi crimis. itez dꝫ accusator de iure i accusatõe se subscri bere. i. se obligare ad penã. Tabelliõi nisi probet ꝙ itendit: ꝙ si nõ subscribꝫ itelligit tam abstrictus ad hoc de na tura actõis: qꝫuis hoc de ꝓsuetudie nõ seruet. Vꝛtamen lz regulariter neces sarius sit accusator ubicũqz criminis uł delicti publici uel priuati accusatio est admissa nec debeat iudex aliquez sine accusatore punire. Fallit tamen i casibus in quibus sine accusatore pro cedit crimínis cognito et pene impo sito. Post autem iudex sine accu

UVA. BHSC. IyR_225

accusatore pũire maritũ de lenocinio ꝙ sibi in modũ exceptõis obiicitur ab uxore utputa cum maritus accusasset uxorem de adulterio ipsa excipiendo dixit maritũ lenonez esse ipsius adulteri. Item ꝓducentem suspectũ instrumentũ ꝙ suspectũ sit uel ex ipsa scriptura uel ex ꝑsona ꝓducentis uel ex ꝑsona scribentis. Itez testem falsũ: quẽ ex suo dicto fraude uel falsitate ꝓspexerit nõ carere. Item calũniorem qui sup accusatõe nõ ꝓbauit lz ipsius pũitio de ꝯsuetudine nõ seruet. Itez põt sine accusatore tutorez suspectũ remouere si liqueat hoc sibi ex apertissimis rerꝫ argumentis. Item Notoria ⁊ manifesta facinora poterit sine accusatoꝛ punire.

De Accusatore ⁊ Accusato.

Accusator dz in accusatione presertim publici criminis: postq̃z cã ordinata est idest postq̃z cõtestata est lis ꝑsistere: ⁊ sup ipsa ꝓbationes: afferre: ⁊ luce clariores. Quia si accusator ñ ꝓbat qd intendit uidet calũniare ⁊ ideo dz ei de iure inferri pena calũniãtis: que ẽ similitudo supplicii. Accusare ãt põt oĩs q non ꝓhibet: eqdem mulieres qꝛ non dñt se immiscere cetibe uiroꝝ nõ accusant: nisi de morte liberoꝝ uł parentũ: nisi suã uel suoꝝ iniurã prosequãt. In casibꝰ tñ ꝑmissũ ẽ mulieribus accusare utputa de iis de qbus loqtur lex iulia maiestatis: ⁊ lex iulia de ãnona Cornelia na testamẽtaria: ⁊ in crĩe suspecti. Itẽ ꝓhibent accusare milites: q iurauerũt ñ euitare mortẽ pro salute reipu. Itẽ ĩpuberes non possunt accusare nisi de morte: ⁊ suppresso testamento parentũ: ⁊ tunc accusare debeant cũ tutoris auc. Puberis uero auct. curatoris sp accusare possũt nisi de toto alieno uiolato. Item q merꝫ ĩperiũ ⁊ ptãtez hñt nõ accusant. Item mutus. Item infamis. Item q pecuniã ob accusandum uel ñ accusandũ acceperit. Item q falsũ testimoniũ suboreati dixerunt. Itẽ liberti patronos suos ñ accusãt. Itez ille q minus. l. aureoruz hz in bonis. Predicti tñ oẽs accusare possunt: si suã uel suoꝝ ꝓpinquoꝝ mortem: uel ĩiuriã prosequant. Item accusatus nõ accusat interĩ accusatorez suũ de pari uel minori crĩe: nisi suã: uel suoꝝ propiquoꝝ mortem iniuriã prosequant: ⁊ hoc qñ actor nõ ꝑsequebat suã iniuriam. item socius nõ accusat sociũ: uel ꝑticipes eiusdem crĩs. item ñ accusat qs frẽm uel sororem si grãde crimen ĩtendat: secus si leue. item seruus qui iudicio ĩteresse ñ possit: nõ accusat: nisi in casibus utputa si uelit accusare eũ: q suppressit tabulas testamenti: in quo erat sibi relicta libertas: uel eũ q fraudauit censũ: uł qui fabricauit monetã falsã uł eũ qui uendidit annonã cariorem: uel de morte dñi sui. Sed dicto de iis q possunt: ⁊ q nõ possunt accusare. Videnduz ẽ de illis q accusari possunt uel nõ. Accusari qdez possunt regulariter oẽs mas. ⁊ femĩe puberes ⁊ impuberes dũmodo capax sit ĩtellectus. itẽ accusat pñtes tñ: ⁊ nõ absentes: tñ ꝯtra absentes põt offerri libellus nõ ãt de iure procedi. Lz de consuetudĩe Boñ. accusent absẽtes ⁊ eis ciuitatis nisi cõperuenerint: bãniant. itez accusari dñt uiui: ⁊ nõ mortui qa si decesserit accusatus oĩs criminatio est exctincta: nisi ĩ crimĩe lese maiestatis: ⁊ hereseos ⁊ repetũdaꝝ: de qbus criminibus etiã ĩ filios ⁊ hẽdes quedam pene infingit. Et si accusator decesserit accusatio cepta expirat nec. n. herdes accusati cogunt crimina ꝑseq lz accusatus possit ab altero accusari. item si quis accusatus est de uno crĩe

UVA. BHSC. IyR_225

nō pōt pendente accusatiōe ab altero de eodez crimine accusari Preterea si qs accusatus de aliquo crimine ⁊ absolutus ē de illo: ñ pōt de eodē postea accusari qꝛ criminibus snīa facit ius. Itez seruus accusari nō pōt super aliquo de quo īponit̄ pena pecuniaria: cum seruus nō habeat bona nec etiā accusari pōt de aliquo de quo īponit̄ pena āmissōis ciuitatis: qꝛ seruus ciuitatē ñ hz nec accusat̄ de paricidio qꝛ ciuiliter patrē ñ hz īmo censet̄ spurius. Itē nō accusat̄ ad tp̄s quoddā. s. duz hēat pu. honorē: ⁊ administrationē ut legatus īperatoris. Magistratus populi romani ⁊ q abest cā rei pu. Ceteruz accusatus post litē ꝯtestatā exceptōes suas dz opponere: ⁊ etiam ante litem contestataz illas exceptiones: que sūt declinatorie iudici ut de exceptōnibus dictum est.

De ordine accusationibus ⁊ qualiter accusatio producatur ad finem.

IN ciuitate Boñ. cui est quodā mō naturaliter legis īnata peritia: ⁊ que in obseruantia: ⁊ īmutatione iuris posita est: toti mūdo speculū ⁊ exēplū talis ordo in accusatiōibus obseruat̄. Accusator. n. ut plurimū offert libellū accusationis sue iudici ul̄ not. quo recepto ī ꝯtinēti exibz sacram̄tū calūnie quo iurat ī accusādo ⁊ ꝓcedēdo uti ueritate ⁊ ī defendēdo si fuerit ꝯuentus: ⁊ ꝙ nō aīo calūnie accusat ⁊ ꝙ sup ꝓcesn cāe precepta iudicis obseruabit. Deinde ꝓtinus prebet securitatem de accusatione prosequenda. Post hec citatur accusatus domui sue per unū nūcium ⁊ si ñ fuerit inuentus citat̄ sequenti die p aliū q si ñ uenerit proclamat̄ p aliū nūciū in ꝯtrata sua corā duobus testibus ad hec uocatis: ipsius defensio hec est: ꝙ si quis ipsum defendere uult ueniat tali die coram ipso iudice. Si uero nō uenerit accusatus ipse uel alius ꝓ eo ad suā defensionē bāniatur accusatus Bānoꝝ āt formas taz in cā ciuili q̄z criminali ī exemplis habebis. Sed si obtulerit se aliquis ad defensionez accusati distingue: qꝛ si ille accusatus ē de crimine: quod exigat penā pecūiariaz admittitur deffensioꝛ satisdatiōe prestita de soluēda condēnatione. Si ille quē defendit fuerit condēnatus ꝓcedetur cū eo in causa. Si ille autem accusatus est de crimine: quod exigat penam sanguinis nō admittitur defēsoꝛ: nisi forsan ad elegādas causas absentie sed si personaliter cōpe uit accusatus: prestabit in cōtinenti sacram̄tuz quo iurabit accepta potestatis: uel iudicis obseruare: ⁊ ueritate uti super accusatōe de eo facta ac ēt sup facienda ab eo si accusatorē suū recōuenire uoluerit: ⁊ ꝙ in oībus nihil aīo calūnie dicet l̄ faciat: ⁊ subsequenter p eci pitur ei ut securitatez prestat p bonos fideiussores de ꝯdēnatione soluēda si fuerit condemnatus: ul̄ de psonā ꝯdēnati representāda. Et hoc quō accusatio erit sup crimine: qd exigat penā pecuniariā. Si fuerit sup crimine qd exigat penā sanguinis accusatus psōaliter detinet̄: ⁊ tradit̄ sub custodia aliqñ cōpedibus fereis: ⁊ careribus mācipatur: prestita securitate: l̄ facta detētiōe ut dictū est: legit̄ accusatō accusato de eo facta ⁊ recipitur ⁊ scribitur ipsius ꝯfessio l̄ negotio: ⁊ si ꝓ cōfessione accusati nō patebit ueritas debent̄ dillatōnes ad ꝓbandū ⁊ ꝓceditur ad ꝓbationes ⁊ inducūtur hīcide: ille ut ꝓbet accusationē iste ut ꝓbet diffensionē. Verūtñ aliqñ ī criminali cā. s. cū capitalia ⁊ acrioria criminaliter explorari ñ pñt seu ueritas aliter īuistigari: adhibēda sūt tormenta ī psona accusati: seu rei

UVA. BHSC. IyR_225

criminis: sed nō tantaz q̄ꝫta accusator postulat sed ut moderate rōnis tēperamenta desiderāt: licz ꝯfesio facta ī tormēta ñ ualeat: nisi in cā depositionis pseueret. Cū aūt sup iis oībus diligēs discusio facta erit dz ꝓcedi ad cōdēnationē uel absolutiōem. Et.n. si p offēsionem accusati nō pacebit id de quo accusatus ē: aut si accusator ītentionē suā nō ꝓbauerit: seu se ī plene ꝓbauit: aut si accusatus defensionez suā plene ostendit absoluendus est accusatus. Quia pene sunt moliende iuris īterpretatiōe: ⁊ nō exasperāde. Et qꝛ melius est nocentem absoluere: q̄ꝫ īnocētem ꝯdēnare. Si uero accusatus īuentus fuerit retus criminis puniendus est: aut pena pecuniaria: aut pena sanguinis: scdm ꝙ enormitas delicti exposcit: qꝛ iustū est: ut respōdeāt pene culpis. Hoc tñ sūma cautella ꝓuidendū est: ne qd aut durius: aut remissus cōstituat̄ ī pena q̄ꝫ cā deposcit. Nec.n. aut se ueritas aut clemētie gloria affectāda est sz ꝑpenso iudicio ꝓut queqz res postulat statuendū. Sane ī leuioribus cāis: ꝓcliuiores iudices ad leuitatē esse dz. Ingrauioribus āt seueritatez legū cū aliquo tēpam̄to bīgnitatis exeq

De extraordinariis crīnalis iudicii.

MVlta preter ordinem supra dictū in criminalibus cāis: scdm diuersas terraꝝ ꝯsuetudinis ⁊ statuta ꝯtingere solent: ex qbus ꝯdemnat̄ ul̄ absoluit̄ criminatus. Nā aliqñ in ciuitatibus nocturni preferuntur custodes: ut si quos nocturnos fures: aut aliquos alios ultra ī hītū hora noctis silentio: euntes īuenerīt capiāt ul̄ denūcient puniendos. Ponunt̄ ēt qdā ad custodiā alicuius passus ut si q cū rebus uetitis exīde trāsierīt denūtiēt ul̄ presentent: Itez ponunt̄ alii ad custodiā predioꝝ ut depopulatores uel raptores fructuū: ⁊ ēt quadrupedes in alioꝝ possessionibus dānū dātes denūcient si: igit̄ ul̄ eorū similes qñ ex officio eis ꝯmisso aliquos denūciāt nō est opus ut accusent uel in accusatiōe sacramentū calūnie prestēt sz ut simpliciter denūcient eoꝝ.n. denunciationi sub sacramento qd prestiterūt de officio exercendo statur ⁊ ex ipsa denunciatione sine altera probatione denunciatus. Quisqz.n. nisi suam legitime defensionē ostenderit cōdēnatur qꝛ ipsoꝝ īuentio ꝓ plena ꝓbatōe habetur. Itez aliqñ ꝯtingit maleficiū cōmitti ꝙ cū nemo ueniens īsurgat denūtiator l̄ accusator iudex l̄ rector ciuitatis ex sui officii uigore perqrit. Vocat.n. clādestine illos q fuerint circa locū tpe malecii cōmissi ⁊ quos ipse sciscitat̄ ueritatē facti scire. Quoꝝ attestatōibus receptis si p illos sciri poterit eos q maleficiū cōmisserunt citat ad sua mādata uenire. Et si uenerint bōis securitatibus ab eis prestitis l̄ habitis nisi suaz defensionē ltīe probauerit punit̄ eos.

Secunda pars huius ca. de exemplificatōibus qual̄r ⁊ qua forma scrbēda sūt acta sin. ciuiliū ⁊ crīaliū iudicioꝝ.

POstq̄ꝫ ī antecedētibus dictū ē qd iuris sit ī utroqz iudicio: ⁊ ī quolibz actu eius ⁊ quo sit ordīe ꝓcedendū. Restat nūc adi plenā tabellionū doctrinaz exēplificare sin. quali forma a tabelliōibus sint scribēda. Veꝝ qꝛ in iudiciis additione nihil occurrit scribendū nisi fortassis qꝛ aliqs qui causaz suā īpetrauit cōmitti alicui delegato presentat ipsi delegato literas cōmissiōis. Idcirco ipsius presentationis primo ē forma ponenda.

Forma presentationis litterarum comissionis fcē iudici delegato. ul̄ sub delegato.

UVA. BHSC. IyR_225

Oraduſ obtulit preſentauit ꝛ dedit. d. Sca. Pōt litteras. d. Pape uel Imperatoris uł talis principis ſub delegatione ꝛ cōmiſſiōe ſibi facta. roboratas bulla papali uł ſigillo certo impreſſo aut ſigillo cereo ad cordulā ſiricam pendenti hūti in circulo has litteras. S. octauiani romanoꝝ ipatoris ꝛ ſēp auguſti ꝛ. ī. circulū ſculptā imaginē ipatoriſ ſup ſolio iperiali ſedentis ꝛ in capite regali diadema in manu dextera ſeptū ꝛ in ſiniſtra pomū rotūdū hēntis. Quaruꝝ litteraꝝ tenor talis eſt. Octauianus dei gratia romanoꝝ iper. ꝛ ſemper auguſtus ꝛc. ponēdo totū literaꝝ tenorē.

De citationibuſ ꝛ relationibus nūciorum.

ATonīū iuentū: uel nō iuetuꝝ ut hodie uł cras tali hora ueniret corā tali iu. reſpōſuruſ Co. uel occaſiōe accuſatiōis de ſe facte a Co. brachius nūcius cōis retulit ſe citaſſe. Alia relatio.

ATonīū iuentū uł nō iuentū ut hodie uł cras tali hora ueniꝝ corā tali iudice aduidendū iurare teſtes Coꝝ. uł occaſiōe apture teſtiū ꝓductorū iter ſe ꝛ Co. uł pēptorie ſuiaꝝ auditurus iter ſe ꝛ Co. B. nuncius ꝓmunis retulit ſe citaſſe ꝛ dixiſſe eidez uł familie ſue ꝙ niſi uenerit ex nunc recipient teſtes uel apperientur uł ferret ſuia. Et ſit nota ꝙ ſcriben dū eſt ꝛ diligenter ad qd citaſ aliqs ꝛ i relatōe qd dixerit nūcius. Citatiōes tm̄ corā iudicibus eccleſiaſticis fiūt p litteras quas i epiſtolis hētis. Itez nō ꝙ ſcdz conſuetudinē Boñ. ſi iuētuſ ē reus ſufficit una citatio. Si āt nō iuenił citabaſ cis ꝛ hoc ſi ciuis eſt ſed ſi cōmitatinus ſufficit ſi ſemel citatur inuentus uł nō uen. Proclamatō defenſionis alicuius.

BRachius nūcius ꝓmūis. Bo. Re. ſede mādato tal. Ju. ad petitōnē Co. alta uoce clamaſſe i ꝓta An. ꝙ ſi qs ipſū An. defendē uult tali die uel hora coꝝ ipſo iudice cōpareat. Pro clamatio defenſōis alicuius accuſati ſcdm formam Staꝛ cōis Boñ.

BRachius nūcius cōmūis. Bo retulit ſe de mādato iudiciſ ꝓ conia uoce clamaſſe hodie uel heri i ꝓtrata. An. pñtibuſ. P. ꝛ. M. teſtibus ad hoc uocatis ꝛ ad hitis ꝙ qz ſi qs ipſū An. ſup actōe de ipſo facta Coꝝ. defendere uult hodie ł cras tali hora: coraz ipſo compareat iudice alio quin bannietur.

Proclamatio ſubaſtatiōis alicuius rei pupillaris uendende.

BRachius nūciuſ cōis Boñ. retulit ſe de mādato talis Ju. ad petitōez An. tutoris herigeti pupilli. f. q. petiri. Precōia uoce clamaſſe i palatio cōis Boñ. ꝛ in ꝓtrata eiuſdē pupilli: ꝙ cū domus ipſius pupilli ſita i tali ꝓtrata: neceſſe hēat uendi: ꝛ ex ipſa habeat poſſit preciuz lib. C. Si qs eaz emere: ꝛ plus dicto precio dare uult: hic ad tertiā diē coꝝ ipſo iudice ꝓpareat qm̄ plus offerēti dabiť Licētiať reus ꝛ ſcribiť ſic. Si reus ueniens hora ſibi ſtatuta expectet: ꝛ ab eſt actor.

ATonius citatus ad petitōez Co. qz ueniēs ꝛ iudiciſ ſe offerēs diu ł tota die ſtetit Co. nō cōparentez: uel nihil aduerſus eū dicē tem licentiatus fuit a iudice.

De iudicis ſecularis recuſatione.

OVia piculoſuz ē: ꝛ triſtes fortiri ſolēt euētus ſub ſuſpecto iudice litigare. Idcirco oñe. S. iu. ꝛ aſſeſ. dñi. R. pōt Boñ. Ego An. i cā quā hēo ł hīe itendo cū Co. eo ꝙ

UVA. BHSC. IyR_225

suspectũ uos hẽo audiẽtiã uestrã recu so ⁊ aliũ iudicem mihi dare peto.

Recusatio delegati: l' subdelegati.

QVia piculosũ est: ⁊ testis sortiri solet euentus sub iudice litiga re suspecto: idcirco dñe Phi. sũmi põtificis delegate uel talis dele gati subdelegate Ego An. i cã quam hẽo: uel hẽre intendo cũ Co. audienti az ur̃am mihi suspectã: eo ꝙ estis alte ri pti affinitate ꝯiunctus Recuso: Ce teris exceptiõibus iuris: ⁊ obiiciombz meis i oibus ⁊ p oia mihi saluis. Verꝝ qꝛ hoc exceptio recusatõis ꝓbãdã ẽ co rã Arbitris ⁊ ñ corã iudice: ne forte ꝓ uocatus ob essz. Idcirco Ego An. me dictã executionẽ recusatiõis corã arbi tris ad hoc eligendis offero probaturũ arbitrũ ãt probare meũ eligo talem.

Oppositõ exceptiõis decliatorie iu.

ANtonius corã tali iudice ad pe titiõem Co. citatus i ipsius iu dicis pñtia excipiendo ꝓposuit ⁊ ꝓponendo excepit ac ꝓtestatus ẽ ꝙ cũ nõ sit de ipsius iudicis foro uel ꝙ ipse iudex sit aduerse apti affinitate ꝯ iũctus ipsius declinãdo iudiciũ ⁊ non uult nec rõnabiliter cogi dz sub ipso iudice respõdere Vl' sic si fiat ꝯ̃ ꝑsonã actoris An. corã tali ad petitionẽ Co. procuratoris Phi. citatus i ipsius iu. pñtia excipiendo ꝓposuit ⁊ ꝓponẽdo exceptionẽ ac protestatus est ipsũ Co. eo ꝙ ẽ minor. xxv. ãnis ñ posse procura torez esse ⁊ cũ huiusmõi procuratore nullũ esse iudiciũ: ⁊ propterea cũ ipso iudiciũ declinãdo ñ uult de iure se cre dit teneri sub iudicio respõdere.

Oppositio exceptionis Dilatorie uel peremptorie solutionis.

ANtonius corã tali iudice ꝯstitu tus excipiẽdo proposuit ⁊ pro ponendo excep. ac protestatus est ꝙ cũ terminus. iiii. mẽsiũ q de iur̃ dat̃ iis q sũt p difinitiuã sniaz ꝯdẽna ti trãsactus ñ sit ñ dz adhuc cogi soluẽ Co. illas. C. lib. i qbus ipse An. eidez extitit ꝯdẽnatus. Si uero opponat pẽ ptoriã exceptiõez dices. A. corã tali iu dice ꝯstitutus excep. proponit ⁊ propo nẽdo excep. ñ eẽ ꝓcedendũ ꝯtra eũ sup eo qd petit Co. ab ipso. C. lib. bõ. Cũ hoc sit ꝙ ipse Co. fecerit pactũ ei de ñ petẽdo ĩppetuũ. Vel cũ hoc sit ꝙ ipse An. fuerit de ipsis. C. lib. p sniaz abso lutus. Et ita taz predictas excep. que alias quascũqz sub simili cursu scribe re poteris.

Interrogatio ante litẽ contestatã.

ANte litẽ ꝯtestatã iterrogatus. A. i iudicio corã tali iudice si possidet rẽ i libello petitaz res põdit ⁊ cõfessus fuit se ipsã rẽ possidẽ l' ñ possidere. Vel sic añ litẽ ꝯtestatã i terrogatus. A. corã tali iudicẽ si ẽ hr̃s Boetii respõdit ⁊ ꝯfessus fuit se ipsi us Bo. hr̃dẽ esse ul' nõ eẽ: ⁊ sic de ce teris iterrogatõibus que añ litẽ ꝯtesta tã fiũt. Satisdatio prestita a reo q non possidet immobilia.

QVz i cã que iter A. ⁊ Co. corã tali iu. utit̃ sup petitiõez quaz idẽ. C. fecit ipsi. A. d. C. li. op põit̃ eidẽ. A. ꝙ imẽbilia nõ possidet ⁊ ob id eũ satisdar̃ idẽ An. qꝛ imobilia ñ possidz ꝓmisit ipsi Co. siue mihi no. uice ⁊ noĩe ipsius Co. stip. de iudicio sisti ⁊ iudicato soluẽdo scdm formã iu ris: ⁊ statuti cõis Bõ. i cã ⁊ sup cã. In sup And. ipsius. A. ꝑcibus dcõ Co. l' mihi no. ꝓ ipso Cor. recipienti de ꝑdi ctis extitit fideiussor. Nõ tñ ꝙ hoc qd dr̃ de iudicato soluẽdo ñ est i casu predicto secundum iuris ordinem sed solũ secundũ formã statuti cõis Boñ.

Satisdatio prestita a ꝓcuratore quã do dubitatur de mandato actoris.

UVA. BHSC. IyR_225

Qvm i cā que iter An. ⁊ Cor. si ue ipsius An. ꝓcuratorē coraz tali iudice uertit̄ sup petitōne que fit ipsi An. de. C. lib. l' de una petia terre offerret ⁊ diceret Philiphuz se ipsius Cor. actoris procuratorē esse qꝛ tñ tubitat̄ de mādato ⁊ ꝓpterea ipse ꝓcurator satisdare tñt̄. Idez Phi. ꝓmisit dicto An. ratā rē ipsū. Co. hiturū ⁊ ꝙ defēdz ipz i iudicio se ipse. A. eū recōuenire uoluerit. Insup Co. dicti Phi. precibus de predictis omnibus eidem An. extitit fideiussor.

Satisdatō p̄stita a procuratore rei.

Qvm i cā que iter An. ul' eius ꝓcuratorē ex una pte ⁊ Co. ex altera corā tali iudice uertitur sup petitiōe quā fecit idem Co. dicto An. de tali re offerret ⁊ diceret Phi. se ipsius An. procuratorez esse: qꝛ procurator rei siue dubitet̄ siue certū sit d̄ mādato satisdar̄ tenet̄. Idē Phi. procurator A. promisit dicto Cor. iudicatū soluere: dominū defendere: ⁊ nihil doli mali i defensiōe comittē. Insup idē An. dicti Phi. precibus ipsi Cor. extitit fideiussor de oībus ⁊ sin. supra scriptis sub hipotheca rerum suarum.

Satisdatō prestita ab eo q se offert in defensionem alterius.

In cā que uertit̄ ul' sperat̄ iter an. ⁊ Co. corā tali iudice sup petitione quā facit ul' facere i tendit Co. ipsi an. de quadā domo posita i tali ꝯtrata Phi. ipsius an. defensionez se offerrens. Qꝛ nemo idoneus defēsor nisi satisdet promisit dicto co. iudicatū solui i cā ifrascripta isup an. ipsius Phi. precibus ⁊c. Vt supra de fideiussore. Nō ꝙ si procurator siue defensor defendet aliquem i actione reali sic hic dz satisdar̄ iudicatū solui ui ⁊ ratā rez dñz hituꝝ. Si āt defendet super actione ꝑsonali nō satisdet nisi iudicatū solui Lz hic cōissū fuisset de rato hñdo. Satisdet prestita a reo recuperante tenutam. Ex interlocutoria contra eum lata.

Qvm ex iterlocutoria ꝯ An. p Co. lata idē Co. missus fuerit i possessiōe bonoꝝ ipsius An. ualētiū q̄ztitatē i libello petiā ip̄e An. ad defēsiōez snie: ⁊ tenute ueniēs: refectis scd̄m formā statuti i pēsis libelli snie: ⁊ tenute. Promisi dcō Co. litem suscipe: ⁊ i ea usqz ad finē ꝑseuerātur stare nec nō eidē Co. scd̄m formaz statuti cōis Boñ. fructus p̄star̄ ꝓ ea pte tꝑis qua fuit i possessiōe p̄dicta. Insup Andreas ipsius p̄cibus ⁊c. ut supra de fideiussore. Satisdatio p̄stita ab eo qui petit rem dissequestrari.

Qvm res tales penes An. iuēta ad petitōnē Co. de mādato talis iuiudicis fuerit sequestrata: ueniēs ipse An. ⁊ eā rē dissequestrari petēs: ꝓmisit ipsi Co. l' mihi not. nomie ipsius Co. stip. rē ipsā seruare: ⁊ custodire usqz cognitā rōez: ⁊ eā restituere ⁊ ꝯsignare cui ⁊ qñ mādauerit iudex. Insup andreas ipsius An. precibus ⁊c. ut supra de fideiussore.

Satisdatio de dāno infecto.

Qvoniā domus quedā An. ut dicit̄ domui Co. ruinā ⁊ precipitiū mīabat̄ ⁊ ob hoc idē Co. ageret ⁊ peteret sibi de dāno ifecto caueri Idē an. tal' iudicis mādato ꝓmisit Co. satisfacere ei ad itegꝝ de oī dāno qd̄ icurret ex ruina domus eius p̄dcē Insup tal' extitit fideiussor ut sup.

Satisdatio de opere demoliendo.

Qvm Co. denūciasset an. nouū opus eo ꝙ credit edificare ipsū murū sup solo suo: uel tale edificiū. Dcūs an. qꝛ i opere ꝓceder̄ ñ audet nisi satisdatōne prestita ꝓmisit coram dño tali iudice ipsi cor. de ope

UVA. BHSC. IyR_225

demoliẽdo: hoc ẽ ꝙ ãmouebit qcquid edificatuz apperuit sup solo suo. Insuper talis extitit fideiussor ut supra.

Quibus uerbis fiat litis cõtestatio ⁊ iuramentũ calũnie ⁊ quõ scribãtur.

Fit litis ꝯtestatio his uerbis ĩterrogat. n. iudex uł no. primo actorẽ hoc mõ. Credis iuste petere ⁊ ipse respondit Credo. Deinde ĩterrogat reuz credis te iuste defendẽ: ⁊ ipse reus rñdit. Credo. ⁊ ita his uerbis litis ꝯtestatiõe facta: iudex facit actorez ⁊ reũ iurare de calũnia. s. primo actorẽ hoc mõ. Tu iuras ꝙ bona fide ⁊ nõ calũniãdi aĩo agis falsis probationibus uł instrumẽtis ĩ hac cã nõ utaris ueritatẽ quotiens ĩterrogatus fueris. Rñdebit: Si ꝑ alterã ꝑtẽ ueritatem dicentem audientez ut cã ꝓbatiõibus honores ñ negabis: ⁊ illã ꝓbationẽ ab aduersario nõ exigens q̃z necessariã ñ putabis mihi nec alteri: ꝑ me nõ obtulisti nec offerres aliqd ut ꝑ te debeat iudicari. Sicut ego dixi itã uez eẽ ⁊ ꝑ te seruabiť si deus te adiuet. Ad sãcta dei euã. Deinde faciet iurare reũ hoc modo Sicut ille actõ iurauit ꝑ se in agendo: ita tu iuras uez esse ⁊ obseruare ꝑ te ĩ defendendo si deus te adiuuet ⁊ sãcta dei euã. Facta ãt litis ꝯtestatiõe ⁊ prestitis sacramẽtis calũnie ut dictũ est: scribes tu not. ĩ quaterno hoc mõ. Die tali lis ꝯtestata ẽ ⁊ iuratum de calũnia a Co. ex una parte ⁊ An. ex altera super ĩfrascripto libello. Agit Co. aduersus An. petens ab eo C. lib. bõ. ⁊c. ponẽdo totũ libelli tenorẽ. Nõ ꝙ sup exceptõibus oppositis iurať ab utraqz parte de ueritate dicẽda: ⁊ ẽt eodẽ mõ iurať a minor q est doli capax de ueritate dicenda.

Qũo scribũť termini uł dillatiões.

Statuit iudex terminũ uł statutus fuit terminus octo dierum utriqz ꝑti siue Co. ex una parte ⁊ An. ex altera ad ꝓbationes eoꝝ ĩducendas siue dicendũ de iure eoꝝ siue ad exceptões eoꝝ opponẽdas uel probãdas aut ad faciendũ ut testes iurari deponãt: siue ad faciendũ aperiri dcã testiũ uel ad placitandũ: ad sniaz audiendã: siue ad aliud tale qd faciendũ: uel ut edãt ĩstrumẽta eorũ: si aliqbus uti uolũt. Et si dabiť termius ꝑ ẽptorius ad aliqd predictoꝝ negocioꝝ siue aliud quodcunqz dices. Statutus fuit terminus pemptorius octo dieruz ⁊c. Si ãt dabiť terminus solũmõ uni ꝑti utputa ad respõdendũ libello alterius ꝑtis: ł ad aliqd aliud scribes. Datus ł statutus fuit terminus ad quatuor dies ł hic ad diẽ iouis An. ad respõdendũ libello Co. sibi abeo ablato ⁊ dato ⁊ sic de sin. ad que statuiť terminus.

Quomõ scribũtur ĩterrogatões siue positões que fiũt post litez contestatã.

Actor ł reus facit ĩterrogatões siue positões suas: ĩ una cedala ⁊ ostendit eas iudici: ⁊ si iudex approbat eas fiũt alteri ꝑti ⁊ petit ab alio ꝑ sacramẽtũ: q ĩterrogatiõs fecit si uez credit qd petit. Deĩde precipiť ꝑ sacramẽtũ alteri qd ad unã quãqz respõdeat qd crepit uez eẽ hoc mõ. Poniť Co. ꝙ An. promisit ei dare ex cã mutui. C. lib. credit An. uel ꝯfiteť uel negat. Itẽ ponit qd ex hoc pu. est ĩstr̃tũ credit ł ñ credit A. ł petit terminuz ad deliberandũ ⁊ sic de sin. positionibus ponendo positões actoris in una parte ⁊ positões rei ĩ altera ⁊ incipiendo super qualibet positõnẽ a capite uirgule. Et nota ꝙ in istis responsionibus credulitas habetur pro confesione uł nõ credulitas pro negatione. Item nota ꝙ aliqñ datur respondenti terminus ad deliberanduz specialiter quando interrogatur de ne

UVA. BHSC. IyR_225

gocio quod alius gessit ⁊ de quo ipse dubitat.

Sub qua forma recipiũt dcã testiũ.

Partibus pñtibus: l'una pte p̄sente ⁊ altera absente dũ tam̄ citata sit iurabũt testes de ueritate dicenda: ⁊ cõputabit eidẽ sacram̄tũ: hoc mõ. Tu iuras ueritatez dicere nulla mixta falsitate tã pro una pte q̄z ꝑ altera bõa fide remoto odio amore timore prece p̄cio lucro uel dãno tuo uel alieno ⁊ testimoniũ tuũ tenere secretũ donec fuerit publicatum Sicut ego dixi ita pte seruabit si deus te adiuet ⁊ sancta dei euã. Postq̄z aũt iurauerunt testes scribet titulus hoc mõ Testes ꝓducti a Co. ꝯ An. a ꝓbãdũ ꝙ An. ꝓmisit dicto Cor. dare ul' facere hoc ⁊ hoc ⁊c. scdm ĩtentionẽ ꝓducẽtis sub examine talis iudicis ãno dñi M. cc. ⁊c. ponendo ãnos dñi ⁊ ĩ dict. Deinde scribet dies ĩ qua iurauit testis ⁊ testificatio sua hoc mõ. Die. y. intrante iunio uel ex eũte Phi. iuratus dixit ꝙ An. ꝓmisit Cor. soluere eidem. C. lib. Deinde ad sex menses interrogatus quõ hoc scit Respõdeat qr presens fuit ⁊ audiuit ĩterrogatus ex qua cã ꝓmisit. Rñdit ex cã mutui ⁊ hic idez testis presens fuit ibidez ⁊ uidit qñ dictus Cor. dictã q̄ztitatẽ numerauit ⁊ dedit dicto An. ĩterrogatꝰ quo ãno mense ⁊ die ⁊ qbus pñtibus fuit hoc. Rñdit ꝙ fuit ãno p̄dicto de mẽse iunii de die nõ recorditer pñtes uero fuerunt. P. ⁊. M. ⁊c. ponendo qcqd dixerit testis: ⁊ faciendo eũ sẽp reddẽ dicti sui cãz snie ⁊ etiã faciez illas ĩterrogatiões quas negocio uideris expedire prout supra sub Rubrica de testibus habetur. Postq̄z ãt producti fuerint testes apperirent uel de iudicis mãdato uel de ꝑtiũ uolũtate ⁊ tũc in fine post ultimũ testez scribes hoc mõ Die tali apti sũt dicti testes de mãdato dicti iudicis ul' de ꝑtiũ uoluntate.

Pronunciatio consilii dati in causis super cadenti questione.

Si dabitur cõsiliũ sup principali decisiõe totius cause formabit diffinitiua snia sup illo cõsilio prout. j. habet ĩ sentẽtiis diffinitiuis. Sz si dabit cõsiliuz sup aliqua ĩcidente questiõe utputa si sũt testes apperiẽdi uel nõ. Vel si ẽ dãda dillatio uel nõ ⁊ similibus ꝓnunciabitur solũ illud consiliũ hoc mõ. In xp̄i noĩe amẽ. Postea scribes totũ cõsilium de uerbo ad uerbũ scdz ⁊ dabit tibi a sapiẽte ⁊ ĩ fine ita dices. Qua pp. d. S. Iu. ⁊ Ass. d. R. põt. Bo. sub cuius ex anime predicta questio uertebat cõsiliuz formã exequẽs predicti ꝓut supradictũ ẽ predictũ sapiẽtie cõsiliũ hoc ẽ inuocato dei noĩe ꝓnunciauit utraqz pte presentẽ ad hãc pronunciatõnẽ audiẽdaz Co. uero absente lz ꝑemptorie citato cuius absentia de presẽtia repleatur. Deinde ĩcipies a capite uirginale hoc modo. Lata fuit dicta pronũtiatõ in palatio cõmunis Boñ. sub ãno domini ⁊c. ponendo annos domini indictionẽ testes ⁊ nomen tuum.

Snia diffinitiua sup ꝯsõali actõne.

In xp̄i noĩe amẽ Ego Sca. iudex ⁊ ass. domini. R. de uilla põt. Bo. cognitor petitõis fcẽ a Cor. in hunc modum. Agit Cor. aduersus An. ⁊c. ponendo totuz libellũ per ordinem quo scripto ĩmediate cõtinuabis: Lite nãqz coram me iudice ipso ꝯtestata ⁊ de calũnia hĩc ĩde prestitis sacramentis. Visis insuper ⁊ auditis rationibus ⁊ allegatiõibus utriusqz partis habitoqz etiã super his cõsilio sapientũ cũ deliberatione solẽni dei nomine inuocato est predictũ. A. uel Joãne ꝓcuratorẽ An. ꝓcuratorio

UVA. BHSC. IyR_225

nomine pro ipso in.C.lib. boñ. noie sortis ⁊ in.x.lib.noie pene ipsa pena ad legitimū modū usurarū redacta ⁊ in.v.lib.noie expensaꝝ ab ipso Co.factaꝝ taxatiōe sup expensis a me iudice facta ipsi Cor.Condemno.ab aliis uero petitionibus ipsius Cor.dictum An.absoluo utraqꝫ parte pñte uł tali absente ⁊c.ut supra ꝓxime dictum est Et si nō fuerit ipse An. in aliquo absolutus tacebis illud uerbuꝫ ab aliis uero petitōibus predictū An.absoluo

Si absoluatur Reus in totum.

Si Reus absoluat ab oī petitione Actoris. Post illud uerbū dei noie inuocato dices. Ipsū An.ab oī petitiōe dicti Co.absoluo utraqꝫ pte p̄sēte ⁊c.

Si ferat sententia sup reali actiōe.

SI fertur snia diffinitiua super reali actione post illud uerbū Dei nomine inuocato dices ipsum An. in restōne predicte petie terre in libello petite ⁊ in.xx.corbibus frumenti pro fructibus pceptis a tali tpe ipsi Cor.cōdemno utrāqꝫ ⁊c.

Sententia super adipiscenda uł retinenda possessione.

SI super adipiscēda possessiōe feratur snia dices: Dictū An. in prestatione possessionis et quasi possessionis predicte domus in libello petite ipsi Co. cōdēno utraqꝫ parte pñte ⁊c.ut supra.sed si super recuperanda possessione feratur dices Dictum.A. in restōne predicte petie terre in libello petite cū fructibus tali tpe citra pceptis ipsi Cor.cōdemno.si autē super retinenda pos. dices dictū An.ut sinat dictū Co.pacifice possidere predictam petiam terre de qua fit mentio in libello sicut possidebat tpe litis cōtestate cōdemno ⁊c. ut supra.

Si ñ absoluat: uł cōdēnetur Reus seu nullum pronuncietur iudicium.

QVando ꝯtigit ꝙ pronunciatur iudiciū nullū: ⁊ tunc poq̄ꝫ dixeris Dei noie inuocato dices ꝓnuncio dictū iudiciū nullum. Et hoc ideo qꝛ dictus Co.sine cōsensu patris sui cōtestatus ē litem in iudicio supra dicto utraqꝫ parte pñte ⁊c. ut supra.

Quādo fertur sentētia sup processu facto coraꝫ precessore indice.

IN christi noie am̄. Ego.Sca. iudex ⁊ assor dñi.R.pōt. Bō. cognitor cause seu petitōis fcē a Co.ꝯtra An.sub ex aie talis iudicis i hūc modū agit Cor.⁊c.⁊ posito toto libello dices lite nāqꝫ coram ipso dño tali iudice contestata ab utraqꝫ parte de calūnia hinc inde prestitis iuramētis uisis insup ⁊c.ponendo predictum sententie cursum.

Quando iudex delegatus: uel subdelegatus fert sententiaꝫ.

QVando Iu.delegatus uel subdelegatus fert sniam facienda ē mentio psone delegati: ⁊ ēt delegatiōis i hūc modū. Ego Sca.iudex ⁊ assessor dñi pape delegatus: ł dñi Phi. sūmi pōtificis delegati subdelegatus ut apparet i litteris cōmissiōis i me fcē Quaꝝ tenor talis ē ⁊c.scribēdo totū littaꝝ tenoꝝ quo scripto dices. Cognitor petitiōis fcē ab an.i hūc modū ponēdo totā petitiōeꝫ ⁊ procedendo secundum sententie cursum.

Sententia a iudice ecclesiastico super diuortiis uel disiunctione uiri: et uxoris uel super sponsalitiis bene uel male contractis.

IN christi nomine amen. Ego Phi.B.Archidiaconus: uel Archipres byter Cognitor cause matrimonialis inter. B. ex una parte ⁊ dominaꝫ.Me.ex altera super

UVA. BHSC. IyR_225

petitionem ab ipso. B. oblatã in hunc modum. Postulat a uobis dño. P. Bõ. Archidiacone. B. ꝛc. ꝛ posita tota petione subsequenter dices ab utraqz pte nãqz de ueritate dicenda prestitis iuramentis. Visis insup ꝛ auditis rõibus: ꝛ alegationibus utriusqz ptis hinc inde sup hoc ꝓsilio sapientis dei nomine inuocato predictũ B. a matrimonio dicte. M. ꝛ dictã M. a matrimonio dicti. B. p cẽsurã ecclesiaticã absoluo. Sentẽtiãs ꝛ ꝓnunciãs ut unusquisqz eorũ ex tunc cui uult nubat in dño. Si ãt pronunciatũ fuerit matrimoniũ esse legitimũ dices. Dei noie ī pronuncio matrimoniũ interuenisse legitimũ iter eos ꝛ ꝓpterea qz mandatũ habemus euãgelicũ: ut homo nõ seperet ꝛ q deus ꝓiunxit. Snia ex diffinio q ex tũc cohabitare uicissiz ꝛ carnalia copula cõmisceri necnõ coniugali affectu se ī omnibus ꝛ per omnia pertractare. In sponsalibus uero dices Pronuncio spõsalia inter ipsos processisse rationabiliter ꝛ ob id esse ꝓplendum seu pficienduz matrimoniũ iter eos ꝛ si pronunciet cõtrarium dices. Pronuncio sponsalitia inter eos legitima non fuisse ꝛ ob id esse unicuiqz eorũ ex nunc nubendi in dño cuicũqz uult alteri legitimã facultatez. Et nõ q in iis spiritualibus cãis de calũnia ñ iuratur sz solum de ueritate dicenda.

Notula.

QEterũ nota q ī qualibet. Sententia Sex ī uniuerso regulariter cõtinent. Primo nomen iudicis: ꝛ officiũ eius: ꝛ qz sit iudex potestatis uel ad tale officiũ deputatus uel delegatus uel subdelegatus ꝛ sic de sin. officiis. Secundo noia litigãtiũ ut ibi cognitor petitionis facta Cor. ꝓ tra An. Tertio tenor petitõis super qua uentilata est cã. Quarto ut fiat mentõ processus cause ut ibi lite nãqz corã me ipso iudice ꝓtra. ꝛc. Quito ꝓ demnato uel absolutõ siue alia pronũciatio. Sexto ꝛ ultimo q fiat mentio utrũ ptes põtes sint uel una presens ꝛ altera absens: ut hec oia colligi possunt ex forma prie snie. Item nõ q aliqñ fertur snia a iudice sup cã appellatõis cuius snie forma. j. hr̃ sub Rubrica de sententia super cã appellationis lata. Itez aliqñ fertur snia ab executore hoc est ab eo qui mãdat sniam executioni dando in solutũ de bõis ꝓ demnati uel debitoris: ꝛ forma huius snie ꝓtinetur. j. in scripturis factis de processu habito contra contumacem. Preterea multe pronunciationes fiunt extraordinarie a iudice ut puta qz pronunciat aliquem gaudere priuilegio septuagenario. Vel quia datur sẽtentia Representatiaruz ꝛ multe alie de quibus alique ponũtur infra post omnia exempla anteqz ponatur epistole.

De appellationibus.

ALiquando condemnatus presens sententie illico post lataz sententiam appellauit ꝛ tunc scribetur appellatio hoc modo. A. presens sententie late contra eum pro Cor. a. d. Sca. iu. Potest scripte manu mei no. illico post latam sententiam ab ipsa sententia: ꝛ ab omni gravamine uiua uoce appellauit. Si autem non appellaretur tunc sed postea ex interuallo debet fieri appellatio in scriptis: ꝛ ponigi iudici libellus appellationis qui quidem libellus fit hoc modo. Ego An. sentiens me grauatũ a sententia uestra domine. S. Ju. ꝛ assess. d. R. potest. B. Quia condẽnastis me Co. uel Cor. a petitiõe mea absolust s ab ea sentẽtia tãqz iniqua ꝛ uiciosa appello ꝛ cũ instantia apostolos mihi dari peto. Hunc autẽ libellũ

UVA. BHSC. IyR_225

recipit iudex. Et tu not. illũ scribis in quaterno quo scripto dices. Qui qdez libellus appellatõnis oblatus fuit ab ipso An. dicto iudici ⁊ ab eodez iudice receptus. Sub anno dñi ⁊c. ponendo publicatões. Itez aliqñ appellat ñ solũ a snia iudicis delegati uel subdelegati. Verꝝ etiã ab oi grauamine ꝙ uidet pati ⁊ sibi esse illatũ ab ipso iudice: utputa qꝛ nõ ãmittat exceptões suas. Vel qꝛ i aliquo ꝓcessisset ꝯtra euz pendentibus dillatõibus aut qꝛ in ordinate ꝯtra eũ ꝓcedet. Et offert hec oblatio in scriptis hoc modo. Corã uobis dñe Phi. archidiacone bo. q uos dictis esse executorez litteraꝝ domini Phi. Ego An. dico ꝓpono atqz ꝓtestor ꝙ reuocetis grauamen ꝑ uos mihi illatũ ex eo ꝙ exceptiões meas nõ admittis uel qꝛ pendentibus dillationibus ꝯtra me ꝓcessistis cũ paratus si exceptiones meas rõnaliter opponer ⁊ ꝓbare. attamen si grauamen predictũ ñ reuocetis: cũ ex eo idebite sẽtiam me grauari inscriptis ad dñm Phi. me appello ⁊ apostolos instãter peto ⁊ interi peto sub ꝓtectõe sedis apostolice me supponẽs. Et nõ ꝙ apostoli dicunt littere dimissorie quas lr̃as mittit iudex a quo appellat ad dñz papã siue ei qui delegauit scribens quõ talis appellat a snia sua. Quaꝝ litterarũ forma habebis. j. i tractatu lr̃aꝝ.

Comissio appellationis a snia diffinitiua.

Dominus. S. Iu. ⁊ asses. d. R. Põt. Bõ. cãm appellatõis facte ab. A. a snia lata a se iudice uel tali iu. ꝯtra ipsũ. A. ꝑ Cor. scripte manu talis no. utraqz ꝑte pñte: uel tali pñte ul' absente lz ꝑemptorie citato cõmissit. d. M. iudici sup appellationibus ꝑ quarterio porte Reuenatis secundũ iuris ordinem cognoscendã: ⁊ fine debito terminandaꝫ. Nõ ꝙ Iu. delegatus aliqñ cause sibi cõmisse interesse nõ ualens cõmittit. ⁊ subdelegat alteri que qdez delegatio ⁊ ꝯmissio ut plurimũ ꝑ lr̃as fit: ⁊ idcirco ipsius formaz. j. in tractatu de litteris reseruatur.

Sententia sup cã appellatõis lata.

In xp̃i noie amen. Ego An. Iu. p̃sidens auc. cõis Bo. offõ appellationũ ꝑ quarterio Rauenatis porte cognitor cãe appellationis facte ab An. ex snia lata a domio S. iu. ꝯtra ipsũ An. ꝑ Cor scripta manu talis no. Cuius snie tenor talis ẽ. In xp̃i nomine amen. Ego Sca. ⁊c. ponendo totũ snie tenorem. Quo posito subsequenter dices. Visa nãqz appellatõe p̃dicta scripta manu tal s nõ Et etiaz cõmissione ipsius cãe appellatõis i me fcã scripta manu talis no. Visis insup ⁊ auditis rõibus ⁊ allegationibus utriusqz ꝑtis hitoqz etiã sup his ꝯsilio sapientũ. Cũ deliberatõe solẽni Dei noie inuocato predictã sniaz a dicto dño Sca. latã confirmo: ⁊ pronuncio male iudicatũ ⁊ bene appellatuz uel sic dictã sniam a. d. Sca. lataz quantũ ẽ pro. l. lib. ex q̃ztitate. C. lib. i qbus dictus. A. dicto Co. fuit ꝑ sniaz dictã cõdemnatus Confirmo ⁊ pronũcio predicta quantitate. l. lib. boñ. iudicatuz bene ⁊ male appellatũ: pro reliquis uero. l. lib. ipsaz sentẽtiaz ifirmo ⁊ in ea q̃ztitate pronũcio male iudicatũ: ⁊ bene appellatum. Lata fuit hec sententia ⁊c.

Possessio seu Tenuta data ꝑ executione rei iudicate.

Dominus. S. Iu. ⁊ ass. d. R. p. Boñ. exequendo sententiã diffinitiuã a se: uel a tali Iu. latam scriptam manu talis not. precepit Bratio nuncio communis. B.

UVA. BHSC. IyR_225

ut det Co. tenutã: ꝛ cor. pos. talis rei petie in cuius restõnẽ. A. est dicto Co. difinitiue ex dicta snia ꝓdemnatus. Vl sic det Co. tenutã: uel corpalem pos. i bõis uel de bonis. A. ualentibus. C. li. noie sortis: ꝛ. x. li. noie pene expen saz in qbus ipse An. predcõ Cor. difi nitam p dictã sniaz ꝓdemnatus. s. prio de mobilibus si cõperierit: uel alioqn de imobilibus. Quod si imobilia ñ ꝓ perierit uel ñ sufficerit: ut det supple at de bõis seu iuribus An. supradicti

Relatio nũcii dicentis se tenutam dedisse.

BRachius nũcio cõis Bononie retulit se de mãdato talis iudi cis exequendo sniaz difinitiuã ab ipso uel tali iudice latã dedisse te nutã uel corpalem possessõem Cor. de tali domo posita in tali ꝓtrata. j. tales ꝓfines in cuius restõne An. ut dr̃ est Co. p sniaz ꝓdemnat. Vel sic dedisse tenutã ꝛ corpoalẽ pos. Co. de ifrascri ptis bõis An. p. C. li. noie sortis. x. li. noie expẽsaz i qbus dictus. A. ut dr̃ est p dictã sniam ipsi Co. ꝓdemnatus s. prio de uno tinatio ꝛ duabus uege tibus uel de tali uinea posita i tali lo co intra tales ꝓfines: ꝛ sic de sin. rebz ꝛ bonis. Nõ tñ q aliqñ nõ inenit i iurisdictiõe iudicis exequentis sniam de bonis ꝓdemnati. Vñ tũc fit relatio ad iudicem i cuius iurisdictõe sunt bo na ꝓdemnati: ut ipse sniam exequat p res ꝛ facultates ꝓdemnati. Que qdẽ relatio per epistolã fit ut. j. in tractatu de epistolis ꝓtinetur. Et hoc de scrip tis que fiunt in ordinario iudicio ꝛ p cessu dicta sufficiant.

Sententia interlocutoria cõtra Reum contumacem lata.

IN xpi noie amen Sca. iudex ꝛ asses. d. R. põt Bon. Cogni tor petitiõis facte a Co. in hũc modum agit. Cor. contra An. petens ab eo ꝛc. scribendo tũc libellum: quo scripto subsequenter dices ipso nam que. A. legitime citato ꝛ non uenien te uel ipso namque. An. post libelluz receptũ ad terminũ sibi datum nõ re deunte prestito ipso Co. de calumnia iuramto quo declarauit uera esse que i eadez petitione peteret Pronuncio dictũ Cor. fore mittendũ in pos. rei in libello petite. Hoc qñ agitur actione i rez. Si agit actione in personã dices fore mittendũ i pos. bonorẽ dicti An. ualentiũ q̃titatez i libello petitã pio mobiliũ si ꝓperierit alioqn imobiliuz absenti oi legitimo auxilio reseruato.

Citatio rei ut ueniat defensurus te nutam ex interlocutoria dandam.

BRachius nuncius communis Bo. retulit se citasse ꝛ inueniss se An. ut hodie uenit corazz ta li iudice defensurus tenutam ex inter locutoria lata eũ pro Co. alioqn dabit ipsa in bonis eius siue de re in libel lo petita. Nota quod si uenerit re tractabitur interlocutoria: ꝛ satisdabit reus de lite suscipiẽda ut supra in sa tisdationibus continetur. Si autẽ nõ uenerit procedetur ad tenuta que scri betur hoc modo.

Tenuta ex interlocutoria a mentio data.

BRachius nuncius cõis Boñ. retulit se de mandato iudicis exequendo interlo. ab ipso iu dice lata dedisse Co. tenutam ifrascri ptis bonis An. s. de tali ꝛ tali re. Et talez tenutaz sibi de dictis bonis ꝛ re bus dedisse saluo iure omniuz.

Relatõ nuncii nõ inuẽta de bonis rei condemnati.

BRachius nuncius cõis retulit q cũ mãdato iudice exequẽdo interlocutoria ab ipso iudice

UVA. BHSC. IyR_225

latā iuisset dar̄ Co. tenutā ī bōis An. ⁊ diligenter inqsitōem fecisset incōtra ta ⁊ īter uicinos ⁊ notos ipsius An. nihil de bonis ipsius īuenerit de quo p̄dictā tenutaȝ dare posset ⁊ uñ nihil ominus ī eadeȝ ꝯtrata preconia uoce clamauit ꝙ siqs fruet̄ de ipsis bonis hinc ad tertiū diem dicto iudici nūcia turus ueniret. Pronūciatio fac ta a iudice ut agat̄ ꝯtra possessores bo noꝝ predicti condemnati.

IN xp̄i noīe amen. Ego Sca. iudex ⁊ assessor dñi. R. potest Bo. cū ex interlocutoria me la ta ꝯtra An. ꝑ Cor. ī q̄ztitate. C. lib. ip so An. legitīe citato ut tenutā ex īter locutoria dandā defensurus ueniret ⁊ eo ueniente mādaueri ipsā sniaȝ exe quendo dictū Cor. ī posse. iudici bono rū eisdem An. ꝑ mēsura debiti decla rati cūqȝ Brachius nūcius cōis. ipsius mādati mei executor: iusset dictā pos. dare ⁊ fcā diligenti īqsitōe ī ꝯtrata ip sius An. inter uicinos ⁊ notos eius Retulit nihil īuenisse ī bonis ipsius An. Vñ ⁊ nihilominus ꝓclamata uo ce preconia ꝑ ipsū ī dicta ꝯtrata: ut si qs de bonis An. qcq̄ȝ sciret: ad certuȝ diem nūciatus ueniret ⁊ ñ cōparuissȝ aliqs q de dictis bōis aliqd nūciaret. Dico ⁊ īterloquendo pronūcio nihil ī ueniri ī bonis ⁊ de bōis an. supradic ti. Vñ in aliquo dicta tenuta siue pos sessio dari possit. Et Jo. dicto Cor. cō tra bonoꝝ possessores iura reseruo. La ta fuit hec snia uel pronūciatio ī pala tio cōis Bo. sub annis domini ⁊c.

Forma bāni dati reo: qñ īuenit̄ de bōis eiꝰ uñ dat̄ tenuta ex īterlocutoria

QVia facta diligenti inqsitōe ñ fuit īuentū de bōis an. Vnde posset dari Cor. pos. ⁊ tenuta ex īterlocutoria: q̄ȝ ī q̄ztitate. c. li. quas ab ipso an. petebat metuit ꝯtra euȝ ⁊ qꝛ post ipsā inqsitōem dicto an. legitīe citato ⁊ eius defensōne legitīe procla mata: ñ uenit ipse nec alius pro eo ad eius defensōeȝ: Idcirco ex nūc siti bā no cōis Bo. in quo qdeȝ banno crida tus fuit de mādato talis iudicis ꝑ Vi uianū preconeȝ cōis die tali ⁊c.

Si hīta tenuta petat actor eā ī bo nis debitoris sibi adiudicari insolutū. Scribes petitionem suam hoc modo.

A Vobis dñe tal̄. iu. Siue a uo bis extīatoribus cōis Bo. petit co. sibi īsolutū dari ⁊ ad iudi cari ī bōis ⁊ de bōis. A. tm̄ ꝙ ualeat. c. lib. bō. noīe pene ⁊ expensaꝝ factaꝝ ⁊ faciendaꝝ ⁊ hec ex Vigore pluriū in strōrum: siue ex uigore instr̄i snīe ⁊ te nute aliquando āt contingit: ꝙ uxor siue pater uxoris: petit sibi in solutuȝ dari in bonis iuri pro dote: ꝙ ipse uir uergit ad īopiā. Et nunc dices tm̄ qd̄ ualeat. c. lib. quas ei dedit ī dotē ⁊ pe tit expēsas fcās ⁊ faciendas cū hoc sit male utat̄ substātia sua ⁊ uergat īopiā Mlte āt petitōes fiūt ꝑ qbus petit̄ da datio insolutū quas scribes scd̄m ꝙ ti bi offerent̄. Probatōes ut ꝯpareāt alii creditores in re ius habentes.

QIuianus preco cōis Boñ. pro clamauit ul̄ retulit se precōia uoce clamasse ī palatio Bō. ꝙ si qs hēat ius ī bōis. A. l̄ ea defēdere uult ueniat hic ad tertiū dieȝ corā tali iudice l̄ corā extīatoribus cōis Bō. ⁊ sil̄is pro clamatio fit in ꝯtrata debito ris a dicto nuncio uel ab alio ⁊ simili ter scribetur.

Si cōpareat aliqs ius hñs in bōis ipsis l̄ eā defendē uolens ita scribes

IOhannes offerens se coraȝ ta li iudice dixit ⁊ protestatus est se habere ius in bonis an. ex causa debiti lib. l. bo. quas ab ipso. a.

UVA. BHSC. IyR_225

recipere dz ex tali alia cā. Vel sic offerrens se coraz iudice talem ꝓtulit petitōnem. A uobis dñe talis iudex: petit ꝛc. ꝛ sic scribenť petitiones oīum una post aliā. Et si uenerit q bona illa defendere uelit dices Johānes offerens se coraz tali iu. dixit ꝛ ꝓtestatus est ꝙ bona. A. ꝯtra Co. ꝛ quemcunqz petitōem ꝛ ꝯtradictorem uult defendere ne eis debeť īsolutum tali rōne. Quo scripto satisdabit ipse defensor. ut. s. hēs ubi nōtū est qualr scribunť satisdatōes ꝙ si nō apparuerit defensor ꝯstituiť curator ipsius bonis ꝓut ꝯtineť in instrō Curatoris dati ī bonis alicuius absentis ꝛ īdefensi ī. vii. ca. ꝛ ipse curator ꝑqsitis bōis de illis īuentariū facit ꝙ scribeť ī act. ut. j. hic apparet.

Inuentariū factū a curatore bonoꝝ alicuius absentis ꝛ in defensi.

HOc est īuētariū factū ab An. curatore ꝯstituto bonis absentis. A. ꝛ indefensi. In prīs quidem se īuenisse in dictis bōis unā domū positā ī tali ꝯtrata. j. tales ꝯfines itē unā petiā terr̄. itez unū scrineū ꝛc.

Extiatio fcā de bōis ipsius īuētarii

IAcobus ꝛ Jo. electi ꝛ ꝯstituti a tali iudice ad extimādū bōa An. scripta in īuentario facto ab An. curatore ipsius bōis ꝯstituto. Sacramto eis p̄stito de dictis bōis fideľr extimādis. Prīo extimauerūt domū unā positā in tali loco. C. lib. bon. Item unā uineā positā ī tali loco. xx. li. pro qualibet tornā ꝛ sic sin. rebus.

Forma Snīe sup īsolutū datione.

IN xp̄i noīe amē. Ego. S. iu. ꝛ as. d. R. pōt Bo. cognitor petitionū infrascriptaꝝ. Petit nāqz Cor. sibi insolutū dari ꝛ adiudicari ꝛc. ponendo totū tenorez petitōis. Et subsequenter pones petitōem secūdi petitoris ꝛ sic de singulis petitōnibus qbus scriptis ꝯtinuabis ita. Facta quoqz ꝓclamatione in palatio cōis Bo. ꝑ Viuianū p̄conez eiusdē cōis ꝛ ī ꝯtrata ipsius An. ꝑ bratiū nunciū ipsius cōis ꝙ siqs hz ius ī bonis ipsius An. aut illa defendeř uellet certa die corā me ꝯpareret ꝛ nemine alio preter añ dictos petitores cōparente. Dato īsu ꝑ An. curatore dictis bōis ꝛ uiso īuentario ab eo ꝯfecto ꝛ extimatōe in eo īuenterio ꝯtentis facta cōcorditer a iacobo ꝛ ioāne q iurauerūt eadem bōa fideliter extimař lite preterea ꝯtestata īter ipsos petitores ꝛ curatorem p̄dictū ꝛ de calūnia utroqz prestito iuramto quo declarauerūt petitores predcī se credere rōabiliter posse petere ꝛ ꝙ de his que ī eoꝝ petitōibꝰ ꝯtinenť ñ erat eis ī aliquo satisfactū. Visis instr̄is: ꝛ rōibus auditis alegatōibus eorundez hitoqz etiā sr̄ his ꝯsilio sapientū Dei noīe īuocato. Cōis Bon. ꝛ mei officii auct. Quia dictum Cor. inter creditores ipsius An. inueni priorem tempore: ꝛ ideo iure petiorez. Primo loco do ei ꝛ adiudico īsolutū domū unam posiā ī tali loco ītra tales ꝯfines ꝑ ea extimatōe qua extimata ē a predictis extimatoribus. s. ꝑ. C. lib. boñ. Item unū tinatiū ꝛ unaz uegetez pro. l. solr̄. noīe expensaruz cassatione a me iudice facta. Secundo loco quia Mart. inueni post dictum Cor. aliis creditoribus An. petiorez do ei, ꝛ adiudico insollduz talem pos. pro ea extimatione ꝛc. ut supra ꝛ sic de sin. Si āt nō erūt tot bōa ꝙ posteriori satisfieri possit dices predicto uero Phi. qz nihil aliud ī dcis An. bōis reperio qd eidē Phi. adiudicař ualeā īsolutū ꝯtra ipsū An. ꝛ eius bōa ꝛ bonoꝝ possessores: ꝛ ēt ꝯtra futura eius bōa si qñ ad fortunā peruenerit pinguiorez integra iura reserua. Lata fuit hec snīa palatio cōis

UVA. BHSC. IyR_225

Boñ.ꝛc. Nota tñ ꝙ ſi huiuſmodi ſnia ferk ab extimatoꝛibus cõis Bo.q ꝑſũt datoꝛibus iſolutũ dices i ꝓcipio

Sententia extimatoꝛum.

NOs.M.ꝛ.P.extiatores cõis Bo.cognitores petitionis uel petitionũ ꝛc.loquendo i ſpãli nũero.Vbi de Ju.fit in ſingulari ꝛ ẽt ſi unus ſolus fuerit petitoꝛ facienda eſt mentio de uno ꝛ ſola petitione ſolum in ſingulari numero.

Poſſeſſio ex ſecundo decreto data.

DOminus talis iu.uk tales extiatores cõis Boñ.ꝑcepit uel preceptoꝝ Bratio nũcio cõis Bo.ut iducat Coꝛ.in poſ.coꝛpalez talis domus ſibi ab eodez iu.date ꝛ ad iudicate inſolutũ ex.Secũdo decreto.Quando nuncius ipſaz poſ.dabit fiet pu.inſtrumentum hoc modo.

Inſtrñ Miſſionis in poſſeſſionem.

BRacius nuncius cõis Bo.de mandato talis iudicis: uel talis extimatoꝝ cõis Bo. iduxit Co.i coꝛ.poſ.tal.domus ponite in tali loco ĩta tales ꝓfineſ ſibi date:ꝛ ad iudicate inſolutũ ex ſecũdo decreto p ſniam ab eodez iu.latã ſcriptã manu talis no.Et hic dicta ſufficiãt de ſcripturis proceſſus ꝓtra Reũ ꝓtumacez.

Preceptum factũ debitoꝛi cõfeſſo.

DOminus talis iudex ꝑcepit.A.ut det ꝛ ſoluat Coꝛ.hic ad x.dies ꝓmũ.xx.lib.bon.quaſ ex cã mutui ſe ipſi Co.debere ꝓfeſſus eſt ꝛ hoc ꝓtineri in pu. inſtrõ ſcripto manu talis no. Et ſi ſint duo debitores dices ꝑcepit.An.ꝛ Phi.ꝛ cuilibz eoꝝ inſolidũ:uno ſoluente tñ alius k alij liberenk:ut dꝛ ꝛ ſoluãt Co.hic ad ſex.menſes termino uolũtate ptiũ,prorogato.C.lib.bo.quas ex tali cã ſe ipſi Co.debere p inſtrñ ſcriptũ manu talk no.ꝓfeſſi ſũt Diebus feriatis ꝛ feriis omnino renunciãtes. Aliud ꝑceptũ

Et ſi fiat preceptũ ex dillatõe iuſiurãdi ita ſcribes.Precepit.A.ut det ꝛ ſoluat Coꝛ.hinc ad.xx.dies.xx.li.bo. ex tali cã p dillatõem iuſiurãdi ab ipſo Ju.ꝑſtit. Et ſic de ſin.preceptis i ſerendo qd precipik ꝛ terminũ ꝛ cãm precepti. Verumtñ nõ ꝙ multa ꝛ diuerſa precepta fiũt a Judicibus ex eo rũ officio utputa ꝙ aliquis preſentet ei tale quid uel ꝙ aliquis nõ teneat i domo ſua talem.Que quidez ita ſcribenda ſunt ſimpliciter ſicut iudex ea dixerit.Aliquando uero ad petitionez alicuius mãdat iudex res aliquas poni in ſequeſtrum quod quidem preceptũ ſcribi poteſt.ſed ꝓ maiori pte ſolz ſcribi ſola relatio nũcii hoc modo Bracius nuncius cõis Bo.Retulit ſe de mandato talis Judi.ad petitionem Co.ſequeſtraſſe peneſ Phi.unũ Scrineum uel tale quid uel tot ſegetes: quas inuenit in tali campo: uel apud talem ꝛ preceſſiſſe ipſi Phi.ut res ipſas cuſtodiat ꝛ ſaluet quouſqz placuerit iudici uel uſqz ad cognitã rõnem.

Si ante tenutam ueniat.Reus.ꝛ opponat contra preceptum.

ANtonius excipiẽdo opponẽs cõtra preceptũ ſibi factũ a tali Ju.de C.lib.ſoluẽdiſ Co.ſcriptũ manu taliſ no.dixit ꝛ proteſtatus eſt non eſſe contra eum ex dicto precepto producenduz eo ꝙ eſt minor.xxv. annis ꝛ ſic curatoꝛis auct.fuit dictum preceptum factuz i iudicio ꝓtra eũ uk eo ꝙ eſt filiuſfamilias ꝛ ipſum preceptuz in iudicio ſine patriſ auct.recepit uel eo ꝙ fuerit ꝓtra eum nuncium ꝛ nõ cõfeſſuz ꝛ ſic de ſigulis cauſis quarũ pretextu dixit ꝓcedendũ non eſſe.

Cetez nota ꝙ dabik eiterminus ad ꝓbandũ exceptiones:poſt terminũ uero pronunciabitur hoc modo:

UVA. BHSC. IyR_225

Pronunciatio utrū post exceptōez procedendū sit an non contra Reum.

QVoniā An.coraz me tali iudi ce exceptōem opposuit i hunc modum An.excipiendo oppo neno ꝛc.ut.s.ponens exceptiōez totā qua posita ita ꝓtinuabis. Et hanc ex ceptōez ipse An.legitime ꝓbauit. Jō ego dictus iudex pronūcio ñ esse ex di cto p̄cepto ꝓtra dictū An. ꝓcedendū. Vel sic. Et han: exceptōem ipse An. legitie ñ ꝓbauit. Jdcirco hito sup hoc ꝓsilio sapientis ꝓnuncio ꝓtra eū eē ex dicto p̄cepto ñ obstāte dicta exceptōe legitime procedendū: ꝛ illud p̄ceptum esse executōi mandādū. Vñ nota q pronunciatōe facta de procedendo ut dabit tenuta in bonis rei quā scribes ut supra hēs de tenutis hoc mutato q in hac tenuta dices exequendo p̄cep tū factū a tali Ju.ul dabit Reo ban nū hoc modo. Bannū datū reo ex cā debiti. An.qz nō soluit ad termi nū Lo.L.lib.bo.i qbus tenet ei ex cā mutui p instrm̄ ul preceptū scriptū ma nu tal no.nō soluit ꝛ qz legitime secū dū formā statuti citatus ꝛ cridatus fu it nō uenit ipse nec alius p eo. Jdcir co ex nūc sit i banno cōis Bo.in quo cridatus fuit de mādato tal iudicis p Viuianū preconem cōis die tali ꝛc.

De criminalis iudicii scripturis: ꝛ Primo Forma libelli atcusationis.

ATonius die tertio itrāte ma io accusat Lo.quem dicit isul tū fecisse ꝓtra eū ꝛ euaginato gladio pcussisse eū cū ipso gladio in ca pite ꝛ grauiter uulnerasse Vl sic. Quē dicit cōmisse cū bo.eius filia. Vel sic. Quē dicit uerba iniurioſa sibi dixisse dicendo q erat latro ꝛ leno. Et hoc fuisse tpe teguminis dñi M. Pōt. Bo. de mense Maii sub porticum domus Phi. Vñ petit eū puniri secdm formā iuris ꝛ statutoꝝ ꝛ bonū regimē. Post Et si accusatus ueniens accusatoꝛez suū recōuenire uoluerit dicet ita: Coꝛ. iuratus ꝛecōueniendo accusat An. quē dicit ꝛc. Jta q libello accusatōis obla to p̄stabitur accusatoꝛi sacramentū ca lūnie q sibi cōputabit. ut supra habes in R. de ordie accusatōis. Quo sacra mento facto exemplabis accusatōez i quaterno ꝛ addes post nomen accusa toris hāc dictōez iuratus hoc mō An. iuratus accusat Coꝛ. ꝛc. Deinde p̄sta bit accusatoꝛ securitatem de prosequē da accusatōe hoc mō. Jnsup predicto An. pmisit mihi no. stip. uice ꝛ noie cōis Bon. accusatōem prosequ supradi ctā sub pena ꝛ banno. ꝛx. sol. bon. Et si fideiussoꝛez dederit dices. Et ipsius An p̄cibo P. de his extitit fideiussoꝛ Sub ead pēa post hec citabit accusatoꝛ ꝛ si ñ uenerit cridabit eius defēsio cu ius citatōis ꝛ cridatōis formaz supra hēs de citatōibus ꝛ relatōibus nūcio rū. Nō si fiet denūtiatio ab aliquo cu stode l alio officiali tūc ille ñ iurabit: ꝛ simpliciter dicitur. Talis custos no cturnus l saltuarius ex officio suo de nūciauit se iuenisse talē post sonū ter tiū cāpane de nocte. Vel tot pecudes dātes dānum i tali campo posito ꝛc.

Itē nota q si accusatoꝛ uel accusa tus est filiusfamilias. Bz i iudicio eē cū patris ꝓsensu q scribit hoc modo. Bñs Boetius p̄ An.sup iudicio ac cusatōis faciende ab An.eius filio de Coꝛ.ꝛ etiam recōuentionis. Si idem An.fuerit recōuentus. Jpsi An.eius filio agendi ꝛ fugendi consensit. Et iste consensus fieri debet anteꝫ iuzet. Et hoc consensu facto dices postea in accusatione. An.de cōsensu patris sui iuratus accusat Coꝛ. ꝛc. Et eo dem modo scribetur pro accusato fi liofamilias.

UVA. BHSC. IyR_225.

Si accusatus uel eius defensor nō uenerit bannietur hoc modo.

QOradus cerdo filius.q. Titii de tali ꝑrata accusato ab An. filio.q. Boetii de tali terra ul' ꝑrata fecisse insultū i ipsū An. ꝛ eua ginato gladio pcussisse eū ꝛc. Ponendo tenorem accusationis. Quo posito dices. Quia legitime citatus fuit die tertia intrāte Maio p Bratiū nunciū cōis Bon. ut ipso die occasione accusatōis facte corā tali iudice cōpareat. Item alia uice citatus die quarto intrāte Maio p Martinū nunciū eiusdem cōis ut eadem occasōe corā eodem iudice ipso die ueniret. Insup ꝛ qr die quinto intrāte Maio fuit p Petrū nunciū cōis Bon. de ipsius iudicis mādato in ꝑrata ipsius Cor. in parochia Sācte Lucie pūtibus Phi. ꝛ Andrea testibus ad hoc badibitis: ꝛ uocatis preconia uoce pu. pclamauit siqs ipsum Cor. defendere uellet sup accusatione p̄dicta deinde ad tertiū diem corā ipso iudice compereret ꝛ nō uenit ipse Cor. nec alius pro eo ad eius defensōnem. Idcirco nisi ipse Cor. aut aliter pro eo hic ad octauū diem uenerit stare ꝛ obedire mādatis potestatis ul' dicti iu. ex nūc sit in banno cōis Bon. p maleficio supradicto de quo banno exire nō possit secundū formaz statuti cōis Bo. nisi soluerit ipsi Cor. C. libō. Et se pcordauerit cū An. supradicto in quoqdem bāno cridatus fuit de mādato dicti pōt p. Viuianū preconez dicti cōis i ꝑsilio spāli: ꝛ generali dicti cōis in palatio cāpanaz sonitu more solito ꝓgregato. xxy. die exeunte maio. Nō tñ qr qñ banna cā celank dz inseri cā cancellatōis ꝛ cuius mādato que fit hoc mō. Ego. R. iperiali auct. Bo. ꝛ nūc cōis Bo. ad officiuz banni toz cōis. Nomen ꝛ bannū infrascripti Cor. cancellaui de mādato dñi. P. Judicis ꝛ dñi Jo. militis p̄sidentiuz offō bānitoz exequentiū ꝑsilio sapientū. s. dñoz taliū ciuis ꝑsilii tenor talis est ponendo totuz ꝑsilii tenorem quo posito dices. Et qr etiam dictus Cor. soluit dicto An. pro cōi Bo. recipienti. iii. sol pro bāno. Sub anno d. ꝛc. p̄senti bo. c.

Si quis obtulerit ad defensionem alicuius accusati in crimine quod exigat penam pecuniariam.

SVper accusatōne p̄dicta facta ab An. de cor. Phi. ad ipsius Cor. defensōem ueniens ꝛ se offerens pmittit mihi. R. no. stip. ꝛ recipienti uice ꝛ nomine cōis Bon. ipsum Cor. defendere ꝛ nihil doli mali in defensione committere ꝛ si idem Cor. occasione predicte accusationis fuerit condemnatus ipsaz condemnationez soluere l' ipsius personā representare. Sub pena: ꝛ bāno. C. lib. bō. ꝛ pluris arbitrio pōt. Insup an. ipsius Phi. precibus se principalez ꝑstituēs pmisit mihi no. stip. ut dictū est: se factuz ꝛ curatuz pro predictus Phi. p̄dicta oia ꝛ sin. faciet: attendet ꝛ obseruabit. Alioqn ipse idez And. de suo ea faciet ꝛ obseruabit sub pena ꝛ bāno. C. lib. ꝛ pluris arbitrio pōt. Renūtiens noue cōstitutioni de fideiussoribus ꝛ omni alii auxilio. Verūtamē nota q hic que dicta sūt de bāno ul' defensore recipiendo locū bñt qñ ꝑsona liter nō cōperet accusatus sed si ꝑsōa litez ueniat icontinenti prestabit sacramentū secūdū formaz que docet supra R. de ordine accusationis quo sacramēto prestito precipitur ei securitatez prestare qđ preceptum scribetur hoc mō.

Preceptū factū de securitate prestāda Post iuramentum a Cor. super actione predicta de eo facta prestitum:

UVA. BHSC. IyR_225

precepit dñs talis iudex ipsi Cor. hic ad tertiū diē faciet l' prestet bonam securitatem. C. lib. boñ.

Securitas data ab accusato.

QOradus ꝓmisit mihi not. uice z noie cōis Boñ. recipiēti qꝫ si occasione predicte accusatōis fuerit ꝺdēnatus ꝺdēnationē ipsā soluet. Sub pena z bāno. C. lib. boñ. z pluris arbitrio potestatis. Insuper Pbi. ipsius Co. precibus ꝓmisit mihi not. recipienti ut dictum ē qꝫ si dictus Cor. cōdēnationez eandez non soluet soluere ipse de suo siue eiusdez Cor. psonā representabit. Sub pena ut. s. Renunciās noue cōstitutiōis de fide iussoribus z oī alii. Sed nota qꝫ ali quādo ex officio. pōt. uel iudicis precipitur alicui securitas z iuratores qd sic scribi ꝓsueuit Cor. Añ ꝓsentiā dñi. R. pōt. Boñ. cōstitutus cū idē potestas ꝓcepisset eidez ut suis iuraret obedire mādatis z pere ꝓmisit mihi not. uice z nomie cōis Bo. stip. z corꝓoraliter iurauit ad scā dei euāge. pere. z obedire oibus mādatis que ptās ei per se l' aliū nūciuz fecerit i psona uel rebus Sub pena z bāno. l. lib. z pluris ꝛc.

Promissio fideiussoris.

Cū āt ipse ptās incōtinenti precipisset eidē qꝫ duos iuratores z fideiussores sibi cōsignaret ad ipsius Cor. preces dñs. P. z dñs. A. promiserunt se uniusqsqz isolidū obligādo mihi not. stip. ut dictū ē z corꝓoraliter iurauerūt se facturos z curaturos. qꝫ dictus Cor. precepta quecūqz sibi fecerit potestas in persona uel rebus attendet z obseruabit. Alioqn ipsi de suo obseruabūt z faciēt ea. Sub pena z bāno. l. lib. z pluris arbitrio ꝛc. Renuncians noua rum constitutionum z epistole Diui Adriani beneficio z oī alii auxilio.

Preceptum.

Post hec igit dictus pōt. icontinēti dcō precepit Cor. ad penā. l. lib. boñ. ut hodie det massario cōis pignora manutenentia de. C. lib. boñ. Vel qꝫ faciat hoc z hoc. Et precepit fideiussoribus sub pena z bāno eadē ut faciāt z curēt qꝫ dictus Co. predicta pignora det ipsi massario dicto termino. Alio quin dēt ipsi de suo saluis religs preceptis que ptās tā ipsi Cor. qz dictis eius fideiussoribus duxerit facieda. Et hec oia precepit ptās ea occasiōe qua dr ipsū Cor. dixisse uerba iniuriosa tali hoi coram eo uel fecisse tale gd. Vñ ipse ptās incōtinēti statuit terminū. v. dierum dicto Cor. ad probandū qcqd uult ad suā defensionē sup ipso facto.

Si crimen fuerit tale qꝫ exigat personalē detentionem ita scribes.

QOradus occasiōe accusatōnis de se facte ab A. ex cā omicidii qd dr ꝓpetratū in psonam Martini psonaliter detētus z traditus fuit z depositus a tali iudice manibo z custodia. yi. z Br. nūcioꝝ cōis: q ibi dez eūdez receperūt diligēter custodiē dū z soluandū z ipsi iudici ul' ptāti restituendū ul' pntandū quotiens fuerit petitū ab eis usqz negociū ꝓ ꝺdēnatō nez uel absolutionez fuerit diffinituz. Sub pena z banno arbitrio pōt.

Confessio uel negatio accusati.

QOradus lecta sibi seriatim accusatōne predcā sub sacrāmto eo prestito oia que i accusatione ptinent ipsa negauit ul' ꝓfessus ē: ul' dixit hoc z hoc. Et sic scribes que cūqz dixerit. Et nō qꝫ aliqñ solet recipi ꝓfessio ab aliquo nō ex accusatōe uel denūtiatōne: sz ut sciatur ueritas alicuius facti ab eo uel uobis ab alio ꝓpetrari. Que qdez recipitur sub hac forma Co. iurauit ꝓcepta. Ptātis z d ueritate q sua ꝓfessōe dixit hoc z hoc.

UVA. BHSC. IyR_225

Confessio facta super inquisitione per tormentorum acerbitatem.

Coradus detētus occasiōe homicidii qd dr̄ ppetratuz i psonaz Mar. iuramēto ab eo prestito de ueritate dicēdā sua confessiōe dixit se non occidisse Mar. nec scit qs occiderit. Deinde faciēde sūt ei iterrogatiōes que uidebunt̄ iudici sup hoc. Et si ipse uidebit̄ responsione sua uacillare uel suspectus esse subiicit̄ questoribns ⁊ tormētis. Que subsequēter ita scribent̄ Qui Cor. positus ad tormentū eo i tormēto existēte iterrogatus est qs Mar. occidit ⁊ ꝯfessus ē ꝙ ipse dictū Mar. occidit die tali in tali loco ⁊ depositus de tōmēto post iteruallū i eadē ꝯfessiōe pseuerās dixit ꝙ ipsuz Mar. occidit uel sic. Et positus de tormento post iteruallū negauit se dictū Mar. occidisse ⁊ dixit se nescire qs eū occiderit. Et sic scribēda ē specialiter ꝯfessio quā facit depositus de tormēto qz illi ꝯfessiōi hadibet̄ fides ñ ei quā i tormēto facit. Et nō ꝙ nō dz iudex querere fecisti tu tale hōicidiū uel fecit Joānes tale hōicidiū uel tale delictū: sz generaliter iterrogādus ē. Quis cōmisit tale hōcidiū ul̄ fecit tale delictū.

Forma absolutionis.

Coradus accusatus ab An. fecisse isultū in ipsū An. ⁊ euaginato gladio pcussisse eū i capite qz de hoc nihil aduersus ipsū Cor. probatum est: iō absoltus est uel ideo talis ptās eum absoluit.

Forma condemnationis.

Coradus accusatus ab An. ꝙ uerba iniuriosa ꝯ euz dixit uz ꝙ erat latro ⁊ leno quia hoc plene probatum est. Idcirco dñs talis potest. ipsum Cor. in. x. lib. Boñ. ꝯdēnauit. Et si non fuit. Accusatio uel denunciatio facta sed fuit inqsitio per officiū ul̄ aliquod crimen pu. ⁊ notuz sup quo cōdēnatio fiat ita dices. Qm̄ Co. in pñtia talis dñi pōt. Bō. cū ageret̄ quedā questio iter ipsum An. que corā dño pōt. dicto dixit dicto An. uerba ꝯtumeliosa ⁊ iniuriosa dicendo ꝙ ipse mentiebat̄ p os ⁊ ꝙ adhuc uidicaret se de eo ⁊ hoc non solū ex auditu ptātis uerꝫ ēt p eos q ibi pñtes erant quoꝝ testimonia sup hoc i scriptis redacta sūt plene ꝓbatū ē ⁊ qm̄ res erat mali exēpli dicere dedecus corā dcō ⁊ rectore suo: Idcirco dñs Mat. potest. Bon. ipsū Cor. i. l. lib. boñ. cōdēnauit mitigata pena ei pp paupertatez l̄ pp simplicitatē eius. Sed si fiat condēnatio i psona ꝓ crimine qd exigat penaz sāguinis ita dices. Qm̄. G. de tali loco isultū fecit de tali mense ꝓxime trāsacto. Marcū cū una lācea ⁊ pcussit eū cū ipsa lancea in pectore ex qua pcussione ipse Mar. cecidit mortuus icontinenti ⁊ hoc p cōfessionē ipsius Gilii plene ꝓbatuz ē idcirco dñs talis pōt. Boñ. ipsū Giliū ut abscidat̄ ei apud ita ꝙ moriatur cōdēnat. Igitur nota ꝙ in qualibet condemnatōne faciēda est mētio negocii seu maleficii ex quo sequatur ipsa condemnatio ut ex predictis exemplis apparet.

Forma multe.

Quia Cor. citatus fuit iuētus p Bra. nūciuz cōis boñ. ⁊ eidez preceptū extitit ab ipso nūcio ex pte ptātis ad penā. x. lib. die tertio intrāte maio. ut ipsa die coraz eodem pōt. ueniret occasione talis negocii ⁊ uenire contēpsit. Ideo dictus pōt ipsuz Co. nisi hic ad talē diē ueniret staret mādatis eius puniēdo mulctat et mulctando punit i. x. lib. boñ. Igitur q̄uis ex diuersis ciuitatū ⁊ locoꝝ statutis diuersa officia ordinarii quorū officioꝝ scripturas ponere iusta humanā

UVA. BHSC. IyR_225

inuentionem impossibile foret. Hec ñ que in hoc opere de scripta sunt circa ciuilia ⁊ criminalia iudicia sufficiant prenotata que si perfecte quisq; tabellio sciuerit cetera quorũcũq; officiorũ sibi commisci nisi cor lapidem habeat plena erunt. Verum quoniã quedam specialiter occurrũt scripture ex forma statutorũ cõmunis Bõ. que notarijs Bon. pernecessarie uehementer. Vtputa priuilegia Septuagenariorum ⁊ debilitorũ. Et iterdictiones p digi. Et licentia Repesaliarũ idcirco de illis succinte ⁊ breuitur ẽ uidendũ.

Priuilegiũ pro Septuagenarijs.

Antonius añ presentiã talis iudicis pstitutus Septuagenarius se asserens petit sibi priuilegiũ ex forma statuti Bon. Senibus huius temporis debitum exhiberi. Igit cum ex aspectu appareat ipsũ An. in diez longitudinem processisse ⁊ qz corporaliter iurauit ad sancta dei euãgelia se habere septuaginta annos uel ultra. Idẽ iudex ipsi An. ut ex nũc a psonalibus oneribus sit exemptus ⁊ ut in oibus ⁊ p oia Septuagenorũ priuilegio gaudeat suam ⁊ cõis. H. auct. cõcessit. Notula. Sz nõ q debilitatis priuilegio in seruitio cõis Bõ. cõcedit isto ordine. Offert. n. debilitatus petitionẽ suã iudici hoc mõ. Postulat a uobis dñe tali iudice An. Bo. q cũ ipse pro seruitio ⁊ honore cõis boñ. i prelio debellationis Regis benerici missus a cõi boñ. Et ab ipso rege fuerit i dextra manu grauiter uulneratus ex quo uulnere ita ẽ debilitatus i mẽbro predicto q eiusdẽ solita ẽ uirtute priuatus nõ se de eo iuuere potest p nuncio eum gaudere priuilegio quod ex forma statuti cõis boñ. debilitatis in eius seruitio debitum ⁊ concessũ ẽ Vz eum ex nunc imunis esse a pu. fũctionibus ⁊ illa possit bñe. s. eum esse supra guardiã noctis uł custodiã uel nunciũ cõis que ex forma statuti cõis Bõ. eisdez debilitatis pcedetur. Qua petitõe oblata producet ille. A. testes q uiderint eũ in ipso prelio uulneratũ ⁊ ẽt producet testes medicos qui dicãt eum debilitatum esse dicto mẽbro ex ipso uulnẽ deide bito pfilio pnũciabit iudex hoc mõ. In noie pñis ⁊ filii : ⁊ spiritꝰ sãcti amẽ. Ego talis iudex cognitor petitiõis facte ab. A. i hũc modũ. Postulat a uobis dñe tali põt. Ant. Boetii ꝛc. Ponẽdo totũ tenorez petitiõis quo posito ita dices. Viso namq; dicto statuto ⁊ testibus ab ipso. A. productis habitoq; sup his pfilio sapiẽtis cũ deliberatione solẽni dei noie inuocato iuxta forma eius statuti pnuncio ipsũ An. ex nũc in munere ⁊ exẽptuz esse pu. factionibus cõis Boñ. Et possit habere illa officia que debilitatis secũdũ formã eiusdẽ statuti cõcedit. s. ut sup guardiã uł custodiã noctis aut eẽ nunciũ cõis: ⁊ in oibus gaudere priuilegio qd ex ipso statuto debilitatis cõcedit ⁊ debet. Ipso An. ⁊ procuratoribus cõis Boñ. presentibus ad hanc pronunciationem audiendam.

Interdictio bonorum prodigi.

Interdicitur. n. bõis pdigi hoc ordine: aliquis. n. amicoz petitionẽ iudici hoc mõ. Postulat a uobis dñe tali iudice an. Bo. bonis Phi. iterdici pu. faciatis: ⁊ qd nullus mutue ei aut pignõi det siue alio quocũq; mõ pstabat cũ eo: cũ ipse sit pdigus ludendo: ⁊ p tabernas uteudo et in malos usus suã pecuniã pfumẽdo. Deide pducit testes qbus pbabit qualiter ipse Phi. male substãtia sua utatur. Et sup habebitur pfiliuz alicuius sapiẽtis. Quod pronunciabit ut dcñ est: sub rubrica Pronunciatio consilii

UVA. BHSC. IyR_225

sup icidenti questione. Et hac pronũ ciatione facta subsequenter faciat iu dex preconizari p ciuitatez hoc modo Viuiãus z Ste. z Jo. z mar. precões cõis Bon. rettulerunt se de mandato d. S. iudicis dñi. R. põt. boñ. exequen do ꝓnũciationem ab ipso iudice latã precõia uoce publice p triuia ciuitatis bon. interdixisse bonis Phi. pclaman do q nullus ex nũc mutuet aut pigno ri det ei: siue alio quocũqz modo con trahat cum eo: cum pronunciatum sit eum prodigum esse z male uti substã tia sua: z si qd ꝫ hoc fiet irrituz sit z casum z omni iure priuatum.

Ordo z forma represaliarum.

QOntingit aliqñ aliquẽ Bõ. ci uem in iurisdictione alicuius ciui. uel loci depredatũ eẽ. Vl aliquod debere recipe a cõi ipsius ci uitatis uel ab aliquo eius ciue. Et q non sit ei debita iustitia ꝓmuni ipsius ciui ponit querimoniam coram suo cõi ciui Bo. Vñ Boñ. Rector p litte ras suas aliqñ ambasiatores iuxta for mã statuti sui regrat: z rogat illud cõe ut satisfaciat: l' satisfieri faciat cui suo qd si ñ fit tunc ipse ciuis Boñ. merek sniaz z licentiã a cõi Bo. satisfaciẽdi sibi sup bonis bõinũ illius terre usqz ad quantitatem sibi debitã: cuius snie forma hoc est.

Sententia super represaliis facta.

QVm An. Bo. ciuis ñ districtũ Rauẽne transitũ faciens fuis set in eodem districtu talibus mercationibus suis uel tãta quantita pecunie depredatus uel sic. Cũ An. a cõi Rauẽne: uel a dño. P. ciue rauẽ. tãtã q̃titatẽ pecunie ex tali cã recipe z bere deberet z diceret post multã in stãtiã nullã ab ipso cõi se bere istm potuisse. Cũ itaqz a cõi Bo. querimo niã z petitõez ipsius An. recepta fece rit cõe Rauenne. p plures litteras z nuncios z tandẽ p ambasiatores cõis Bo. solẽniter z diligẽter regri ut ipsi An. predictas mercatões aut pecũiaz restituek uel restitui faceret oino cõtẽ psit. Vel sic. ut ipsi. A. dictuz. P. coge ret ipsã pecuniaruz q̃titatez ex solue re. Vel ei debito cursu ꝓtra ipsuz. P. iusticiã faceret oino cõtẽpsit. Idcirco nos. R. põt. B. habita plena fide taz p testes z pu. istrumẽta q̃ nũcioruz z ambasiatorũ relatões. Hec oia uera esse z uisis testibus qbus ipse An. ple ne ꝓbauit se depredatũ fuisse in distri ctu rauẽne predicte pecũie q̃titate: ul' talibus mercãtiõibus ualentibus. L. lib. z dãnũ q ea occasiõe substinuit tã tũdez esse. Et uisa forma statuti cõis Bon. sup represaliis edita que forma taz i regrendo dicto cõi Bõ. q̃ i oibus que circa hoc fieri debuerũt solẽniter z diligenter cõseruata cũ deliberatiõe solemni. Dei noie inuocato de nra z cõis Bo. auct. z de uoluntate consilii eiusdem cõis damus z cõcedimus di cto An. plenã z liberã ptãtẽ licẽtiã z auct. capiendi sequestrãdi detinendi z sibi accipiendi de mercatiõibus rebus z bonis cõis hoium ciuitatis z districtus z episcopato Rauẽne ubicunqz inuenerit in ciuitate districtu uel epi scopatu Boñ. usqz ad q̃titatẽ. LL. li. Bo. p satisfatõe rez que sibi i districtu Rauenne ablate fuerunt z damno rum z expensarum ac interesse sui.

Tertia pars capituli iudiciorũ sup Epistolis inofficiis opportunis.

Hic postq̃ primo loco de no tulis z rõibus iudiciorũ. Et se cũdo loco qualiter ipsorũ iudi ciorũ acta scribant ut superius dictuz ẽ. Restat nũc tertio ep'las quasdã scri bere tabelliõibus i officiis necessariis ualde.

UVA. BHSC. IyR_225

Littere citatōis coram iudice eccle siastico ordinario.

Iacobus pmissione diuina. B. episcopus. p̄sbytero Joāni ca pellāo eccl̄ie. S. Marie d orza no salutez i dño. Pñtiuz tenore auct. precipiendo mādamus quatenus die tali uenias corā nobis dño Jacobo i iustitia responsurus alioqn ꝯtra te ꝓ cedemus ꝓut exigit ordo iuris.

Lr̄e citatōis corā iu. delegato.

Philippus archidiaconus Bo. executor litterarum dñi pape. Prouido uiro Co. salutem in dño. Noueritis nos a sūmo pon. rece pisse litteras. Sub hac forma. Alexan der Episcopus seruus seruoꝝ Dei: ꝛc ponendo totū litteraꝝ tenorez quo po sito ita dices. Volentes igitur man datum. Apostolicū exequi reuerēter tibi quo fūgimur auc. mādamus qua tenus per te uel idoneū respōsalez oc tauo die post receptione pñtiū: quem terminū tibi pro duobus editis ꝛ pro tertio peremptorio assignamus apud canonicā sancti Petri nr̄o conspectui representes dicto An. in iustitia respō surus. Alioqn ꝓcedemus in cā prout exigit ordo iuris: ꝙ si predictus termi nus caderet in diez feriatam: sequētē diem non feriatā tibi peremptorio ter mino assignamus. Lr̄e citatio nis coram iudice subdelegato.

Philippus Bo. arch. ꝓuido ui ro Cor. salutē i dño Noueritis .d. Hēiricū a sūmo pōtifice se cepisse litteras i hūc modū alexāder ꝛc Ponēdo totū litteraꝝ tenorē ꝯmissio nis in delegatum. Cum igit̄ ipse dñs Henricus nobis totaliter ꝯmisserit ui ces suas ut eiusdem cōmissionis pu. instr̄o euidētius cōtinet̄. Vel sic nobis suis litteris comiserit uices suas tibi fungimur auct. mandamus quatenus octauo die ꝛc. ut supra. Lr̄e qbus mandatur ꝯtumax excōicari.

Philippus Bo. archi. executor litteraꝝ dñi pape. Discreto ui ro archipresbytero plebis de pastino salutez in dño. Cū auct. nobis a dño papea cōmissa Cor. de tali loco coraz nobis litteris nostris citari feci mus idē Cor. mādato nostro deducto penitus i contēptu certo termino assi gnato sibi uenire negleserit papaz qd ipsū ꝯtumacez eius exigente malitia reputātes decreuimus eū excōicatōni snīe subiacere. Quo circa idez Cor. in comodū de sua ꝯtumacia reportz. Qr nihil hūanitas ꝓdesse uideret̄ hūilibus si ꝯtēptus cōtumacibus ñ obesset. Di scretōi tue qua fungimur auct. sub ex cōicatōis pena precipiēdo mādamus quatenus ipsū Cor. sin. diebus dñicis ꝛ festiuis cāpanis pulsatis ꝛ cādellis extīctis denūcies corā populo excōica tōis uiculo inodatū done sue culpe inobediētiā recognoscat. Et de predi cta cōtūacia satisfecerit ut tenet̄. Si āt mādatū nostrū neglexeris qd non cre dimus adiplere te scriptis excōicatōis uinculo inodamus. Littere cōis sionis facte a delegato i subdelegatū.

Henricus miseratōe diuina hio lensis ep̄us discreto uiro dño Phi. archidiacono Bo. salutē in dño. Noueritis me a dño papa re cepisse lr̄s sub hac forma Alexander ꝛc. Cū igit̄ uariis ꝛ diuersis nego ciis ipediti cognitōi ꝛ decisione ipsius cāe itēder̄ ñ possumus tua prudētia ꝛ solicitudīe pluriuz ꝯfidētes sup ipsius cāe cognitiōe ac decisiōe tenore pñtiū tibi integraliter ꝯmitimus uices nr̄as In cuius testimoniū pñtes lr̄s nostri appēsiōe sigilli fecimus roborari. Et nō ꝙ aliqñ ꝯmittit̄ sola cāe cognitio usz ad diffinitiuā snīaz quā delegatus

UVA. BHSC. IyR_225

sibi reseruat. Et tūc dicet super ipsius cāe cognitionē usq ad suaz diffinitiuā tenoze pītes tibi ꝓmittimus uices nostras eadem in uobis diffinitiua sua reseruata. Itez nō q̄ huiusmōi cōmissio uel subdelegatio aliquādo fit p pu. istr̄m quod ex forma predicta satis leuiter summi pōt. Lr̄e dimissorie que appellantur apostoli.

SAnctissimo pr̄i t dño Alexandro sacro sācte romane ecclesie sūmo pō. Phi. Boñ. archiepiscopus ipsum ad pēdum oscula beatorum. A sanctitate tua recepi litteras i hūc modum Alexā. tc. Cū igit ad executionez mandati uestri hūiliter t deuote pcedens ptes easdez coz̄ me legitime fecerim uocari. Idē An. in cāe pcessu sub hac forma ad uestrā audiētiā appellauit coram uobis dñe Phi. tc. ponendo appellatiōis formā. Verū sāctissime pater cōicato ꝓsilio. Sapientū ipsi appellatiōi ñ duxi aliquatenus differendū nec ipsū An. ab examine mei iudicii reuocaui. r̄cepi tñ ut usq ad. xxx. dies cum bis litteris uestro se ꝓspectu pītaret. In cuius rei testimoniū pītes l̄ras pprii sigilli munimine roborauī. Littere ad extraneū iudicē ut faciat aliquē du. sua iurisdictione recipere sacrāmtū calūniandi.

NObili t prudēti uiro dño P. pōt. Mediolanēsi. R. de uilla pōt. Bo. salutem t sincere dilectionis affectū. Andreas procurator An. ciuis nostri super libello q̄ precibus mittimus intercluſum cum Lorciue nostro est: litez sub domini Petri iudicis nostri examine contestatus: Verum quia ut litis sine suspitione procedat necessarium est principalem personam prestare iuramentum calumnie. Dilectionez tuam amicabiliter requirimus t rogamus quatenus ab ipso An. sup ipso libello scdm ordinez iuris iuramentū culūnie recipi facientes receptionem eandez in pu. formam fidelis tabellionis manu redactam nobis si complaceat per latorez presentium transmittatis.

Littere ut dcā testiū recipiant coram iudice de cuius iurisdictione sunt.

NObili uiro P. mutio. R. pōt. Bo. salutez ad uotum. Inter An. t Lor. sub examie prudentis uiri dñi. M. assess. nostri agit cā que dā i qua idē An. ad sue intentōis pbationez legitimā quosdā: ut asserit uestre iurisdictionis subditos testes hz igit ne iuris executō pbationū deffectu uel ocultatōe pereat ueritatis. Prudentiam tuā intenta prece rogamus quatenus citatis iis quos ipse An. uel eius procurator tibi dixerit noiandos iusiurādū eos subire cogas ac sup intentō ne presentibus itercluſa ipsius iuramenti fide ueri tacti testimoniū phibere ipsoz testimonia p fidelem tabellionem recepta t i pu. formā redacta t nullio ptiū cognitioi pdita nobis sub uestri sigilli secreto q̄z citius transmittentes

Littē respōsiue ad pdictas duas.

QVlte pbate uirtutis dño. R. pōt. Boñ. pōt. Mutbinensis sui reginiminis felicē pcessum t exitū cū salute. Precibus uestris illari t grato intendentes affectu eos quos An. ciuis uester producere uoluit ad nostrā citatos pītiaz inferēdo testimonium super intentione transmissa subire coegimus iusiurandum. Et ecce ipsorū attestationes t dicta per fidelē recepta not. in forma pu. sub nostri i pensione sigilli prudentie tue p ipsuz An. latorez pītium destinuamus.

Littere requisitionis ab aliquo comuni ut satisfaciat de pdato suo ciui.

UVA. BHSC. IyR_225

Magne nobilitatis ⁊ prudentie viro domino Petro pōt cōsilioq; ⁊ cōi rauanensi. R. pōt. Bon. salutē ⁊ uotiuoꝝ ſucceſſū libertatē potēti ⁊ caro ciui noſtro dño An. nuper tuta fiducia per iuriſdictionem ueſtrā ubi nō amplius q̄ in noſtra ſuſpicabat inſidias tranſeunti occurrerūt ei latrones i faciem qui eum cum pecunia ⁊ rebus aliis quas habebat fuerunt put ipſius amare querelle narratione didicimus deprędati. Cū igit̄ enormitas hec i eo loco ꝓtingerit qui eſt ſub manus ueſtre cura regendus dignum eſt ut de manu ueſtra ipſius enormitatis ꝓdigna ſatiſfactio reqrat: itaq; dilectionē ueſtram amicabiliter regrimus ⁊ iſtāti prece rogamus quatenus eidē ciui nr̄o ſit ablata ſi cōplaceat expedite ac itegre reſtitui faciatis q̄ ipſe digna reſtitutōe ꝓtētus ſi de caſu doluit de recuperatiōe letet̄ ⁊ nos uobis ſemp ad gr̄as ⁊ gratiaꝝ merita obligemur. Scietes pro certo q̄ ſi preces nr̄e paterent̄ defectum quod non credimus in hac pte repulſa: lz inuite coacti nr̄i ex ſpāli noſtri regiminis iuramento prouidebimus cōtra nr̄ates indemnitatibus ciuis noſtri.

Vel de ſingulari Reqſitioni: ſz ſuper alio caſu Salutatione ommiſſa.

Quenerat i ciuitatē u r̄az idubitabili fiducia cū mercatōibz ſuis ⁊ rebus dñs An. potēs ⁊ cariſſimus noſter ciuis: ſz uos put ipſius narratione didicimus ad cuiuſdā u r̄i cōciuis petitionez cui aduerſus nos ⁊ nr̄os repreſaliaꝝ licētiā ꝓtuliſtis mercatiōes ⁊ res ipſas auct. feciſtis ꝓpria ſequeſtrari. Veruz cum uirtutis: ⁊ gratie ſit amicitiā ſibi fidelem acquirere grauatum bitam conſeruare: ſit graciſſimū recuperare ammiſſam ⁊ corruptam: ⁊ ex huiuſmōi repreſaliis ēt iter cōia una dilectione ꝓiuncta ſepe charitas refrigeſcit ⁊ ꝓſurgit aliq̄ ſuſtilla que cām pulu'at amaritudinis ⁊ Rācoris. Quare dilectiōez u r̄az inſtāter requrimus ⁊ rogamus quatenus lr̄a ꝓtra nos ciui uestro exhibita non obſtante quā manifeſte credimus obtētā fuiſſe tacita ueritate uelitis mercatōes ⁊ res ipſas ipſi. d. A. libere relaxare ne pp ea uia ſimul ꝓtra u r̄os ciues iſurgere ꝓpellamur: qd ex ſpāli uinculo ſacrām̄ti cōmittē ñ poſſemus.

Itē reqſitō ut fiat expedita iuſtitia

Qr prudēs dñs An. lator p̄ſentium cuius nr̄ quoſdā hz ciues uestros ut ex publicis documētis appareat in quadaz ſūma pecūie debitores: q̄ poſt ſolutiōis dudū elapſuz terminū ⁊ reqſitōez inſtātez ꝓtra ꝓmiſſionis ⁊ pacti fidē uſq; adhuc ſoluere ꝓtēpſerūt. Cū igit̄ uigori iuris plex q̄z ſit equitas preferenda nec dicatur iuſtitie preiudiciū fieri: ſi aliq̄ ſtricto iuris ordie pretermiſſo: dūmō ueritas facti nō excedat in reddēdo unicuiq; qd ſuū ē curſu celeri ꝓuidetur Prouidentiā uestraz multis precibus exoramus: quatenus eoſdez dicti ciuis nr̄i debitores ſic expedito ꝓceſſu eidez ſatiſfacere cōpeſcatis ne ipſe dñs An. ductus p ꝓtras litis Vaguſtias: quadā fractus deſperatōe reſileat: ⁊ omiſſo foro rei ꝓpr̄ium ſui actoris foꝝ quasi turbato iuris ordie ultimo remedio petere cōpellatur ubi iaz nō ciuilis ſz municipalis noſtri iuris ordie petito ſua ꝓtra u r̄atē i rē iudicatā q̄z cito ſe facultas offerreret p trāſibit: ⁊ ꝓtigerz forſitā ſicut i ꝓſimilibuſ moris ē q̄ aliqs ex u r̄is q culpā ñ ꝓmiſſerit ferreret penā. Reſpōſiue gr̄aliter qbuſlibz predictarum trium.

Quinta mādat auctoritas q̄ p ximū ſuū unuſqſq; diligat ut

UVA. BHSC. IyR_225

seipsum ⁊ nihil in obseruantia chari
tatis in homine ultra petens. Cuz
igitur ciuitas ⁊ ciues nostri ita regun
tur sicut ceteri hominum legibus ⁊
statutis. Si eodem iuris ⁊ equitatis
beneficio prosequitur homines cete
ros quo uos ipsos ⁊ si quid uobis fa
cimus aliis impartimur. Jam nihil ē
ꝙ diuina uel humana rō plus reqrat:
itaque ut desit uobis omnis contra
nos calumniandi materia. Ecce ciui
uestro eodem ordine per omnia quo
regi uita nostra ꝑ ordinem offerrimus
rationis quemadmoduz fieret uni ex
potentioribus terre nostre. Attenden
tes etiam ꝙ quicquid humanitatis ⁊
gratie poterimus iusticia tamen ⁊ ho
nestate seruata impartimur eidem.

Littere cōmunes ut arbitri eligan
tur pro questionibus represaliaram se
dandis.

Licet hostis hūani generis no
stre semper inuideat ca itatis
influet ⁊ suggerat quantū po
test ꝙ dulcedo dilectionis qua inuicez
iungimur amarescat: nos tamen qui
eum cognoscimus hostem talez q nisi
uolentez uincere pōt dēmus ei since
ra ⁊ itegra resistere uoluntate ac amo
rem qui inter nos est amore solito cō
seruare nempe quia scriptuz est. Res
est soliciti plena timoris amor. Dolen
tes itaqz ꝙ occasione represaliarū qua
rundam ut ad nos: ⁊ noster ad uos ꝯ
suetus accessus est quodammodo iter
dictus ex quo mutuis priuamur obse
quiis ⁊ profectibus cōsuetis. Decreui
mus si prudentie complaceat uestre ꝙ
aliqui utriusqz ciuitatis prudentes ui
ri arbitri cōstituantur in medio ꝙ cās
represaliarum ipsarum ab ipsa radice
discutiant ⁊ perquirāt: ⁊ redendo uni
cuiqz quod suū est oēm diffiniant que
stionem. Vt sopitis discordiis uniuer
sis in pristinū pacem nostram reducāt
statum. Itaqz si hoc statueritis facien
dum: communem nobis locum rescri
batis: ⁊ diem quo idem arbitri super
his simul adsint.

Littere quibus generaliter homi
nes ad nundinas inuitantur.

Nobilibus ⁊ potentibus recto
ribus ⁊ Cōmunibus ciuituz at
qz locorum ⁊ ad quos presen
tes littere peruenerint amicis dilectis
qz. R. pōt. Boñ. ⁊ cōmune ipsuz salu
tem omni felicitate iocundam. Juxta
nostre ciuitatis antiquam consuetudi
nem generales ad introitum mensis
maii celebrare nūdinas disponentes.
Vniuersos ad easdem uolentes mer
cationum causa uenire. Exceptis illis
qui non sunt digni cōmunione fideliū
uz latronibus predonibus falsariis he
reticis ⁊ bannitis nostris quorum no
lumus admixtione fedari inuitandos
duximus ⁊ uocādos Omnibus ⁊ sin
gulis iniuitatis plenam in personis ⁊
rebus securitatem ⁊ fidutiam. xy. die
bus ante principium ⁊ totidem post fi
nem ⁊ toto tempore nūdinarum nul
lis represaliis obstantibus quibus silē
tium imponimus: quas ue inefficaces
⁊ irritatas intra dicta tempora decerni
mus concedentes. Vestram igitur dile
ctionem instanter requirimus ⁊ preca
mur quatenus per litteras uestras pre
conia uoce hoc pu. ⁊ notorium facien
tes de huiusmodi uocatōne latori pre
sentium fieri ⁊ dari publicū instrumētū

Littere quibus Ju. rogatur ut per
res ⁊ facultates bonorum condemna
ti sententiā exequatur.

Prudenti uiro domino. Pe.
nobilis uiri. d. R. Ymole po
test. M. bō. potestatis assessor
salutem ad uotum. Vt diffinitiuaz sen
tentiam per An. aduersus Cor. super

UVA. BHSC. IyR_225

actione personali latam executioni se
cundum iuris ordinez de nostri aucto
ritate officii mandaremus ipsius Cor.
bona in iurisdictõne nostra diligenter
executi fecimus ⁊ perquiri: sed nullis
repertis ibidem pro certo dicimus in
iurisdictiõe uestra ipsius Cora. aliqua
bona fore. Cum igitur ad uos secũ
dum iuris ordinem sit huiusmodi ela
tio facienda prudentiã uestram atten
te rogamus: quatenus eandez senten
tiam ad ipsius An. petitionem in my
sterium iuris per res et facultates
condemnati exequamini sicut decz.

Littere ut fur cum re furtiua deti
neatur mittatur.

POtẽs ⁊ nobilis ciuis nr̃. d. Co.
quedã seruiẽtẽ ne q̃z hẽbat. q
dũ exterio fidez domesticã ostẽ
drz gerẽs tñ iterius latroci facinor̃ cor
ruptũ noctis silentio cuiusdã dñi sui
equũ ferẽtẽ furtiue surripuit fugiẽs cũ
ip̃o ad ur̃ã ut accipiamꝰ ciuitatẽ. Verꝫ
cũ oẽs ministri iustitie ⁊ rectores uz ad
populoꝝ dprimẽdã huiusmõi trãsgres
soꝝ neqtiã inuicem quotiẽs opus est i
decus ⁊ decorẽ iustitie mutuis submi
strar̃ auxiliis teneant̃. Prupẽtiã ur̃az
ĩstãter reqrimus ⁊ precamur quo ad i
qrendũ in iurisdictiõe ur̃a de fur̃ pre
dicto latori p̃ntiũ aliquos ex ur̃is fide
les ⁊ solicitos adiutores nr̃os ⁊ oẽ sup
hoc necessariũ auxiliũ ĩpendentes furẽ
ipsũ si repiri ꝯtigerit cũ re furtiua cap
tũ ad nos sub fideli custodia si ꝯplacet
remittatis ut ubi deliquit ibidez debi
tũ scdm iuris ordinẽ recipiat Talionẽ.

Littere quibus alicui potestati ip
sius potestarie electio nunciatur.

MVlte ꝓbare fidei ac eximie uir
tutis dño Alemano de latore
R. de uilla põt ⁊ ꝯsilium cõe
Bõ. salutẽ ⁊ ꝓsperos ad uota successꝰ
Licet i altitudine libertatis naturalr̃
ꝯditio suspiret hũana q tñ ut plurimũ
examine rõnis õmisso i p̃cipitiũ puer
se labit̃ uolũtatis datũ est ut uiculis di
scipline restricta sub iugo dñi obedien
tia colluz ponat ut hõ p̃ferat̃ hõibus
ad motus illicitos Loris iusticie refre
nãdos. Hic est q hodie plus solito pp
corruptas affectões hoiuz ⁊ iualescen
tes neqtias puersoꝝ põt unicuiqz po
pulo esse beatius nihil maius q̃z bono
duce p̃uio bene duci. Cũ igit̃ huius
rei solicitudine multa ꝓuiderimꝰ nr̃o
regimi dignũ p̃ferre rectorez p breuiũ
solemnitatez iuxta mũicipales obser
uãtias legis nr̃e i uiros fidelissimos
⁊ prudentes electõis auc. forte uenit q
uirtuosos italie uiros ⁊ huiusmõi di
gnos offõ p̃latu re solicita examinatõe
querentes tãdẽ ꝯsideratis uirtutibus
quas uobis affluẽtur adesse oiuz dicat
opio celebris ⁊ cõis ⁊ ꝑsonã ur̃am a
calẽdis ianuarii ꝓxie uẽturi ad unum
ãnũ nobis ⁊ ciuitati nr̃e i ptãtez Re
ctorẽ ⁊ dñm electiõe ꝯcordii ⁊ unani
mi p̃fecerũt. Quapp cũ ex ip̃a electõe
sit mirabilr̃ satisfactũ affectõibus cor
dis nr̃i eo q scimus uos adeo uiꝝ do
ctũ ut sciatis equa libra iudiciũ ĩpen
dere ac in mẽsura ⁊ i uidictã facinorũ
uibrare gladiũ tpalẽ prudẽtiã ⁊ dñatõ
nẽ ur̃az ĩstãtissime mltis precibus exo
ramus quatenus regiminis nr̃i locũ
⁊ officiũ qd uobis ea cordis affectõne
qua nulla maior offerimus si placet
cũ salario duoꝝ miliũ lib. ⁊ cũ illis cõ
ditõibus quas tã ea uobis i pu. forma
p latorẽ p̃ntiũ mittius q̃z alia nr̃i cõis
statuta declarãt illariter ⁊ liberalr̃ ad
mittatis sociati quattuor iudicibus ⁊
duobus militibus ⁊ duobus notariis
iuris dũtaxat talibus quoꝝ fide ac pru
dẽtia honor ur̃ glõiosus appeat. Vẽiẽ
tes itaqz. xv. diebꝰ añ calẽdas ianuarii
ur̃az ⁊ ur̃oꝝ i ciuitate nostra presentiã

UVA. BHSC. IyR_225

habeamus. Itaqz si assentiendum du
xeritis uel non uotis nostris intra ter
tium diem post harum presentationē
responsū latori presentium per instru
mentum publicum certum detis.

Eiusdem tenoris Littere sub bre
uiori forma.

QVoniā de manibus cuiusdam
rectoris z ducis totius sibi p
missi populi pēdet salus eo q
uniuersa membroz ppago ex dispositō
ne capitis informat merito. ī. ceteras
solicitudines dz hoc esse si lz bonū sibi
pferre Rectorē in cuiuslibet cōis pec
tore cura maior. Huius igit deside
rii feruore soliciti uiri prudentes elec
tōis auctoritatē sortis euētu iuxta no
stroz statutoz ptinentiā acceperunt cō
sideratis uirtutibus gbus celebris no
minis uri fama docente affluitis z ful
getis queqz uos oium ducatū suscipe
re dignos reddunt psona uestra a ca
lendis ianuarii proximi uenturus ad
unū annū in nostruz ptātem Rectorē
z dōm psensu z uoluntate unanimi
elegerunt. Quo circa ipsius nri regi
minis offīm nobilitati uestre cū ea sala
rii: quātitate ac aliis pditōibus quas
transmissa uobis z etiā alia cōis nri
statuta declarant totis corditū nostroz
affectōibus offerentes prudentie ure
instanter supplicamus quatenus elec
tōem oblatā gratū officiū acceptātes
termino quo inuūt statuta pdicta bis
sociatis iudicibus Militibus z noctur
nis q ipsoz actus laudabiles uos ho
norent si complaceat. Veniatis.

Responsiue acceptatiōis admissio
nis reginiinis.

NObili z sapiēti uiro. d. R. pōt.
z psilio z cōi Bō. Allamanus
delatore salutem z totius feli
citatis auguītū. Cuz oēs boies equa
les nā genuerit ū nature uicio sed ai
de fortunitate peessit q pp affectus. z
actus noxios iustitie limitibus cober
cendos homo ū hominū nature sed ui
tiis preferat. Verūtū ad hoc pculdubio
tū precellens officiū solus ille censet
idoneus solus dignus q subiectos p
ire sciat merito z uirtute illi. n. regimi
nis locus dz regendus offerre cuius
merita loca pgruant z honori z cuius
humeri sub tanti ū sit fasse ponderis i
beciles. Quia lz culmen reginiinis ad
scribantur honori bz tū annera oneris
grauitatez z periculi. Vez qm sola di
uina sufficientia facit hoiem in huius
modi offō sufficientem: z dignū de no
stra nequaqz confisi sed in solus diui
ne humanitatis auxilio spē ponentes
z considerantes etiam quod nobiliuz
prudentia populi constantia necnon
omnium sed z singulorum ciuitatis
Bo. fides z meritam nobis cum soli
citudinis nostre onera pertinentur z
reddent ea facili obedientia leuiora.
Ecce inuocato nomine iesu christi de
nro z nroz amicoz bnplacito z assēsu
regimis uri nobis oblatū onere q ma
iori totius italie uiro z exaltationis z
glorie cederet in augmētum iuxta ue
stram continentiam litterarum gaudē
ter z illariter accepimus. Itaqz auxi
liante domino termino que uestra no
bis prefixit epistola uenemus Regi
minis uri utinam leto principio feli
ci progressu z fine laudabili honores
z onera subituri.

Responsiue excusationis. z Renū
ciationis potestarie z reginiinis.

QVm dignitas z officium prefe
cture ceteros in hoc seculo cū
ctos precellat honores nō po
test gēs populus z ciuitas alicui ui
ro exultationibus z glorie plus cōfer
re qz ex proprie uolūtatis arbitrio eū
intra ceteros discernere eligere ac si

UVA. BHSC. IyR_225

bi pr̄ ponere dn̄m: ⁊ rectorez ⁊ se sue subiicere ptāti. Hoc nempe signuz cui dictus est idubitabilis ꝯfidentie ac iti me dilectōis eligentis populi ad elec tū hoc etiā i ppetuū cedit decorem ⁊ decus nō solū ipsi electo sz etiaz uni uerse iposterꝝ stirpi eius. Talez igitur esse collatā nobis a dn̄atōne ur̄a reco gnoscimus ⁊ ꝓfitemur gratiā ⁊ hono rez eo magis excellentez ⁊ ubere quo itra cetera mūdi nr̄i regiminis locus maioris gl̄ie culmen hz de quo qdem tāto ⁊ tali bn̄ficio ⁊ honore lz dignas ⁊ pes gr̄aꝝ nequaq̄z sufficiamus exol uere actōes eas tn̄ quas uniuerse no stri affectus. ⁊ ai uires possunt dn̄atio ni uestre duximus referendas: pura ⁊ clara ꝯfessōe in uestri honoris tituluz cū gaudio ꝓfitentes nos ⁊ nostros ꝓ tanti fore bn̄ficii debito uobis ex nūc obligatōis ppetue obnoxios debitores Verꝝ q̄zuis nō solū i hoc tanti honoris uestri negocio: sz etiam circa uniuersa obseqa comoda ⁊ bn̄placita ur̄a: totos nos dare ac exponere: sūmo desiderio fruamui: qz tn̄ in hac pte de oblati as sūptione officii uestris obedire māda tis grādis cāe obstaculo impedimur. Dn̄ationi ur̄e istātissime suplicamus ꝓ dono gr̄e postulantes quatenus no bis ueliris: ꝙ regimen uestrū non ad mittimus idulgere. Certi ꝙ magna ē excusatio q̄z affectus nr̄i honorē obse qs nostris pn̄tialr̄ subtrahit: ⁊ auertit.

Littere p̄cipit̄ alicui populo subdi to ut capitam eo sibi dato obediant.

Rizardus de uilla pōt. bon. pro uidis uiris cōi: ⁊ hōibus castri ⁊ curie stagni salutem. De ue stro salubri statu eo maiori cura solici to quo uos intra ceteros nobis subdi tos gratia ꝓsequimur gratia spāli Do minū Cor. uirū utiqz prudētez magna nimū: ⁊ fidelem capitaneū uobis a so licitudine nostra ꝓuisū: ad uos pro ue stri tutione ac fideli ducatu duximus dirigendū. Cū igit̄ eidem dn̄o Cor. in nostri cōis honorez ⁊ uestrū pfectū cō miserimus in eodez offō gerere: uires nr̄as p̄sentiū uobis auc. ad penā. C. lib. ⁊ plures nr̄e iuxta arbitriū uolun tatis districte tradimus i mādatis qua tenus ipsi itendere ac fideliter obedir̄ circa eūdem officiū timore ac honore debito ꝓcuretis. Scienter ꝙ iponen dis bānis ⁊ mādatoꝝ suoꝝ trangresso ribus penis debitis puniendis ⁊ oībꝰ fideliter faciendis que sibi ad cōmissū offm̄ spectabunt eidē plenā ꝯcedimus ptētem. Littere generales de se curitate prestanda scolaribus ad studi um uenire uolentibus.

Rizardus de uilla pōt. bō. Vni uersis iurisdictiōi bon. subine ctis p̄sētes litteras ispecturis ⁊c. Salutē nostri speciali forma statu ti nostri cōis ēt debitū exigit eqtatis ut eos q studioꝝ cā i nostra degerūt ul̄ de gere ciuitate disponūt spāli prosequa mur gr̄a ⁊ fauore ac eodē priuilegio: quo ceteros ciues nr̄os sub alaꝝ nr̄a rū regimine ꝓtegamus. Cū igr̄ prudē ti uiro domio Cor. de bergamo i ciui tate nr̄a studer̄ uolēti cū oībus libris ⁊ rebus suis dū uenerit morā traxerit ⁊ discedet p totā iurisdictionez nr̄am nullus represaliis uel aliis qbuscunqz cāis obstātibus plenā securitatez fidu tiā lniaz diximus ꝯcedēdū pn̄tiū uobis auc. mādamꝰ quatenꝰ debitis ipz p̄ue nir̄ ac ꝓseq hōribꝰ ⁊ fauoribꝰ studeatis

Lr̄e qbus mādat̄ bānitos detineri

Rizardus de uilla pōt. B. ꝓui dis uiris Mas. ⁊ communi ca poniatur salutem Ideo adici tur pena culpe: ut unius afflictio mul ctorum metus existat ⁊ quos nō attra hit amor iudicie coerceat timor pene

UVA. BHSC. IyR_225

Et propterea de nr̃oꝝ statutoꝝ forma ꝯtra bãnitos nr̃os ⁊ iussuum nostroꝝ temerarios ꝯtemptores pene precipue sunt iducte. Igit̃ ex sacram̃ti uiuculo quo tenemur statuta eadez exequẽtes pñtiũ uobis auc. ad penã. xxv. lib. districte dedimꝰ i mãdatis quatenus Ph. ⁊ An. cohabitores ur̃os nostri cõis bãnitos ꝑ debito. l. lib. ad q̃ Co. tenent̃ ꝑsonaliter capientes detentos ⁊ captos ad nos sub fida custodia transmittatis. q̃ si capi nequeant ⁊ hr̃i eosdez ꝑsequamini toto posse ipsos in ur̃is finibus hitare nõ sinentes quousqꝫ satisfecerit ut tenentur.

Littere qbus mandatur alicui ut desistat uel reuocet quod facit: uel cõpareat in iusta responsurus.

Rizardus de uilla põt. B. nobili uiro. d. Gui. debixentio sa. Mulier uidua ⁊ afflicta Maria ioannis corã nobis lacrimabiliter est ꝯquesta q̃ eãdem sup qbusdã pos. ⁊ rebus suis idebite molestatis. Cũ sgit̃ simus i medio ꝯstituti ut uiolentias reprimamus ⁊ tã potẽtũ q̃ꝫ pauperũ i ordinatos affectus ⁊ actus sub iuris debito refrenemus pñtium uobis auct. districte p̃cipiendo mandamus quatenus de cetero ab ipsius uidue molestia desistentes qcquid i eius preiudiciũ actũ est i pristinũ statũ reducatis. Venientes si qd iuris aduersus ipsã habetis illud de manu nr̃a ⁊ a nr̃o examine petituri. Vbi leonis ferocitas ⁊ agni mãsuetudo q̃ꝫtũ ad effectũ iusticie ambulant per gradu.

Littere quibus suspecto iudici iter dicitur processus cause.

Rizardus de uilla põt. B. ꝓuiso uiro. d. Ja. iudici iurisdictionis cassi salutez. Laurentius de uercinis sup cã quã. Jo. de banzis corã uobis mouet uel mouere itendit eidem audientiã ur̃az suspectã asserit se hr̃e. Cũ igit̃ periculosũ ⁊ tristes sp sorciant̃ euentus sub iu. litigare suspecto: pñtiuz uobis auct. mandamus quatenus ab eodem Lau. recusatõis sue recipientes libellũ ipsũ rñder̃ sub uobis in eodem letigio nõ cogatis sꝫ ad nr̃am pñtiã ptez remittatis aduersã ubi sine suspitõis anxietate i redendo unicuiqꝫ q̃ est suũ nõ declinatur i dexteram uel sinistram.

Lr̃e qbus mãdat̃ subiecto cõi ne i iuret̃ cuidã super collecta uel ratione.

Rizardus de uilla põt. B. ꝓuidis uiris ꝯsulibꝰ ⁊ cõi bre. sa. Eos q priuilegiati sũt bñficio Septuageriis debito ⁊ ꝯcesso cõis nr̃i spãle statutũ a ꝑsõalibus reddit factõnibus liberos ⁊ exẽptos. proide est q̃ cũ Ja. cohabitator uidet̃ lator pñtium priuilegiatus bñficio añ dcõ querimoniã ꝓposuerit corã nobis q̃ sup exactõne collecte occasõe cuiusdã ope iposite ꝯtra legez sibi ꝯcesi priuilegii eũ indebite molestatis pñtiũ uobis auc. ad penã. xxv. li. p̃cipiendo mãdamus quatenus uel ab ea desistatis oĩno ul̃ si sup hoc habere creditis causã iusta qꝛ merita cãm huiusmõi partiuz assertione pandunt̃ Die tali corã nobis personã que uniuersitatis nostre uicẽ gerat legitimã transmittatis.

Littere qbus mittit̃ criminosus ad maiorẽ iudicẽ hñtẽ gladii potestatem.

Magne nobilitatis: ⁊ idustrie uiro. d. Bo. põt. bõ. b. põt. P. ⁊ iudex ⁊ R. no. iurisdictõis cassi salutẽ ⁊ totius felicitatis augum̃tũ. Deprehẽsuz nouiter in furtiz facinore ac aliis multis criminibus infamatũ. M. Jo. iuxta nobis ex officio nostro traditã ptãtez debita iuris solemnitate seruata ut ex ore ipsius ꝓderet iudiciũ questioribꝫ subiecimus ⁊ torm̃tis.

UVA. BHSC. IyR_225

Et ecce deductis oĩbus in scripturam que suã spõte de tozñto depositus est ꝓfessus: ꝛ que p solemnem ingsitõem hr̃e potuimus ꝓtra eũ ipsũ Mar. cum actibus ꝛ scripturis ingsitõis predicte ꝑ bosiuz ꝛ ꝑbi. nuncios nr̃os ad uos q sup iurisdictõis bo. merũ habe tis iperiũ ꝛ gladii ptãtez duximus trãs mittendũ: ut ex nunc officii u r̃i pcedat au. put prudẽtie u r̃e sugerit ordo iuris

Decimũ ca. icipit de exemplificatõi bus ꝛ refectionibus scripturarum.

Ostquã tres prin

cipales tabellionatus ptes sũt i nouez p̃cedentibus ca. p dei gratiã exẽpleate. Jã su pereſt: ut de doctrina exemplificatõuz ꝛ refectionũ scripturaꝝ ꝛ pcessus ꝓtra instr̃a suspecta: ꝛ etiã cõparatiõis l̃r̃a rũ hoc decimũ Ca. ꝛ ultimũ intentõez pficiat: ꝛ claudat actoris: iõ ãt huius decima i loco ultio subinferr̃: qz eũ nõ sit de pcipalibus artis huius est tam quoddã plerũqz circa oĩa p̃cedẽtia op portunũ. Et. n. ꝓtractus: ꝛ iudicioꝝ ac ta. Et ultie uolũtates reficiunt. ꝛ exẽ planr̃ put i subsequentibus ostendet. Vez ut huius ca. pcessuz uideas illud esse triptitũ attende. Prio. n. agit qua liter aliena scriptura quelibz exemple tur: ꝛ qd i exemplatõe sit opus. Secũ do quõ scriptura propria exemplet: ꝛ qualiter reficiat ãmissa. Tertõ ꝛ ultio quõ ꝫ suspectũ pcedit: ꝛ falsũ arguit i strm̃ ꝛ qualr̃ fiat cõparatio litteraruz.

Quid sit Exemplar. Exemplũ. Et qualiter his adhibeatur fides.

Exẽplar dr̃ ipsa originalis scrip tura genus uz ex quo generat ꝛ sumit. Exemplũ. Quod qd Exemplar appellat etiã Originale: ꝛ auctenticũ. Exemplũ uero q hr̃ inde uel sũptũ est ex scriptura exemplata: generata: uel sũpta ex prioꝛi siue originali scriptura. Vñ uersus. Exemplar genus est exemplũ q trahis inde. Vel sic exemplar generãs. Exemplũ q ge nerat Adhibeat ãt fidei soli. p. instr̃o originali uz dũmõ sine uitupatõe ap pareat. i. sine abolitõe uel rasura: l̃r̃ cã cellatõe nisi ꝑbet ꝓtrariũ. i. nisi his ꝫ tra quez proferr̃ ꝑbet illud falsũ. Quõ uero instrm̃ arguat falsũ. ꝫ. habet sub R. Quibus de cãis reddit instrm̃ sus pectũ. Exemplo uero nõ est adhiben da fides ut possit qs aliquã exactõem cũ ipso exemplo facer̃: nisi cũ exemplo ꝓferat auctenticũ: uel nisi alia suffici ens ꝓbãtio adiungatur. Si quis i ali quo documento alterius documenti faciat mentionem: nulla ex hac me moria fiat exactio: nisi aliud documẽ tũ cuius memoriã i secũdo ẽ facta, pfe rat: aut alia ꝓbatio quãtitatis debite exhibeat. Hoc tñ uerũ est q exemplo nõ adhibetur fides: ꝛ q ex eo nõ põt fieri exactio nisi cũ insinuatione iudis ꝛ decreto: ꝛ auctoritate interposita fa ctũ sit. sed si fuerit illud exemplũ pre sentibus litteris testibus Tabelliõibꝫ uz se subscribentibus coã iu. auc. suã interponente ad auctenticum auscul tatum ꝛ concoꝛs inuentum adhibetur ipsi exemplo fides plena ꝛ poterit ex eo exactio fieri. Verum tñ quomodo fi at cũ insinuatione ꝛ quomõ fiat sine insinuatõe ex subsequentibus appebit

Quõ aliena scriptura exemplatur.

Arca exẽplẽdã alienaz scriptu rã talis ẽ cõsideratio facienda ꝛ distinctio adhibẽda: uidelicz qz scriptura illa aut extra iudiciuz aut in iudicio exemplatur. Item si in iudi cio considerandus est utrum sint acta iudiciorum: aut si alia scriptura de q bus omnibus per ordinez ẽ uidendũ Añ aliena scriptura extra iudicium

UVA. BHSC. IyR_225

exemplar. due solent ꝯcurrere rōnes: una uz ut p exempluz habeat memoria eoꝝ que ī auctentico ꝯtinent ⁊ tūc incipies hoc mō. Hoc est exempluz cuiusdem instr̄i sic icipientis: uel cuius tenor talis est. Siue hoc est exempluz quarundā litterarꝝ domini pape. Quarū tenor talis est: uel sic hoc est exemplū cuiusdā scripture: que repit ī quodā quaterno actuū scriptoꝝ siue que scripta dicunt manu talis no. sic ītitulato: ⁊ pones titulū totuz si habuerit quo posito: dices cuius scripture tenor talis est. Et subsequenter in eadem linea nullo ul' modico iteruallo relicto incipiens ⁊ p ordinem exemplabis: ꝓut ī auctentico inuenies usqz ad ultimā litterā ponendo ēt si instrm̄ est nomen Tabellionis illius q illud auctēticū scripsit lz tenearis ponere signuz eius. Demuz posito signo tuo te subscribes hoc mō. Ego. R. q. Rodolfini florentini Imperiali auct. no. hoc īstrm̄ ad auctenticū scriptū manu p̄dicti talis no. fideliter exemplaui nihil addens uel minuens: qd sensū mutet uel intellectū. Vel has litteras ad auctenticas bulla papali plūbea pendenti munitas fideliter exemplaui nihil addens ⁊c. Vel p̄dictā scripturā ex p̄dicto quaterno sūpsi: ⁊ fideliter exemplaui nihil addens ⁊c. Et hic modus leuis est: ⁊ īstrum̄entis nō magni facti adhiberi solet sz si uolueris aliqd solennitatis plus addere poteris istā tenere uiā. Incipies. n. ⁊ intitulabis exēplū: ꝓut superius dictuz est. Et subsequenter p ordinem exemplabis: ꝓut ī origiali īuenies cū āt oīa scripta, erūt ⁊ etiā nomen Tabellionis originalis p̄ter signū eius ꝙ nullo mō scribere teneris: habebis duos: ul' tres Tabellionis cū qbus diligenter auscultabis ipsū exemplū cū auctentico: ⁊ si inuentū fuerit ꝯcordare se subscribat unusqsqz illoꝝ tabellionū posito signo suo hoc modo. Ego Ja. f. q. talis īperiali auct. No. hoc exēplū una cū subscriptis. R. ⁊ Al. no. ⁊ aucteuticū scriptuz manu talis no. predicti fideliter ⁊ diligenter auscultaui ⁊ qꝛ utrūqz ꝯcordar̄ inueni me testem subscripsi: ⁊ alius. Tabellio se subscribet ita. Ego Al. īperiali auct. no. hoc exemplū una cuz suprascripto Ja. ⁊ īfrascripto. R. no. ad auctenticum scriptum manu talis no. diligenter ⁊cetera ut supra proxime dictū est. Postremo āt tu tabellio q exēplasti te posito signo tuo subscribes hoc mō. Ego. R. imperiali auct. no. hoc īstrumentū ad autenticum scriptū manu talis no. fideliter exemplaui ⁊ postumū cū predictis Ja. ⁊ Al. no. diligēter auscultaui: ⁊ qꝛ utrūqz ꝯcordare inueni me testem subscripsi.

Notula.

Nota tn̄ ꝙ predicti duo modi non prebent exemplo penaz fidem: nec ex tali exemplo pōt exactio fieri licet ad solam memoriam fiat. Secunda ratōne exemplantur scripture n̄ tantū: ut habeat memoria eoꝝ: que ī auctentico ꝯtinent: sed etiā ut adhibeatur plena fides exemplo: ⁊ possit ex tali exēplo exactio fieri: ⁊ tunc talis est solēnitas obseruāda. Incoabis. n. ⁊ intitulabis exempluz secunduz ꝙ superius dictuz est doctrinā uero predictā intitulationis quorumlibet exemploruz semp poteris imitari: ⁊ procedes p ordinez usqz ad ultimuz ut supra dictū est. Quo facto hadibebis. iiii. uel. v. testes tabelliones: ⁊ ab ipsis insinuabitur iudici: ut coraz eo legatur ⁊ auscultet coraz ipso iudice cū tabelliōibꝫ ipsis diligenter: ⁊ ꝯcors īuentum fuerit iudex ipse auc. īterpōet suā: quā scribes interuallo unius linee post nomen tabelliōis

UVA. BHSC. IyR_225

originalis relicto hoc mō in noīe dñi amen. āno ꝛc. hoc exemplū ꝑ me Rolandinū no. subscriptuꝫ sumptū ex auctentico scripto manu talis ꝑdicti no. dño Sca. iudici ꝛ asses. dñi. R. potest. Bo. insinuatuꝫ fuit ꝛ in eius pñtia ꝑ me ipsū. R. no. ꝛ alios subscriptos nō diligenter cū autentico ausculatui. Et cū iudex cognouerit illū cū ipso autentico ꝯcordar̄: ut adhibeat̄ illi exemplo de cetero plena fides sua ꝛ cōis. Bo. auct. iterposuit ꝛ decretū. Post modū subsequenter se unusqsqꝫ illoꝝ tabellionū ita subscribat. Ego iulianus iperiali auc. no. hoc exemplū una cū ifrascriptis. M. B. ꝛ Ja. ꝛ. R. no. ad auctenticū instrm̄ scripto manu talis no. corā ipso iudice diligenter: ꝛ fideliter auscultaui: ꝛ qꝛ utrūqꝫ ꝯcordare iueni de ipsius iudicis mādato i eius exempli plenā fidem ꝛ testimoniū me subscripsi. Et eodem mō ceteri se subscribēt. In fine uero tabellio: q exemplū scripsisti: pones nomen tuuꝫ hoc mō. Ego. R. iperiali auc. no. hoc exemplū ex auctentico scripto manu tal̄ no. predicti fideliter scripsi: ꝛ postmodū i pñtia dñi Sca. iu. cū dictis tabellionibus Ja. M. B. iu. diligenter cū ipso autētico auscultaui de ipsius iudicis mandato ꝛ i eiusdem exempli fidem: ꝛ testimoniū me subscripsi. Sꝫ nō ꝙ aliqñ preserti in exemplis lr̄aꝝ adhibet̄ auct. dñi ep̄i uel alterius auctentice ꝑsone. Que qdem ꝑsona i testimoniuꝫ ꝛ fideꝫ ipsius exēpli facit illud de suo sigillo muniri: ꝛ scribitur hoc mō i nomie dñi Anno ꝛc. hoc exemplū ꝑ me subscriptū. R. no. sumptū ex auctenticis litteris tali sigillo munitis fuit in pñtia. Venerabilis fr̄is Ja. Bo. ep̄i a me ipso. R. ꝛ aliis subscriptis no. diligenter cū auctenticis litteris auscultatū ꝛ cū iisdem uenerabilis pr̄ uiderit illud cū ipsis auctenticis ꝯcordar̄ i ipsius exempli plenā fidem ꝛ testioniū suā auc. iterposuit illd sigilii sui apensione muniri. Notula.

CVm. j. cetera hoc ñ sit ꝑtermittendū ꝙ rogatōes seu ꝓthocola tabelliōis alicuius q̄ꝫ decesserit: exemplari ꝛ i pu. formā redigi ñ pñt: nisi auc. d. l̄ cōis illius terr̄: alicui tabellōi hoc ꝑcipue fit ꝯmissū fiet au. cōmissio ista forma. Commissio.

CVm dñicus. f. ꝛ hr̄s. q. An. cōcesserit. Pe. not. rōnes patris sui exēplandas ꝛ iformaꝫ pu. reducendas ipso. P. hoc sibi a cōi bō. cōmitti cū istantia postulāte Dñs. R. de uilla pōt. de uolūtate cōsilii spālis ꝛ general̄ cōis Boñ. cāpanaꝝ sonitu i palatio eiusdē cōis bō. more solito ꝯgregati. Ipsi Pe. no. ꝑdictas rogationes oli An. supradicti ltie ac fideliter exemplādas ꝛ i formā auctenticā reducendas iuxta tenorem ifrascripti sacramenti sua ꝛ cōis Bon. auct. ꝯmisit. Qui. P. corpaliter iurauit ad sancta dei euā. rogatōes eas uꝫ que cācellate ñ erūt: quotiens opus fuerit fidel̄r exēplare ꝛ i pu. formam redigere eas solummō iis quoꝝ intererit exhibendo. Cācellatas uero ꝓ cācellatis scribē qñ sic exegerit ius ꝛ casus: nihil adder̄ minuer̄ l̄ mutare: nisi quēadmodū i ipsis rogatōibus scriptū iuenerit ꝛ notatū ꝛ i iis oībus oī dolo ꝛ fraude remota fidē debitā ꝯseruare itaqꝫ tabellio cui tal̄ cōmissio fcā fuerit rogatōes sibi ꝯmissas qñ opus fuerit exemplabit hoc modo. Exemplatio.

SCribet. n. rogationem de uerbo ad uerbum prout eam in quaterno inuenerit nihil minuendo l̄ addēdo: quo facto taliter se subscribet. Ego Po. ipiali auct. no. ex cōmissiōe mihi cōi Boñ. auct. facta

UVA. BHSC. IyR_225

prout in rogatõe cancellata: uel ñ cancellata olim An. no. inueni: ita fideliter p ordinem exemplaui scripsi & in pforma redigi. Nõ q si nõ fuerit in rogatõe illa anni. d. uel dies inqrat tabellio in quaterno uel libro si ibi fuerint antescripti. uel si fuerit in alia precedenti rogatione scriptus dies. Ad si inuenerit: posito signo & noie suo: & tota subscriptõne predicta ut prie dictũ est: addet hoc. Quã qdez rogatõez ipsã exemplaui ex quaterno i cuius prio folio uel secũdo uel tertio erãt scripti anni dñi hoc mõ scribendo annos dñi sicut inuenit. In rogatõe uero que pcedebat erat scripto dies hoc mõ. Die qntodecimo itrãte maio. Cz qdã principio istrĩ illos annos dñi ponãt quos prie inuenũt precedere rogatõez ipsã sicut facerent in propriis rogationibus q qdem facere possũt. Sz pdictus uĩ migi tutior modus: & minus posset ex eo offendi ueritas. Et hoc de scripturis alienis exemplandis extra iudicium dicta sufficiant. De alienis scripturis i iudicio exẽplãdis.

Si ãt aliena scriptura i iudicio exemplat: & fuerit illa scriptura acta pu. i. scriptura i iudicio facta: ut instra ꝓcuratiõis uel iudicatus aut tutelle: uel cure siue huiusmodi: oz & põt illa exemplari cũ die & cõsule. i. cũ annis dñi & noie tabellionis p ordinem que in eadem scriptura cõtinet ẽmissio titulo hoc modo. Hoc est exemplũ cuiusdã instri sic incipientis uel leuius tenor talis est. Quo exemplato tabellio se subscribat hoc modo Ego. R. iperiali auct. & nũc cõis Bono. predictũ instrũm de mãdato tali iudicis auctenticũ supascriptũ manu talis no. put in eo inueni p ordinem fideliter exemplaui. Sed si fuerit alia scriptura que acta pu. utputa scriptura priuata: sicut instrũm emptionis uel donatõis aut locatõis: uel simile & petet aduersa ps in iudicio illud sibi exẽplatuz exhiberi: exemplabit illud sine die & psule. i. sine pu. instrumenti. Nõ eni oz aduersa ps diez & psulez exemplatuz hic nisi illud de falso arguere. Igit sine die & psule exemplabit hoc mõ: hoc est exemplũ cuiusdã instri. cuius die & psule pretermissis tenor talis est ommissis ãnis. d. indic. & die loco: & testibus & noie tabellionis exemplabit solus tenor. Et in fine taliter exẽplans tabellio se subscribet. Ego. R. iperiali auc. & nunc cõis Bon. no. predictũ istrũm die & psule pretermissis de mandatis talis iu. ad auctenticũ scriptũ manu talis not. fideliter exemplaui. Si ãt die & psule exemplat dicet hoc est exemplũ cuiusdã instri cuius tenor talis est: & scriptis p ordinem oibus a pncipio usqz ad finem taliter se subscribet tabellio. Ego R. iperiali auct. & nunc cõis Bon. no. predictũ instrũm de mandato talis iu. ad auctenticum scriptũ manu talis not. cũ die & psule oibus per ordinem i eo prentis fideliter exemplaui. Nõ q in scripturis que in iudicio exemplatur sufficit subscriptio solius no. exemplantis.

Quomodo propria scriptura exemplatur & reficitur.

Si ꝓpriã. i. a te factã scripturã itez ex rogatõibus tuis exẽplabis & sũmes: potes illaz auct. ꝓpria quoties opus erit: & casus exegerit scribere sicut pria nõ fcã de prio ri scriptura mentõe: dũmodo illi soli persone ipsaz exibeas: ad quã spectat & cuius itereſt eã habere utputa. Pri uilegia istrumẽta emptiõalia & cuiuscũqz rõnalis reruz mobilia testamẽta. procuratiões emãcipationes tutellas curas & oẽs alias scripturas illas: uz

UVA. BHSC. IyR_225

de qbus ⁊ ꝓ qbus nullū iminet picu
lū: nec alicui ptiū preiudiciuz fieret: ⁊
si plura inuenirent: uniuſ ⁊ eiuſ teno
riſ. Hoc tñ nō ꝙ ſi aliqſ extraneuſ
uoluerit exēp. inſtr̄i pu. ⁊ autentici a
te ſcripti debeſ illud ei dare cū uolun
tate eiuſ cuiuſ eſt ⁊ tūc eūdez ſeruabiſ
ī exemplādo moduz q ſeruādus eſt in
alieniſ ſcripturiſ exemplādiſ ꝓut ſupra
docet ī precedenti R. Verꝛtñ ſi ſcri
ptura ul' iſtr̄m tale fuerit ī quo ꝯtinea
tur debitū ſiue ī pecunia ſiue ī re alia
que debet: que res rōne peti poſſet to
tiens quotiens iſtr̄m ex illa re debita
apperet: uñ ex hoc debitori poſſet picu
lū iminere: eo ꝙ ꝑtextu pluriū iſtr̄oꝝ
debitū pluries peti poſſet ñ illud iſtr̄z
reficē: iterꝝ ex rogatōibus exēplari niſi
ſit āmiſſū. Et tunc dz ſolēnitas huiuſ
mōi obſeruari. Creditor āt dz adire iu
dicē: ⁊ corā eo citari facere debitorē ꝙ
ſi debitor ueniēs ꝯfitebit ſe debitorē
eē ⁊ adhuc ipſi creditori teneri ī ea q̄z
titate pecūie: ſeu pte aut re: que ī iſtr̄o
debiti ꝯtinent: ⁊ ꝙ ñ uult ꝯdicere: uel
opponē refectiōi illius iſtr̄i predicti:
ipe iudex tale exiget ſacramtū ab ipſo
creditore. Tu iuras ꝙ iſtr̄m hoc qd re
feci petis nulla doloſitate adhibita ꝑ
didiſti: ⁊ ne ſcis ubi: ⁊ apud ul' penes
quē ſit: ⁊ ꝙ dolo ul' fraude illud hr̄e l'
poſſidē ñ deſiſti. ⁊ qd illud ñ poſtulas
refici fraudulēter ⁊ ꝙ ſi quo tpe illud
ad manus tuas puenerit: ul' hr̄e pote
riſ reſtitueſ nō q illd ſcripſit cācellatū
⁊ anichilatū: nec eo āplius ueteris in
ꝑiudiciū debitoriſ: qd ex nūc uult caſſū
⁊ irritū: ⁊ nullius eē iuris. Quo facto
iudex precipiet tabeliōi q ſcripſit illud
iſtrumtū ut reficiat ipſum: ⁊ exhibeat
creditori prefacto. Ex quo ꝓceſſu pre
dicto ipſe tabellio ad excuſatōz ſui fa
ciet ſibi fiēi pu. iſtr̄z ꝑ manꝰ alterꝰ ta
belliōiſ ibidē pñtis: quod qdez ita fiet

Inſtr̄m precepti: uel cōmiſſionis re
ficiendi ꝓpriū inſtrumentū ammiſſū.

Cum Co. corā dño. S. iu. d. R.
pōt. Bo. peteret. ſibi ꝙ iā refi
ci inſtr̄m debiti. C. lib. ad qd
An. teneſ eidē ſcriptū manu. R. no.
eo ꝙ illd ſe ꝑdidiſſe dicebat ipo An.
citato corā ipſo iudice ꝯfitēte ſe debi
torē eſſe predicti Cor. ī q̄ztitate predcā
⁊ refectōi ipſius inſtr̄i ꝯtradicere nol
le: ⁊ eodē Cor. iurāte ꝙ illud uere ꝑ
didit: ⁊ ī fraudez refici nō petit: ⁊ ꝙ ſi
illud ad manus eiuſ puenerit ipſi no.
reſtituet cācellatū. Dictuſ iudex predi
cto. R. no. precepit ut illud iſtr̄m refi
ciat ut exhibeat predicto Co. Itaqz
no. q illud inſtr̄m debiti ſcripſit: exem
plauit ⁊ ſcribet ipſū de uerbo ad uer
bū: ſicut fecit primū. Sz ī ſubſcriptiōe
nomiſ ſui aliter ſe obſcribet. Ego. R.
ipeziali auct. no. oībus iterfui ⁊ roga
tus fui: ⁊ hoc inſtr̄z qd alia uice credi
tori prefacto exhibui iterꝝ ⁊ rogatōne
cācellata de mādato talis iu. exēplaui
⁊ refici: ⁊ ipſi creditori dedi: eo ꝙ ipſo
debitore citato: ⁊ ſe debitorē cōfitentē
⁊ refectiōez inſtr̄i nō ꝯtradicēte dcūs
creditor iurauit illud ſine fraude am
miſiſſe: ꝓut infraſcriptura pu. fcā māu
talis no. cōtinetur. Notula.

Si āt debitor legitīe citatus nō cō
paruerit ipſe l' alius ꝯtradicere uolēs
refectōi iſtr̄i ꝑſtauit creditor idē ſacra
mētū: ut ſup hoc addito ut iurabit nō
eſſe ſibi de dcō debito ſatiſfactū: ul' tm̄
ex eo ꝙ recipe dz. Et poſt hec fiet ꝑce
ptū no. q ſubſcripſit ut ſupra hoc mu
tato ꝙ ī inſtr̄o precepti dicet ipſo debi
tore legitīe citato ñ cōpente ⁊ hoc idē
dicet in ſubſcriptōe no. Oppoſitō.

Si debitor ueniens neget ſe debi
torez: ⁊ refectōi iſtr̄i ſe opponat dicēs
ſimpliciter ſe ſoluiſſe nō tñ oſtendens
principale inſtr̄m debiti cancellatum

UVA. BHSC. IyR_225

penes se esse statuet iudex ipsi debito ri terminū iuxta quē solutiōez probet quā si nō probauerit recepto sacramē to p̄dicto a dicto creditore p̄cipiet & si et refectio instr̄i Si uero ꝓbabit solu tionē ñ refectio istrumti. Nota.

Vez si debitor pricipale istrumtum debiti cācellatū penes se esse ostendat tūc incumbet onus ꝓbatiōis ei: qui af firmatiuā ꝓponet. Aꝛ p rez naturam affirmātis: ñ aūt negātis aliqua ē ꝓba tio Si.n. dicet debitoꝛ ecce hēo istr̄m debiti cācellatū qd qdez mihi redditū ē: & eū p redditōez chirographi tolatur obligatio naturalis suz a debito libe ratus qd qdē neget creditoꝛ dicēs istr̄z redditū ñ fuisse. Judex iponet ipsi de bitoꝛi ut ꝓbet redditōez: istrumenti. Si āt creditoꝛ dicat se perdidisse istru mentuz: & illud ad debitorem suū sine causa puenisse iponet: ꝓbatio creditōi ut ꝓbet se pdidisse. Et idcirco in hu iusmōi nō est tutū ad affirmatiuā po nere p̄sertī illis: q iustā cāz fouēt & du bitāt de pfectiōe ꝓbatiōis cū plerūqz onus ꝓbatiōis ip̄icituz sit & graue.

Letez nota q̄ siue debitoꝛ ꝓfiteat: siue citatus nō ueniat: siue solutionē uel reddictionē nō ꝓbauerit: siue alia causa iteruenerit: quare reficiat istr̄m sup itez instr̄o p̄cepti: qd facit iudex not. de refectōe instrumenti & ēt i sub scriptione nominis: uel not. reficiētis instrumentum: faciēda mentio: ē quo ꝓcessu: & qua causa instr̄m reficiatur.

Quibus causis redditur instrumen tum suspectum: & arguituꝛ falsum.

LIcet soli originale iustrumen to pu. fides adhibeat: ut dictū est supra i exēplificatōibus qd sit exēplar: & qd exemplū. Aligbus ue ro: cāis derogat fides istr̄i: & suspectū reddit. Prio ex psona producentis. i. pp eū qui istr̄uz produxit i cāz q qdē ꝛ suetus est: uel aliqñ cōiunctus falsa in cāis aliis ꝓduxisse istr̄a. Secūdo ex p sona scribētis. i. no. q illud scripsit: eo q falsa ꝛsueuit scribere instr̄a. Tertio suspectum est ex ipsa scriptura: ut qz ē i eo aliqua uitupatio. i. abolitio uel ra sura: uel cācellatio & tūc opz eū q ꝓ dūt ꝓbare ueritatē: qd si ñ fecerit p̄su met falsariꝰ: calūniosā. n. scriptūrā uiz optiere nō opz. Si uero aligs dicat se patū eē aliqd istr̄z ꝫ se ꝓductū falsū ar guē: & ꝓpterea illud postulet sibi exhi beri ꝺz prius i scriptōis paginā apud iudi. cōpetētez deponer. i. se obligare ad penā taliōis nisi ꝓbauerit qd itē dit licz hec iscriptio de ꝛsuetudine nō seruet. Item ꝺz iurare q̄ existimans se posse falsuz arguere postulat sibi illud exhiberi. Et hoc facto ꝺz iudex necessi tatē exponere illi q̄ produxit istr̄z ut itez producat: nisi iuret se ñ hr̄e illud nec dolo malo ꝺseruisse hr̄e & q̄ re uera ipa carta sine dolo suo ꝺ pdita ē: & q̄ productō illiuꝰ sibi ē ipossibilis: q̄ si ita iurar̄ uoluerit alia qdē ñ patet pe nā. Sed instrumto l'cartule producte nō adhibetur fides. Si autez produxit instrumentū ille ꝓtra quem opposita est exceptio de falso: & ꝓbare uoluerit fidem & ueritatez instrumenti: licebit ei ꝓtra quez productū fuit ꝓbare fal sitatez: sed tamen ante sententiā: uel post sententiaz pendente appellatōe: quia si habita fuerit questio falsi ante sententiam: & nō est appellatus: uel si est appellatus & postq̄z confirmata est per appellatiōez ꝓia snia nō licz post modū de falsitate ꝓponere querelā & ē rō qz snia approbauit fidē instr̄i. Si uero añ sniaz ñ fuerit hita qō de falso: lz postea possit proponere & si probet falsitas retractabit snia & etiā si ñ fue rit appellatum. Nō q̄ adimproban dum aliquod istrumtū pu. nō sufficiūt

UVA. BHSC. IyR_225

duo uel tres testes qꝛ saltem ĩ quolꝫ ĩstr̃o sunt duo testes: ⁊ Tabellio q pro tertio teste censet: sꝫ si. iiii. uel. v. testes bone opiniõis dicerẽt ꝯtra. p. ĩstr̃ꝫ magis credendũ est testibus q̃ꝫ ĩstr̃o. Sũt tñ quedã pu. ĩstr̃a ꝯtra que probatõeꝫ ĩ ꝯtrariũ nõ reperimus. s. ꝯtra ꝯfessionez a tutore ĩ inuentario pu. ꝯscripto ⁊ a tribus testibus subscriptio facta. Et ẽt cõtra cõfesionem a muliere factã ĩ pu. ĩstr̃o: ĩ quo ꝯfessa fuit se aliqd pro ĩtercessione accepisse. Porro ꝯtra priuatũ ĩstr̃m põt probari ꝯtrariũ ẽt p duos testes oĩ exceptione maiores.

Comparatio litterarum.

QVia cõparatio lr̃aꝝ fidẽ dat ⁊ plerũqꝫ derogat instr̃is pu. ⁊ priuatis: iõ de ea uidẽdũ ẽ. s. quõ qñ ⁊ p quos ⁊ qd sit eius effectus Fit ãt cõparatio lr̃aꝝ ex pu. ĩstr̃o hoc modo. Tu producis ꝯtra me ĩstrum̃tũ alicuius Tabellionis. Ego ut derogẽ fidei illius ĩstrum̃ti: dico illud non esse scriptũ manu illius tabellionis: cuius nomẽ subscriptũ ẽ ĩ eo: ⁊ ad hoc ꝓbãdũ ĩduco aliud ĩstr̃m qd uere ꝯstat scriptũ esse manu illius tabellionis quod apparꝫ dissimilis littere ⁊ forme ⁊ hoc ĩtẽdo ꝙ ille: qui scripsit illud ñ scripsit istud. Itez e ꝯtra Ego ĩduco aliquod instr̃m quod quidez dicitur esse suspectũ: ⁊ scriptũ alterius manu q̃ꝫ illud q subscriptus ẽ. Ego ut ꝓbẽ eẽ uerꝫ ĩduco aliud ĩstr̃m qd uere ꝯstat scriptũ eẽ manu illius eiusdem tabellionis: qui nullo suspecto est: est similis littere ⁊ forme cuꝫ illo suspecto. Vnde per hoc facio fidem ꝙ uerum est instrum̃tum eiusdem Tabellionis Fit autem ipsa cõparatio litterarum qñ nõ superest. i. quando non uiuit uel haberi possit ille tabellio: cuius nomen scriptum est in instrum̃to ⁊ tũc facienda est comparatio litteraꝝ: tabellionis: ⁊ signorum uel uocatum ad plenã fidez. Qñ uero tabellio sup ẽ: nõ est facienda cõparatio litteraꝝ: qa p auctorẽ instr̃i declaratur fides sufficit. n. ꝙ dicat ipse scripsisse: uł nõ scripsisse. Est ãt cõparatõ facienda ab illis ⁊ p illos: q bñ nouere formas: ⁊ figuras litteraꝝ: ⁊ uariatões: ⁊ dꝫ p̃stari sacramẽtũ: ab eis ꝙ nõ lucri cã: ł inimiciis non gr̃a ipsã ꝯparatõez faciẽt: Itẽ dꝫ iurare ille q instrumẽtũ ꝓducit ad ꝯparatõez ⁊ ille q petit fieri cõparationez ⁊ qꝛ nõ habent aliaꝫ idoneã probationez: ⁊ fidez uẽit ad cõparationez faciendam ⁊ ꝙ nihil egit uł machinatus est: p qd possit ueritas abscundi. Effectus ãt cõparatõnis ẽ: ut ex ea semiplena colligitur fides licet quandoqꝫ ꝓut iudici uidetur cõparationi nõ sit adhibenda plena fides qꝛ litteraꝝ dissimilitudinez sepe q dez tp̃us facit aliter. n. scribit qs iuuenis ⁊ robostus ⁊ aliter senex ⁊ tremẽs sepe ẽt lãgor ho. eff cit. Itez calami ⁊ attrameti mutatio aufert per omnia similitudinis puritatem.

Cõclusio opis. Et gr̃aꝝ actõ amẽ.

ECce iã qcqd ego Orlandinus hũilis no. minister circa tabellionatus officiũ a principio huius operis in mente concepi: est ad effectatum finem de abundanti christi misericordia: ⁊ bonitate deductuꝫ. Sꝫ quoniaꝫ multa male uel minus bene dicta esse non ambigo illa legens quilibet sciat mei scribentis inuenisse de proprio: Si quid autem in hoc opere boni est de solius Dei diuine misericordie munere procesisse. Itaqꝫ deffectus ⁊ error mihi bona uero soli bonorum omnium tribuantur auctori. Cui laus ⁊ gratiarum actio: honor. ⁊ gloriam in secula seculorum Amen.

Sractatus de notulis incipit.

UVA. BHSC. IyR_225

Tractaturi de arte not. primo uideamus qd sit no. ⁊ qd notarius : ⁊ quot nominibus nũcupet. Secũdo quot: ⁊ que sũt principales partes notarie. Notaria est negocia hoĩuz pu. ⁊ auctẽtice notarie : qꝛ ñ oĩs scriptura no. pu. ⁊ auctẽtica ẽ: sz illa solũmõ: que ĩ pu. ⁊ auctẽticã redigitur formã. Et dicit notaria a notorias qꝛ in notis dz redigi. Vnde ĩ aliquibus locis rogationes appellantur note qꝛ sunt note instrumẽtoꝝ que ideo ẽt uocant rogatõnes eo ꝙ illas rogatur tabellio scribẽ: ⁊ ex illis rogat facẽ istrz Dicunt ꝓthocla a ꝓthos prius: ⁊ collatio i. pria collatio: ꝯferunt. n. prio ad ĩ uicem ptes qd uelint facere : ⁊ ex illa collatione fit ꝓthocoluz siue rogatio. Dicit ãt no. a notaria. Et est no. ꝑsõa priuilegiata ad negocia hoĩum pu. ⁊ auctentice ꝯscribenda: q ⁊ diuersis nominibus nũcupat: sz q̃ztũ ad subiectũ: ⁊ rei essentiã una ẽ diffinitio quocũqz nomine nuncupetur licet in nominbz aliqualis sit differentia: scdm differentes actus. Dicitur. n. not. tabellio siue tabularius ab hoc actu qꝛ notabãt oliz in tabulis. Dicitur scrinearius qꝛ scripta eoꝝ oliz ubi iura tenebant repõebant ĩ scrineis. ul qꝛ ĩ tabelliõe sicut ĩ scrineo dz esse secretũ ⁊ tutũ esse qcqd eius fidei ꝯmittit Dicit ẽt seruus pu. nõ qꝛ uere sit seruus: sz qꝛ eius officiũ est ad pu. utilitatez iuentũ. Dicit librarius qꝛ sicut libra dz oĩa ad suũ officium spectantia equa lance iuste: ⁊ fideliter preponderare. Et dicit scriba a scribẽdo semp tñ: ut dcm̃ ẽ: una ẽ diffinitio. Sunt aũt tres principales ptes not. nã principaliter ĩ tres ꝯsistit ptes Primo ĩ ꝯtractibus. Secundo in ultimis uoluntatibus. Tertio in iudicis de quibus tribus ptibus p ordinez est uidendũ ⁊ primo de ꝯtractibus. Sz qꝛ ꝯtractus fit ex pacto inito ĩter partes ⁊ ex ꝯtractibus pactis fiunt scripture pu. que appellant instr̃a idcirco primo uidẽdũ ẽ qd sit ꝯtractus ⁊ de ꝯtractuũ diuisiõibus ⁊ quot ⁊ que ĩ ꝯtractibus exigant: scdo de pactis ⁊ de pactoꝝ diuisiõibus tertio de instrumentis ⁊ de instrumentoꝝ fide. Quid sit ꝯctus ⁊ de ꝯtractuũ diuisionibus.

Contractus est ꝓprie uñ ultro citroqz. i. hĩcide orit obligatio iõ dicit ꝓprie qꝛ ꝯtractus aliqñ sũmit ꝓprie ⁊ hoc secũdũ diffinitõez dictã Aliquando improprie: aliquando magis improprie. Proprie dicit ꝯtractus qñ ultro citroqz. i. hinciude oritur obligatio : ut ẽptio ⁊ uenditio locatio ⁊ ꝯductio. Vẽditor. n. obligatur ẽptori ad rẽ tradẽda: ⁊ ẽptor obligat nẽditori ad preciũ soluendũ itẽ locator obligatur ꝯductori: ut sinat eũ uti relocata: ⁊ ꝯductor obligat locatori ad mercedez soluendã. Et generaliter ꝓprie dicit ꝯtractus ubi mutue ꝓmissiões ⁊ obligatões: interueniũt hĩcide ut est ꝯtractus arraꝝ primus uz libri nr̃i. Improprie dr̃ ꝯtractus qñ solũ una pars alteri obligat ⁊ ñ eꝯuerso qꝛ lz nõ oriatur obligatio hĩcide ꝯtractus tñ dr̃ improprie ⁊ abusiua significatõe. Magis ĩ ꝓprie dr̃ ꝯtractꝰ qñ ex nulla pte orit obligatio sz liberatio : ut ẽ ĩtrãsactõe: ex qua ñ orit obligatõ: ĩmo fcã dissoluit: ꝯtractuũ alii sũt noĩati: alii ĩnoĩati: ⁊ alii magis ĩnoĩati. Noĩati sũt ẽptio: uẽditõ locatio ꝯductio ꝯmodatũ: depositũ mãdatũ societas pignꝰ q iõ noĩati dicunt eo ꝙ unũquodqz dictoꝝ uocacabuloꝝ alteri significatiõz suã attribuere ñ põt ⁊ qꝛ nom̃ suũ ita ꝓprie ⁊ stricte attributũ ẽ : ut illud alteri ꝯtractui accomodari ñ possit. Vñ ẽptio ⁊ uendi

UVA. BHSC. IyR_225

tio ñ pōt dici locatio: uel ꝯmodatum: nec ecōuerso Inoīati ꝯtractus sūt do: ut des facio ut facias do ut facias: ⁊ facio ut des. De primo. s. do ut des ē exemplū i ꝑmutatiōe do. n. tibi domū meā ut tu des mihi uineā tuam. De scdo. s. facio ut facias pōt poni exēplū ut ꝓmitto tibi scribere libꝝ. eo ꝙ tu ꝓmittis mihi edificare domū. De tertō s. do ut facias ut do tibi equū eo ꝙ ꝓmittis mihi scribere libꝝ De. iiii. s. facto ut des ut ꝓmitto te docē artez pelliparie ⁊ tu ꝓmittis mihi dar̄. x. corbes frum̄ti. Qui iō dicūt̄ inoīati ꝯtracto eo ꝙ noīa eoꝝ sūt ita uaga ꝙ aliis noīatis ꝯtractibus possūt accomodari: ut do ut des pōt accomodari ēptiōi ⁊ uēditōi Vēditor. n. dat rē ut ēptor det p̄ciū Itē do ut facias: pōt accomodari locatōi: ⁊ ꝯductōi: qꝛ ꝯductor: dat mercedē ul̄ pēsionē eo ꝙ locator faciat. i. p̄stet sibi licētiā ul̄ patiētiā utēdi. Magis inoīati ꝯtractus dicunt̄ pacta que iō dicūt̄ magis inoīati eo ꝙ accōmodari possūt noīatis ⁊ inoīatis ꝯtractibus Vñ ēptio ⁊ uenditio ē pactū ut do: ut des: ⁊ ceteri inoīati ꝯtractus qꝛ pactū ē ad eo generale nom̄ ꝙ oībus ꝯtractibus pōt accōmodari. Et qꝛ oīa ꝯtinēt sub se que fiūt cā obligatōis ꝯtrahēde ul̄ tollende. Visis ergo diffinitōibus ⁊ diuisiōibus ꝯtractuū restat uidē quot ⁊ que i ꝯtractibus exigāt̄ ⁊ ex qbus ꝯstent: sꝫ qm̄ ꝯtractus ꝯstat ex tribus. s. ex ꝑsōis: rebus ⁊ obligatōibꝫ: iō d uno quoqꝫ uidēdū ē ⁊ prio de ꝑsonis ⁊ earū diuisiōibꝫ: ⁊ que ꝑsone se obligare possunt que ue ꝯtractū reddūt inutilez.

De ꝑsonis ⁊ ꝑsonaꝝ diuisiōibus.

Ex personis sex diuisiōes sunt. Prima diuisio est talis. Oēs homines aut sunt masculi: aut femine: aut hermafroditi. Masculi sūt qui agunt et gignunt. Femine que patiuntur: ⁊ concipiunt ⁊ pariunt. Hermafroditi q hēnt utrūqꝫ sexū: maculū uꝫ ⁊ femininū: sed si magis icalescit ⁊ p̄ualet: mas. censet̄ mas. si uero femininū: censet̄ femīa. Scda diuisio est: qꝛ ꝑsone alie sūt nate. Alie nasciture. Ante sunt que ab utero m̄ris seperate sūt: ediderūt i lucē Nascutu e que ꝯcepte adhuc i utero m̄ris sūt: ⁊ ii ꝓ iā natis habent̄. Tertio diuisio ē qꝛ oīs homo aut est liber: aut ē seruus Seruus ē ille q nascit̄ de ancilla ul̄ q capit̄ de hostiū ptāte: q serui ⁊ mancipia dicūtur. i. manucapta. Itē seruus est ēt maior. xx. annis. q ad p̄ciū ꝑticipandū patit̄ se uenūdari. ul̄ alio iusto titulo alienari: alicuius lucri uel ꝯmoditatis: cā nō ignarus sue ꝯditōis. Si emptor uel acceptor illius ꝯditionem ignoret: ⁊ uenditus i ueritate p̄cium participet. Sed etiā seruoꝝ multe cōditōes sūt seu diuisiōes de qbus nihil ad presēs. Liberi dicunt̄ nati de liberis parentibus: uel saltem de libera matre q liberi sequnt̄ ꝯditionez m̄ris ⁊ patris. Liberoꝝ alii sūt igenui Alii libertini. Ingenui sūt: q statiz cū nati sūt: liberi sunt: siue nascāt̄ ex duobus ingenuis: siue ex duobus libertinis siue ex altero ingenuo: altero libertino Sed ⁊ si quis nascat̄ ex matre libera ⁊ patre seruo: igenus ⁊ liber ē. Libertini dicunt̄ q ex iusta seruitute manumissi sūt. Quarta diuisio est: qꝛ ꝑsone alie sunt sui iuris. Alie iuris alieni. Sui iuris sūt libere ꝑsone. s. patres ⁊ matres familias: que facte sūt sui iuris morte parentū ul̄ ꝑ emācipationez: ul̄ alio legitimo mō. Alieni iuris sūt sui Itez filii familias q ex iustis nuptiis ꝓcreati sunt. Et siue obtineat primū locū liberoꝝ. s. quia sint nati ex nobis ⁊ uxore nostra: siue ulteriorem locum: ut nepotes: ⁊ ꝓ nepotes: ⁊ deinceps:

UVA. BHSC. IyR_225

ceteri ex masculino sexu descendentes Itez quoꝝ hoies sint ul' fuerit filii: fit quinta diuisio. Filioꝝ alii sūt legitimi naturales: alii legitimi tātū : alii naturales tātū: alii nec legitimi: nec naturales. Legitimi ⁊ naturales sunt: qui ꝑ creātur ex legitio matrimonio. Legitimi tātū sūt adoptiui. Naturales tantū: q nati sūt ex cōcubina unito: ⁊ idubitato affectu cōiuncta. Nec legitimi nec naturales sūt Spurii: ⁊ icestuoso coitu nati. Itē fit Sexta diuisio qꝛ oēs ꝑsone aut sūt legitime etatis: aut nō legitime. Legitima etas est. xxv. ānis supra ⁊ huius etatis homines dicūtur maiores. Non legitima etas ē a. xxv. annis. j. ⁊ dicunt minores: ⁊ ñ legitie etatis. Horuz minoꝝ alii dicuntur puberes: uz a. xiiii. ānis supra masculi : ⁊ xii. ānis supra femie ⁊ ii dicunt adulti ⁊ adolescētes. Impuberes uero sūt. j. ⁊ dicūtur pueri : ⁊ puelle ⁊ si patrem non habent: uocantur pupilli: ⁊ popille. Horū impuberum alii sunt ifātes: ⁊ ii sūt a die natiuitatis mas. ⁊ femine usqz ad. vii. ānñ. Alii sūt ꝓximi ifātie: ⁊ hi sūt a septio āno supra usqz ad. ix. ⁊ dimidiū femie. usqz ad. x. ⁊ dimidiū Ab inde uero usqz ad. xiiii. masculi: ⁊ usqz ad. xii. femine dicūt ꝓximi pubertati. Et hec de ꝑsonaꝝ diuisiōibus dicta sufficiāt Igitur uidendum est que persone cōtractum reddāt inutilem.

De ꝯctibus iutilibus rōe ꝑsonaꝝ.

Colligi possūt ex uniuerso. xiii. ꝑsone quaꝝ occasiōe ꝯtractus ab eis initus regl'ariter uitiat ⁊ inutilis reddit. Jō regulariter dictū est: qꝛ aliqua ex eis in qbus se possunt cassibus obligare ut inferius apparebit. Sūt āt ex illis quedā que ꝯtractū uitiāt rōne etatis: ut infans: ⁊ maior infante: ⁊ ꝓximi pubertati ⁊ pubes. Quedā rōne cōditionis: ut filiussa. ⁊ seruus. Quedā rōne morbi ut furiosus ⁊ mutus ⁊ surdus. Quedā rōne delicti: ut prodigus hereticus apostata ⁊ cōmittētes crimen lese maiestatis : de qbus oībus ꝑ ordinez est uidendū. Infās. i. minor. vii. ānis: nec naturaliter nec ciuiliter obligatur nec alium sibi obligare potest. Sed maior infante tenetur solum de sponsalitiis contractibus ⁊ non de alio. Proximus pubertati aut habet tutorem aut non.

Si hz tutorē ⁊ ꝯtrahit cū ipso tutore nec natural'r nec ciuil'r astrigit. Si uero ꝯtrahit cū extraneo cū auct. tutoris obligat ciuil'r ⁊ natural'r: lz si deceptus sit possit restitui. Sz si careat tutore obligat natural'r tm̄: ⁊ non ciuil'r ⁊ sola natural' obligatio ē inefficax ad agendū ereptis duobus casibus i quibus natural'r ⁊ ciuil'r obligat qñ tutore caret. s. ex ꝯtractu de quo factus est locupletior: ⁊ qñ dolū cōmisit: qꝛ rōne doli tenet isolidum. Pubes. i. maior xiiii. ānis. mas. ul'. xii. femia. sz uterqz mior. xxv. siue sit paterfa. siue filiussa. fuerit tenet de cōi ꝯtractu inito a predecessore suo: ⁊ ex ꝯtractu a tutore fcōcuz decreto nisi in duobus casibus. s. si grande dānuz passus sit. i. minus dimidia iusti precii: uel fraudis ꝯsiliū intercessit. i. ꝙ dolose deceptus sit auct. de qbus duobus casibus nō tenet de ꝯtractu inito a tutore. De his āt que gesta sūt cū ipso pubere siue adulto distingue: qꝛ aut hz curatorē aut nō. Si curatorē hz nō obligat siue curatoris auct. sz si nō hz curatorez obligat ipse adultus ciuil'r ⁊ natural'r. Verꝝtñ si deceptus est ēt ꝑ modico dāno. i. minori dimidia iusti precii: dūmō ñ sit ita minima que ꝑiudicet maiori rei sūme restituit i integꝝ. Pōt pere toto tpe minoris etatis: ⁊ ea finita. j. quadriēniū ꝯtinuū: ⁊ hāc restitutōez peterē pōt de

UVA. BHSC. IyR_225

his que ãmisit: hoc ẽ de re quã dedit: ⁊ de his que nõ acqsiuit siue de lucris õmissis: hoc est si delatã sibi hr̃ditatẽ repudiauit. Itẽ de eo qd alicuius oneri se implicuit: hoc ẽ si pro altero fide iussit. Et ad hoc ut restituat dz ꝓbare se minorez: ⁊ se deceptuz: qz nõ eo ipso ꝙ minor est deceptus itelligit: sed fallit i. v. casibus i qbus minor de contractu ab eo inito nõ restituit: ẽt si ꝓbet se deceptuz: primus casus ẽ si mutauit statuz uendẽdo se: uel alteri alienãdo ad ꝑtiũ ul' lucrũ ꝑticipãdũ: qz in hoc ñ restituit. Secundus casus est si maior rei ul' sũme ꝑiudiciũ generet. i. si petit restitui ꝓ minima pte i qua dicat se deceptũ: qz meliusẽ ꝙ dãnũ recipiat i illa minima pte q totus ꝯtractꝰ ifringat. Tertius casus ẽ: si minor sit usus iure cõi: qz adiit hr̃ditatẽ. l' emit seruũ necessariũ: ⁊ postea nacte res casu ꝑierunt uel seruus mortuus ẽ: ñ. n. tunc restituit qz nõ ur̃ eẽ deceptus si usus ẽ iure cõi. Nã nõ euentus dãni: sz i cõsulta facilitas ꝑbz restõez. Quartus casus ẽ si dolũ ꝯmisit qz deceptis ⁊ nõ decipientibus iura subueniunt. Quintus casus ẽ si corporaliter iurauit se nõ uẽtuꝝ ꝯtra occasiõe minoris etatis. Qz sacramẽta pubeꝝ sponte fcã sup ꝯtractibus reꝝ suaꝝ ꝑcipimus inuiolabiter custodiri. Sz si iurauit ꝑ deuz uiuũ uerbotenus se maiorẽ ñ restituit nisi ꝓbet ꝑ argumẽta i scriptis iserta. i. ꝑ istr̃a pu. facta de die natiuitatis sue ꝙ qñ uerbotenus iurauit ꝙ non hẽbat. xxv. ãnos sz si hoc uelit ꝓbare ꝑ testes: nõ audit. Filiusfa. q subiectus ẽ ptãti pr̃is uel aui: uel ꝓaui cũ ipso pr̃e ul' auo ul' ꝓauo nõ obligat. Quia iuris iterpretatiõe eadẽ ẽ ꝑsona pr̃is ⁊ filii: nisi de castrensi ul' quasi castrẽsi peculio: qz de iis cũ pr̃e ꝯtrahẽ põt eo ꝙ i castrẽsi ul' quasi cast. tãq̃z pr̃ia. hr̃.

Sz si cũ alio quocunqz mõ ꝯtrahit naturaliter ⁊ ciuil'r obligat: nõ tñ ei rez pr̃is ꝑmittit obligare sine suo ꝯsensu Verꝝ tñ fallit i uoto ⁊ i mutuo de qbus nõ obligatur qz si nouet aliqd reip. se daturꝝ nõ tenet. Secus tñ si uocet deo utputa si mõasteriũ sit igressus: qz ad hoc astringit ẽt patre nõ ꝯsentiẽte. In mutuo uero licz natural'r ⁊ ciuil'r obligat desendit tñ ꝑ exceptionẽ Macedoniani senatuscõsulti que qdẽ ẽ odiosa iuenta. s. i odiũ feneratoꝝ: ⁊ ꝑꝑea non põt filiusfa. eã remittere: nec ipsi exceptõi renũtiare: qz nõ i sui fauorẽ: sz in odiũ feneratoꝝ iuenta est. Vñ si pecũiaz uere: ⁊ ñ ficte: ⁊ eo tꝑe quo erat filiusfa. acceperit mutuo ñ tenet ad eã reddẽdã: ipse l' pr̃ eius. Fallit tñ i his sequẽtibus casibus i qbus ipse ul' pr̃ de mutuo ꝯtracto a filio tenet. Primus ẽ si filiusfa. se patrẽfa. ꝑ mendaciuz dicãt. Secũdus casus est rõe pu. ignorãtie ut qz pu. pr̃fa. plerisqz uidebat: sic agebat ꝯtrahebat: sic mũeribꝰ fũgebat. Tertius si pupillus sine tutoris auct. l' adultus sine curatoris auct. mutuauit filiofa. Quartus si mutuũ i rẽ pr̃is uerterit ut qz dotauit sororẽ ut familiã pr̃is nutriuerit: ul' qz soluerit creditori pr̃is: qz tũc tenet pr̃ ad illã pecũiã reddẽda. Quitus si mutuuz accepit usqz ad illã quãtitatez quã pr̃ ñ deberet recusare ei dare: qñ alibi degebat cã legatõnis ul' cã studioꝝ. Sextus si pr̃ ꝯsensit qñ mutiuũ accepit: l' pñs ñ ꝯtradixit: ul' si filius destinauit patri lr̃as ꝙ mutuũ accepit pr̃ nõ improbauit actũ filii: ⁊ itellige de patre q hz filiũ i ptãte. Filius. n. familias filio suo cõsentiendo q est i aui ptãte non facit ut cesset exceptio Macedoniani Septimus casus est si mutuũ accepit ut se liberaret ab alio creditore quem nõ poterat remouere. Et nõ ꝙ licz

UVA. BHSC. IyR_225

appellatiõe pecunie largo mõ sũpta ꝯ
tineat qcquid est in numero põdere ⁊
mensura: hic tãtũ stricte sũmitur solũ
pro illa pecunia que est i nũero: ⁊ hoc
ẽ ꝙ supra dr̃ filiũf. ñ teneri de mutua
ta pecũia. s. de illa que ꝯsistit i nũero:
Secus si acceperit aliqd qd cõsistat i
pondere uel mensura qꝛ tũc tenebitur
nisi fraus adhibita sit an creditore: ut
puta qꝛ dedit filiofa. frumẽtũ uel oleũ
de iis distractis pecũia. Nota.

Itez nõ ꝙ exceptio Macedoniani
datur nõ solũ filiofa. sed eius heredi ⁊
eius fideiussori ⁊ unde eadez exceptõ
ne defendit fideiussor. Nota.

Itẽ nota. ꝙ qñ filiusfa. hz castrense
ul' quasi castrẽse peculiũ tũc cessat ma
cedonianũ usz ad q̃ztitatẽ peculii. Ser
uus cũ dño suo ciuiliter nõ obligat: sz
cũ extraneo pacisci põt dño acqrendo:
nã ex psona dñi hz ius stipulãdi. Alii
uero efficaciter ñ obligat cũ ꝑ mortuo
reputet sz eius ꝯtractu debẽs ꝯuenit
de peculio serui: l' de eo qd i rẽ. i. i uti
litatẽ dñi uersũ ẽ: l' qd iussu. i. de ꝯtra
ctu facto ab eo iussu dñi. Fallit tñ i tri
bus cassibus: i qbus dñs de peculio ser
ui ñ tenet. s. cũ seruus donat ul' uouet
ul' fideiubet extra cãz peculare. Furio
sus ul' mẽtecaptus tpe furoris ꝯtrahẽ
ñ põt eo ꝙ ꝯtractus fieri nõ possint si
ne ꝯsensu: ipse exp̃ssiz ul' tacite ꝯsenti
re nõ põt. Verũtñ si ꝯtrahit mente re
cepta: ul' si hz dislucida iterualla cõtra
ctus tũc ab illo initus ualet. Mutus ⁊
surdus q ipsis morbis naturaliter la
borãt ꝯtrahere ñ possũt qꝛ stip. ꝑ iterro
gatiõez ⁊ respõsionez hz fieri: ⁊ his q
stip. uerba ꝓmittentis: ⁊ econuerso ꝓ
mittens uerba stip. audire ⁊ itelligere
dz: qd p̃dci facere nequeũt: ⁊ hoc itel
ligũt de ipsis muto ⁊ surdo q tpe ꝯtra
ctus p̃dicto morbo laborãt. Prodigus
cui bonis ẽ inter dictũ nõ obligat he
reticus apostata ꝯmittentes crim̃ lese
maiestatis: nõ possũt ꝯtrahere: qꝛ his
psonis iterdictũ est a lege ꝯtrahendi
ꝯmertiũ: ⁊ iõ cõtractus cũ eis initi in
utiles. sũt. Ceterꝝ licz mulier nõ sit de
p̃dictis. xiii. psonis que se obligare nõ
possũt ⁊ lz mulier se suo noie obligat
possit qꝛ taz in fideiussore regulariter
adiuuatur beneficio Valeiani senatus
ꝯsulti uidẽdũ est quando fideiussione
obligatur: ⁊ qñ nõ: ⁊ quãdo se iuuare
põt hoc beneficio ⁊ quãdo nõ. Igitur
si mulier fideiubet pro alio uel si pre
bet fideiussionẽ pro alterius obligatio
ne: aut si pro alio se constituit debitri
cẽ: aut si rẽ suã pro alio pignori obliga
uit: nõ tenetur ipsa nec eius fideiussor
nec res sua pignori pro alio obligata
ẽt si sit uir l' filius pro qbus hoc fece
rit Sũt tm̃ sex speciales casus i qbus
mulier fideiubẽdo tenet: ⁊ hoc bñficio
nõ iuuatur. Primus ẽ si mlier fideius
sit ꝑ pecũia illa que ẽ data: ul' ꝓmissa
alicui dño mãumittenti ꝑ p̃cio mãu
missionis serui fauore. Secũdus si in
tercessit ꝑ dote alicuius mulieris. Ter
tius si mulier renũtiauit bñficio Vele
iani senatuscõ. qd suo fauore iductuz
est: ⁊ iõ ualet renũciatio si certioretur
de iure ipsius bñfici. i. Quartus si ac
cipit p̃ciũ uel aliqd loco precii ꝑ inter
cessione non iuuatur Valeiano. Quin
tus si uoluit decipere creditorez sciẽs
tutã hoc senatuscõ. cũ creditor ignorz.
Fragilitati. n. nõ calliditati subuenit
Sextus ẽ casus si itercessit: aut pignus
l' fideiussorẽ dedit: ⁊ post bienniũ a pri
ma cautõe nõ numerandũ iterꝝ ad idẽ
se obligauit l' pignus: l' fideiussorẽ de
dit sibi. n. dz iputari si ultro firmauit
qd sepius potuit cogitare euitãdũ. Vi
det. n. ex tali pro ixitate tpis nec pro
aliena stip. sz pro sua se obligare: ⁊ ex
scda cautõe se obnoxiã facere. Inter

UVA. BHSC. IyR_225

biēniū āt si iterꝫ ad idez obliget ñ sibi ꝑiudicat qꝛ ex ꝯsequentia sue fragilitatis i scdam uidet icidisse iacturā. Vñ uersus de dictis sex casibus. Casibus i senis mulier spōdendo tenet. Pro pubertate: pro dote renūciet ⁊ si. Accipiat preciū: capiat caue atqꝫ secundo.

Item nō ꝙ mulier fideiubere uel se obligare ñ pōt ꝑ uiro: etiā qualiter cūqꝫ renunciet: qꝛ uꝛ donare uiro ⁊ iter uirꝫ ⁊ uxorem prohibita est donatō nisi ꝑꝑ nuptias: uel cā mortis non tñ est prohibendū uirꝫ non posse obligari pro uxore: ubi ꝑcessit: incōmodū mulieris. Et nō ꝙ ubicūqꝫ nō est fideiussio mulieris cessat beneficiū ueleiani. Igit uiso de ꝑsonis que ꝯtractuꝫ reddunt iutilem: qꝛ nō solū rōne ꝑsonaꝝ imo ēt rōe reꝝ ꝯtractus uiciat. Videndum est de rebus super quibus: ⁊ de quiaus contrahi non potest.

De Inutilibus ꝯtractibus ratione rerum

Res quedā sūt sup qbus iure ꝓhibente ⁊ quedā natura ihibēte ꝯtrahi nō pōt. Iure ꝓhibita est alienatio ꝑdii minoris. i. ipuberis ⁊ oīum reꝝ ipsius minoris: que seruādo seruari possunt ut auri: argenti: ꝑciosaꝝ uestiū: ⁊ oīuꝫ illaꝝ reꝝ que prolixitate tꝑis non pereūt: nisi illa interueniāt que i huiusmodi alienatōibus solemnitate de iure iteruenire debent que qdem sunt ista uidelꝫ prio ut fiat alienatio ob es alienū. i. ut immineat debitū qd si solui urgeat creditor uel ex quo idem minor usuraꝝ onere pregrauet. Secūdo ꝙ fiat cū auctoritate tutoris. Tertio ut iudicis decretū iterueniat: quod decretū cum multa iudicis deliberatōe interponit dꝫ: qbus āt discusionibus ⁊ deliberatōibus iudex in iis procedere debeat non nostrū est sed iudicis officiū. Cōtingit tñ ꝙ ꝑediuꝫ minoris aliquādo sine decreto alienari pōt: quando uꝫ defūctus ex cuius bonis prediū istud ꝑuenit ad minorez hoc ultima uoluntate iussit: uel si minor hoc a pricipe ipetrauit. Alie uero res minoris que seruādo seruari non possunt: ut sunt uestes usu detrite uel corrupte: ⁊ fructus ut poma uinū: oleum frumentū: ⁊ aīalia supuacua uendi possunt a tutoribus sine decreto.

Ceteꝝ nō ꝙ appellatōe precii intelligunt urbana ⁊ rustica predia. Item prohibita est alienatō filiofa. de rebus paternis sine iussu patris. Patri uero familias prohibita est alienatio reruꝫ que obuenerūt filio ex aduentitio peculio. Et dicitur aduenticiū peculium quod filio aduenit ex successōe matris uel alicuius sibi ꝯiuncti per lineā maternā: uel ex eius prospera fortuna: ⁊ nō ex substātia patris uel eius ꝯtēplatiōe: quod aduenticiuꝫ etiā a filio alienari nō pōt: nisi cū cōsensu pris cū ipsius peculii proprietas sit filii: ⁊ usus fructus patris: interdum tamen scilicet quando imminet filio es alienum potest pater aduenticium alienare: primo mobilia secundo immobilia ne filius usurarum onere pregrauetur. De profecto uero peculio non potest filiusfamilias contrahere cum nihil ad eum sed totum ad patrem pertineat pleno iure: ⁊ dicitur profecticium quod obuenit filio ex substantia uel rebus patris. De castrensi aut ⁊ quasi castrensi peculio potest filiusfamilias tam cum patre ꝙ cum alio quocunqꝫ contrahere ⁊ pacisci: qꝛ in his ut pater fami. hr: ⁊ totum scilicet proprietas ⁊ ususfructus ad filium spectat ⁊ nihil

UVA. BHSC. IyR_225

ad p̄rem. Et dr̄ castrense pecuniuz. i. militare: illud uz q̄ filifa acquirunt in castris tantū. Quasi castrense dr̄. i. qi militar̄ q̄ acquirūt filiifa. Aduocati ⁊ magistri liberaliū artiū ⁊ medici ipsorū officiis. Item ꝓhibita est alienatio fundi dotalis. s. inextimati dati in dotem: qꝛ si extimatus est nō dr̄ dotalis: sꝫ empti eius hic fundus dotalis uendi aut donari: aut alio mō alienari nō pōt: neqꝫ ab uxore neqꝫ a uiro etiā cōsentiente: ⁊ iurāte uxore qꝛ hoc ꝓhibꝫ lex: ⁊ id qd fit ꝯtra legem ꝓ ifecto habet: uel hēri dꝫ. Idem est i fundo quasi dotali. Et dr̄ fundus quasi dotalis ille q legatus est seruo inextiato i dotem dato. Verūtñ lꝫ fūdus dotalis uoluntarie alienari nō possit: ꝑmittit̄ tñ ipsius alienatō: si ex necessitate ꝯtigat s. qñ mulier dedit dotem portionez fūdi ꝓ idiuiso inextimatā: ⁊ maritus ꝓuocatus est ad diuisiōem a socio fūdi tunc. n. ex necessitate ur̄ alienare qñ ꝓuocatus est: sꝫ secus qñ ꝓducat: qꝛ tūc esset uoluntaria alienatio. Itez est necessaria alienatō qñ maritus uoluit cauere uicino suo de dāno ifecto cui dotale p̄diū minabat̄ ruinā: ⁊ ob hoc uicinus missus est in possessōem ex prio ⁊ secundo decreto. Vñ hec alienatio ñ est uolūtaria: sꝫ necessaria. Qñqꝫ etiaꝫ fit fundi dotalis alienatio: utputa si mulier expediat: q̄ fundus ꝯuertat̄ in pecuniā: ut qꝛ uxor illū uendat ꝓ redimendo uiro: filia pro alendo patre: ⁊ soror pro alendo fr̄e laborātibus iopiā Item fit etiā alienatio fūdi dotalis qñ loco ipsius aliū fundū accipit maritus in dotem. Itez ꝓhibita est alienatio illius rei: quā testator in sua ultima uolūtate ꝓhibuit alienari: si ipse exp̄ssit cām qua uoluerit eā alienari: uel si ꝑsona appareat cuius occasiōe ꝓhibita est alienatio. Itez prohibita est alienatio rei litigiosa dr̄ litigiosa res de cuius dñio cā mouet̄ iter petitorez ⁊ possessorem. Fit āt res litigiosa i ꝯtinenti oblato libello: huius litigiose rei ꝓhibita est alienatō: adeo ut magne ipo site sint pene dāti: ⁊ accipienti litigiosā rem. Et. n. ille q accipit emptōis uel donatōis titulo: uel alio quocūqꝫ contractu rem litigiosā: si qdez sciebat rez litigiosā esse cogit̄ reddere rez: ⁊ nihilominus priuat̄ p̄cio q̄ ille q alienauit ⁊ ipsū p̄ciū recepit cogit̄ p̄stare fisco: ⁊ tātūdem de suo Si āt ille q accepit ignorabat litigiosā rem esse oino reddere dꝫ: sꝫ p̄ciū sibi restituet̄ a uēditor̄ q uēditor tātūdē de suo dabit ēptori ⁊ fisco. s. emptori tertiā ptē. s. qꝛ eū decepit: debuit enim sibi dicere rem esse litigiosaꝫ. Reliquas uero duas partes dabit fisco. Et hec pena etiam locum hꝫ i dōatōe rei litigiose: ut fcā uera extimatōe i cā puniat̄ uterqꝫ ut dictuz ē i p̄cio. In casibus tñ ꝑmittit lex rez litigiosaꝫ alienari. s. ex cā dotis uel dōationis ꝑ ꝯ nuptias: uel transactiōis uel diuisiōis. Item iutilis est cot actus si qs rem suā pure stipu. uel emat: secus uero si sub cōditione emat qꝛ in euentū conditōis ualebit emptio: utputa si emat: si res desineret esse sua: qꝛ tunc adueniente ipsa cōditōne tenetur rez emere ⁊ dare ei alioquin daret extiatōez rei. Itez etiā ualet emptō rei proprie ratōe possessionis prioris quaꝫ ipse nō habebat emptor uel rōe alterius iuris qd deficiebat emptori i re sua. Emptio tñ rei aliene ꝑmissa est: quia rez alienā uendere q̄ꝫ posse nulla dubitatio est: sed hoc permissum est in p̄iudicium uendentis: ⁊ non in preiudiciū ueri dñi: quia cum uenditor rem tradere debeat: ⁊ rem alienā tradere non possit eius erit preiudicium quia tenet̄ de euictione si recepit precium.

UVA. BHSC. IyR_225

Et nō hic q̄ uenditor̄ dz tradere. ſ. facere q̄ emptor̄ hēat uacuā poſſeſſōz hoc eſt dicere q̄ emptor̄ potior̄ ſit ī ea poſſeſſōe: ita q̄ de iure ab eo nō poſſit aduocari: nā ſi qs aduocauerit eā pīn de eſt ac ſi ñ eſſet tradita: ⁊ ſi ñ ſit ad uocata: ſz ſi pōt aduocari non uī eſſe tradita. Hec āt traditio facit emptore dñm ſi uenditor̄ erat dñs ſi nō erat ob ligaī noīe euictōis: ſi p̄ciū ſit ſolutū: ℞ eo noīe ſatisfactū: ſed diſtingue hic de euictōe: aut emptor̄ ſciret rem alienaz eſſe aut ignorabat: ſi ſciebat rē alienā ⁊ emit. Item diſtingue: qz aut fuit ſibi cautū de euictōe: aut nō. Si nō fuit ſi bi cautū nō aget de euictōe p̄tra uen ditorem imo p̄ciū q̄ ei dedit pdet: ſed ſi fuit ſibi cautū p̄ pmiſſionez ſtipulla tione ulla tū tūc tenebiī uenditor̄ ad p̄cii reſtōem ⁊ ad oē id qd̄ pmiſſū erit p ſtipulatōez: ſiue illud ſit duplū ſiue tripl̄ū: ⁊ etiaz ad intereſſe. Si āt igno rans emit rem alienā: ⁊ fuit ſibi cau tū p ſtipulatōem ⁊ pmiſſionez idez iu ris eſt. Si uero nō fuit ſibi cautū aget ad pred̄ū ⁊ ad intereſſe nō ad duplaz: ſed ad ſimplā ⁊ hoc ex natura contra ctus. Item nō q̄ rei al ene pbibita eſt alienatio ⁊ pignoratio ſine p̄ſenſu ⁊ uoluntate illius cuiuſ ē: ⁊ creditor̄ q alienā rem accipit in pignore ñ hz in ea iuris pignoris uel hypothece: qz de bitor̄ ius pignoris uī hypothece ī alie nare p̄ſtituere non pōt eo q̄ nemo pōt plus iuris in aliū trāſferre q̄z ipſe ha beat. Dicīt āt pignus ꝓpie res mobi lis que obligaī ⁊ creditori daī uñ res pignorata qi pigno tradita. Vbi āt nō tranſit poſſeſſio in creditorez dī hypo theca uel obligatio. Vñ ſimplici appel latione obligatōes bonor̄ p̄tinenī mo bilia ⁊ immobilia p̄ntia ⁊ futura in pi gnore. Tñ nota q̄ ſi inter debitorez ⁊ creditorez iteruenīet pactū. ut ſi de bitū non fuerit ſolutū ad terminū lice at creditori pignus diſtrahere poterit creditor̄ ex ipſo pacto pignus diſtrahe re tranſacto termino: ſi qd ultra id qd ſibi debeī ex pignore accepit teneī id debitori reſtituere: ſi uero minus: debi tor̄ ad ſupplementū tenetur. Si āt nul lum pactū in pignore diſtrahendo iter ueniat: tunc elapſo die ſolui t̄ois debi ti dz creditor̄ denunciare debetori ut luat pignus q̄ ſi nō fecerit ex tūc elap ſis duobus ānis poterit creditor̄ illud diſtrahere. Item nō q̄ ſi fuit pactum iter eos q̄ niſi debitor̄ ad terminū ſol uat pignus ſit creditoris hoc pactū oī no non uz qz p̄tra bonos mores eſt: ⁊ iō p̄hibitum a lege: ſed ſi fiat pactū ut ſi intra certum tempus nō ſit ſolu ta pecunia iure emptōis poſſideat cre ditor̄ rez pignoratā iuſto p̄recio extimā dam tenet pactum qz eſt quedā p̄ditio nalis uenditio. Item inutilis eſt p̄tra ctus ſup rebus que in rerum natura non ſunt nec fuerunt: ut ſi ſtipuletur quis hypocem tuarum uel chyme ram. Item ſi quis ſtipuletur res quas impoſſibile ē dari ut lunā ſolē aut au reos mōtes. Itē ſi qs ſtipuleī rē: que lz fuerit tū mō nō ē ut ſi ſtipuleī Sti chū murtuuz ñ ualz ſtipulatio niſi mo ra p̄ceſſerit mortē ut qz aliqs pmiſit dare ſtichuz ⁊ ñ dedit die p̄ſtituta: ſed fuit ī mora ⁊ poſtea mortuus ē ſtichuſ teneī ī extiatōne ſtichi qz fuit ī mora. Item ſigſ ſtip. ſtichuz ab eo q furatus ē uel rapuit ſtichum ualet quia tenetur in extimatōne ſtichi. Verūtn̄ ſi qs ſtipu letur rez que nō eſt: ſz futura ſperatur rōe ſpei ualz ſtipulatō utputa ſtipuleī qs futuz ꝓtuz ancille: uel futuros fru ctus: uel ſi emit iacuz retbis qz ī eſt p̄ ditio: ut ſiqd capiaī: illud debeaī. Item pbibita eſt alienatio Mācipii xp̄iani i iudeuz: qz ñ lz iudeo poſſidē mācipiū

Xp̄ianū. Item ꝓhibet alienatio illaꝝ
reꝝ que a comerito hoīuꝫ sunt exemp
te ut sūt res sacre: quā publice religio
se sūt ⁊ liber hō. Sunt āt res sacre pu
blice ⁊ nō priuati ꝑ pōtifices sūt dedi
cate ut ecclesie religiose uero sunt se
pulcra in qbus hoīes mortui inferunt
Sācte sūt porte ⁊ muri ciuitatū ⁊ mu
nicipioꝝ: ideo qꝛ pena capitis īponit
uiolatoribus eaꝝ reꝝ siqs uꝫ ingredit
ciuitatem uel municipiū alibi: q̄ꝫ per
portas pu. sicut flūina ⁊ portas ⁊ que
dedita sunt usibus populi ⁊ foꝝ stadi
um. Est igit iutilis ꝯtractus initus in
ter aliquos supradictis rebus: ⁊ hoc si
emptor ⁊ uenditor scierit res tales eē
īmo emptor q scienter huiusmodi reꝫ
accepit ꝑdet ꝑciū ⁊ rem. Sed si emp
tor ignorās a uenditore sciente cōpa
uit: tenet sibi uenditor ī id qd sua īter
est se deceptū ñ esse. Verūtñ fallit īsu ꝯ
fluis uasis ecclesie: que sibi debitū im
minent uendi possūt īregra aliis uene
rabilibus locis. Vel ꝯflata priuatis ꝑ
sonis. Item fallit ī libero hoīe q uēdi
pōt ⁊ alio mō alienari. si interueniāt
ea que ī alienatōe liberi hoīs interue
nire debent: ut notatū est supra ī diui
sionibus ꝑsonaꝝ. Cetere āt res eccle
siastice sūt ꝓhibite alienari nisi urgeat
debitū ꝙ ex mobilibus solui nō possit
qꝛ tunc res ecclesie īmobiles dari pñt
prio in pignore creditori: ut ipse credi
tor: rem diu teneat eā ꝙ de fructibus
sibi sit ꝓ sorte ⁊ usuris satisfactū: ⁊ si
nō inuenit q pignori uelit accipe tunc
rector domus corā Ep̄o dꝫ iurare pñ
te maiori pte illi deseruientiū ꝙ debi
tū urget ⁊ ꝙ illi de mobilibus solui ñ
pōt. Et hoc fcō dꝫ res subastari ⁊ star̄
uenal. xyiii. diebus ut plus offerenti
det ⁊ tunc demū dꝫ plus offerenti cuꝫ
auct. Ep̄i ⁊ cū ꝯsensu ibidem seruien
tiū uel maioris ꝑtis facta mentiōe de
ꝑdictis oībus solemnitatibus ⁊ hoc se
cundū leges sꝫ secundū iura canonuꝫ
uꝫ uenditio rei īmobilis ecclesie etiaꝫ
si solū interueniant ille solemnitates
que interueniūt ī emphitheoticis ꝯces
sionibus. s. ꝙ iterueniat auc. Ep̄i ⁊ ꝯ
sensus capl̄i ⁊ assignet utilis cā ꝙ si ñ
inuenit emptor dꝫ dari insoiutū credi
tori adiecta decia in ꝑcio uniuerte ex
timationis hoc est si uꝫ res. x. dꝫ dari
ꝑ. xi. Item uendi prediū ecclesie inuti
le pp onus fiscaliū. i. propter onus eui
tandū tributuꝝ debendoꝝ hoc iurāte
prelatio. s. ꝙ ex hac cā uendit ⁊ nō ex
alia. Sꝫ ī qbusdā casibus oīno ꝓhibe
tur alienatio rei eccl̄ie. s. alienatō mo
nasterii ul̄ eccl̄ie que fit ad hoc: ut red
dat ī ātiquū ⁊ secularē statū. Itē illius
rei que data est eccl̄ie eo pacto ne alie
netur. Itez ꝓhibet alienatō rei eccl̄ia
stice ī hereticū. Et hec de inutilibus ꝯ
tractibus rōne reꝝ dicta sufficiāt. Re
stat ergo uidere quibus modis nobis
rerum dominium acquiratur.

Quibus modis dominia reꝝ acqui
runtur nobis Rubrica.

Domina reꝝ acqruntur nobis:
aut iure gentiū: aut iure ciuili
Est āt ius gentiū quo oēs fere
gentes utunt siue oī humano generi
cōe ut sūt bella: seruitutes ⁊ captiuita
tes ⁊ huiusmodi. Infuero ciuile est ꝙ
quisqꝫ populus uel ciuitas sibi ꝓpriū
ꝯstituit: sꝫ quotiens ñ adimus nomen
ciuitatis cuius sit Roma. ius ītelligi
mus: acqrunt itaqꝫ nobis dñia reꝝ iu
re gentiuꝫ mltis modis sꝫ nobis suffi
ciat de quinqꝫ uidere naꝫ acqritur no
bis dominiuꝫ iure gentiuꝫ aucupatōe
ut si feras bestias uolucres: ⁊ pisces l̄
alia animalia: que in celo terra mari
qꝫ nascunt capiamus qꝛ cuꝫ illa ī nul
lis bōis sint naturali ratiōe aucupāti
cōcedunt nec īterest utruꝫ quas capiat

UVA. BHSC. IyR_225

in suo fundo. uel alieno. Itez iuentõe ut qs in fundo alieno thesauz nõ data opera ad hoc sz fortuito casu iuenerit dimidiũ est iuenturis z dimidiũ est domini loci. Item Alluuione ut cuz alluuio aliqd agro tuo adiecerit: id tibi acqsitũ est sed p alluionez id uidet addici: qd ta paulati addicit: ut intelligere nõ possis qñto z quo momento tpis addicia qz alluuio est latens i crementũ. Item capõe: qz si de bõis hostiũ nostroz aliquid capimus id nostrũ est. itez traditione qz si ille: q est dñs rei: z est habilis psona ad tradenduz: ut qz sit legitime etatis z sane mentis z liber bõ tradit rem suã ex cã ab illo utputa uenditionis donatõis: dotis: l similiũ trãsit dñiũ in accipientem. Jure uero ciuili acquirit nobis dñiũ usu capione: z usucapio dñiuz p ptinuatio nẽ possessionis tpe legis diffinito. Vsu capimus. n. dñium rei mobilis p continuatã possessõem triennii si interueniat uz q res illa careat uicio. i. nõ sit furtiua uel ui possessa: uel ille q uendidit uel alio mõ dedit lz nõ dñs bona fide det credens se dñm z ille q accepit bona fide accipiat credens se a uero dño accipere. Item acquirit nobis dñiuz rez imobiliũ p longã prescriptõnem. x. annoz inter psentes. z. xx. iter absentes. Et est pscriptio exceptio ex tpe eã trahens z ita diffinit sicut usucapio interpsentes ãt intellige si actoz z reus sit in eadem puincia inter absentes si sint i diuersis pouinciis: z hoc qñ actoz nullo tpe pscriptõis fuit pñs: ad hoc ãt ut pscribamus rem i mobilez ista necessaria sunt. s. bona fides ex pte dãtis: z accipientis ut ille q dat credat se dñm bona fide z q accipit hoc idem credat. Item iustus titulus. s. q det ex titulo uenditõis: uel donationis: ut dotis siue alio iusto titulo. Item ptinuata possessio. i. q ptinue possederit intradicta tpa. Item q res nõ sit uiciosa. i. nõ ui possessa non sacra religiosa uel pub ica: ut que nõ sit pupilli: z que nõ sit psidiata ptra legez ab eo q subiectus erat sue ptãti qz res iste prescribi nõ possunt. Item acquirit nobis dñiuz iure ciuili. Arrogatione: qz si paterfamilias hominem sui iuris in filiũ arrogat iura ipsius arrogantis transierũt in parẽ arrogato rẽ. Itẽ mõacbatõe qz ingressi monasteriuz se z sua deo dedicãt z ideo eoruz bona monasterio acquirũtur. Itẽ per successionẽ ex testamento l' ab itestato z etiã quibuscunqz aliis modis. Sed depreditis sufficiat. Ergo cũ uisum sit de duobus ex quibus ptractus cõstent s. de psõis z rebus. Restat nũc de tertio uidere. s. de obligationibus.

De obligatõibus z earz diuisione.

Obligatio est iuris uinculũ cuius necessitate astringimur ad aliqd dandũ z faciendũ secdm romane ciuitatis iura. i. secunduz ius romanũ fiat z nõ ptra ius. Obligationũ ãt alia naturalis tantũ alia ciuilis tãtũ alia naturalis z ciuilis simul. Naturalis obligatõ ẽ que naturalez egrata tez i se ptinet z hac naturali sola obligatõe se obligat pupillus prius pubrati sine tutoris auc. factus ñ locupletioz nec dolũ cõmittẽs. Itez seruus cuilibz psone. Itez pr̃ filio i eius ptãte existẽti z filius pr̃i q sola naturali obligatõe obligãt nõ tenet qz naturalis obligatio est inefficax ad agendum. Ciuilis obligatio est cũ quis solẽnitate iuris astrictus sz naturalis egras eũ teneri nõ suadeat: sicut est is q pfessus fuit p scripturã se cã mutui pecuniã accepisse sub spe future numerationis quam tamẽ nõ recepit. Vñ lz seduz ius ciuile fcã soẽniter fuisset obligatõ naturlis

UVA. BHSC. IyR_225

tñ eqtas nõ uult eũ teneri soluere: qd nõ recepit uñ. j. bienniũ põt opponere exceptõem nõ nũerate pecunie: quã si nõ opposuerit. j. bienniũ: ex tunc uult naturalis eqtas ꝙ sibi ĩputet ⁊ teneatur naturaliter ⁊ ciuiliter. Vides ergo ꝙ naturalis ꝑ se: ⁊ ciuilis ꝑ se ĩefficax est ad agendũ. Naturalis ⁊ ciuilis simul obligatio est cũ ꝑsona hĩlis: que põt efficaciter obligari cũ iuris solemnitate se obliget. i. qñ naturalis eqtas uult eũ teneri: ⁊ iuris solemnitates ĩteruenĩũt hoc efficax ad agendũ. Obligationũ qdem naturaliũ ⁊ ciuiliũ alia est ex ꝯtractu alia est ex quasi ꝯtractu alia ex maleficio alia ex qĩ malef. Est ãt obligatio ex ꝯtractu que pacto ꝯtrahit: ⁊ que ex ipso pacto ⁊ ꝯtractu descendit: ut emptio: uenditio locatio: ⁊ ꝯductio donatio: ⁊ huiusmodi. Ex qĩ ꝯtractu est qñ aliqs gerit negociuz alicuius sine mandato ut tutor: curator: ⁊ similes ꝑsone isti. n. nõ ꝯtraxerũt cũ illo cuius negociũ gerunt. Vñ qꝛ nõ tenent ex ꝯtractu ꝯstat: ut quasi ex ꝯtractu teneant. Ex maleficio est qñ aliqs furtũ: uel rapinã: uel iniuriã alicui fecit huic tenet ex maleficio: ex quasi maleficio est qñ aliqs directe nõ delinqt: sꝫ qĩ ut est qñ ex domo sua uel ĩ qua hĩtabat aliqd effusũ est uel deiectũ est ꝙ alteri nocuit. Contrahunt ãt obligatões aliqñ re aliqñ uerbis: aliqñ litteris: aliqñ ꝯsensure contrahit obligatio in mutuo cõmodato deposito: ⁊ in pignore dꝫ poni ex re. n. mutuata teneris mihi ad similẽ rem reddendã. Et ex re cõmodata: ⁊ deposita uel pignorata teneris mihi ad eãdem rem restituendã qꝛ interuentu ipsius rei obligat q rem recipit. Verbis ꝯtrahit obligatio ꝑ interrogationem ꝑcedentez ⁊ responsionem ĩ ꝯtinenti subsequentẽ uñ nisi interrogatio ꝑcedat rñsionem nõ uꝫ obligatio utputa si Cor. ita sti. ab An. ꝓmittis mihi dare. C. uel facere hoc ⁊ An. incõtinenti respondeat ꝓmitto. Est ãt stipulatio uerboꝝ ꝯceptõ qbus qs ĩterrogat datuꝝ factuꝝ ue id ꝙ interrogatus est rñdet. Et dr̃ stipu. a stipulor: uel a stipulũ. i. firmũ forte a stipite descẽdens uñ sti. ꝑ ĩterrogatõez põit. Et nõ ꝙ dꝫ fieri rñsio precise sine suspitõe: uolũtatis. Lr̃is ꝯtrahit obligatõ qñ aliqs emisit lr̃as se ex cã mutui habuisse. x. quas nõ recepit: lꝫ hoc facit spe future numerationis unde lꝫ. j. bienniũ possit opponere exceptionez nõ numerate pec. elapso tam̃ biennio astrictus ẽ naturaliter: ⁊ ciuiliter ipsis litteris ad dictã pec. soluendã Cõsensu uero solo ꝯtrahituꝛ obligatõ in societate mandato emptõne ⁊ uenditione: ista. n. solo ꝯsensu ꝯtrahuntuꝛ sine re: litteris uel uerbis. Item aliquando contrahitur obligatio. Pure: aliquando in diem aliquando sub conditione. Pure contrahitur obligatio qñ non apposito die uel conditõe: uel ꝓmittit aliquod dari: ut promitto tibi dare. x. ex cã mutui: unde hoc pure debetur. i. in continenti. Sed tam̃ nõ in cõtinenti: uel prius debeat expectari tãdiu ꝙ cõmode soluere possit. In diẽ cõtrahit obligatio: utputa ꝓmitto tibi dare. x. hĩc ad pasca unde lꝫ fcã ꝓmissione in ꝯtinenti debitoꝛ factus sũ nõ tñ a me põt peti: nisi aduẽiẽte die. Subcõditione fit obligatio ut promitto tibi dare. x. lib. si nauis ex asia uenerit: unde licet pendente conditione non oriatuꝛ obligatio uel actio ea tamen secuta orta ẽ actio. Ceterũ nõ ꝙ stipu. ĩutiles reddũtur mltis de cãis Aliquãdo. n. stipu. reddunt ĩutilis rõe ĩterualli interpositi: nisi interuallũ sit modicũ: uel aliqd momentũ natur̃ qꝛ sicut dictuꝫ est supra fcã ĩterrogatõe ĩ

UVA. BHSC. IyR_225

ꝯtinēti: añq̄ ad aliū actū diuertant dz fieri responsio: unde certū est ꝙ i stip. necessaria est iterrogatio: ⁊ rñsio: ⁊ iō neqz mutus neqz surdus neqz infans stip. ꝯtraher̄ pōt nec etiā absentes qm̄ inuicem se audire dñt: uñ iutilis ē stipu. rōne dissensus ut si stipu. unū ⁊ tu ꝓmittis aliud item iutilis est stipu. cōtracta sup ipossibili ꝯditōe: ut si digito tetigero celū. Item est iutilis si ex turpi cā descendit: ut utputa si stipu. fieri homicidiū uel sacrilegiū. Item iutilis est: si fiat: ꝑ metū: uel dolū. Item est utilis rōne iutilis detractōis: uel adiectionis ut si stipu. pure tu rñdens sub ꝯditōe. Item est nulla stip. rōne ꝑsone apposite: ut si stip. alteri. Sūt. n. iuente stipu. ut unusqsqz sibi acqrat ꝙ sua iterest: sed si stipu. qs alteri cuius iuri subiectus est: utputa filius patri: uel seruus dño uz stipu. ⁊ ex illa stipu. acqrit̄ patri ⁊ dño: sed alteri q̄z p̄dictis ꝑsonis non pōt qs stipu. nisi: sua itersit Vñ si stipu. alteri dari cui dari mea interest: tz stipu. utputa si stipu. dari creditori meo uel procuratori: uel tutori: uel similibus ꝑsonis lz ex tali stip. solus ego agere posiz. ⁊ nō ille cui stip. sum dari. In casu tñ ex mea stip. agit ille cui dari pactus sum: ut si tutor stipu. dari pupillo: uel curator furioso: ul̄ actor uniuersitati. Item ⁊ si procurator absens stipu. est dari dño. Verūtñ lz stip. nemo l̄ pacisci possit: nisi dictū est supra. Si tñ addiciat penā stipu. s. pene tenet sibi: debende: utsi ita stip. promittis mihi ꝙ dabis Cor. C. ⁊ si ñ dederis mihi dabis noīe pene duplū: ultima stipu. s. pene tz: lz principalis ñ teneat. Vñ coget̄ ille nisi dederit Co. C. dare mihi penā: qñ āt possit exigi: ⁊ qñ nō habet̄. j. ubi tractat̄ de pactis Verū qr interdū obligatōes nō tenent nisi rōibus appositis idcirco de renūciationibus subinfertur.

De renunciationibus.

Defensiones exceptōes: ⁊ beneficia a legibus sunt quedā i fauorem quedā in odiū introducta unde contingit ꝙ ille persone pro qbus uel quaꝝ occasione introducta sūt ꝑ illa iuuant̄ de illis obligatōibus quas fecerint: ueruz q̄zuis regulariter tradatur uel licitum sit renunciare iis que ꝑ se introducta sunt. Alique tam̄ sunt defensiones exceptiōes: ⁊ beneficia qbus renunciari non pōt ⁊ si renūciatur: renunciatio nō impedit: quominus ipsa beneficia: ⁊ exceptiōes opponi possint. Alique uero sunt qbus renūciari pōt: ⁊ renunciatio facta tz: ⁊ ille ꝑsone que ante renunciatōem ꝑ ipsa beneficia iuuabant̄ renunciatione facta postea non iuuatur. Alique sūt qbus quo ad qd renunciari pōt: ⁊ quo ad qd nō. Est. n. de singulis uidendū ⁊ prīo de illis qbus renunciari ñ pōt.

Quibus bñficiis renūciari nō pōt.

Bñficiū macedoniani senatuscōsulti competit filiofamilias qui pecuniam mutuo accepit sine patris uoluntate ⁊ nō soluz competit ei interiz dū est in potestate patris: ueruz etiā post q̄z factus est sui iuris ⁊ etiaz competit heredi ipsius filiifa. ⁊ eius fideiussori: ⁊ huic beneficio quod introductuz est in odium feneratoruz renunciari non pōt. Beneficiuz restitutionis i integꝝ cōpetit minoribus toto tempore mioris etatis: ⁊ etiaz eo finito. j. quadriēniuz cōtinuū si i minori etate decepti fuerit eoꝝ facilitate: uel aduersarii caliditate. ⁊ huic beneficio nō pōt renūciari qr eo ipso deciperetur: si renuciaret minor. Beneficiuz ut quis ꝯdemnetur in q̄ztuz facere pōt: ⁊ nō ultra. i. habita rōe ne egeat: competit marito ⁊ eius patri quādo ꝯuenitur ab uxore.

UVA. BHSC. IyR_225

Et cōpetit uxori: ⁊ eius patri: qñ ꝯue
nit a uiro. Item cōpetit patrono: qñ ꝯ
uenit a liberto. Itez cōpetit socio: qñ
ꝯuenit a socio. Itez cōpetit patri: qñ
ꝯuenit a filio: a filia ⁊ huic bñficio nō
pōt renunciari. Beneficiū quoddā ē ꝙ
dicit ne liber hō ob es alienū obliget
i. pignoretur ⁊ huic beneficio renūcia
ri nō pōt qꝛ hec renūciatio esset dāno
sa libertati. Beneficiū seu priuilegiuz
fori ꝙ cōpetit forensi: dicit ꝙ reus dz
ꝯueniri sub suo iudice: qꝛ actō foꝝ rei
seqtur: ⁊ nō reus actoris: nisi in qbus
dam causis: ⁊ huic priuilegio fori solo
pacto nō renūciat: sed ad hoc ut reus
possit ēt alibi: q̄z in suo foro conueniri
ꝓmittet solutōem facere ubicunqz fue
rit petitū ab eo qꝛ ibi tenet solutōem
facere: ubi ꝯuenit. Beneficiū seu pri
uilegiuz fori ꝙ cōpetit clericis: dicit ꝙ
clericus de iure cōi subiectus sit iudi
ci seculari ꝑ priuilegiū tñ pōt declina
re: ⁊ dicere ꝙ uelit tm̄ corā suo epo re
spondere: ⁊ huic beneficio iur̄ canoni
co non renunciat: qꝛ est introductū in
fauorem totius cleri. ⁊ nō alicuius cle
rici in singularis. Exceptio nō nūe
rate pecunie: siue nō tradite: ul̄ reddi
te rei aliqñ cōpetit. j. duos annos ali
qñ. j. xxx. dies aliqñ. j. unū annum ali
quādo j. tres menses. Ecce. n. debitor
q confitet se mutuo pecuniā accepisse
quā non rēcipit: pōt opponer̄ exceptō
ni nō numerate pecunie. j. duos ānos
a die cōfessionis facte. Creditor uero:
q ꝯfessus est sub spe future numeratō
nis creditū accepisse a debitore hz ex
ceptionem nō solute pecunie. j. xxx. d.
es maritus āt q confessus fuit sub sp
future numerationis dotis accepissee
hz exceptionem nō nūerate dotis que
est opponenda. j. annū post solutū ma
trimoniū. Et hoc si matrimoniū dura
uit minus duobus ānis uel est oppo
nenda. j. tres menses si matrimoniuz
durauit plus duobus ānis sed minus
decimo. Et predictis exceptōibus nō
pōt renunciari ⁊ si renunciat: renūcia
tio nō īpedit quominus. j. dicta tpa
opponi possit. Verūtñ in hoc ꝓdest re
nunciatio qꝛ si nō esset facta renūcia
tio debeat ꝓbare aduersarius ꝯfiten
tis se pecuniā ipsā soluisse. At postq̄z
facta est renunciatio incūbit ꝯfitenti ⁊
renuncianti ꝓbare pecuniā non esse so
lutā. Et ita renunciatio ꝯuertit onus
ꝓbationis in renunciātez. Lex illa ru
bri: ⁊ nigri tituli codicis ne fideiusso
res: uel mādatores totiū dētur ꝓhibz
fideiussorem dari ꝑ dote restituenda
ī euentu restituende dotis. Vnde lz q
dā faciāt in huiusmodi īstrumentis fi
deiussorē renūciare rubro: ⁊ nigro titu
lo codicis: ne fideiussores: uel mādato
res dociū dentur. Ipsa tamē renūtia
tio nō ualet: qꝛ talē fideiussorez dari ꝓ
hibetur a lege. Et illud ꝙ fit ꝯtra legē
ꝓ īfecto dz haberi. Sz hoc uiso uidea
mus de beneficiis illis qbus renūcia
ri potest ⁊ quorum renuntiatio īpedit
ne ipsa beneficia opponere possint.

Quibus beneficiis pōt renunciari.

Est quoddā bñficiū: qd uocat noua
constitutio de pluribus reis debendis
i. de pluribus debitoribꝰ que ꝯstitutio
dicit ꝙ si plures fuerint rei debēdi hoc
ē plures debitores. Dicit. n. reus a re
quā dz: q omnes sint idonei ad soluen
dum: habent beneficium diuisiōis qa
pōt dicere unusquisqz ꝙ pro sua par
te tantū tenet: sed ad hoc ut unusqsqz
teneat insolidū duo necessaria sunt. s.
ꝙ promittāt: ⁊ se obligent insolidū: ⁊
renūcient dicto beneficio. s. bñficio no
ue constitutiōis ⁊ de pluribus reis de
bendis epistola diui Adriani est que
dam lex cuius beneficium cōpetit plu
ribus fideiussoribus. Et dicit ꝙ si plu

UVA. BHSC. IyR_225

res fideiussores sint idonei ad soluendum debeat unusquisq; cōueniri pro parte: sibi cōtingente. i. pro rata. Sed ut ad hoc unusquisq; teneatur īsolidū renūciēt beneficio epistole diui Adriani. Est quodaz beneficiū noue cōstitutionis ꝙ cōpetit soli fideiussori seu fideiussoribus: qd qdem dicit ꝙ si principalis: ⁊ fideiussor ābo uz sint idonei ad soluenduz dz primo conueniri pricipalis: q̄z fideiussor. Sed hoc ut fideiussor possit qñcunqz uoluerit creditor cōueniri renuntiet beneficio. noue cōstitutionis de fideiussoribusz Et nota ꝙ quandoqz tres uel plures pricipales pricipaliter ⁊ insoliduz se obligāt habent locuz ibi omnes predicte tres renuntiationes: ⁊ debent poni hoc modo. Renunciantes nouarum constitutionum ⁊ epistole diui Adriani beneficio: unusquisque enim intercedit pro altero quando se obligat ultra ptem sibi ꝯtingentem. Condictio indebiti dicit ꝙ si aliqs idebite soluit ut qz nō tenebat soluere pōt illud repetere ⁊ huic ꝯditioni beneficio bene renunciat. Condictio sine cā: dicit ꝙ si aliquis ab initio obligatus est sine cā uel ex iniusta cā nō tenet: ⁊ huic beneficio pōt renunciari nisi fieret pp dolū Exceptio doli mali est ꝙ aliquis dicat se dolo: uel caliditate alicuius inductum esse: ⁊ huic exceptioni ob dolū p̄teritum pōt renunciari. Est beneficiū fori quod cōpetit scolaribus. Scolaris eni qui Bon. morat subiectus est iudici Bon. de iure cōi eo ꝙ Bo. habitat sed per priuilegū potest recusare ⁊ dicere ꝙ uelit coram suo doctore cōueniri ⁊ huic beneficio pōt Renū. Est beneficiū qd dicitur conditionis incertū que habet locum qñ aliquis institutus heres rogatus est i hereditatē l' certā ptē alteri restituere. l' qñ aliqs istitutus ē heres: ⁊ si ipse decesserit sine liberis substitutus ē ei alius q substitutus hz ius in ipsa hereditate eo ꝙ aduenientе conditione debet i eum uenire hereditas. Et hoc tale fidecōmissum dicitur incertum conditionis: quia incertuz est an ipse institutus decedat sine liberis: ⁊ huic condictioni potest substitutus renuntiare. Beneficiū iuris hypothecarum competit uxori de bonis uiri: quia omnia bōa mariti tacite sūt obligata uxori ꝓ dotibus suis: ⁊ huic beneficio potest uxor renuntiare ⁊ uro ⁊ ꝯtrahentibus. Si tamen certificetur muller ꝙ illud beneficiū competit sibi: ⁊ dicatur ei expressim qd in eo cōtinetur. Dz mulier semper certificari de iure suo: qz licitum est mulieribus ignorare iura. Itē predcm̄ bñficiū iuri hypothecaꝝ cōpetit creditori: si bōa debitoris sui sunt ei exp̄sse uel tacite obligata ⁊ huic beneficio pōt creditor renunciare beneficiū ueleiani senatuscōsulti cōpetit mulieribus intercedentibus: seu se obligantibus pro alio ⁊ dicit illud bene ꝙ mulier fideiubet uel pro alio se obligat non tenet regulariter: ⁊ huic beneficio pōt renunciare sede eo certificet mulier. Et nō etiā ꝙ quando mater recipit tutellaz filii: uel aliam tutellā nepotis dz renūciare secundis nuptiis ⁊ beneficio ueleiani senatusconsul. Ceterū uidenduz est de illis beneficiis qbus quo ad qd renunciari pōt: ⁊ quo ad quid non.

Quibus beneficiis quo ad qd pōt renunciare: ⁊ quo ad quid non.

Est quoddam beneficiū redibitorie qd cōpetit illi: qui ignorans emit rem morbosam uel uiciosam. Ex hoc. n. beneficio pōt agere contra uenditorem: ut reddat sibi preciū: ⁊ accipiat rem: ⁊ hoc redibitorie cōpetit. j. ses menses Item est aliud beneficiū qd appellat

UVA. BHSC. IyR_225

q̃ꝫtominoꝛis q̃ dicit: q̃ si aliquis emit animal: uel rem uiciosam: quã nesciebat uiciosam esse põt agere contra uẽditoꝛem: petendo illam ꝑtez pꝛetii reddi sibi quã nõ dedisset: si sciuisset illud aĩal adeo uiciosum: ⁊ hoc bñficiũ cõpetit. j. unũ ãnũ. Et beneficio predictaꝝ actionũ põt ẽptoꝛ renũciare: ⁊ renũciatio ꝓdest uenditoꝛi: si ipse uenditoꝛ rei moꝛbũ illũ uł uiciũ ignorabat: si autẽ sciuit: ⁊ illud subticuit nec emptorem certificauit. rõe doli non ualet renunciatio predictarum actionum.

Est quoddã bñficiũ ne qs uocet̃ in ius diebꝫ feriatis: aliqñ tñ ꝯtigit q̃ põt renũciari feriis diebꝫ feriatis: ⁊ aliqñ ñ Nã si dies feriati sunt rõne messiuꝫ: ⁊ uindemiaꝝ: uł uoluntate litigãtiuꝫ potest ipsius feriis renunciari. Sed si sint feriati in honorem dei: ut dies pascalis: ⁊ natalis dñi ⁊ circuncissionis ⁊ dies dominici: non põt renunciari: qꝛ Pacto pꝛiuatoꝝ Reuerentia diuini numinis remitti nõ potest. Et hec de renuntiationibus dicta sufficiant igitur uiso de ꝯtractibus: ⁊ cõtractuũ partibus: ⁊ diuisionibus superest de pactis uidere.

De pactis

QVia hic de pactis tractat̃. Vidẽdum primo qd sit pactũ: ⁊ uñ dicat̃ Secundo de pactorum diuisionibus. Tertio in quibus ⁊ sup quibus pꝛodest pactũ ⁊ quando pena in pactis commitatur. Pactũ est consensus duorum uel plurium in idem alteri ab altero paciscentium danduꝫ uel faciẽdũ ⁊ attẽde diligenter singl̃a uerba diffinitonis. Pactũ. n. ꝯsensu ꝑficit̃: ut emptiõe ⁊ uẽditiõe. Et hoc differentia stipu. in qua nõ solũ cõsensus: sꝫ ẽt uerba necessaria: qꝛ hꝫ fieri ꝑ interꝛogationem ⁊ responsionem. Itẽ necessariũ est: ut in pacto sint duo plures: ⁊ q̃ cõsentiãt in idẽ dãdũ: uel faciendũ ⁊ bñdicit ĩ idẽ: ⁊ nõ ĩ eodeꝫ qꝛ si go ⁊ tu ꝯsẽtiamus qꝛ unus nostꝝ det Titio uł qꝛ Titius det uni nostrũ nõ est pactuꝫ cũ alteri stipu. uł pacisci nemo possit: ⁊ cũ nõ obligetur aliquis regulariter negociũ alteꝛius ꝓmittẽdo Dicit̃ ãt pactuꝫ a pactõe. i. pacis actione hoc ẽ a pace ⁊ actu: nã qd paciscũ tut ex diuersis ⁊ cõtrariis animorum motibus post multa ⁊ uaria in unam cõsonãteꝫ deducũt sniaꝫ. Vel dicit̃ pactũ a palmaꝝ ꝑcussione qꝛ ꝯsentientes adinuicẽ palmas sibi solẽt paciscẽtes ꝑcutere ⁊ iniungere. Et est pactuꝫ generale ad oĩa: que agũt̃ cã oblinatões ꝯtrahende uł tollende. Pactoꝝ mł̃te fiũt diuisões: sꝫ de aliqbus hic tangit̃. pria diuisio ẽ: qꝛ pactoꝝ quedã sũt utilia quedã iutilia Vtilia sũt pacta uestita: que rõe ꝑsõaꝝ: ⁊ rõe reꝝ ⁊ scdꝫ iuris ordinẽ fiũt cũ hoc q̃ ꝑsõe que pactũ faciũt sit tales: que obligare se possint ⁊ res sup qua fit pactũ sit talis: que ñ fit ꝓhibita alienari: ⁊ ĩ obligatõe seruetur oꝛdo iuris: ut supꝛadictũ ẽ de ꝑsonis ⁊ rebus ⁊ obligatõibus iutila uero sũt: que fiũt ꝯtra leges ꝯstitutões: edicta pꝛetoꝝ: ⁊ ĩ fraudẽ ꝯtra leges: dicit̃ fieꝛi pactũ qñ alienat̃ pꝛediũ minoris sine decreto: uł qñ alienat̃ dotalis fũdus. Cõtra cõstitutiões fit qñ aduocatus paciscitur cũ cliẽtulo de quarta ꝑte litis ꝯtrahẽda ꝓ salario suo. Contra editũ pretoꝛis fit ut si fiat pactuꝫ: qd liceat alicui facere furtũ sine pena. In fraudẽ ãt pactũ fit diuersis mõis: qꝛ fraus aut fit de ꝑsona ad ꝑsonam aut de re ad rẽ: aut de ꝯtractu ad ꝯtractũ eũdeꝫ: aut de noĩe ad nomen ⁊ de fcõ ad factũ. De ꝑsõa ad ꝑsonã fit fraus utputa Ego tutoꝛ uł curatoꝛ q̃ ꝓhibent emere aliqd de bonis pupilli uł adulti mei: illud nõ emo ꝑ me sꝫ ꝑ in

UVA. BHSC. IyR_225

iterpositā p̄sonā sicut p uxorē: uł filiū uel ēt p aliū extraneū meo tū nomie. Be re ad rē fit fraus cū phibitū sit mutare pecuniā filiofa. Ego pecuniā nō mutuo: sz aliquā rē do sibi: ut ipse illa uēdita utaf pecūia. Be ꝓtractu ad cō tractū alterum fit fraus: utputa uir ⁊ uxor ꝓstāte matrimonio phibenf iuicē donare: nō donāt sz donatiōis cā uendūtur. Be ꝓtractu ad ꝓtractū eūdē fit fraus: utputa cū deberez pecuniā mutuare Titio. ⁊ mulier uellet fideiubē p eo. Ego exōuerso dico ne mlier defenderef. Valeiano mutuaui pecuniā mulieri: ⁊ Titiū in fideiussorē accepi. Be noie ad nomen fit fraus ut siphi betur aliqs esse ptās alicuius terre ip se facit se elligi nō i ptātez: sz in defē sorē: uel in ꝓcuratorez: qđ idez est mutato āt noie. Be facto aūt ad factū fit fraus utputa uendidi tibi ancillā meā eo pacto ne prostitueres eam in lupanari ad faciendum questum sui corporis tu uero in lupanari non posuisti: sed in caupona: ut ibi ministraret qđ idez est ouātū ad effectū. Jtē nota ꝙ nō solū p̄dictis rōibus sz ēt i quibusdā alijs ifrascriptis pacta reddun tur inutilia. Ecce. n. si pactum factū ē inter debitorez ⁊ creditorez: ne iuitef ad delinquendū. i. ad solutionez dene gandā. Jtez pactū in quo qs generaliter in se suscipit casus fortuitos non ualet: ⁊ est rōne qs generaliter: ⁊ sub ullo lucro uerboꝝ susciperet: qđ spāliter suspecturus nō esset. Jtē pactū de dote ulteriori die reddendo nō ualet: ⁊ ē rō qz dānosū est doti: ⁊ pu. ut litari. Jtē pactū factū ut maritus donet uxori ultra id qđ facerē possit: ⁊ ē rō: qz ꝓtra bonos mores esset. Jtez pactum factuz inter militez ⁊ eius aduersariū q̄ miles possit ꝓcurare nō ualet qz cōtrariuz esset publice utilitati eo ꝙ militez nostri dñt scire arma ⁊ ñ iura: Jtē pactuz: qđ remittaf expressiz sacramētū calūnie: nō ualet: ⁊ hoc iō qz publice ē ut lites sine oi suspicione ꝓcedāt. Jtē pactuz factuz de precario ñ reuocādo ñ ualet: qz legibus statutum est ut nō obstāte huiusmōi pacto p̄cariū reuocari possit. Secūda diuisio: q: pacta alia sunt uestita: alia nuda. Pacta nuda sunt: que ñ ꝓtinent cāz. Nullius. n. ē efficacie alicuius rei traditio sine cā. Et ēt dicunf nuda illa: que nō uestiūtur aliquo infrascriptoꝝ ſer uestimentoꝝ ⁊ hec nuda pacta sum in efficacia ad obligandu: uł ad agendum łz pro sint ad defedendum: qz nudum pactū regulariter nō parit actionē sed exceptionē. Pacta aūt uestita sunt efficacia ⁊ utilia ad obligandum ⁊ agendum. Et dicunf uestita pacta ſer modis uestiri. s. Re. ue bis litteris: ꝓsensu coherentia ꝓtractus: ⁊ iteruentu rei. Sed de p̄dictis quatuor modis supra habemus exēpla: ubi tractaf qbus modis cōtrahif obligatio. Be quito uero hoc est coherentia cōtractus est exempluz: utputa uendendi tibi domū: ⁊ in ipsa uenditōe iteruenit pactuz qđ ego i ipsa debeā morari usqz ad annū tertiū: illud ultimū pactū p se factum nō ualeret: qz nudū est: sed coherentia: ⁊ gratia illius pacti uestiri. i. uenditōnis in qua positū est ualet. Be sexto uero. i. de rei iteruētu exēplum est: utputa ꝓmisi tibi aliqđ dare: uel facere: ut tu mihi aliqđ dares uel faceres. Vñ icō tinenti cū tibi dedero: qđ promisi: stati uestitū est pactū ex parte mea ⁊ ideo i teruētu eius qđ dedi: es mihi obligatus ad id dandū: ł faciēdū qđ ꝓmisisti.

Et nota ꝙ quatuor primis modis nō dicif proprie pactū uestiri qz illud dicitur uestiri qđ nudū est. Sed pactū quod sit re uel uerbis uel litteris uel

UVA. BHSC. IyR_225

ꝯsensu ab ipso instãti natiuitatis sue ꝓcedit uestimentuꝫ. Et cũ suo esse accipit uestimentũ. Pactũ uero: qd uestitur coherentia cõtractus: ⁊ interuẽtuꝫ rei: primo erat nudũ: sꝫ iis ĩteruenientibus accipit uestimentuꝫ Tertia diuisio est: quia pacta alia ꝯsistunt ĩ dãdo. alia in faciendo: ĩ dãdo ut si cũueni tibi dare. C. uel equũ uel aliã rẽ. In faciendo: ut si cõueni tibi facere foueaꝫ uł domuuꝫ. Quarta diuisio ẽ: qꝛ alia sũt expressa: alia tacita. Expressum est ut si cõueni tibi aliqd dare: uł facere. Tacitũ est: ut si cõduxi domũ tuã: ⁊ ĩ eaꝫ res meas ĩduxi: tacite uideoꝛ pepigisse tecum: ut in uecta: ⁊ illata sint tibi obligata pro pẽsione. Item tacituꝫ pactum est: ut si creditoꝛ restituat debitori Cyrographũ siue instrumẽtũ debiti quia tacite uideť ei fecisse pactũ de ñ petendo. Item tacitum est pactuꝫ: ut si habeã tres debitores: qui mihi tenebantur in. xx. ⁊ erat unusqsqꝫ insolidũ obligatus ũde ego recepi ab uno eoꝝ qnqꝫ ⁊ ita uideoꝛ renũciasse iuri solidi ⁊ pactũ fecisse tacite nõ petere ab uno quodqꝫ alioꝝ: nisi alia qnqꝫ ꝓ quolibꝫ Quinta diuisio est ꝙ pacta alia sunt clara alia obscura Clara sũt ĩ qbus obscuritas ł ãbiguitas ñ uersať: ⁊ hoc solẽniter facta sũt: seruari dñt: qꝛ nihil ẽ qd magis homĩbus ꝯueniat q̃ꝫ pacta seruari Obscura sũt que possunt hr̃e duplicẽ intellectũ: ut si dixerit uẽditor stillicidia: sicut sunt rei uẽdite: ita sint ⁊ intelligebat ꝙ seruitus stillicidii recipi deberet a re uẽdita. Emptoꝛ uero ĩtelligit ꝙ deberet rei uendite. Et hec obscura pacta ĩterpretanda sunt ꝯtra proferentẽ: qꝛ in eius ptãte fuit aptius legeꝫ cõscribere. Sexta diuisio ẽ qꝛ pacta alia sunt gratuita: alia ñ gratuita Gratuitũ pactũ ẽ ut cũ nullo dato uel promisso gratis debitum remittitur. Nõ gratuitũ ẽ transactio: que fieri dꝫ aliquo dato: ꝓmisso uel retento. Prosũt ãt ⁊ porigũtur pacta ad illas tãtũ psonas ĩter quas facta sũt: ⁊ aliis psonis regulariter nõ ualẽt. Sꝫ fallit hoc ĩ infrascriptis casibus: qꝛ pactũ de nõ petẽdo fcm̃ reo pr̃icipali: ꝓdest fideiussori: uł nisi fideiussisset aĩo donãdi: nisi paciscẽdo actũ sit ne ꝓsit fideiussori ł nisi ĩ rẽ suã fideiussisset: qꝛ iis tribus casibus pactũ rei nõ ꝓdest fideiussori: sꝫ ꝯtra pactũ fideiussoris ñ prodest reo qꝛ lꝫ rei ĩtersit a fideiussore nõ petere: qꝛ fideiussoꝛ hĩturus erat regressuꝫ cõtra euꝫ: nõ tñ interest fideiussori: a reo nõ petere: qꝛ cũ reus ꝯtra fideiussoreꝫ nõ sit hĩturus regressũ: nisi fideiussor in rem suam fideiussisset: qꝛ fideiussoꝛ ꝓ eo tũc accipiendus ẽ: ⁊ tũc pactũ rei ꝓdest fideiussori: ⁊ pactum fideiussoris accepti ĩ reꝫ suã prodest reo. Pactum uero fideiussoris: ñ prodest ꝯfideiussori sꝫ si expressiꝫ agať ꝙ prosit reo: ł ꝯfideiussori ꝓdest eis. Itẽ pactũ unius rei debẽdi. s. argẽtarii socii prodest alteri. Itẽ pactũ factũ cũ ueuditore: ł dõatoꝛ prodest ẽptori ł dõatario: qꝛ succedit ĩ rẽ ipsã. Itẽ pactũ factũ cũ filio: uł seruo predest pr̃i ⁊ dño. Pactũ ãt ꝓcuratoris prodest dño: ⁊ nocet ĩ tribus tm̃ casibus: hoc ẽ si hꝫ spãle mãdatũ: uł si ĩ reꝫ suã ꝯstitutus ẽ: ł si hẽat liberã ⁊ generalẽ admĩstratõeꝫ. Itẽ pactũ tutoris ł curatoris prodest pupillo ⁊ adulto ⁊ ẽt nocet si fiat bona fide: ⁊ ñ aĩo depredãdi. Nũc demũ uidendũ est qñ pena ĩ pactis apposita cõmittať. Est igiť sciendũ ꝙ pena ĩ pactis apposita aliqñ comittiť aliqñ nõ. Si. n. ꝯuentio ĩcipit a ꝯditõe utputa: si stichũ ñ dedero. x. dabo cõmittiť pena cũ certũ est cõuẽtũ dari ñ posse. Si uero ĩcipit a p̃cedẽti pactiõe: utputa ꝓmito tibi stichũ dař alioq noĩe pene. x. dabo: ⁊ tũc si p̃

UVA. BHSC. IyR_225

cedens pactio est obligatoria: ut qa sit pactū uestitū cōmittit pena ex quo dare potuit: ⁊ ñ fecit. Si āt p̄cedens pactio nō est obligatoria: tūc nō cōmittitur pena nisi demuz lite cōtestata sup eo qd i pactuz deductum est. Item nō ꝙ pacta aliqua fiunt scdm leges: aliqua preter leges aliqua ꝯtra leges. Qñ fit pactuz scdm leges: utputa: qa ꝓmittit aliqd dari ul' fieri: qd lex ꝑmittit: tūc si est pena ꝑmissa pōt peti: uel res: uel pena. i. alterꝝ eoꝝ solū: nisi dicctū sit ꝙ pēa soluta ratū maneat pactū qꝛ tūc utrunqꝫ pōt peti: Qñ āt fit pactū p̄ter leges. s. qñ pacto aliquid promittat: qd neqꝫ a lege expressuz ꝑmittit: neqꝫ exp̄ssū ꝓhibet: utputa cū ꝓmitto factū alienum: ꝙ si nō fiat ꝓmitto penā: tūc lꝫ nō ualeat principale: qꝛ factum alienum promittere non possuz: nec etiā alteri pacisci ualet tam̄ pene promissio. Qñ uero fit pactū ꝯ leges: ut qꝛ ꝓmittit aliqd qd lege ꝓhibet. s. res sacra ul' religiosa: uel liber hō: tūc neutrū ualet: neqꝫ principale neqꝫ pene ꝑmissio qꝛ qd fit ꝓhibēte iure pro infecto hr̄. Itez nō ꝙ pena aut addicit q̄ꝫtitati: aut sp̄ei aut fcō. Si pena addr̄ q̄ꝫtitati ut puta ꝓmitto dare .x. sub pena dupli. tūc ipsa pena q̄ꝫtacūqꝫ ⁊ qualiscūqꝫ promissa sit reducit ad legitimū modū usuraꝝ sortis promisse ⁊ hoc iō qꝛ ex q̄ꝫtitate pecūie solꝫ cōmiti fenus. Si uero addr̄ pena sp̄ei: ut promitto tibi equū ul' aliā sp̄ez sub pena .x. lib. illa pena exigit tota. Idez est ⁊ si addr̄ fcō utputa promitto: ibi facere domū: uel foueā: qꝛ pena adiecta sp̄ei uel facto q̄ꝫtacunqꝫ sit exigit tota. Et hec de pactis sufficiant. Nunc de instrumentis uideamus.

De instrumentis ⁊ eorum diuisionibus.

Ovia i. Sūma i tractatu de iudiciis sub R. de ꝓbatiōibus que fiunt ꝑ instr̄a ꝯtinet de diffinitōe: ⁊ diuisione instr̄oꝝ de qbus istr̄is fides est adhibenda. Idcirco ne huius modi reiteratio fastidiū generaret hoc cōmittēdū duxi: qꝛ si hoc scire uolueris ad illā recurere. R. Sꝫ qm̄ i pu. istr̄o: hoc esta pu. manu facto duo ꝑ icipal'r ꝯtinent. s. publicatōes: ⁊ negoci tenor q qdē negocii tenor dr̄ ipse ꝯtractus q iter partes ꝯtrahit ⁊ ordinat. Et oīum fere negocioꝝ tenores in sūma ordinare iueniunt. Ibi. n. ē tenor ēptōis ⁊ nēditōis ibi tenor cōstōnis dotis ibi tenor debiti: ⁊ sic de singul'. Ideo hic de solis publicatōibus ē uidendū: hoc est de his que publicū ⁊ auctenticū faciūt instr̄m: ideo. n. publicatōes dicuntur: qꝛ publicā ⁊ auctēticā ⁊ fidedignā reddūt scripturā: ⁊ qꝛ i instr̄is apponi debēt: ⁊ scribi solent ꝑ manuz publice ꝑsone: hoc ē not. q est pub. ꝑsona: eo ꝙ ipsius officiū ē ad publicā utilitatē iuentū. Sūt āt de publicatōes regulariter sex. s. Anni dñi idictio. Dies: locus: testes: ⁊ nomē tabelliōis: sꝫ septima publicatio in quibusdā locis ⁊ terris addi consueuerit. s. nomē pape uel iperatoris eo tpe regnātis quo fuit cōditū istr̄m. Sꝫ hac septima omissa: de predictis sex ꝑ ordinē ē uidēdū. Añq̄ꝫ ponant anni dñi solet poni inuocatio noīs eiusdez dñi nostri hoc mō. In nomine pr̄is ⁊ filii: ⁊ spiritus sācti amē Vel in noīe dñi nostri iesu xp̄i. Hec āt inuocatio ponenda est sꝑ i magnis ⁊ paruis istr̄is: sꝫ in minoribus: ⁊ itra breue tp̄s de futuris pōt omitti incipiendo simpliciter. Anno dñi ⁊c. lꝫ in oī instrum̄to magno ⁊ ꝑuo inuocatō dñi apponi possit: qꝛ scdꝫ beatuz Paulum qcqd dicimus facimus totum in nomie iesu faciamus. Subsequenter

UVA. BHSC. IyR_225

ponuntur anni.d.qui currunt tūc qui fit instrm̄ hoc modo. In nomine dñi amen. Anno eiusdem Millessimo ducentessimo quinquasimo sexto. Aliqñ dicit̄ A natiuitate dñi millessimo: ꝛc. Aliqñ dr̄: Anno ab Incarnatione.d. millessimo: ꝛc. Et hoc secundū morez quarūdem ciuitatū: que incipiunt annos dñi ab incarnatione. Post annos dñi subsequenter ponenda est indictio hoc modo. Anno dñi Millessimo. ut supra. In dictione quartadecima. Dicitur aūt indictio ab indicendo.i.precipiendo. Vnde indictio.i.preceptio: uel preceptuz. Cesar.n. Augustus descripsit totum orbem sub tributo sibi exhibendo singulis.xv.annis: diuidens totum orbem in tres ptes. Vni parti ipo suit: ut prīo quinquennio daret rei certā quantitatem ferri: alteri pti: ut secūdo quinquēnio daret ei ertā q̄ztitatez argenti. Alteri tertie pti: ut ultimo qnquennio daret certam q̄ztitatem auri. Et finitis tribus quinquennis. s. xv. ānis fiebat riteratio ad primū. Et ꝓpterea nulla indictio transcendit quītādecimā. Post quītādecimā āt fit reiteratio ad primam. Omnis eni indictō aut est prīa aut secūda aut tertia: ꝛ sic de ceteris usqz ad quintādecimaz. Et dicitur unusquisqz annus qndena indictio. Fuit uero primo inuenta ista indictio: siue factum fuit preceptū istud a Cesare augusto tribus annis anteq̄z. Dñs de uirgine nasceretur. Et ꝓpter hoc diuisis annis dñi per quindenos: si quid a quindenis supererit ei quod supererit dñt addi tres. Et quot fuerīt illi anni qui supererint a quindenis cū dictis tribus additis: tanta indictio ut i hoc exemplo. Ponamus.n.ꝙ anni dñi sint.lxi.diuide per quidenos superest unus ꝛ illi uni adde tres: ꝛ erūt iiii. ꝛ ita erit quarta indictō. Sed si nihil a quidenis supererit nihilominus adde tres ꝛ erit indictio tertio. Et si ab oībus quindenis supererint. xiiii. adde illis tres. ꝛ erunt.xvii.de his trahe unam quindenam: ꝛ erit secunda indictio. Vnde uersus. Si tribus adiunctis domini diuiseris annos.

Per ter qnqz solet idictō certa māer̄
Per indictionē subsequenter ponitur

Dies hoc ē quo die mēsis factū sit instrumentū. Ponit̄ aūt dies i instrumētis diuersi mode uno modo scdz ꝯsuetudinez Boñ. ut i hoc exemplo. Primo die maii. Et ita de singulis usqz ad.xxi.trāsactis aūt.xvi. ponūt hāc dictionē.xvii.die exeūte maio. Et sic de sin.usqz ad penultimū ubi dr̄ penultimo die maii: similiter dicūt ultio die maii. Et ita de singul̄ illis mēsibus q hñt.xxxi.diē. In illis uero q hñt.xxx.dies ꝓcedūt similiter usqz ad.xv.p hāc dictionē itrāte: ꝛ sic finitis.xv. primis descēdit p illos alios.xv.cū hac dictōe exeunte semp tñ i prima die cuiuslibz mēsis nō ponit̄ intrāte in penultimo: ꝛ ultio ñ ponit̄ exeūte. Alio mō secūduz ꝯsuetudinez quarūdā ꝓuintiaruz ꝛ locoꝝ ponit̄ dies mēsis semp p ascēsū hoc modo. Prima die maii secūda die tertia die maii: ꝛ singul̄ sic diebus ꝛ mēsibus. Si necessariū ē tibi scir̄ quot dies habeat unusquisqz mensis colligitur ex his uersiculis.

Iunius april̄ septēqz nouēqz tricenos
Plus ūo reliq: sz februs octo uigēos.

Tertio mō ponit̄ dies i istrumentis p Calēdas maias nonas ꝛ idus qd colligitur ex his duobus uersiculis.

Sex nonas maiꝰ october illiꝰ ꝛ mars
Quattuor at reliq: tz idus qlibz octo:

Sz qr doctrina hoc ē expositio ipsorū uersuuz longa est: ꝛ implicita: ꝛ ut bene exponeret̄: ꝛ explificaret̄ p singulos menses longā exigeret scripturā:

UVA. BHSC. IyR_225

ō hic omittitur: ⁊ ad locū alū seruak: ubi de ea spālis fit tractatus. Itez in instrumento debet poni locus. in quo loco fit instrumentuz. Et iste ē duplex s. nomen ciuitatis uille uł castri ⁊ ille etiam spālis locus in quo factus est hoc mō. Actū Boñ. in palatio cōmunis: uel in domo talis: sub porticu talis domus. Post locum ponuntur testes aliqñ per ablatiuum casum: hoc modo: presentibus Petro ⁊ Martino testibus ad hoc uocatis ⁊ rogatis. Alī quando per genituum precedente hac dictionem in presentia hoc mō: i pñtia Pe. ⁊ Mar. testiū ad hoc uocatorum. Aliqñ per nominantiū hoc mō: interfuerunt Pe. ⁊ Mar. testes ad hoc uocati. Verumtñ lz de cōsuetudine tabellionis in oi instrō apponatur: q testes sint rogati: ⁊ non tñ. in oi ptractu de iure hoc necessariū est: sz solū in diuortiis: in testamentis: ⁊ in pfessiōe creditoris. pfitentis sibi creditū solutuz esse exigunt testes uocati ⁊ rogati. Itez nota q ubicunqz nō est certus testimonioz nūerus diffinitus sufficiunt duo testes: cum plu alis elocutio duorum numero sit cōtenta. Vbi āt diffinitus sit certus numerus: uidebis i tractatu de iudiciis sub rubrica de testibus. Post testes ponit signū: ⁊ nomen tabellionis: ⁊ dz poni nomen ⁊ pronomen eius: ⁊ cuius auct. est tabellio: ⁊ q rogatus scripsit hoc mō. Ego Rolandinus iperiali auc. no. tis oibus interfui ⁊ rogatus scripsi. In testamentis aūt dices. Ego Rolandinus iperiali auc. no. pdicta oia de mādato dicti testatoris publice scripsi. Et si fueris in offō cōis: dices iperiali auc. ⁊ nunc cōmūis Boñ. no. publice scripsi. In scripturis uero exēplandis suis uel alienis qualiter se tabellio subscribat: hr decimo ca. Sūme ubi tractat de scripturis exē plādis ⁊ reticendis. Nota tñ q qui daz ponūt i principio instrumenti oēs pu. exceptio noie tabellionis. Sz melius mihi uidet q tres ponant i principio. s. ille que notant tēpus istrumēti. s. āni oñi idictio ⁊ dies. Et alie tres s. locus testes: ⁊ nom tabelliōis ponātur i fine. In sentētiis āt omnes puponunt in fine. Et hic de ptractibus de pactis: ⁊ istrumētis a principio huius tractatus hucusqz dicta sufficiāt. De ultimis uero uoluntatibus ⁊ iudiciis: nihil plus q̄z dictum est i summa requiras.

Finis.

Orlādini iam dicti de officio tabellionatus in uillis uel castris operādo tractatus feliciter incipit.

Fratres carissi misqz nobis amici Mar. ⁊ Thoma. hunc uobis ordinem ⁊ processum: ceteriscqz tabellionibus: quos officio alicuius castri: uel uille: siue loci iurisdictionis Boñ. preesse ptingerit: oportunū ⁊ utilem uehementer: quem in pñtem notam redigere multa instātia supplicastis: gratāter accepistis gratis datum. Sufficit. n. mihi pro huius retributiōe laboris: q scdz hoc numerus gratissimus est ipensus: nā bene fidē dando accipit: qui fidem dedit.

De ordine principii rubrica.

Breue in quo continet forma sacramenti ⁊ sequimēti bene ⁊ diligenter litteraliter ⁊ uulgariter prouideas. Vt cum illud in cōtione legere debueris: placeat eloquium omnibus: ⁊ nulgare tuum cauēs solicite ne plus festinā ter: uel plus tarde eloquiū expediat. Legas nec ēt nimis depressa ł nimiū alta uoce sz circa hec oia mediū teneas i legēdo. Et

UVA. BHSC. IyR_225

deposito oī timore resumas audatiaz quantā decet. Quoniā in utroqz tabellione bene deposito gestus: ⁊ actus: multiplex ab oībus approbat ipso breui lecto. Cūqz te oporteat esse qī magistrū sapientem: ⁊ ducem ꝯsulis: uel massarii terre illius: ꝯsules ei ut ipse p̄cipiet p se uel p preconez: ꝙ q̄libet a xx. annis supra ⁊ a. lxx. j. deinde ad dictū terminū prestet sacramentū sequimenti sub certo banno. Quod p̄ceptū in quaterno preceptoꝝ ponēs: scribes sicut de p̄ceptis īferius te docebo. Deinde hēbis unū foliū: uel Taliolū sic ītitulatū: ī quo erunt scripta oīa noīa hoīuz de terra illi qui iurare debebūt ⁊ habebis scripta anteq̄z fiat ꝯtio. Ita ꝙ tunc bene habeas ea parata: ⁊ surges leges primū: ⁊ si ille fuerit uocabis illū: ⁊ ei cōputabis sacramentum hoc mō. Tu iuras sequimentū ptātis ⁊ cōis Bon. ⁊ ꝯsulis siue massarii ⁊ cōis istius terre sicut ꝯtinetur in statuto utriusqz cōis. sicut ego dixi ita p te seruabit bona fide sine fraude si deus te adiuuet: ⁊ sancta dei euāgelia. Deinde uocabis ⁊ cōputabis sacramētū. Sicut ille iurauit p se: ita iuras p te si deus te adiuuet. Ad sancta dei euangelia: ⁊ sic de singulis faciens q̄ p̄ntes erunt: ⁊ q audierūt primā. Scribes in capite nominis sui unum. i. quod representet sacramentum.

De preceptis a potestate uel consule uel massario factis.

Habebis unū foliuz in quo scribes p̄cepta sic intitulata. Hec sunt precepta ⁊ banna facta ⁊ īposita a dño tali ptāte uel ꝯsule aut massario talis terr̄ ex aucto. officii sui Sub āno dñi millessimo ducentesimo quinquagessimo octauo ⁊c. indictōne pr̄ia. Et aliquo interuallo dimisso scribes precepta hoc modo. Die tali itrāte uel exeunte tali mense. Dñs talis ptās cōsul uel massarius precepit p sacramentū sub bāno. x. sol. tali homini ꝙ ipse uadat cum curru suo ad talem locū ⁊ deferrat frumentū uel ligna: uel tale qd pro cōi: uel ꝙ uadat Bon. cuz talibus aliis: ⁊ faciat hoc ⁊ hoc. Et sic de singulis preceptis scribendo quic qd precipit. Et sic preciperet ita publice: uel illud publice bāniri fecerit: scribes hoc mō. Precepit Johannes massario cōis sancti. Joannis in ꝯtōe die tali facta publice oībus hominibus tā ibi presētibus q̄z absentibus aliis hominibus: siue publice bāniri fecerit p Viuianum nuntium dicti cōis: ⁊ in cōtione die tali facta per totā tertā: ꝙ q̄libet maior. xiiii. ānis ⁊ minor. lxx. hic ad talem terminuz siue diez faciat sacramentuz sequimenti scdm formā statuti ad penā ⁊ bānuz. v. sol. bo. p quolibz: ⁊ pluris mīori sue arbitrio ptātis.

De reformationibus consiliorum.

Habebis unū quaternū l' dimidiū sic ītitulatū in quo scribes reformatōes. Quaternus reformationū uel cōtionū cōmunis sci Joannis factaꝝ: tpe cōsulatus l' massariatus talis cōsulis siue cōsuluz: aut massarius dicti cōis. Sub āno dñi milessimo ⁊c. dimittēs autez interualluz seu spacium quatuor linearum scribes reformationem hoc modo. Die tali itrāte uel exeunte tali mense ⁊c.

Forma quedam reformationis.

Congregata cōtiōe siue cōgregato cōsilio sancti ioannis cāpane sonitu ⁊ uoce preconia ī domo cōis sancti ioannis: siue apud talem ecclesiaz ut moris est. ioannes mas. siue cōsul dicti cōis surgens ꝓposuit qd faciendu sit pro cōmuni dicte terre circa faciēdā extiatiōz bonoꝝ hominuz dcē terre: l' circa īponenda uel

UVA. BHSC. IyR_225

diuidendā talez collectā: uel qd facien dū pro inuenienda ⁊ habenda pecūia pro solutōe talis debiti: ⁊ sic de singu lis que ꝓposuerit. Et si fecerit plure ꝓpositiones semp quālibet incipies ī capite uirgule hoc mō. Itē proposuit hoc ⁊ hoc. Postq̄z aūt formauerit ⁊ re formauerit quid faciendu3 sit scribes reformationem dimisso spatio unius linee hoc modo. In cuius quidem cō tionis siue ꝯsilii reformationem parti to facto p dictū consulem uel Massari um placuit oībus dicte cōtionis siue ꝯsilii nemine discrepante uel placuit forte maiori pti ꝙ fiant extimatōes bo noꝝ hoīum dicte terre. ⁊ ꝙ extiment oīa bona mobilia: ⁊ īmobilia cuiuslib3 ⁊ ꝙ eligant ad breuia. v. boni ⁊ lega les uiri: q presint dictis extimatiōibus faciendis: uel ꝙ īponatur collecta. xxii. lib. īter hoīes dicte terre pro faciendo tali laborerio ⁊c. Item placuit maiori pti ꝙ accipiantur sub mutuo. C. lib. bon. pro soluendo tali debito: ⁊ ꝙ con sul cū. iiii. dictioribus ⁊ melioribus di cte terre uadat Bon. ⁊ ipsaz pecuniā accipiāt sub mutuo: ⁊ se obligent pro dicto cōi. Item placuit toti cōtioni ꝓ soluendo debito. xxii. lib. ad qd dictu3 cōe tenet tali homini īponatur collec ta inter hoīes dicte terre ut ex ipsa sol uatur dictum debitum.

Ratificatio solutionis.

Congregata ꝯtione cōis sācti Johānis cāpane sonitu apud talez ecclesiā more solito Lec ta fuit ratio expensaꝝ factaꝝ a dño Jo anne massario anno p̄terito dicti cōis Sancti Joannis Auditis diligenter dictis solutionibus ab eo factis: etiaz ꝯtio uel ꝯsiliū ⁊ hoīes oēs ipsius ꝯtio nis partito facto nemine discrepante ipsas solutōes ratificauerunt ⁊ appro bauerūt: ⁊ eas ratas ⁊ firmas esse uo luerūt: ⁊ sic de singulis reformatōibus

De denunciationibus saltariorum super damnis illatis.

Habebis unum uel mediū qua ternum sic intitulatum. Qua ternus denuntiationū factarū tam a Saltuaris q̄z ab aliis homini bus super damnis illatis tempore cō sulatus uel massariatus talis consulis uel Massarii Sub anno domini mil lessimo ⁊c. Indictione tali die tali in trante uel exeūte tali mense ia. saltua rius dicti cōis ex officio suo. Denūtia uit se inuenisse die tali uel nocte duos boues: uel tot pecudes: uel unum asi num Mar. in blado: uel uinea: uel or to iaco. corrodendo uel damnum dan do in ipso blado uel uinea uel orto: ⁊ ⁊ sic de singulis denuntiationibus dā norum.

De condemnationibus.

Habebis quaternū unū sic ītitu latum. Itez sūt cōdemnatōes facte a Ja. ⁊ Phi. cōsulibus cōmunis Sancti io. in per sexta. siue a Pe. Massario cōmunis sancti io. tē pore ꝯsulatus ipsoꝝ ex auct. eorū offi cii. Sub anno. d. Millesimo tali ut su pra Pe. Saltuarius cōis sci io. denū tiauit ex offō se īuenisse duos boues And. dānū dātes quadū nocte de mē se maii ī baldo ia. Idcirco dictus An dreas secūdu3 formaz statuti condem natus fuit in. x. sol. boñ. An. talis qa fuit ei preceptum p sacramentū ad pe nam. x. sol. boñ. a io. massario commu nis sancti ioannis ꝙ ipse iret Bon. occasione talis negocii: ⁊ non iuit: spreto massarii ⁊ communis sui prece pto. idcirco secuudum formam statu ti siue banni condemnatus est in. x. sol. boñ. Et sic de singulis condemna tionibus scribendo semper causam ꝯdemnatōis: ⁊ ī fine ꝯdemnatōu3 que

UVA. BHSC. IyR_225

fierent ipsa die scribes. ita lecte ꝛ publicate fuerunt condemnationes die Dñico octauo die intrante uel exeunte tali mense. Precepit massarius ꝙ dicte condemnationes soluant hic ad unū mensem: sub pena quarti.

De introitibus.

Habebis unū quaternū sic intitulatū. Quaternus introitū siue eoꝝ que obuenerūt ad manus ioannis massarii cōis sancti Jo. pro ipso cōi tpe officii incepti sub āno d. milles. ducen. ferage. octauo indictione undecia. Recepit Jo. mas. cōis S ioannis li. x. bon. a Ray. mas. prioꝝ sex mens ū. d. Pe. delaturas ptāti bo. ex forma pacti inter ipsum Po. ꝛ cōe S. ioannis factum scriptū manu talis no. Item recepit dictus mas. lx. li. bō. de collecta imposita diuisa iter boies dicte terre ad rōnem. iiii. sol. pro lib. Que qdem diuisa fuit p impositores collec. s. per. P. ꝛ m. pro soluen. cōi. Bō. x. lib. impositis dicto cōi. S. ioannis ex collecta. x. millium lib. bon. ipo sita comittatui Bon. de mense mau. Item recepit dictus mas. xxii. sol. bō. a iacobo pro condemnatione de eo facta: occasiōe damni illati a duobus bobus suis in blado. M. de mense maii s. xx. pro sorte. ꝛ ii. pro pēa quarti. Et sic de sin. introitibus ponendo semp. Vnde peruenit ei illud quod recepit: i fine semper pagine scribens summaꝝ totius pagine.

De expensis.

Habebis unū quaternum sic intitulatū. Quaternus expensarū factarum ioanne mas. cōis sancti ioannis: tpe eius mas. Sub anno. d. milles. ducentes. ferage. octauo. indictōne. xi. ꝛc. ut supra. Soluit. ioannes mas. cōis sancti ioānis. xx. sol. Alber. s. P. p duabus uecturis. s. careza quas fecit Bō. cū lignis p cōi in seruitio dñi tal. Item soluit. l. lib. bon. dño Pe. massa. cōi bon. pro collecta ei imposita siue cōi Sancti ioānis ipsita a cōi Bō: ex. x. milibus lib. ipositis cōittatui de maio. mense. Et sic de singulis solutionibus ꝛ expensis ponendo sp quantitatez i margine charte: ꝛ scribendo nomen ꝛ pnomen eius cui fit solutio: ꝛ cā qua soluit ei: ꝛ in fine cuiuslibet pagine apponendo sūma toti⁹ pagine. Et nō ꝙ de qualibet solutōe que excedit summā. xx. sol. bon. oz apparere pu. instrm quod quidem instrm facies hoc modo.

Solutio facta.

Dominus Pe. fuit pfessus ꝛ ptentus se habuisse ꝛ recepisse a ioanne massario cōis sancti ioānis dāte ꝛ soluente iure ꝛ noie dicti cōis. x. lib. bō. quas dictū cōe uel tales boies iure ꝛ noie dicti cōis ipsi dicto Pe. dare ꝛ soluere tenebantur ex causa mutui uel ex tali causa prout ꝑ tinetur in instrumento scripto manu talis. No. Renuncians exceptioni sibi non solute ꝛ non numerate pecunie quātitatis pdicte ꝛ omni alii auxilio. Et ꝓmittens dcō massaro uice ꝛ nomine dicti cōis stip. pdictaz soluōe firmā ꝛ ratā bēre ꝛ te. ꝛ nō ꝑfacere l' uenire aliqua rōne uel cā: sub pēa dupli dicte quātitatis: ꝛ refectōe oiuz dāno ꝝ ꝛ expensaꝝ. Collecta.

Consulo tibi ꝙ oēs collectas i Taliolis pōas. Et titulabis Taliolū hoc mō. Hec ē collecta. iiii. denariox p libra ipsita ꝛ diuisa iter boies dicte terre p soluēdo cōi Bon. x. milia lib. ipositaꝝ cōmittatui die tali l' mēse. Martinus ioānis p extimatōe. C. lib. bon. Soluit. xviii. sol'. ꝛ de. iii. Bon. dominus Ar. pro extimatione. C. lib. totidem ꝛ singulis

UVA. BHSC. IyR_225

hominibus ponendo capite linee nomen cuiuslibet: & i medio extimatões & in fine linee quãtitatem que ptigerint et ipsa collecta sicut uides i duobus dictis exemplis. In fine ãt ipsius Tali oli pones summã totius collecte & cũ aliquis soluerit suã collectam: facies unũ. s. precisuz: quod representet soluit sicut supza signatũ est ante nomen Martini antedicti. Et in fine cuiuslibet Talioli dim ttes tantã chartã q possis illic scribere tres summas. s. unã totius collecte impositę: que summa scribit hoc modo. Summa: que ex dicta collecta habuit: & recepit dictus massarius capit & est. l. lib. bon.

Consignationes collectarum & condemnationum non solutarum.

Iste sunt q̃stitates non solute ex infrascriptis collectis & pdẽnatiõibus ipositis & factis tpe massariatus Pe. dulceboni Massarii cõis sancti Jo. de collecta unius de p libza. Infrascripti remanserũt ad soluendum infrascriptas quãtitates Jo. x. sol. Pe. x. sol. &c.

Extimum.

In xp̃i nomine amen. Anno eiusdem millesimo die idictione &c. An. & L. extiatozes electi: & sacramento pstricti p Jo. psulez cõis Por. ad extimandũ dãnũ datũ & illatum Phi. de mense Maii: in una eius pecia terre aratozie uineate posita in pzacta &c. cohere: &c. cõe pcordio extimauerunt dãnum sol. x. planetoz pzo oliuis corozis & excorticatis malo modo & ordine.

Alia eiusdem forma in duabus petiis terre.

Ut supza ad extimandũ dãnuz datũ & illatũ Phi. tali i mense maio in duabus uel pluribus eius petiis terraz cõi pcordio extimarunt dãnum esse sol. xx. planetozum i una uz pecia terre aratoz. & cult. sita in contrata cohr̃. tales &c pzo oliuis corosis sol. x. in alia uero petia terre pzatiue & uiti sita in cõtrata cohr̃. &c. pzo herba de pasta a bobus uel aliis animalibus. Et pzo palis a uitibus euulsis & ablatis malo modo & ordine sol. x. planetozum. c.

Designatio unius uie.

Antonius Coz. & Phi. designatozes electi: etiam sacramento constricti per Jo. talem consulem cõmunis & hominum depõ. ad infrascripta facienda. qui Jo. Consul habebat in mandatis a domino Marco iudice & assessoze. d. Potest Ripe rie &cetera ipsa infrascripta fieri facienda: ut continetur in litteris dicti Ju. datis die tali & subscriptis per talem no. dicti iu. & datis & presẽtatis cõsuli per talez ministrare dicti iu. Et p cepto dicti Cõsulis dicti designatozes excepto Phi. qui dixit se nescire nisi quod eatur per illam pet. terre cum pedibus in cõi concordio designauere Ja. tali uiam unam per unam petiaz terre Alberti de talibus iacente i tali loco cum talibus cohr̃. per quam uiã debeat ire dictus Ja. uel famulus siue quilibet eius uice uel suozuz bere dum ire contigerit cum bobus & plaustris & cuz omnibus rebus necessariis ad unam suam petiam terre iacentez in tali loco &c. Item per unam aliam petiam terre Martini talis in tali loco quam uiaz dicti designatozes excepto Bartholomeo terminauerunt lapideis terminis affixis per amplitudinem cubitozum quinque ut possit faciliter intrare & exire causa implendi & uacuandi prout fuerit oportunum. & necessarium dicte petie terre.

UVA. BHSC. IyR_225

Terminamentum.

Antonius ex una parte t Phi. ex altera firmauerunt. laudauerunt t approbauerunt terminationez factã per Jo. t Mart. terminatores electos ex sacramento etiam abstrictos a tali fisule in executõne litteraz dñi potestatis inter duas certas pecias terraz iacentes in tali loco tc. Quam terminationem dicti terminatores cõi concordia diligenter tribus terminis lapideis affixis uno uz a media parte alio a monte: tertio uero in medio posito terminauerunt. Promittentes dicti Phi. t Joãnes q uterq eozum sibi uicissim uz unus alteri predictam terminationem perpetuo firmam t ratam habere t te. sub pena omnium bannoruz expensarum male incurrentium. Sub obligatione oium suoru bonorum pñtium t futurozum ex hoc uoluerunt unum instrumentũ uel plura confici eiusdem tenoris.

Desponsatio concubine.

Antonius filius. q. Bo accepit dñam Bertã. q. eius cõcubinã in suam legitimã sponsam. t interrogatus p dñm Ja. si uolebat eã hre in suam sponsam t uxorem legitimam: rndit q uolebat eam habere in suam sponsam t uxorem legitimam t in eam consensit. Ecõtra dña Berta accepit dñm An. supradictũ i suuz legitimũ sponsum eodem modo interrogata p dictũ dñm Ja. si uolebat euz habere in suum legitimum sponsum t maritum: respondit q eum uolebat habere in sponsum legitimum t maritum: t in eo consensit. Quibus interrogationibus t respõsionibus sic peractis: ideo dominus An. dictam dominam Bertam cuz duobus anulis aureis in tali digito desponsauit: preterea confessus t contentus fuit se habuisse t recepisse a dicta domina Berta doctis nomine t pro dote sua. L. lib. boñ. Exceptioni non habite nõ recepte dicte pecunie quantitatis t spei future numerationis t omni alii auxilio omnino renuntians: t promittens dicte domine Berte stipulãti dare ac restituere dictam dotem in omnez casum t euentum dicte dotis restituendi: preceperuntq mihi not. infrascripto de predictis omnibus t singulis publicum facere instrumentum. Actum in tali loco presentibus talibus t talibus tc.

Finis.

Summe domini Orlandini passageri: de Bononia preclari iuris interpretis: in arte Notarie opus utilissimum ad creandozum tabellionũ eruditionem: ac Veteratozum facilozem instrumentoz omnium expeditionez. Antonius Barotus parmẽsis impressit opera Johãnis Legnani Mediolani Mcccc. lxxxvi. die. xv. Octobris.

Laus omnipotenti deo.

UVA. BHSC. IyR_225

UVA. BHSC. IyR_225

UVA.BHSC.IyR_225

Biblioteca de Santa Cruz
IyR 225

UVA. BHSC. IyR_225

SVMA·ORLANDINA·

UVA. BHSC. Lyr_225